

การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

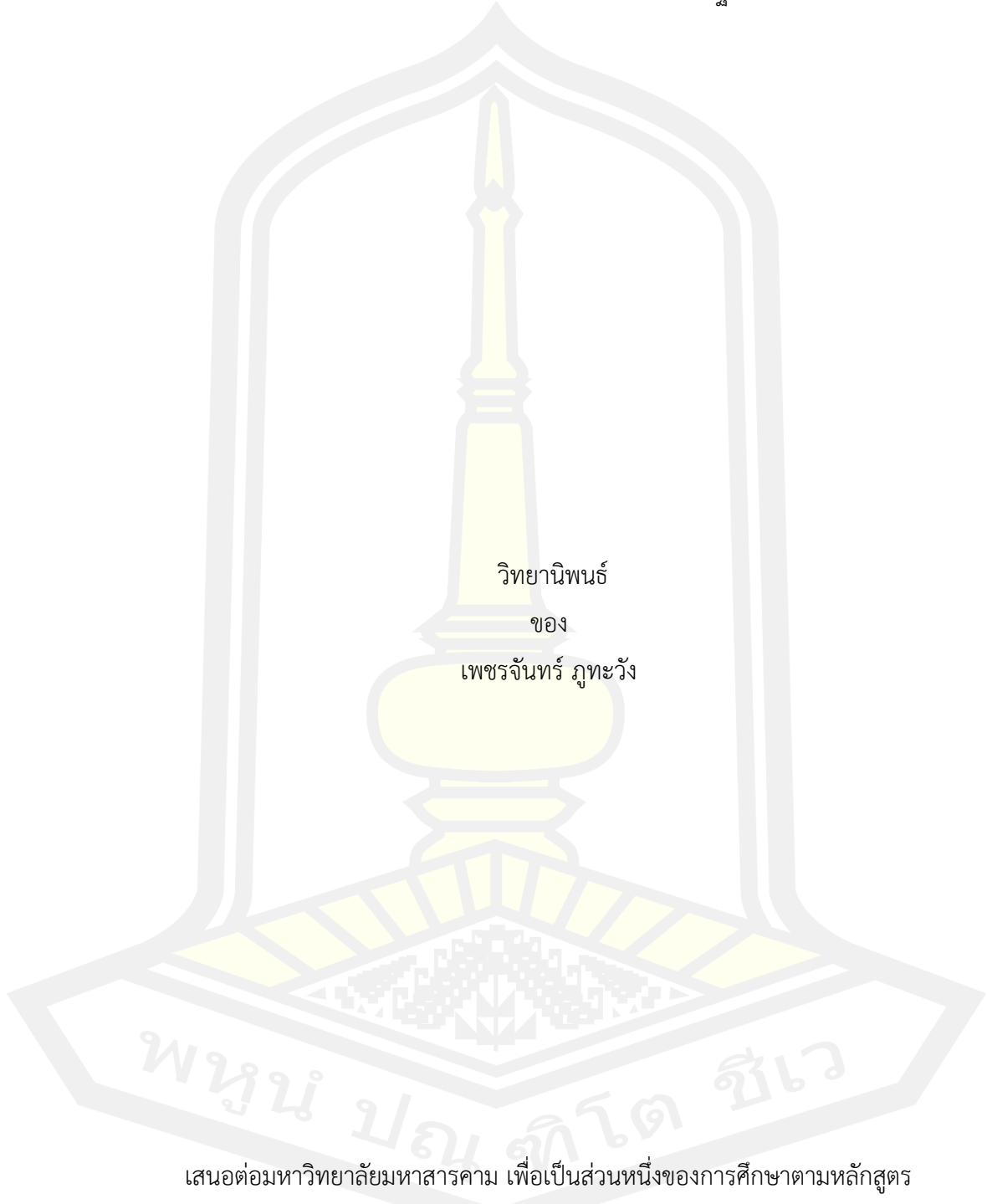
วิทยานิพนธ์
ของ
เพชรจันทร์ ภูทะวัง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษาดุขฎิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

มกราคม 2565

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

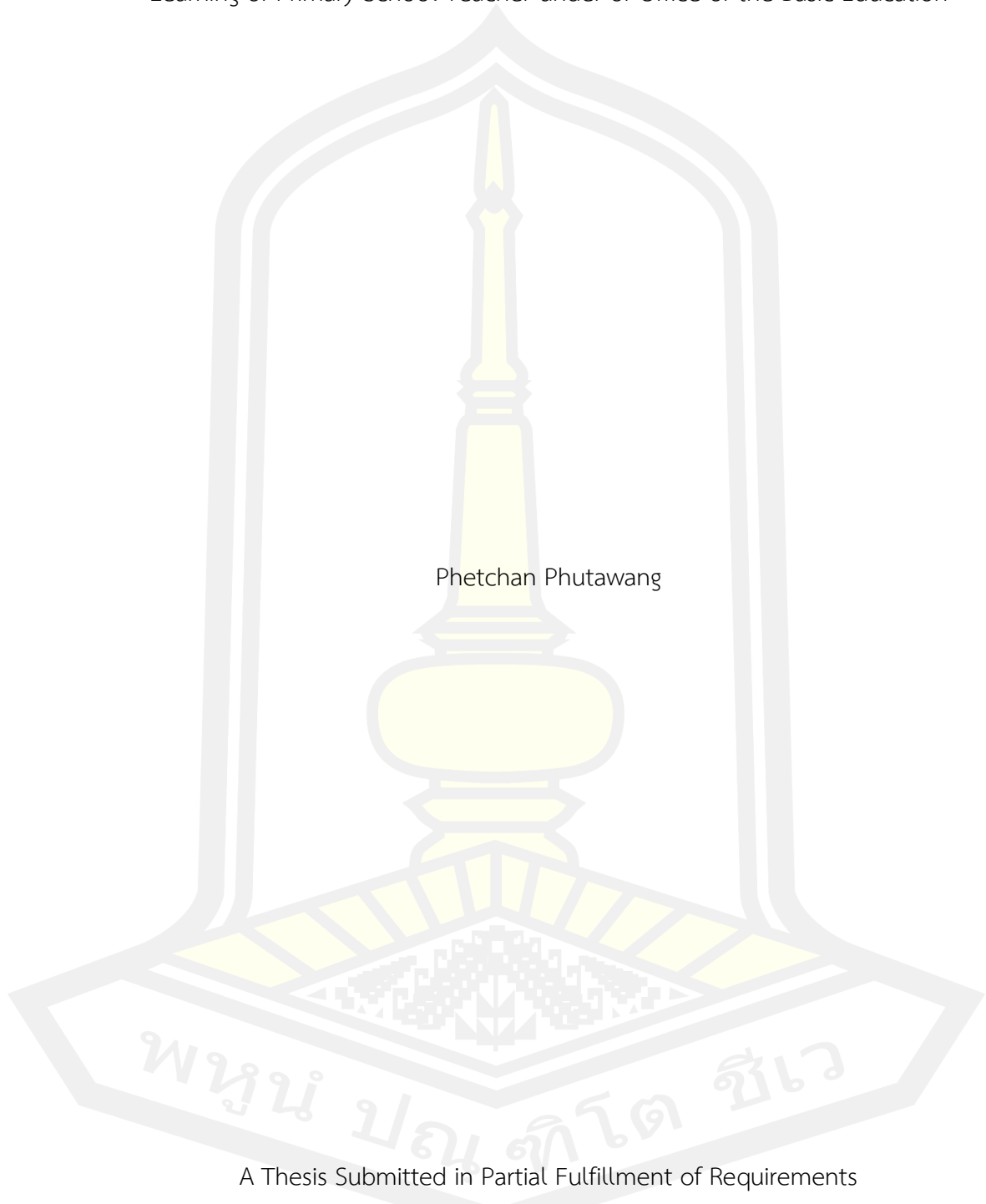
เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษาดุขฎิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

มกราคม 2565

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Development of Program for Enhancing Capacity of Learning Management Active
Learning of Primary School Teacher under of Office of the Basic Education

Phetchan Phutawang

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Doctor of Education (Educational Administration and Development)

January 2022

Copyright of Mahasarakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนางสาวเพชรจันทร์ ภูทะวัง
แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุष्ฎีบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารและพัฒนาศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(รศ. ดร. พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รศ. ดร. สุวัฒน์ จุลสุวรรณ)

..... กรรมการ

(รศ. ดร. ธรินธร นามวรรณ)

..... กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(ผศ. ดร. จำเนียร พลหาญ)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญา การศึกษาดุष्ฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา ของมหาวิทยาลัย
มหาสารคาม

.....
(รศ. ดร. พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

.....
(รศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียน ประถมศึกษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน		
ผู้วิจัย	เพชรจันทร์ ภูทะวัง		
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. สุวัฒน์ จุลสุวรรณ		
ปริญญา	การศึกษาศาสตรบัณฑิต	สาขาวิชา	การบริหารและพัฒนาการศึกษา
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2565

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัด ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ สร้างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียน ประถมศึกษา และศึกษาผลการนำโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้ การวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน เลือกแบบเจาะจง ระยะที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 374 คน โดยสุ่มแบบแบ่งชั้น ระยะที่ 3 สร้างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เลือกแบบเจาะจง ระยะที่ 4 นำโปรแกรมฯไปใช้ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครูโรงเรียนประถมศึกษ จำนวน 10 คน เลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามความเหมาะสมองค์ประกอบและตัวชี้วัด แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถามความเหมาะสมความเป็นไปได้ แบบทดสอบ แบบสอบถามพฤติกรรม และแบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความต้องการจำเป็น

ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ 30 ตัวชี้วัด ความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษ

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการสร้างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ของโปรแกรม 3) เนื้อหา ประกอบด้วย Module 1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Module 2 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก Module 3 การใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้สำหรับ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก Module 4 การประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 4) วิธีการพัฒนา และ 5) การประเมินผลการพัฒนา มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก และความเป็นไปได้โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมากที่สุด

4. ผลการใช้โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คะแนนประเมินความรู้หลังการเข้าร่วมพัฒนาสูงกว่าคะแนนก่อนการเข้าร่วมพัฒนา ระดับพฤติกรรมหลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 และระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การพัฒนาโปรแกรม, สมรรถนะ, การจัดการเรียนรู้เชิงรุก

TITLE	Development of Program for Enhancing Capacity of Learning Management Active Learning of Primary School Teacher under of Office of the Basic Education		
AUTHOR	Phetchan Phutawang		
ADVISORS	Associate Professor Suwat Junsuwan , Ed.D.		
DEGREE	Doctor of Education	MAJOR	Educational Administration and Development
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2022

ABSTRACT

The research aimed to study the components and indicators, study a present, desirable characteristic. Create of program and Implementing the effect of using of Program for enhancing capacity of learning management Active Learning of Primary School teacher under of office of the Basic Education. The research was divided into 4 phases. Phase 1 study the components and indicators of learning management Active Learning of Primary School teacher under of office of the Basic Education, by 7 experts purposive sampling. Phase 2 study a present, desirable characteristic, There were 374 samples consisting of administrators and academic head teachers by stratified sampling. Phase 3 Create of program for enhancing capacity of learning management Active Learning of Primary School teacher under of office of the Basic Education, by 9 experts purposive Sampling and Phase 4 Implement the effect of using of Program, Used for 10 people by purposive Sampling. Tools used in data collection Including questionnaires, assessments form, interviews The current condition and the desired condition form Statistics used in data analysis are percentage. Average and standard deviation and Priority Needs Index.

The results were as follows :

1. Learning management Active Learning of Primary School teacher under of office of the Basic Education have 4 components and 30 indicators and The assessment results were at the highest level.

2. The current circumstances with the whole picture were at medium level. The desirable characteristics with the whole picture were at the highest level.

3. Program for enhancing capacity of learning management Active Learning of Primary School teacher under of office of the Basic Education, were consisted of 1) principle, 2) objective of program, 3) content were consisted of Module 1 Design of learning management Active Learning, Module 2 Learning management Active Learning, Module 3 Use and development of media for Learning management Active Learning, Module 4 evaluation of Learning management Active Learning 4) development activities, and 5) measurement and evaluation. term of appropriateness was at the high level and possibility was at the highest level.

4. The Implementing of the Program for enhancing capacity of learning management Active Learning of Primary School teacher under of office of the Basic Education were: The knowledge assessment scores after participating in the development were higher than the scores before participating in the development, The behavioral level after development was significantly higher than before at the .05 level and the satisfaction level was at the highest level.

Keyword : Development of Program, Competency, Active Learning Management

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ที่ให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะและตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อความสมบูรณ์ของวิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ คณะกรรมการสอบที่กรุณาให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะในวิทยานิพนธ์จนสมบูรณ์ด้วยดี

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมาน เอกพิมพ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายหยุด ภูปุย ดร.อนุสรณ์ จำเริญเจือ ดร.พรเพ็ญ ฤทธิสัน และ ดร.ลานนิพนธ์ เกษลา ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือวิจัย

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ธรินธร นามวรรณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมาน เอกพิมพ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายหยุด ภูปุย นายยงยุทธ พรหมแก้ว ดร.ลานนิพนธ์ เกษลา ดร.พรเพ็ญ ฤทธิสัน และ ดร.อนุสรณ์ จำเริญเจือ ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินความเหมาะสมองค์ประกอบและตัวชี้วัด

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ธรินธร นามวรรณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมร มะลาศรี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายหยุด ภูปุย ดร.วิเศษ พลอาจทัน ดร.นริศ ภูอาราม ดร.พรเพ็ญ ฤทธิสัน นางสาวนิพิทา กุลชิต ดร.ชาตรี ถาวรรักษ์ และดร.ทัศนีย์ เมษสุวรรณ ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่มตรวจสอบยืนยันโปรแกรมจนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดอนวิทยาคาร โรงเรียนหนองกุงวิทยาคม โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสัย โรงเรียนอนุบาลกาฬสินธุ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 และผู้อำนวยการโรงเรียนสนามบิน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติเป็นเลิศ

ขอขอบพระคุณ คณะครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในจังหวัดกาฬสินธุ์ ที่อนุเคราะห์เป็นกลุ่มเป้าหมายในการทดลองใช้โปรแกรม

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบบูชาพระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ทุกท่าน ที่ประสาทวิทยาให้มีสติปัญญาและคุณธรรมอันเป็นเครื่องชี้นำความสำเร็จในชีวิต

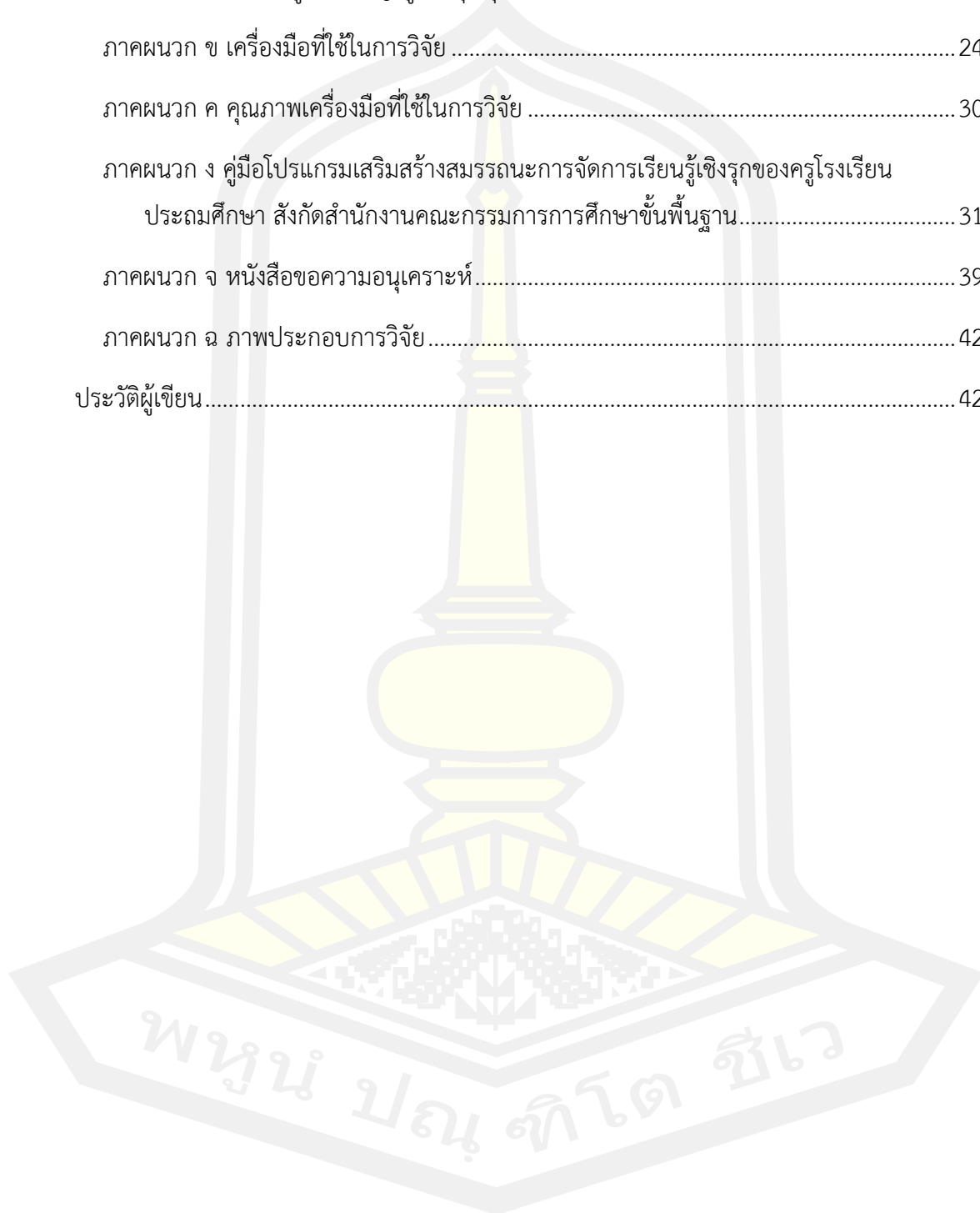
เพชรจันทร์ ภูทะวัง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฌ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพประกอบ.....	ณ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
คำถามการวิจัย.....	4
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	8
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	10
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
การบริหารการศึกษา.....	12
การบริหารสถานศึกษา.....	14
แนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก.....	21
แนวคิดสมรรถนะ.....	49
แนวคิดหลักการพัฒนา 70: 20: 10.....	61
โปรแกรมและการพัฒนาโปรแกรม.....	64

การประเมินความต้องการความจำเป็น	70
การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)	74
บริบทสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	78
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	81
งานวิจัยในประเทศ	81
งานวิจัยต่างประเทศ	91
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	94
ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	96
ระยะที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	100
ระยะที่ 3 สร้างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	105
ระยะที่ 4 ศึกษาผลการนำโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้	116
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	130
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	130
ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	130
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	131
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	223
ความมุ่งหมายของการวิจัย	223
สรุปผล	223
อภิปรายผล	225
ข้อเสนอแนะ	230
บรรณานุกรม	232

ภาคผนวก.....	243
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ	244
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	248
ภาคผนวก ค คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	308
ภาคผนวก ง คู่มือโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	315
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	391
ภาคผนวก ฉ ภาพประกอบการวิจัย.....	421
ประวัติผู้เขียน.....	426

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 การสังเคราะห์องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก.....	25
ตาราง 2 การสังเคราะห์ตัวชี้วัดด้านการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก.....	31
ตาราง 3 การสังเคราะห์ตัวชี้วัดด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก.....	37
ตาราง 4 การสังเคราะห์ตัวชี้วัดด้านการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก.....	43
ตาราง 5 การสังเคราะห์ตัวชี้วัดด้านการประเมินผลการเรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก.....	48
ตาราง 6 การสังเคราะห์วิธีการเสริมสร้างสมรรถนะครู.....	60
ตาราง 7 สังเคราะห์องค์ประกอบของโปรแกรม.....	66
ตาราง 8 แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยจากการตารางสำเร็จรูปของเคจซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan).....	101
ตาราง 9 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์.....	101
ตาราง 10 องค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	131
ตาราง 11 ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	134
ตาราง 12 ผลการประเมินความเหมาะสมของตัวชี้วัดของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	135
ตาราง 13 ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	138
ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าความต้องการจำเป็น ของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษาโดยรวมรายด้าน.....	140

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าความต้องการ จำเป็น ของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการออกแบบกิจกรรมและ จัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	141
ตาราง 16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าความต้องการ จำเป็น ของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	145
ตาราง 17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าความต้องการ จำเป็น ของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่ง เรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก.....	148
ตาราง 18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าความต้องการ จำเป็น ของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการประเมินผลการเรียนการ สอนแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	151
ตาราง 19 ผลการสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของ ครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการออกแบบ กิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	164
ตาราง 20 ผลการสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของ ครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก.....	166
ตาราง 21 ผลการสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของ ครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการใช้และพัฒนา สื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก.....	169
ตาราง 22 ผลการสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของ ครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการประเมินผลการ เรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	172
ตาราง 23 ผลการสนทนากลุ่มเพื่อตรวจสอบยืนยันโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิง รุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	181

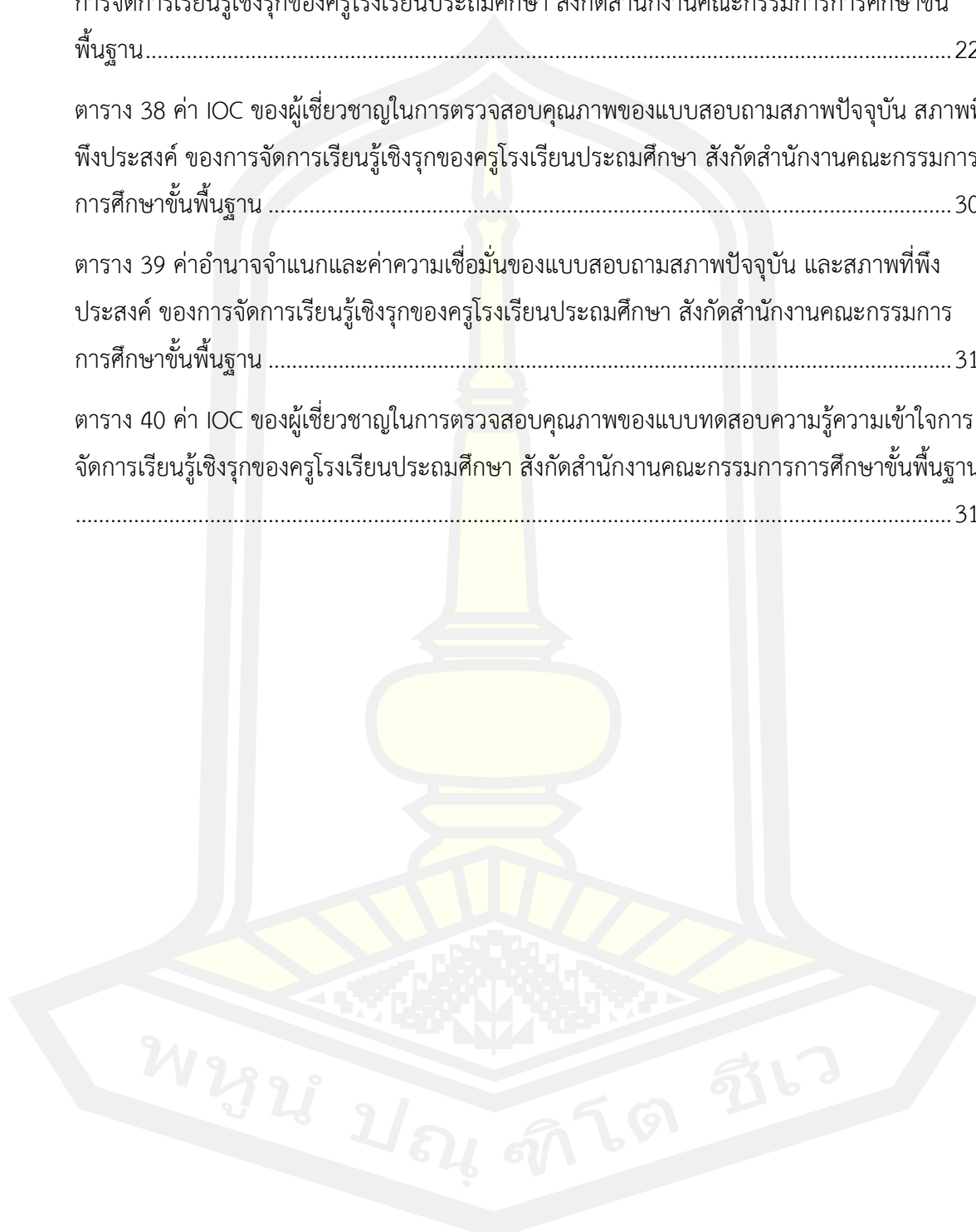
ตาราง 24 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรม เสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	193
ตาราง 25 การประเมินผลโปรแกรม ตัวชี้วัดความสำเร็จ วิธีการประเมิน และเครื่องมือที่ใช้.....	202
ตาราง 26 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของคู่มือโปรแกรม เสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	203
ตาราง 27 การประชุมเชิงปฏิบัติการโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	207
ตาราง 28 ผลการวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของ ครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	208
ตาราง 29 ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพของผู้รับการประเมิน	209
ตาราง 30 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับพฤติกรรมการพัฒนาตามโปรแกรมเสริมสร้าง สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ก่อนและหลังการพัฒนา โดยรวมรายด้าน	210
ตาราง 31 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระดับพฤติกรรมก่อนและหลังการพัฒนา.....	210
ตาราง 32 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับพฤติกรรมตามสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิง รุกก่อนและหลังการพัฒนา Module 1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก.....	212
ตาราง 33 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับพฤติกรรมตามสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิง รุกก่อนและหลังการพัฒนา Module 2 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	213
ตาราง 34 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับพฤติกรรมตามสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิง รุกก่อนและหลังการพัฒนา Module 3 การใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้ เชิงรุก สำหรับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก.....	215
ตาราง 35 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับพฤติกรรมตามสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิง รุกก่อนและหลังการพัฒนา Module 4 การประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก.....	218
ตาราง 36 ความถี่และร้อยละจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	220

ตาราง 37 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความพึงพอใจต่อโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะ
การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น
พื้นฐาน..... 221

ตาราง 38 ค่า IOC ของผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่
พึงประสงค์ ของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน 309

ตาราง 39 ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึง
ประสงค์ ของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน 311

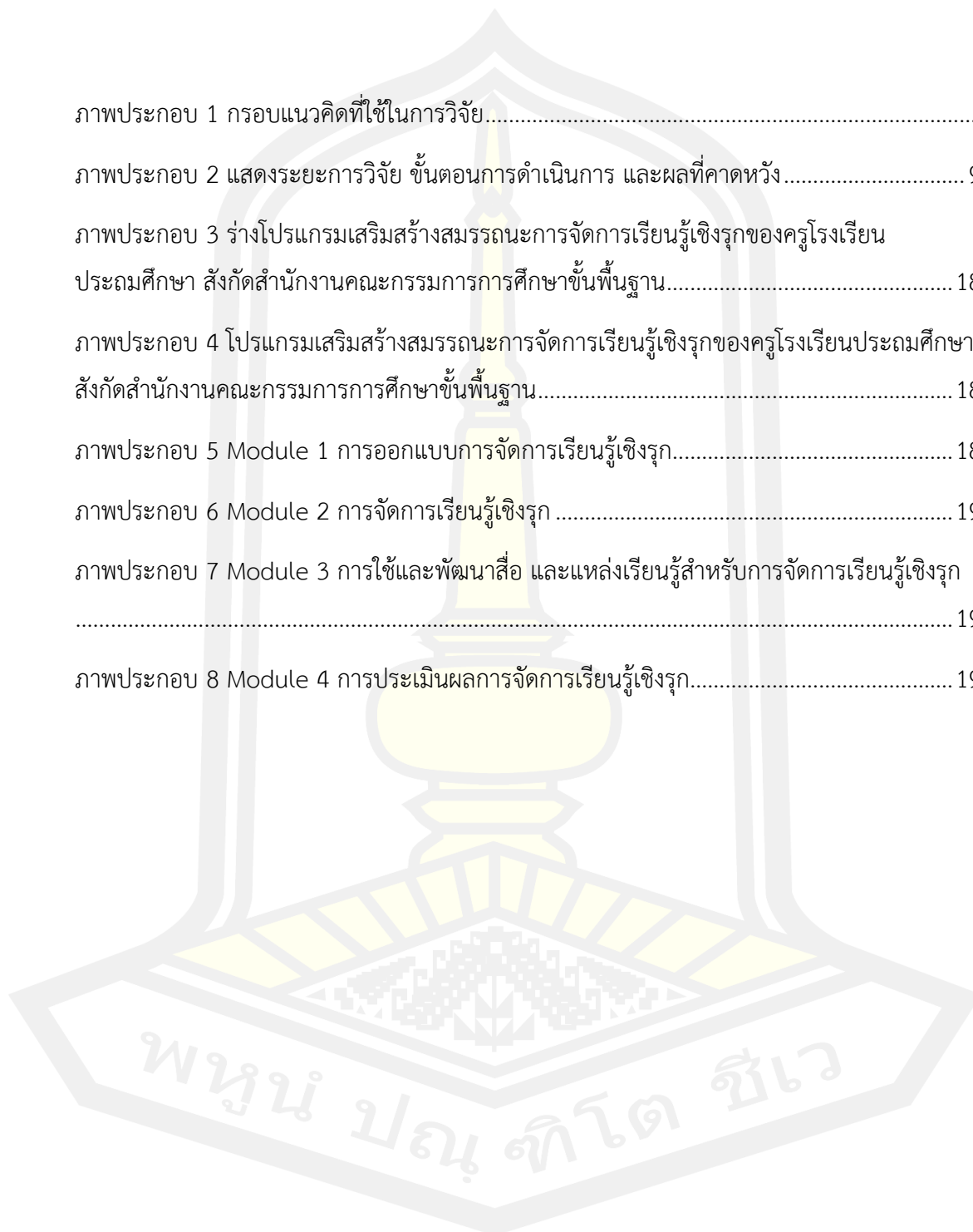
ตาราง 40 ค่า IOC ของผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจการ
จัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
..... 313

สารบัญภาพประกอบ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	9
ภาพประกอบ 2 แสดงระยะการวิจัย ขั้นตอนการดำเนินการ และผลที่คาดหวัง.....	95
ภาพประกอบ 3 ร่างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	180
ภาพประกอบ 4 โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	188
ภาพประกอบ 5 Module 1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก.....	189
ภาพประกอบ 6 Module 2 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	190
ภาพประกอบ 7 Module 3 การใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้สำหรับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	191
ภาพประกอบ 8 Module 4 การประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก.....	192

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในทุกด้าน โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยี การสื่อสาร ความรู้ความคิดศิลปะวิทยาการต่าง ๆ สามารถแพร่ไปอย่างรวดเร็วเพียงชั่ววินาที ด้วยปลายนิ้วสัมผัส ผ่านเครื่องมือสื่อสารต่าง ๆ ทั้งในการดำรงชีวิต ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนในยุคศตวรรษที่ 21 จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้เรียนทุกระดับชั้นตั้งแต่ชั้นต้น ๆ จะต้องได้รับความรู้และการปลูกฝังพัฒนาอย่างต่อเนื่องอย่างจริงจัง เพื่อเกิดทักษะการเรียนรู้ เช่น ทักษะการคิดขั้นสูงและการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ การคิดเชิงวิพากษ์ และการแก้ปัญหา การสื่อสารและการร่วมมือกันทำงาน ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญสำหรับการเรียนรู้และการปฏิบัติงานให้ประสบผลสำเร็จทักษะชีวิตและทักษะอาชีพเป็นทักษะเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข มีความสามารถในการปรับตัวความคิดริเริ่มและการนำตนเองการมีทักษะทางสังคมการยอมรับและเรียนรู้วัฒนธรรมอื่น มีความรับผิดชอบต่อผลงานของตนเอง ต่อสังคมของผู้อื่น ทักษะด้านสารสนเทศสื่อและเทคโนโลยีจึงเป็นอีกทักษะหนึ่งในศตวรรษที่ 21 เนื่องจากเป็นยุคเทคโนโลยีและข้อมูลข่าวสารมีการเปลี่ยนแปลงพัฒนาอย่างรวดเร็ว นั่นคือมนุษย์ทุกเพศทุกวัยทั้งที่อยู่ในวัยเรียน วัยทำงาน และวัยผู้สูงอายุต้องมีความรู้ความสามารถใช้เทคโนโลยีและข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และเกิดประโยชน์ การพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนทุกระดับมีความรู้เท่าทันและมีความสามารถในการใช้ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 จึงเป็นประเด็นเร่งด่วนของทุกประเทศสำหรับการจัดการศึกษาในปัจจุบันและอนาคต (วิซรา เล่าเรียนดี และคณะ, 2560)

การศึกษามีเป้าหมายคือ การเตรียมกำลังคนเพื่อความเข้มแข็งของชาติในอนาคต ในทางเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงลักษณะของกำลังคนในตลาดแรงงาน คือ สาเหตุสำคัญที่ทำให้เยาวชนต้องได้รับการเตรียมตัวให้พร้อมสำหรับการแข่งขันตลาดแรงงาน การเตรียมตัวไม่จำกัด เพียงแต่ให้มีความรู้ที่ได้เรียนในโรงเรียนเท่านั้น หากแต่ยังต้องให้สามารถใช้ความรู้และทักษะในสถานการณ์และบริบทต่าง ๆ อย่างกว้างขวางในชีวิตจริงในอนาคต นอกจากนี้ยังเป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางว่าเศรษฐกิจที่มั่นคงมีพื้นฐานอยู่บนคุณภาพของการศึกษาที่เยาวชนได้รับการแข่งขันทางเศรษฐกิจจึงผลักดันให้มีการตื่นตัวทางการศึกษา มีการแข่งขันกันเป็นเลิศทางการศึกษาในทุกประเทศที่ต้องการรักษาระดับความสามารถในการแข่งขัน มีการเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษาที่เน้นให้นักเรียนมีศักยภาพในการแข่งขันสูงขึ้น (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี,

2554) การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพด้วยกระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยถ่ายทอดความรู้ การฝึกและการอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวต้องอาศัยครูผู้สอนที่มีทักษะในการจัดการเรียนรู้ มีเจตคติต่อวิชาชีพครูที่ดี มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง โดยเฉพาะในยุคศตวรรษที่ 21 เป็นทักษะแห่งอนาคตใหม่ที่ครูควรมีทักษะและคุณลักษณะที่รองรับการเข้าถึง เพื่อสร้างนวัตกรรมบริหารจัดการชั้นเรียนแนวใหม่ ในอันที่จะพัฒนาผู้เรียนที่เยาวชนในยุคใหม่ได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับหลักการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนากระบวนการคิดให้เกิดกับผู้เรียน โดยเฉพาะการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ คิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการคิดอย่างเป็นระบบ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 ก)

ระบบการศึกษาในหลายประเทศได้พัฒนาหลักสูตรการศึกษาที่เน้นสร้างกระบวนการเรียนรู้ และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้และความคิดสร้างสรรค์ เพื่อรังสรรค์นวัตกรรม และส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืนในอนาคต อันเป็นที่มาของทิศทางในการจัดการศึกษาแบบใหม่ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้สำคัญกว่าความรู้ ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนในสภาพปัจจุบัน ผู้สอนต้องปรับเปลี่ยนวิธีการสอนให้เป็นการสอนที่สร้างสรรค์ และสร้างผู้เรียนให้เป็นผู้ใฝ่รู้ และสามารถสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง กระบวนการจัดการศึกษาต้องเป็นไปในลักษณะเชิงรุก หรือ Active Learning นั่นคือ การเปลี่ยนวิธีการสอนแบบเดิม ๆ เป็นการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ กระตุ้นให้เกิดความใฝ่รู้ รู้จักคิดวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ และแก้ไขปัญหาได้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จะเป็นผลทำให้นักเรียนค้นพบความรู้ใหม่ สร้างสรรค์ความรู้ใหม่ และสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ได้ (ไพฑูริย์ ลินลารัตน์, 2559) ครูจึงเป็นบุคลากรที่มีบทบาทสำคัญในกระบวนการจัดการศึกษา คุณภาพของครูจึงมีความสำคัญ เพราะครูที่มีคุณภาพจะส่งผลต่อผู้เรียนให้มีคุณภาพ ครูจึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุข คุณภาพของครูผู้สอนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2556)

การจัดการเรียนรู้เชิงรุกยังไม่ประสบความสำเร็จในเชิงปฏิบัติเท่าที่ควร เนื่องจากผู้สอนยังมีความเคยชินกับการสอนแบบเก่าที่ยึดครูเป็นศูนย์กลาง (Teacher centered) ร่วมกับการขาดความรู้ความเข้าใจในการสอนแบบใหม่ที่เหมาะสมกับผู้เรียนสำหรับยุคศตวรรษที่ 21 ที่มีองค์ความรู้ใหม่

เกิดขึ้นมากมายในทุกวินาที การสอนแบบเดิมจะไม่สามารถพัฒนาให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้จากการเรียนไปปฏิบัติได้ดี และอาจไม่ส่งเสริมต่อสมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียนในยุคศตวรรษที่ 21 ทั้งนี้ผู้สอนบางส่วนมักมุ่งเน้นการสอนอย่างไม่เป็นระบบแบบแผน หรือเลือกรูปแบบการสอนที่ไม่เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน จึงอาจทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายหรือเกิดทัศนคติในแง่ลบได้อีกด้วย (นนทลี พรธาดาวิทย์, 2561)

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ที่มุ่งเน้นผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ และมีใจใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา มีการออกแบบระบบการเรียนรู้ใหม่ การเปลี่ยนบทบาทครู การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษา และการพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) จากการติดตามผลการจัดการศึกษาของไทย การจัดการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า อุปสรรคในการจัดการศึกษาที่ต้องเร่งรัดแก้ไข ได้แก่ คุณภาพครู ผู้บริหารสถานศึกษา คุณภาพผู้เรียน หลักสูตร การจัดการเรียนรู้และการบริหารจัดการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) ประกอบกับผลการวิเคราะห์ปัญหาการจัดการศึกษามีหลายประการ ด้านคุณภาพการศึกษา คุณภาพของผู้เรียนต่ำกว่าเกณฑ์ สถานศึกษาไม่ได้อิงมาตรฐานตามเกณฑ์ ด้านผลผลิตและการพัฒนาครูอาจารย์ ปัญหาการขาดแคลนครูโดยรวมทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ด้านประสิทธิภาพการบริหาร และการจัดการศึกษา หน่วยงานปฏิบัติยังไม่มีอิสระและคล่องตัวในการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ปัญหาขาดการพัฒนาสื่อที่มีคุณภาพ ด้านการเรียนการสอนและการพัฒนาผู้เรียน ด้านการศึกษาตลอดชีวิตยังไม่เป็นวิถีชีวิตของคนในชาติ (เจริญวิษณุ สมพงษ์ธรรม, 2554)

การพัฒนาสมรรถนะครู ด้านการอบรม สัมมนา เพื่อให้เกิดสมรรถนะที่เพิ่มขึ้นเป็นสิ่งจำเป็นในการปฏิรูปการศึกษาอีกวิธีหนึ่ง เพื่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียน ผู้วิจัยเห็นว่าโปรแกรมการพัฒนาเป็นชุดวิชาที่ใช้ในการฝึกอบรมครู โรงเรียนประถมศึกษา สามารถที่จะพัฒนาให้ครูมีสมรรถนะทางการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น และทราบถึงระดับสมรรถนะของตนเอง (ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ) ว่าอยู่ในระดับใด มีจุดแข็งจุดอ่อนในเรื่องใดบ้าง และจะต้องพัฒนาสมรรถนะในเรื่องใดบ้าง จึงจะช่วยให้ครูสามารถใช้เป็นเกณฑ์ในการวัดผลความรู้ ทักษะและพฤติกรรมในการปฏิบัติงานได้อย่างชัดเจน และเป็นระบบมาตรฐานเดียวกันทั้งองค์กร เพื่อเส้นทางความเจริญเติบโต ก้าวหน้าในสายวิชาชีพ (Career Development) ของตนเองและแนวทางการพัฒนาศักยภาพของตนเองให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างชัดเจน เพราะในสังคมแห่งการเรียนรู้ปัจจุบันครูมีปัญหาในการจัดการเรียนรู้มากมายหลายอย่าง เช่น ไม่ได้จบการศึกษาวิชาเอกในกลุ่มสาระที่สอน มีภาระงานอื่นที่นอกเหนือจากภาระงานสอนมาก ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนสอนหลายกลุ่มสาระการเรียนรู้ ให้ความสำคัญกับกลุ่มสาระหลักมากกว่าสาระรอง ขาดความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรอย่างถ่องแท้ ขาดขวัญกำลังใจในการทำงาน ขาดการนิเทศ ติดตามและ

ประเมินผลการพัฒนา การพัฒนาอบรมครู ไม่สอดคล้องกับความต้องการของครู
(นนทลี พรธาดาวิทย์, 2561)

การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างหนึ่งสำหรับการเสริมสร้างสมรรถนะครูให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเชิงรุกได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเป็นการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนประยุกต์ใช้ทักษะและเชื่อมโยงองค์ความรู้นำไปปฏิบัติ เพื่อแก้ไขปัญหาหรือประกอบอาชีพในอนาคต การพัฒนาสมรรถนะจึงเป็นสิ่งสำคัญและความต้องการสูงสุดในองค์กรคือ การบรรลุเป้าหมาย และประเด็นสำคัญที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายได้ก็คือ การพัฒนาทรัพยากรบุคคลในองค์กรให้มีสมรรถนะในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของแต่ละคน สามารถกำหนดจุดยืนของแต่ละตำแหน่งและผลตอบแทนได้อย่างชัดเจน (Mogan and other, 2006 ; Castillo, 2005)

จากปัญหาและความสำคัญของปัญหาการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มองเห็นปัญหาที่สำคัญเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สมควรที่จะได้รับการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาให้ดีขึ้นกว่าที่จัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน เพราะการจัดการเรียนรู้มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งในการวัดผล ประเมินผลและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต้องอาศัยการพัฒนาครูโดยใช้โปรแกรมการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้ครูเกิดการเรียนรู้ พร้อมทั้งมีสมรรถนะเพิ่มมากขึ้น โรงเรียนประถมศึกษาทั่วไปสามารถนำโปรแกรมการพัฒนาครูนี้ไปใช้ในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้นได้

คำถามการวิจัย

1. การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์กรประกอบและตัวชี้วัดมีอะไรบ้าง
2. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับใด
3. โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรเป็นอย่างไร
4. ผลการนำโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. เพื่อสร้างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. เพื่อศึกษาผลการใช้โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้ทราบองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ได้ทราบสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับนำไปใช้ในศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติเป็นเลิศและยกร่างโปรแกรม
3. ได้โปรแกรมการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับนำไปใช้ในการบริหารและปฏิบัติตามวิธีปฏิบัติเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาต่อไป
4. ได้ทราบผลการนำโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับปรับปรุงพัฒนาให้สอดคล้องตามบริบทสถานศึกษา
5. โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีประโยชน์สำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาได้นำไปใช้ในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ขอบเขตของการวิจัย

การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากแนวคิดของนักวิชาการ นักการศึกษา และองค์การเกี่ยวกับการศึกษา ดังนี้ สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา (2552), ไพศาล เครือแสง (2556), อภินันท์ สิริรัตนจิตต์ (2560), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561), Joyce, Weil และ Calhoun (2009) และ Stacy (2015) ได้แนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 4 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 2) ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 3) ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และ 4) ด้านการประเมินผลการเรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

2. ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง/กลุ่มผู้ให้ข้อมูล/กลุ่มเป้าหมาย นำเสนอเป็นขั้นตอน ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 2 ประเมินความเหมาะสมองค์ประกอบและตัวบ่งชี้องค์ประกอบและตัวบ่งชี้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ระยะที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ประชากร ได้แก่ ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 6,951 แห่ง (สำนักงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2562) จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 6,951 คน และครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 6,951 คน รวม 13,902 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ โรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 374 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 187 คน และครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 187 คน โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบจำนวนประชากรทั้งหมดกับตารางสำเร็จรูปของเคจซีมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และคำนวณหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของประชากรที่ได้มาจากวิธีการสุ่มแบบ แบ่งชั้น (Stratified Random sampling) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

ระยะที่ 3 สร้างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ศึกษาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติเป็นเลิศ (Best Practice)

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้าฝ่ายวิชาการ จากโรงเรียน ที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานในภาพรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ 3 ปีต่อเนื่อง ปีการศึกษา 2561-2563 จำนวน 5 โรงเรียน โรงเรียนละ 2 คน รวมกลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 10 คน

ตอนที่ 2 ยกร่างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 3 ตรวจสอบยืนยันร่างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ระยะที่ 4 ศึกษาผลการใช้โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของ ครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ศึกษาผลการใช้โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดกาฬสินธุ์ ที่สมัครใจเข้ารับการพัฒนา จำนวน 10 คน

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

1. กรอบแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา (2552), ไพศาล เครือแสง (2556), อภินันท์ สิริรัตนจิตต์ (2560), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561), Joyce, Weil และ Calhoun (2009) และ Stacy (2015) ได้แนวคิด ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 4 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 2) ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 3) ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และ 4) ด้านการประเมินผลการเรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

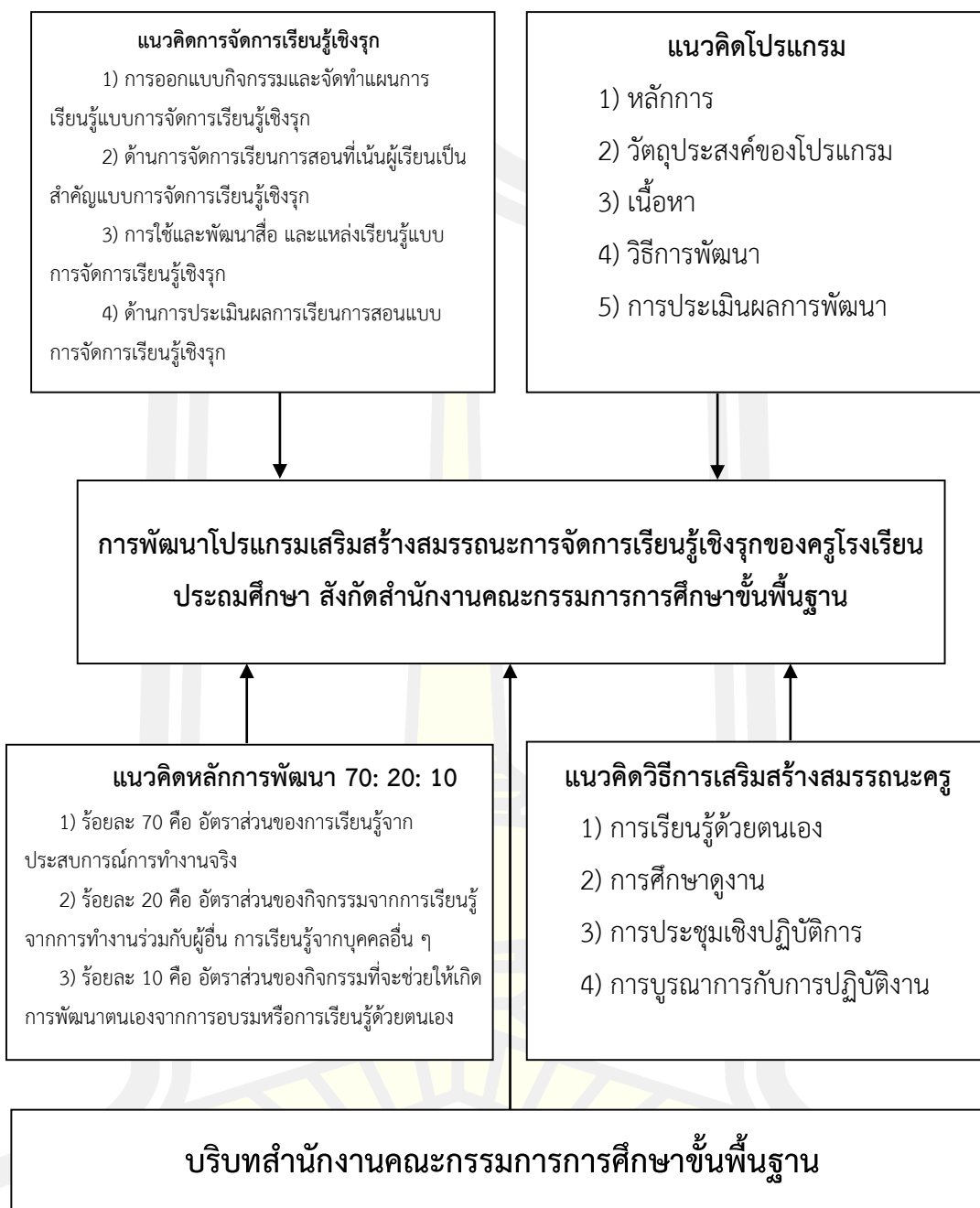
2. แนวคิดโปรแกรม ชำรง บัวศรี (2542), สุมิตรา พงศธร (2550), Caffarella (2002) Charney and Conway (2005), Fink (2015) ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ของโปรแกรม 3) เนื้อหา 4) วิธีการพัฒนา และ 5) การประเมินผลการพัฒนา

3. แนวคิดวิธีการเสริมสร้างสมรรถนะครู นิสตารค์ เวชยานนท์ (2548), สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (2550), จอมพงศ์ มงคลวนิช (2555), พศิน แดงจวง (2558) และ Fulen และ Hargreaves (1992) ประกอบด้วย 1) การเรียนรู้ด้วยตนเอง 2) การศึกษาดูงาน 3) การประชุมเชิงปฏิบัติการ และ 4) การบูรณาการกับการปฏิบัติงาน

4. แนวคิดหลักการพัฒนา 70: 20: 10 (อาภรณ์ ภูวิทย์พันธ์, (2559) ; Lombardo and Eichinger, 1996 และ Charles and Wargnier, 2015) ประกอบด้วย 1) ร้อยละ 70 คือ อัตราส่วนของการเรียนรู้จากประสบการณ์การทำงานจริง 2) ร้อยละ 20 คือ อัตราส่วนของกิจกรรมจากการเรียนรู้จากการทำงานร่วมกับผู้อื่น การเรียนรู้จากบุคคลอื่น ๆ และ 3) ร้อยละ 10 คือ อัตราส่วนของกิจกรรมที่จะช่วยให้เกิดการพัฒนาตนเองจากการอบรมหรือการเรียนรู้ด้วยตนเอง

จากแนวคิด ทฤษฎีดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

ได้ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. โปรแกรม หมายถึง ระบบโครงสร้างที่กำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ออกแบบมาเพื่อจุดมุ่งหมายเดียวกัน มีลักษณะเป็นหน่วยกิจกรรมที่กำหนดถึงสิ่งที่จะต้องกระทำเพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายที่พึงประสงค์ ผลกระทบสำคัญที่คาดว่าจะเกิดขึ้นและเงื่อนไขที่จะทำให้เป้าหมายหรือผลกระทบเหล่านี้เกิดขึ้นได้ มีการจัดลำดับการปฏิบัติตามที่วางแผนไว้เป็นแผนกิจกรรมที่มีเป้าหมาย โดยเฉพาะ ประกอบด้วย 1) หลักการแนวคิด 2) วัตถุประสงค์ของโปรแกรม 3) เนื้อหา 4) วิธีการพัฒนา และ 5) การประเมินผล

2. การจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง วิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง การเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นผู้ทำความเข้าใจ ศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง และร่วมกันอภิปราย นำเสนอ สรุปความคิดรวบยอด คำนิยามถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสนใจ รวมถึงความถนัดของผู้เรียนในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยมีครูเป็นผู้อำนวยการความสะดวกสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากกว่าการที่ผู้เรียนจะได้รับความรู้จากการบรรยายเพียงอย่างเดียว ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้

2.1 การออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง การวางแผนโครงสร้างของการสอนของครูที่ทำให้เห็นภาพรวมของการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนนำไปวางแผนสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ การเรียนการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อใช้เป็นแนวทางกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามที่คาดหวัง

2.2 การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงด้วยตนเองตามความสนใจ ตามความถนัดและศักยภาพด้วยการศึกษาค้นคว้า ฝึกปฏิบัติ ฝึกทักษะจนถึงการเรียนรู้ด้วยตนเองเพราะเชื่อว่าหากคนเราได้กระทำจะทำให้เกิดความเชื่อมั่นเป็นแรงจูงใจให้เกิดการเรียนรู้ ใฝ่เรียน ผู้เรียนจะสนุกสนานที่จะสืบค้นหาความรู้ต่อไปมีความสุขที่จะเรียน เน้นความต้องการของผู้เรียนมากกว่าการเรียนรู้ที่เน้นครูเป็นศูนย์กลางทางความรู้ ความคิด โดยเป็นการเปิดโอกาสให้กับผู้เรียนหาความรู้ ศึกษาสิ่งที่อยากรู้ด้วยตนเองโดยครูเป็นผู้แนะนำ

2.3 การใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง สิ่งที่ครูสร้างขึ้นหรือเลือกใช้เป็นตัวกลางในการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ของการเรียนการสอนที่กำหนดไว้ได้อย่างง่ายและรวดเร็ว เป็นเครื่องมือและตัวกลางซึ่งมีความสำคัญในกระบวนการเรียนการสอนมีหน้าที่เป็นตัวนำความต้องการของครูไปสู่ตัวนักเรียนอย่างถูกต้องและ

รวดเร็วเป็นผลให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามจุดมุ่งหมายการเรียนการสอนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

2.4 การประเมินผลการเรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง การประเมินความรู้ที่แท้จริงที่อยู่ในบริบทจริง เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนปฏิบัติงานในชีวิตจริง จนได้งานที่เสร็จสมบูรณ์ มีโอกาสประเมินผลการทำงานด้วยตนเองและมีการปรึกษาร่วมกับผู้เรียน สามารถนำผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจ เพื่อเปลี่ยนแปลงปรับปรุงแก้ไขการเรียนการสอน ให้เกิดประสิทธิภาพ

3. สภาพปัจจุบัน หมายถึง สภาพที่การปฏิบัติในโรงเรียนสถานศึกษาตามความเป็นจริง เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

4. สภาพที่พึงประสงค์ หมายถึง สภาพที่ต้องการให้เกิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ

5. โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

6. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือรองผู้อำนวยการ หรือรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

7. ครู หมายถึง ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ โรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าและ
รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมานำเสนอเพื่อสนับสนุนการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

1. การบริหารการศึกษา
2. การบริหารสถานศึกษา
3. แนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
4. แนวคิดสมรรถนะ
5. แนวคิดหลักการพัฒนา 70: 20: 10
6. โปรแกรมและการพัฒนาโปรแกรม
7. การประเมินความต้องการความจำเป็น
8. การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)
9. บริบทสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 10.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 10.2 งานวิจัยต่างประเทศ

การบริหารการศึกษา

1. ความหมายการบริหารการศึกษา

นักวิชาการ นักการศึกษา ได้เสนอความหมายของการบริหารการศึกษา ไว้ดังนี้
ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2551) ได้เสนอความหมายของการบริหารการศึกษา หมายถึง
การอำนวยความสะดวกเพื่อจัดการเรียนการสอน ซึ่งควรพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ
นักเรียนคำนึงถึงความสะดวกในด้านอุปกรณ์ เครื่องมือ และบรรยากาศสิ่งแวดล้อมในการเรียน
การสอน

สุธรรม ธรรมทัศนานนท์ (2554) ได้นำเสนอความหมายการบริหารการศึกษา
หมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพทั้งความรู้ ความคิด ความสามารถ
และความเป็นคนดีที่หมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลร่วมมือกันพัฒนาคนให้มีคุณภาพ

ซึ่งการจะพัฒนาคนให้มีคุณภาพได้นั้นจะต้องมีการดำเนินการในการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม การวัดผล การจัดการสถานที่และพัสดุครุภัณฑ์ การสรรหาบุคคลมาดำเนินการหรือมาทำการสอน ในสถาบันการศึกษา การปกครองนักเรียนเพื่อให้นักเรียนเป็นคนดีมีวินัยและอื่น ๆ ซึ่งการดำเนินงานเหล่านี้รวมเรียกว่า “ภารกิจทางการบริหารการศึกษา” หรือ “งานบริหารการศึกษา” นั่นเอง

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2556) ได้นำเสนอความหมายการบริหารการศึกษา หมายถึง การดำเนินการของกลุ่มบุคคล ซึ่งอาจเป็นการดำเนินงานของผู้บริหารร่วมกับครูหรือบุคลากรในโรงเรียน อธิการบดีหรือผู้บริหารร่วมกับอาจารย์ในมหาวิทยาลัย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับอธิบดีกรมต่าง ๆ และครูอาจารย์ในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ และกลุ่มบุคคลเหล่านี้ต่างร่วมมือกันพัฒนาคนให้มีคุณภาพทั้งสิ้น

Knezevich (1962) ได้นำเสนอความหมายการบริหารการศึกษา หมายถึง กระบวนการเกี่ยวกับการเสริมสร้างและคงไว้ การกระตุ้นยั่วยุ และการรวมพลังต่าง ๆ ในองค์การทางการศึกษา เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

Campbell และ Gregg (1983) ได้นำเสนอความหมายการบริหารการศึกษา หมายถึง การจัดการ (Management) ของสถาบันต่าง ๆ ซึ่งออกแบบไว้เพื่ออำนวยความสะดวกให้เกิดการสอน (Teaching) และการเรียน (Learning) และสถาบันเหล่านี้ ได้แก่ โรงเรียนของรัฐ มณฑลการศึกษา โรงเรียนเอกชน มหาวิทยาลัยของรัฐ และเอกชน และอื่น ๆ

กล่าวโดยสรุป การบริหารการศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของผู้บริหาร เพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพทั้งความรู้ ความคิด ความสามารถ และความเป็นคนดี โดยการอำนวยความสะดวกเพื่อจัดการเรียนการสอน กำหนดนโยบาย เป้าหมายอย่างชัดเจน เป็นรูปธรรม เสริมสร้างและคงไว้ การกระตุ้นยั่วยุ และการรวมพลังต่าง ๆ ในองค์การทางการศึกษา เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

2. ความสำคัญของการบริหารการศึกษา

นักวิชาการ นักการศึกษา ได้เสนอความสำคัญของการบริหารการศึกษา ไว้ดังนี้ สมศักดิ์ คงเที่ยง (2552) ได้เสนอความสำคัญของการบริหารการศึกษาไว้ว่า การจัดการศึกษาให้ได้คุณภาพต้องมีการบริหารจัดการศึกษา โดยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการทางการศึกษา ต้องอาศัยทรัพยากรทางการศึกษาและสามารถบริหารจัดการ โดยผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษา และสามารถบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล บรรลุสำเร็จตามความมุ่งหมายได้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ได้เสนอความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา ไว้ว่า เป็นภารกิจหลักของผู้บริหารที่จะต้องกำหนดแบบแผน วิธีการและขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบ เพราะถ้าระบบการบริหารงานไม่ดีจะกระทบกระเทือนต่อส่วนอื่น ๆ

ของหน่วยงานนักบริหารที่ดีต้องรู้จักบริหารงานนั้น จะต้องใช้ศาสตร์และศิลป์เพราะว่าการดำเนินงานมิใช่เพียงกิจกรรมที่ผู้บริหารจะกระทำเพียงลำพังคนเดียว

ปรัชญา เวสารัชช์ (2554) ได้เสนอความสำคัญของการบริหารการศึกษาไว้ว่าเป็นการบริหารจัดการที่มีระบบและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีบุคคลและหน่วยงานที่รับผิดชอบเข้าร่วมดำเนินการ มีรูปแบบ ขั้นตอน กติกา และวิธีดำเนินการ มีทรัพยากรสนับสนุน และมีกระบวนการประเมินผลการศึกษาเพียงตรงและเชื่อถือได้

กล่าวโดยสรุป การบริหารการศึกษามีความสำคัญ คือ เป็นการบริหารจัดการที่มีระบบและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีบุคคลและหน่วยงานที่รับผิดชอบเข้าร่วมดำเนินการจัดการศึกษาให้ได้คุณภาพต้องมีการบริหารจัดการศึกษา โดยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการทางการศึกษาต้องอาศัยทรัพยากรทางการศึกษา และสามารถบริหารจัดการโดยผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษา และสามารถบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

การบริหารสถานศึกษา

1. ความหมายการบริหารสถานศึกษา

นักวิชาการ นักการศึกษา ได้เสนอความหมายของการบริหารสถานศึกษา ไว้ดังนี้
 นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2551) ได้เสนอความหมายของการบริหารสถานศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน นับตั้งแต่บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ พฤติกรรมและคุณธรรมเพื่อให้มีค่านิยมตรงกันกับความต้องการของสังคมโดยกระบวนการต่าง ๆ ที่อาศัยการควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีผลต่อบุคคลและอาศัยทรัพยากรตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ เพื่อให้บุคคลพัฒนาไปตรงตามเป้าหมายของสังคม

ปรียาพร วงศอนุตรโรจน (2553) ได้เสนอความหมายของการบริหารสถานศึกษา หมายถึง การจัดกิจกรรมทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

สุธรรม ธรรมทัศนานนท์ (2554) ได้เสนอความหมายการบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือของบุคคลและกลุ่ม ผู้บริหารเป็นผู้ที่ต้องรับผิดชอบต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของงานที่เกิดขึ้น รวมทั้งการบริหารยังถือเป็นศาสตร์ที่มีวิทยาการที่สามารถเรียนรู้ได้ และเป็นทั้งศิลป์ที่มีลักษณะเกี่ยวกับการปฏิบัติ การประยุกต์ศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อมาใช้ในการบริหาร

Hoy และ Cecil (2001) ได้เสนอความหมายของการบริหารสถานศึกษา หมายถึง การบริหารบุคลากรทางการศึกษา ครู นักเรียน เพื่อให้ความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงานในโรงเรียนให้บุคคลทั้ง 3 กลุ่ม เห็นด้วยและดำเนินการตามข้อตกลงที่วางไว้และพึงยึดปฏิบัติ โดยเคร่งครัด

กล่าวโดยสรุป การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา การบริหารยังถือเป็นศาสตร์ที่มีวิทยาการที่สามารถเรียนรู้ได้ และเป็นทั้งศิลป์ที่มีลักษณะเกี่ยวกับการปฏิบัติ การประยุกต์ศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อมาใช้ในการบริหาร เป็นการจัดกิจกรรมทุกอย่างเกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุก ๆ เพื่อให้บุคคลพัฒนาไปตรงตามเป้าหมายของสังคม

2. ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

นักวิชาการ นักการศึกษา ได้เสนอความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา ไว้ดังนี้

ธีระ รุญเจริญ (2545) ได้เสนอความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา ไว้ว่า ในการจัดการศึกษามีความจำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพจึงจะทำให้การบริหารและการจัดการศึกษาประสบความสำเร็จและเป็นไปตามแนวทางที่พึงประสงค์ ในการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งต้องอาศัยองค์การปฏิบัติงานหลัก คือ สถานศึกษาซึ่งหมายรวมถึงการปฏิบัติงานและภารกิจของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้เป็นอย่างดีและผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้นำการปฏิรูปการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

ศิริพงษ์ เสาภายน (2548) ได้เสนอความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา ไว้ว่า มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความเจริญต่อคุณภาพของผลิตทางการศึกษาและต่อการพัฒนาการทุก ๆ ด้านของมนุษย์ที่เป็นทรัพยากรที่สำคัญของชาติ เพราะถ้าหากไม่มีการบริหารแล้ว การดำเนินงานของสถานศึกษาอาจจะต้องพบกับอุปสรรคมากมาย ตนไม่สามารถดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ได้เสนอความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา ไว้ว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารที่จะต้องกำหนดแบบแผน วิธีการ และขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างเป็นระบบ เพราะถ้าระบบบริหารงานไม่ดีจะกระทบกระเทือนต่อส่วนอื่น ๆ ของหน่วยงาน นักบริหารงานที่จะต้องรู้จักบริหารงานนั้นจะต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ เพราะว่าการดำเนินงานมีใช้กิจกรรมที่ผู้บริหารจะกระทำเพียงคนเดียว แต่ยังมีผู้ร่วมงานอีกหลายคนที่มีส่วนทำให้งานนั้นประสบผลสำเร็จ ผู้ร่วมงานแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งในด้านสติปัญญา ความสามารถ ความถนัดและความต้องการที่ไม่เหมือนกัน จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะเป็นผู้นำ

เทคนิควิธีและกระบวนการบริหารที่เหมาะสมมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

กล่าวโดยสรุป การบริหารสถานศึกษามีความสำคัญ คือ ในการจัดการศึกษามีความจำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ จึงจะทำให้การบริหารและการจัดการศึกษาประสบความสำเร็จและเป็นไปตามแนวทางที่พึงประสงค์ การบริหารจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความเจริญต่อคุณภาพของผลิิตทางการศึกษาและต่อการพัฒนาการทุก ๆ ด้านของมนุษย์ที่เป็นทรัพยากรที่สำคัญของชาติ นักบริหารงานที่ดีจะต้องรู้จักบริหารงานนั้นจะต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ เพราะว่าการดำเนินงานมิใช่กิจกรรมที่ผู้บริหารจะกระทำเพียงคนเดียว แต่ยังมีผู้ร่วมงานอีกหลายคนที่มีส่วนทำให้งานนั้นประสบผลสำเร็จ

3. ขอบข่ายการบริหารสถานศึกษา

นักวิชาการ นักการศึกษา ได้เสนอขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาไว้ ดังนี้

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2549) ได้เสนอขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 บัญญัติไว้ในมาตรา 39 ว่าให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทางด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยตรง ดังนั้น ขอบข่ายงานการบริหารงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจึงประกอบด้วย 4 งานหลัก คือ งานวิชาการ งานงบประมาณ งานการบริหารบุคคล และงานการบริหารทั่วไป

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 ข) ได้เสนอขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 และกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยตรง ดังนั้นสถานศึกษาจึงได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจการบริหารสถานศึกษาโดยกำหนดขอบข่ายการบริหารงานของสถานศึกษาไว้ 4 ด้าน ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการ

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ว่า งานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษาที่มุ่งเน้นให้มีการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้กับสถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งใน

การบริหาร และการจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยขอขยายและภารกิจงานตามที่กำหนดในกฎกระทรวงฯ ดังนี้

- 1.1 การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น
- 1.2 การวางแผนงานด้านวิชาการ
- 1.3 การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
- 1.4 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
- 1.5 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 1.6 การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
- 1.7 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
- 1.8 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
- 1.9 การนิเทศการศึกษา
- 1.10 การแนะแนว
- 1.11 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
- 1.12 การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
- 1.13 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
- 1.14 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครั้ว องค์กร หน่วยงานสถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
- 1.15 การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
- 1.16 การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
- 1.17 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2. การบริหารงานงบประมาณ

เพื่อให้สถานศึกษามุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหาร มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานให้มีการจัดให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีต่อผู้เรียน โดยมีขอขยายและภารกิจ ดังนี้

- 2.1 การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณเพื่อเสนอต่อ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการหรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วแต่กรณี

2.2 การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงินตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ
จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง

2.3 การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรร

2.4 การขอโอนและการขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ

2.5 การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ

2.6 การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ

2.7 การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้ผลผลิตจากงบประมาณ

2.8 การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

2.9 การปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับกองทุนเพื่อ

การศึกษา

2.10 การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา

2.11 การวางแผนพัสดุ

2.12 การกำหนดรูปแบบรายการ หรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์
หรือสิ่งก่อสร้างที่ใช้เงินงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการหรือเลขาธิการ
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วแต่กรณี

2.13 การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ

2.14 การจัดหาพัสดุ

2.15 การควบคุมดูแล บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ

2.16 การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน

2.17 การเบิกเงินจากคลัง

2.18 การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจ่ายเงิน

2.19 การนำเงินส่งคลัง

2.20 การจัดทำบัญชีการเงิน

2.21 การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน

2.22 การจัดทำหรือจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน

3. การบริหารงานบุคคล

เป็นภารกิจที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนอง
ภารกิจของสถานศึกษา ทั้งนี้เพื่อดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคลให้เกิดความคล่องตัวอิสระ
ภายใต้กฎระเบียบเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการ
พัฒนา มีความรู้ ความสามารถ มีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคง และ

ก้าวหน้าในวิชาชีพที่จะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยขอขยายและ
ภารกิจ มีดังนี้

- 3.1 การวางแผนอัตรากำลัง
  - 3.2 การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
  - 3.3 การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
  - 3.4 การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการครูและบุคลากร
ทางการศึกษา
  - 3.5 การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน
  - 3.6 การลาทุกประเภท
  - 3.7 การประเมินผลการปฏิบัติงาน
  - 3.8 การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
  - 3.9 การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน
  - 3.10 การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
  - 3.11 การอุทธรณ์และการร้องทุกข์
  - 3.12 การออกจากราชการ
  - 3.13 การจัดระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติ
  - 3.14 การจัดทำ บัญชีรายชื่อและให้ความเห็นเกี่ยวกับการเสนอขอ
พระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์
  - 3.15 การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากร
ทางการศึกษา
  - 3.16 การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ
  - 3.17 การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ
  - 3.18 การส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูและ
บุคลากรทางการศึกษา
  - 3.19 การริเริ่มส่งเสริมการขอรับใบอนุญาต
  - 3.20 การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การดำเนินการ
ที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยงานนั้น
4. การบริหารงานทั่วไป
- เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กรให้บริการบริหารงานอื่น ๆ
บรรลุตามมาตรฐานคุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสานส่งเสริม
สนับสนุนและอำนวยความสะดวกอย่างเหมาะสม ส่งเสริมให้การบริหาร และการจัดการศึกษาของ

สถานศึกษาตามหลักการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยทั้งนี้ให้เน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบ จัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยมีขอบข่ายภารกิจ ดังนี้

- 4.1 การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
- 4.2 การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา
- 4.3 การวางแผนการบริหารงานการศึกษา
- 4.4 งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน
- 4.5 การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
- 4.6 การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน
- 4.7 งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 4.8 การดำเนินงานธุรการ
- 4.9 การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
- 4.10 การจัดทำสำมะโนผู้เรียน
- 4.11 การรับนักเรียน
- 4.12 การเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวมหรือ

เลิกสถานศึกษา

- 4.13 การประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย
- 4.14 การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
- 4.15 การทัศนศึกษา
- 4.16 งานกิจการนักเรียน
- 4.17 การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา
- 4.18 การส่งเสริม สนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาของบุคคล

ชุมชน องค์กรหน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

- 4.19 งานประสานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น
- 4.20 การรายงานผลการปฏิบัติงาน
- 4.21 การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน
- 4.22 แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษ

นักเรียน

กล่าวโดยสรุป การบริหารงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีขอบข่ายงานอยู่ 4 งาน คือ งานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคคล และงานบริหารทั่วไป โดยทุกขอบข่ายงานได้รับการกระจายอำนาจจากต้นสังกัดอย่างชัดเจน ให้สถานศึกษามีความเป็นอิสระและความคล่องตัวในการบริหารและ

การจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน และผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่ และเกิดผลสำเร็จแก่สถานศึกษา เพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพให้แก่สถานศึกษาอย่างสูงสุด

แนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

1. ความหมายของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

นักวิชาการ นักการศึกษาได้เสนอความหมายของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ไว้ดังนี้ จีราภรณ์ ยกอินทร์ (2560) ได้เสนอความหมายของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง วิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง การเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นผู้ทำ ความเข้าใจ ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และร่วมกันอภิปราย นำเสนอ สรุปความคิดรวบยอดร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียน โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ แบบแลกเปลี่ยนความคิด การเรียนรู้แบบร่วมมือ และการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา เพื่อเป็นส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้กระตุ้นให้นักศึกษามีความใฝ่รู้ กระตือรือร้น คิดเป็น สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ได้อย่างเป็นเหตุเป็นผล ตลอดจนทำงานเป็นกลุ่มและสามารถนำเสนอข้อมูลได้ดีกว่าการสอนแบบบรรยายเพียงอย่างเดียว

Grabinger (1996) ได้เสนอความหมายของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง การเรียนรู้เชิงรุก เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในการเรียน ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย ซึ่งเป็นการเรียนรู้ในระดับลึก ผู้เรียนจะสร้างความเข้าใจและค้นหาความหมายของเนื้อหาสาระ โดยเชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิมที่มี แยกแยะความรู้ใหม่ที่รับกับความรู้เก่าที่มี สามารถประเมินต่อเติมและสร้างแนวคิดของตนเอง

Brandes และ Ginis (1996) ได้เสนอความหมายของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือกระทำ กิจกรรมต่าง ๆ โดยมีครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน สะท้อนแนวคิดและความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้

Petty (2004) ได้เสนอความหมายของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่ให้โอกาสผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กัน ผู้สอนจะเป็นผู้สนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากกว่า การที่ผู้เรียนจะได้รับความรู้จากการบรรยายเพียงอย่างเดียว

Biech (2015) ได้เสนอความหมายของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง การเรียนการสอนมิใช่แบบตั้งรับ (Passive Learning-PL) โดยเป็นการเรียนที่เน้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับการเรียนการสอน กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดขั้นสูงด้วยการคิดวิเคราะห์ ประเมินค่าและสร้างสรรค์ ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการฟัง อ่าน เขียน ถามคำถาม อภิปรายร่วมกันและลงมือปฏิบัติจริง ในบางกรณีโดยผู้สอนคำนึงถึงความรู้เดิมและความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ

กล่าวโดยสรุป การจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง วิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง การเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นผู้ทำความเข้าใจ ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และร่วมกันอภิปราย นำเสนอ สรุปความคิดรวบยอด คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสนใจ รวมถึงความถนัดของผู้เรียนในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยมีครูเป็นผู้อำนวยการความสะดวกสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากกว่าการที่ผู้เรียนจะได้รับความรู้จากการบรรยายเพียงอย่างเดียว

2. ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

นักวิชาการ นักการศึกษา ได้เสนอความสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ไว้ดังนี้

ศักดิ์ดา ไชกิจภิญโญ (2548) ได้เสนอความสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ไว้ดังนี้

1. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้
2. ได้พัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
3. ได้พัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง
4. กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2553) ได้เสนอความสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไว้ ดังนี้

1. เป็นการเรียนการสอนที่พัฒนาศักยภาพทางสมองทั้งการคิด การแก้ปัญหา และการนำไปประยุกต์ใช้
2. เป็นการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้สูงสุด
3. ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้และจัดระบบการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง
4. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนทั้งในด้านการสร้างองค์ความรู้ การสร้างปฏิสัมพันธ์ร่วมกันและร่วมมือกันมากกว่าการแข่งขัน
5. ผู้เรียนได้เรียนรู้ความรับผิดชอบร่วมกัน การมีวินัยในการทำงานและการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ
6. เป็นกระบวนการสร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนอ่าน พุด ฟัง คิด อย่างลุ่มลึก ผู้เรียนจะเป็นผู้จัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง
7. เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นทักษะการคิดขั้นสูง
8. เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนบูรณาการข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศและหลักการสู่การสร้างความคิดรวบยอด
9. ผู้สอนจะเป็นผู้อำนวยการความสะดวกในการจัดการความรู้เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง
10. ความรู้เกิดจากประสบการณ์การสร้างองค์ความรู้และการสรุปทบทวนของผู้เรียน

Copeland (1974) ได้เสนอความสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ไว้ว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้กระทำกิจกรรมกับวัสดุที่พบเห็น ซึ่งช่วยให้แนวคิดไม่เป็นนามธรรมไปจากโลกจริง ผู้เรียนได้รับการพัฒนาความคิดรวบยอดเป็นอย่างดี จากการได้รับประสบการณ์การปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ

Bonwell และ Eison (1991) ได้เสนอความสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ไว้ว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุกช่วยพัฒนาทักษะความคิด ระดับสูงอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้ผู้เรียน วิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินข้อมูลในสถานการณ์ใหม่ได้ดีรวมถึงช่วยให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจจน สามารถชี้นำตนเองตลอดชีวิตในฐานะผู้ฝึกฝนการเรียนรู้

กล่าวโดยสรุป การจัดการเรียนรู้เชิงรุกมีความสำคัญคือ เป็นการเรียนการสอนที่ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้สูงสุด ให้ผู้เรียนได้กระทำกิจกรรมกับวัสดุที่พบเห็น ช่วยพัฒนาทักษะความคิดระดับสูงอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้ผู้เรียนวิเคราะห์ สังเคราะห์และ ประเมินข้อมูลในสถานการณ์ใหม่ได้ดีรวมถึงช่วยให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจจนสามารถชี้นำตนเอง ตลอดชีวิตในฐานะผู้ฝึกฝนการเรียนรู้ และได้พัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง

3. องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

นักวิชาการ นักการศึกษา ได้เสนอองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ไว้ดังนี้ สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา (2552) ได้เสนอ องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย

1. การออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดและปฏิบัติ
3. การเลือกใช้พัฒนาและผลิตสื่อการสอน
4. การสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ให้กับผู้เรียน
5. การจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล
6. การแสวงหาแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น

ไพศาล เครือแสง (2556) ได้เสนอองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย

1. การจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเอง เพื่อให้เกิดประสบการณ์ตรงกับ การแก้ปัญหาตามสภาพจริง
2. จัดกิจกรรมเพื่อผู้เรียนได้กำหนดแนวคิด การวางแผน การยอมรับ การประเมินผล และการนำเสนอ
3. บูรณาการเนื้อหารายวิชา เพื่อเชื่อมโยงความเข้าใจวิชาต่าง ๆ ที่แตกต่างกัน
4. จัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้เอื้อต่อการทำงานร่วมกับผู้อื่น

5. ใช้กลยุทธ์ของกระบวนการกลุ่ม
6. จัดให้มีการประเมินผลโดยกลุ่มเพื่อน

อภินันท์ สิริรัตนจิตต์ (2560) ได้เสนอองค์ประกอบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไว้

ประกอบด้วย

1. วิเคราะห์ศักยภาพของผู้เรียนและออกแบบการเรียนรู้
2. จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. มีความสามารถในการใช้ สื่อ เทคโนโลยี
4. การประเมินผลการเรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
5. การวิจัยเพื่อพัฒนาสื่อและการเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561) ได้เสนอองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย

1. จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริงเพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

2. ใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้
3. มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกเพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้
4. วัดและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผลการประเมินที่ได้มาต่อยอดพัฒนาผู้เรียน
5. มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และใช้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาปรับปรุงการเรียนรู้

พัฒนาผู้เรียน

การเรียนรู้

Joyce, Weil และ Calhoun (2009) ได้เสนอองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้

เชิงรุก ประกอบด้วย

1. หลักการ แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานของรูปแบบการจัดการเรียนรู้
2. วัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอน
3. ขั้นตอนการสอนหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่จะช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ
4. ระบบสังคม บทบาทผู้สอน บทบาทผู้เรียน
5. หลักการตอบสนอง การสื่อสารและการมีปฏิสัมพันธ์
6. ระบบสนับสนุน สื่อ อุปกรณ์และทรัพยากรการเรียนรู้ ผลที่เกิดกับผู้เรียน

ทั้งทางตรงและทางอ้อม

Stacy (2015) ได้เสนอองค์ประกอบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไว้ ประกอบด้วย

1. ออกแบบการเรียนการสอน
2. ใช้วิธีการสอนที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้
3. การใช้เทคโนโลยี เป็นสื่อ ในการสอน
4. ประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียน

ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามแนวคิดของนักวิชาการและนักการศึกษา เพื่อนำไปเป็นแนวคิดในการวิจัย ปราบกฏดังตาราง 1

ตาราง 1 การสังเคราะห์องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

องค์ประกอบ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	นักวิชาการ/สถาบัน						ความถี่
	สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา (2552)	ไพศาล เครือแสง (2556)	อภิวัฒน์ สิริรัตนจิตต์ (2560)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (2561)	Joyce, Weil และ Calhoun (2009)	Stacy (2015)	
1. การออกแบบกิจกรรมและจัดทำ แผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้ เชิงรุก	✓		✓	✓	✓	✓	5
2. วัตถุประสงค์ของการจัดการเรียน การสอน					✓		1
3. การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	✓	✓	✓	✓	✓	✓	6
4. การจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ ความแตกต่างระหว่างบุคคล	✓	✓					2
5. ใช้กระบวนการกลุ่ม		✓					1
6. ระบบสังคม บทบาทผู้สอน บทบาท ผู้เรียน					✓		1

ตาราง 1 (ต่อ)

องค์ประกอบ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	นักวิชาการ/สถาบัน						ความถี่
	สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา (2552)	ไพศาล เครือแสง (2556)	อภิวัฒน์ สิริรัตนจิตต์ (2560)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (2561)	Joyce, Weil และ Calhoun (2009)	Stacy (2015)	
7. หลักการตอบสนอง การสื่อสารและ การมีปฏิสัมพันธ์					✓		1
8. แสวงหาแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญา ท้องถิ่น	✓						1
9. บูรณาการเนื้อหาวิชาเพื่อเชื่อมโยง ความเข้าใจวิชาต่าง ๆ ที่แตกต่างกัน		✓					1
10. การพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้	✓		✓		✓	✓	4
11. การสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ให้กับ ผู้เรียน	✓						1
12. มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก เพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้		✓		✓			2
13. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และใช้ข้อมูล สะท้อนกลับเพื่อพัฒนาปรับปรุงการ เรียนรู้				✓			1
14. การประเมินผลการเรียนการสอน แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก		✓	✓	✓		✓	4
15. การวิจัยเพื่อพัฒนาสื่อและการเรียนรู้			✓				1

จากตาราง 1 ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบมาสังเคราะห์หรือผนวกรวมโดยพิจารณาองค์ประกอบที่ตรงกันหรือสอดคล้องกันและพิจารณาความเหมาะสมและการนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยองค์ประกอบที่มีความถี่เป็น 1-2 ได้แก่ วัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนรวมกับด้านการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล ใช้กระบวนการกลุ่ม ระบบสังคม บทบาทผู้สอน บทบาทผู้เรียน หลักการตอบสนอง การสื่อสารและการมีปฏิสัมพันธ์บูรณาการเนื้อหาวิชา เพื่อเชื่อมโยงความเข้าใจวิชาต่าง ๆ ที่แตกต่างกัน การสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ให้กับผู้เรียน มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกเพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้ รวมกับด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก แสวงหาแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น การวิจัยเพื่อพัฒนาสื่อและการเรียนรู้รวมกับด้านการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และใช้ข้อมูลสะท้อนกลับ เพื่อพัฒนาปรับปรุงการเรียนรู้ รวมกับด้านประเมินผลการเรียนการสอน จึงสรุปได้ 4 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 2) ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 3) ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และ 4) ด้านการประเมินผลการเรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ซึ่งผู้วิจัยกำหนดเป็นองค์ประกอบในการวิจัยในครั้งนี้

ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในแต่ละองค์ประกอบมาศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดความหมายและตัวชี้วัด ดังนี้

1. ด้านการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

1.1 ความหมายของการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

นักวิชาการ นักการศึกษา ได้เสนอความหมายของการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ไว้ดังนี้

ชนาธิป พรกุล (2551) ได้เสนอความหมายของการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง การวางเค้าโครงของการสอนของครู ที่ทำให้เห็นภาพรวมของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ถือเป็นขั้นตอนในการเลือกวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการเรียนการสอน วิธีการสอน เทคนิคการสอน เพื่อใช้เป็นแนวทางกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้

Smith และ Ragan (1999) ได้เสนอความหมายของการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง กระบวนการที่เป็นระบบในการนำ

หลักการเรียนรู้และหลักการสอนไปวางแผนสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ การเรียนการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน

Gagné และคณะ (2005) ได้เสนอความหมายของการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง การนำหลักการเรียนรู้ไปออกแบบเหตุการณ์ ที่ประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้นอย่างมีเป้าประสงค์ชัดเจน หรือที่เรียกว่า การเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามที่คาดหวัง

Sims และ Koszalka (2008) ได้เสนอความหมายของการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง กิจกรรมที่มีความสำคัญที่ทำให้เกิดการรวมกันของยุทธศาสตร์การสอน กิจกรรมการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

กล่าวโดยสรุป การออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง การวางเค้าโครงของการสอนของครู ที่ทำให้เห็นภาพรวมของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นำไปวางแผนสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ การเรียนการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อใช้เป็นแนวทางกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามที่คาดหวัง

1.2 ตัวชี้วัดการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

นักวิชาการ นักการศึกษา ได้เสนอตัวชี้วัดการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ไว้ดังนี้

ชนาธิป พรกุล (2551) ได้เสนอตัวชี้วัดการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย

1. ศึกษาหน่วยการเรียนรู้ในเรื่องเนื้อหาและผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
2. ศึกษาผู้เรียนในเรื่องวิธีการเรียนรู้และความแตกต่างระหว่างบุคคล
3. ศึกษารูปแบบการเรียนการสอน วิธีการสอน และเทคนิค การสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาและทำให้ผู้เรียนเกิดผลการเรียนรู้ตามที่คาดหวัง
4. เลือกรูปแบบการเรียนการสอน หรือวิธีการสอน หรือเทคนิคการสอน ใน 1 หน่วยการเรียนรู้มักใช้รูปแบบการเรียนการสอน 1 รูปแบบร่วมกับหลายวิธีการสอนและเทคนิคการสอนต่าง ๆ

5. กำหนดสื่อและแหล่งการเรียนรู้

6. เลือกวิธีและเครื่องมือวัดผล และตั้งเกณฑ์การประเมินผล

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ได้เสนอตัวชี้วัดการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย

1. กำหนดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เหมาะสมกับหลักสูตร มาตรฐาน
สาระการเรียนรู้ วัดดูประสงศ์ เนื้อหาความแตกต่างและธรรมชาติของผู้เรียนเป็นรายบุคคล
2. ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้กำหนดสื่อในกิจกรรมอย่างหลากหลาย
เหมาะสมสอดคล้องกับวัย และความต้องการของผู้เรียน และชุมชน
3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบการเรียนรู้ การจัด
กิจกรรมและการประเมินผลการเรียนรู้
4. จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบโดยบูรณาการอย่าง
สอดคล้องเชื่อมโยงกัน
5. มีการนำผลการออกแบบการเรียนรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ และปรับ
ใช้ตามสถานการณ์อย่างเหมาะสมและเกิดผลกับผู้เรียนตามที่คาดหวัง
6. ประเมินผลการออกแบบการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้ปรับปรุง/พัฒนา
Briggs (1997) ได้เสนอตัวชี้วัดการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการ
เรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย

1. ระบุเป้าหมายการเรียนรู้
2. ศึกษาหลักสูตรหรือรายวิชา
3. เขียนจุดประสงศ์
4. เตรียมการประเมินผลความสามารถของผู้เรียน
5. วิเคราะห์จุดประสงศ์
6. ออกแบบยุทธศาสตร์การสอน
7. ออกแบบการเรียนการสอนหรือโมดูล
8. วัดผลและสรุป

Smith และ Ragan (1999) ได้เสนอตัวชี้วัดการออกแบบกิจกรรมและ
จัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย

1. คำนึงถึงผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นเป้าหมายสำคัญ ตามหลักสูตร
2. คำนึงถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้
3. รู้จักประยุกต์ใช้หลักการเรียนการสอน วิธีสอน รูปแบบการเรียน
การสอน ให้เหมาะสมกับระดับวัยของผู้เรียนและเนื้อหาสาระ
4. ใช้วิธีการและสื่อที่หลากหลาย
5. มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การเรียนการสอนที่มีคุณภาพควรได้รับการ
พัฒนาอย่างต่อเนื่อง

6. มีการประเมินผลครอบคลุมทั้งกระบวนการเรียนการสอนและการประเมินผลผู้เรียน

7. องค์ประกอบการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์กัน

Morrison และคณะ (2011) ได้เสนอตัวชี้วัดการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย

1. ระบุปัญหาในการเรียนการสอนและระบุเป้าหมายสำหรับการออกแบบโปรแกรมการเรียนการสอน
2. ตรวจสอบคุณลักษณะของผู้เรียนที่ควรให้ความสนใจในระหว่าง
3. ระบุสาระการเรียนรู้และวิเคราะห์องค์ประกอบของงานที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้
4. กำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน
5. จัดลำดับเนื้อหาสาระในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ เพื่อการเรียนรู้อย่างเป็นลำดับ
6. การออกแบบยุทธศาสตร์การเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนแต่ละคนจะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้
7. วางแผนการสื่อสารในการจัดการเรียนรู้
8. พัฒนาเครื่องมือการวัดและประเมินผลตามวัตถุประสงค์
9. เลือกทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและ

กิจกรรมการเรียนรู้

ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์ตัวชี้วัดด้านการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามแนวคิดของนักวิชาการและนักการศึกษา ปรากฏดังตาราง 2

พหุบัณฑิต ชีวะ

ตาราง 2 การสังเคราะห์ตัวชี้วัดด้านการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ตัวชี้วัดด้านการออกแบบกิจกรรมและจัดทำ แผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	นักวิชาการ/นักการศึกษา					ความถี่
	ชนธิป พรกุล (2551)	สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553)	Briggs (1997)	Smith และ Ragan (1999)	Morrison และคณะ (2011)	
1) ศึกษาหน่วยการเรียนรู้ในเรื่องเนื้อหาและ วัตถุประสงค์การเรียนรู้	✓	✓	✓	✓	✓	5
2) ระบุเป้าหมายการเรียนรู้			✓			1
3) ศึกษา วิเคราะห์ ผู้เรียนในเรื่องวิธีการเรียนรู้ และความแตกต่างระหว่างบุคคล	✓	✓	✓	✓	✓	5
4) ปัจจัยที่ส่งผลการเรียนรู้				✓		
5) ศึกษา รูปแบบการเรียนการสอน วิธีการสอน และเทคนิค การสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหา	✓		✓	✓	✓	4
6) กำหนดวัตถุประสงค์ที่เน้นการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประยุกต์ ริเริ่มเหมาะสมกับหลักสูตร มาตรฐานสาระการเรียนรู้ ความแตกต่างและ ธรรมชาติของผู้เรียนเป็นรายบุคคล		✓	✓		✓	3
7) ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย เหมาะสมสอดคล้องกับวัย และความต้องการของ ผู้เรียน และชุมชน	✓	✓	✓		✓	4
8) จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ โดยบูรณาการอย่างสอดคล้องเชื่อมโยงกัน		✓	✓	✓	✓	4
9) กำหนดสื่อและแหล่งการเรียนรู้	✓	✓		✓	✓	4
10) เลือกทรัพยากรสนับสนุนการเรียนการสอน					✓	1

ตาราง 2 (ต่อ)

ตัวชี้วัดด้านการออกแบบกิจกรรมและจัดทำ แผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	นักวิชาการ/นักการศึกษา					ความถี่
	ชนธิป พรกุล (2551)	สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553)	Briggs (1997)	Smith และ Ragan (1999)	Morrison และคณะ (2011)	
11) พัฒนาการสอนอย่างต่อเนื่อง				✓		1
12) เลือกรูปแบบและเครื่องมือวัดผล และตั้งเกณฑ์ การประเมินผล	✓		✓		✓	3

จากตาราง 2 ผู้วิจัยได้นำตัวชี้วัดมาสังเคราะห์หรือผนวกรวมโดยพิจารณาตัวชี้วัดที่ตรงกันหรือสอดคล้องกันและพิจารณาความเหมาะสมและการนำไปใช้ในการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยองค์ประกอบที่มีความถี่เป็น 1 ได้แก่ ระบุเป้าหมายการเรียนรู้ ร่วมกับตัวชี้วัดกำหนดวัตถุประสงค์ที่เน้นการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประยุกต์ ริเริ่มเหมาะสมกับหลักสูตร มาตรฐานสาระการเรียนรู้ ความแตกต่างและธรรมชาติของผู้เรียนเป็นรายบุคคล พัฒนาการสอนอย่างต่อเนื่อง ร่วมกับตัวชี้วัดออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสมสอดคล้องกับวัย และความต้องการของผู้เรียน และชุมชน และเลือกทรัพยากรสนับสนุนการเรียนการสอน ร่วมกับตัวชี้วัดกำหนดสื่อและแหล่งการเรียนรู้ จึงสรุป ตัวชี้วัดด้านการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย 1) ศึกษาหน่วยการเรียนรู้ในเรื่องเนื้อหาและวัตถุประสงค์การเรียนรู้ 2) ศึกษา วิเคราะห์ ผู้เรียนในเรื่องวิธีการเรียนรู้และความแตกต่างระหว่างบุคคล 3) ศึกษา รูปแบบการเรียนการสอน วิธีการสอน และเทคนิคการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหา 4) กำหนดวัตถุประสงค์ที่เน้นการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประยุกต์ ริเริ่มเหมาะสมกับหลักสูตร มาตรฐานสาระการเรียนรู้ ความแตกต่างและธรรมชาติของผู้เรียนเป็นรายบุคคล 5) ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสมสอดคล้องกับวัย และความต้องการของผู้เรียน และชุมชน 6) จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบโดยบูรณาการอย่างสอดคล้องเชื่อมโยงกัน 7) กำหนดสื่อและแหล่งการเรียนรู้ และ 8) เลือกรูปแบบและเครื่องมือวัดผล และตั้งเกณฑ์การประเมินผล

2. ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

2.1 ความหมายของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

นักวิชาการ นักการศึกษา ได้เสนอความหมายของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ไว้ดังนี้

วีระ ไทยพานิช (2551) ได้เสนอความหมายของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การปฏิบัติจริงในสิ่งที่เรียนมาซึ่งการปฏิบัติย่อย ๆ ก็จะเป็นการกระทำซ้ำ ๆ จุดมุ่งหมายสำคัญของการฝึกปฏิบัติซ้ำ ๆ เพื่อลงมือกระทำจริงและเป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง

ชาติรี เกิดธรรม (2553) ได้เสนอความหมายการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง วิธีการซึ่งช่วยปลูกฝังให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง อันก่อให้เกิดทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยการเรียนรู้นี้จะช่วยเพิ่มบทบาทของผู้เรียนภายในห้องเรียน และลดบทบาทการบรรยายหน้าห้องเรียนลง ซึ่งผู้สอนจะปรับบทบาทจากการบรรยายเป็นหลักเป็นการเป็นผู้อำนวยความสะดวก โดยจะต้องเตรียมสภาพห้องเรียนและวิธีการสอนที่เอื้อต่อแนวคิดนี้ ซึ่งกระบวนการนี้จะช่วยให้มีพัฒนาการของผู้เรียนสูงที่สุด

วิจารณ์ พานิช (2555) ได้เสนอความหมายของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง เป็นแนวคิดหรือความเชื่อที่สนับสนุนให้คนเราปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง ตามความสนใจ ตามความถนัดและศักยภาพด้วยการศึกษาค้นคว้า ฝึกปฏิบัติ ฝึกทักษะ จนถึงการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพราะเชื่อว่าหากคนเราได้กระทำจะทำให้เกิดความเชื่อมั่นเป็นแรงจูงใจให้เกิดการเรียนรู้ ใฝ่เรียน ผู้เรียนจะสนุกสนานที่จะสืบค้นหาความรู้ต่อไปมีความสุขที่จะเรียน

รพีพรรณ เทียมเดช (2557) ได้เสนอความหมายการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง รูปแบบการจัดการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ผ่านสื่อและวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายตามความสนใจของผู้เรียน โดยมีครูเป็นผู้สนับสนุนและอำนวยความสะดวก ซึ่งต่างจากกระบวนการจัดการเรียนรู้ทั่วไปที่เน้นให้เด็กศึกษาหาความรู้จากการสอนของครูโดยตรง แนวการจัดการเรียนรู้รูปแบบนี้เกิดขึ้นจากความเชื่อพื้นฐานที่ว่า ผู้เรียนทุกคนสามารถที่จะเรียนรู้และพัฒนาได้ตามของตัวเอง แต่แตกต่างกันที่ความต้องการ ความสนใจและความถนัด รวมไปถึงทักษะต่าง ๆ ดังนั้น การจัดการศึกษาจึงไม่ควรที่จะเป็นไปในแนวทางเดียว ควรมีความหลากหลายและตอบสนองได้กับเด็กทุกกลุ่ม

Geven และ Attard (2012) ได้เสนอความหมายการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง วิธีการศึกษาที่เน้นความต้องการของ

ผู้เรียนมากกว่าการเรียนรู้ที่เน้นครูเป็นศูนย์กลางทางความรู้ ความคิด โดยเป็นการเปิดโอกาสให้กับผู้เรียนหาความรู้ ศึกษาสิ่งที่อยากรู้ด้วยตนเองโดยครูเป็นผู้แนะนำ

กล่าวโดยสรุป การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบ

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงด้วยตนเองตามความสนใจ ตามความถนัดและศักยภาพด้วยการศึกษาค้นคว้า ฝึกปฏิบัติ ฝึกทักษะจนถึงการเรียนรู้ด้วยตนเองเพราะเชื่อว่าหากคนเราได้กระทำจะทำให้เกิดความเชื่อมั่นเป็นแรงจูงใจให้เกิดการเรียนรู้ ผู้เรียนจะสนุกสนานที่จะสืบค้นหาความรู้ต่อไปมีความสุขที่จะเรียน เน้นความต้องการของผู้เรียนมากกว่าการเรียนรู้ที่เน้นครูเป็นศูนย์กลางทางความรู้ ความคิด โดยเป็นการเปิดโอกาสให้กับผู้เรียนหาความรู้ ศึกษาสิ่งที่อยากรู้ด้วยตนเองโดยครูเป็นผู้แนะนำ

2.2 ตัวชี้วัดด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

นักวิชาการ นักการศึกษา ได้เสนอตัวชี้วัดด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ไว้ดังนี้

หวน พันธุพันธ์ (2551) ได้เสนอตัวชี้วัดด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย

1. วิเคราะห์ความต้องการหรือความสนใจของผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนมากที่สุด
3. เน้นให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง
4. เน้นพึ่งพาตนเอง เพื่อให้เกิดทักษะที่จะนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ได้จริง

ในชีวิตประจำวัน

5. เน้นการประเมินตนเอง ตามสภาพจริงและใช้แฟ้มสะสมผลงาน

ช่วยกระตุ้นผู้เรียนให้ตื่นตัวตลอดเวลา

6. ร่วมกันสรุปประเด็นเน้นความร่วมมือ
7. เน้นรูปแบบการเรียนรู้ซึ่งอาจจัดได้ทั้งในรูปเป็นกลุ่มหรือเป็นรายบุคคล

ทศนา แคมมณี (2556) ได้เสนอตัวชี้วัดด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย

1. ครูและนักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กันสำรวจความต้องการหรือความสนใจของผู้เรียน

2. ครูมีการใช้รูปแบบ วิธีการ หรือเทคนิคการสอนต่าง ๆ ในการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความคิดขยายจากความคิดเดิมในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง

3. ครูมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิด และ
กระบวนการคิดต่าง ๆ ตามความเหมาะสมพื้นฐานของนักเรียน ได้แก่ ทักษะการคิดพื้นฐาน ทักษะ
การคิดที่เป็นแกนสำคัญ ทักษะการคิดขั้นสูง ทักษะการคิดโดยแยกคาย กระบวนการคิดต่าง ๆ

4. ครูมีการให้โอกาสและเวลาแก่นักเรียนในการใช้ความคิดและ
แสดงความคิด

5. ครูและนักเรียนหรือนักเรียนมีการอภิปรายโต้ตอบกันเกี่ยวกับความคิด
ที่เกิดขึ้นในกระบวนการเรียนการสอน

6. ครูและนักเรียนมีการร่วมกันสรุปประเด็นที่ได้จากกระบวนการคิดที่
เกิดขึ้นในการเรียนการสอน

7. ครูมีการประเมินผลการเรียนทั้งทางด้านเนื้อหาสาระและ
กระบวนการคิด

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2560) ได้เสนอตัวชี้วัดด้านการจัดการเรียน
การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย

1. การออกแบบการจัดการเรียนรู้ ใช้มาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตร
รวมทั้งจุดประสงค์การเรียนรู้ด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

2. จัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพตามแผนการสอนที่
ออกแบบไว้

3. กระบวนการตรวจสอบผลการเรียนรู้ของนักเรียนระหว่างเรียน
โดยใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย

4. นำผลการประเมินไปใช้ การประยุกต์ใช้ผลการวัดและการประเมิน
เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้สำหรับครู ปรับปรุงวิธีการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562) ได้เสนอตัวชี้วัดด้าน
การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

1. เลือกกิจกรรมที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้
สอดคล้องเชื่อมโยงกับมาตรฐานหรือตัวชี้วัด หากเป็นทักษะ ควรเป็นทักษะที่ปฏิบัติแล้วผู้เรียน
เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้ตามวัตถุประสงค์

2. เลือกกิจกรรมที่ผู้เรียนพึงพอใจ สนุก น่าสนใจ ไม่ซ้ำซาก มีประโยชน์
ต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและทำให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน

3. เลือกกิจกรรมที่เหมาะสมกับความสามารถ ด้านร่างกายของผู้เรียนที่จะ
ปฏิบัติได้และควรคำนึงถึงประสบการณ์เดิมเพื่อจัดกิจกรรมใหม่ได้อย่างต่อเนื่อง

4. เลือกกิจกรรมที่ส่งเสริมจุดมุ่งหมายในการจัดการเรียนรู้หลาย ๆ ด้าน

5. เลือกกิจกรรมให้หลากหลายคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
เหมาะสมกับวัยความสามารถและความสนใจของผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้ใช้ประสาทสัมผัสในการเรียนรู้
มากที่สุดมีความท้าทายและหลากหลาย

6. ใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสม

7. ใช้เทคนิควิธีการเรียนรู้ที่หลากหลายครูกระตุ้นผู้เรียน ส่งเสริม
กระบวนการคิดและทักษะต่าง ๆ

8. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและการประเมินผล มีการวัดและ
ประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับกิจกรรม

Ornstein และ Lasley (2000) ได้เสนอตัวชี้วัดด้านการจัดการเรียนการสอน
ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

1. ต้องมีกฎระเบียบที่ชัดเจนสำหรับพฤติกรรมทั่ว ๆ ไปของนักเรียน
ซึ่งกฎระเบียบเหล่านี้จะช่วยให้นักเรียนจัดการกับความต้องการของตนเองได้

2. ครูควรเดินไปรอบ ๆ ห้องเรียนเพื่อดูแลและให้คำปรึกษานักเรียน
ขณะที่นักเรียนกำลังทำงานที่ได้รับมอบหมาย

3. ให้คำแนะนำอธิบายและผลป้อนกลับแก่นักเรียน ยิ่งครูให้ความสนใจ
นักเรียนมากเท่าไร นักเรียนก็จะยิ่งสนใจในการทำงานที่ครูมอบหมาย และครูต้องคอยสังเกต
นักเรียนหากนักเรียนเกิดความไม่เข้าใจหรือสับสนเกี่ยวกับงานที่ทำให้ครูดำเนินการช่วยเหลือ
อย่างรวดเร็ว

4. ให้ความสำคัญกับการสอนและการสอนซ้ำเกี่ยวกับทักษะขั้นพื้นฐาน
เพิ่มมากขึ้น นักเรียนในระดับประถมศึกษาและนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำควรได้รับการ
ฝึกฝนเกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้เพิ่มเติมที่

5. ให้นักเรียนได้ฝึกและปฏิบัติทั้งในช่วงระหว่างและหลังจากเกิดการ
เรียนรู้แล้ว

6. จัดให้มีการฝึกและการปฏิบัติที่มีความท้าทายและหลากหลาย การฝึก
ปฏิบัติอาจเป็นเรื่องที่ให้นักเรียนเป็นทุกข์หรือเกิดการเบื่อหน่ายได้ ถ้าการฝึกปฏิบัตินั้นง่ายหรือ
ยากเกินไปหรือให้ทำสิ่งเดียวตลอด

7. ให้นักเรียนตื่นตัวตลอดเวลาที่มีใจจดจ่อกับงานเน้นการพึ่งพาตนเอง
ครูต้องถามคำถามนักเรียนเป็นครั้งคราวคอยเรียกนักเรียนที่อาสาหรือไม่อาสาที่จะตอบ และครูต้อง
อธิบายเพิ่มเติมให้แก่ นักเรียนในข้อที่นักเรียนตอบผิด

8. ครูต้องใช้กิริยาท่าทางที่มีความตื่นตัวตลอดเวลา เพื่อการจัดการ
ชั้นเรียนที่ดีขณะที่นักเรียนฝึกปฏิบัติและร่วมกันสรุปประเด็นที่ได้จากการเรียนรู้

ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์ตัวชี้วัดด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามแนวคิดของนักวิชาการและนักการศึกษา ปรากฏดัง ตาราง 3

ตาราง 3 การสังเคราะห์ตัวชี้วัดด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการ เรียนรู้เชิงรุก

ตัวชี้วัดด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	นักวิชาการ/นักการศึกษา					ความถี่
	ทวน พิณรัตน์ (2551)	ทีศนา แชนเมณี (2556)	สำนักทดสอบทางการศึกษา (2560)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (2562)	Ornstein และ Lasley (2000)	
1) วิเคราะห์ความต้องการหรือความสนใจของ ผู้เรียนเป็นสำคัญ	✓	✓		✓	✓	4
2) ใช้รูปแบบ วิธีการ หรือเทคนิคการสอนต่าง ๆ ในการกระตุ้นให้ผู้เรียนเรียนเกิดความคิดขยายจาก ความคิดเดิมในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง	✓	✓		✓	✓	4
3) เลือกกิจกรรมที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของ การจัดการเรียนรู้ สอดคล้องเชื่อมโยงกับมาตรฐาน หรือตัวชี้วัด		✓	✓	✓	✓	4
4) เน้นให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วย ตนเอง	✓	✓		✓	✓	4
5) เน้นการพึ่งพาตนเอง เพื่อให้เกิดทักษะที่จะนำ สิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน	✓					1
6) จัดให้มีการฝึกและการปฏิบัติที่มีความท้าทาย และหลากหลาย	✓		✓	✓	✓	4

ตาราง 3 (ต่อ)

ตัวชี้วัดด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	นักวิชาการ/นักการศึกษา					ความถี่
	ทวน พินธุพันธ์ (2551)	ทีศนา แจมณี (2556)	สำนักทดสอบทางการศึกษา (2560)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (2562)	Ornstein และ Lasley (2000)	
7) ร่วมกันสรุปประเด็นที่ได้จากกระบวนการคิดที่ เกิดขึ้นจากการเรียนรู้	✓	✓	✓		✓	4
8) ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและการ ประเมินผล มีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย และสอดคล้องกับกิจกรรม	✓	✓	✓	✓		4
9) กระตุ้นผู้เรียนให้ตื่นตัวตลอดเวลา เพื่อการ จัดการชั้นเรียนที่ตีขณะฝึกปฏิบัติ	✓	✓		✓	✓	4

จากตาราง 3 ผู้วิจัยได้นำตัวชี้วัดมาสังเคราะห์หรือผนวกรวมโดยพิจารณาตัวชี้วัดที่ตรงกัน
หรือสอดคล้องกันและพิจารณาความเหมาะสม และการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้น
ผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยองค์ประกอบที่มีความถี่เป็น 1 ได้แก่ เน้นการพึ่งพา
ตนเอง เพื่อให้เกิดทักษะที่จะนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน รวมทั้งตัวชี้วัดเน้นให้ผู้เรียน
สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง จึงสรุป ตัวชี้วัดด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น
สำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย 1) วิเคราะห์ความต้องการหรือความสนใจของ
ผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) ใช้รูปแบบ วิธีการ หรือเทคนิคการสอนต่าง ๆ ในการกระตุ้นให้ผู้เรียนเรียนเกิด
ความคิดขยายจากความคิดเดิมในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง 3) เลือกกิจกรรมที่สอดคล้องกับ
วัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องเชื่อมโยงกับมาตรฐานหรือตัวชี้วัด 4) เน้นให้ผู้เรียน
สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง 5) จัดให้มีการฝึกและการปฏิบัติที่มีความท้าทายและ
หลากหลาย 6) ร่วมกันสรุปประเด็นที่ได้จากกระบวนการคิดที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ 7) ผู้เรียน

มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและการประเมินผล มีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับกิจกรรม และ 8) กระตุ้นผู้เรียนให้ตื่นตัวตลอดเวลา เพื่อการจัดการชั้นเรียนที่ดิฉันฝึกปฏิบัติ

3. ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

3.1 ความหมายของการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

นักวิชาการ นักการศึกษา ได้เสนอความหมายของการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้ ไว้ดังนี้

ไพศาล น้อยสุวรรณ (2553) ได้เสนอความหมายของการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง การที่ครูเลือกใช้หรือสร้างตัวกลางที่ใช้ถ่ายทอดหรือนำความรู้ ในลักษณะต่าง ๆ จากผู้ส่งไปยังผู้รับให้เข้าใจ ความหมายได้ตรงกันในการเรียนการสอนสื่อที่ใช้เป็นตัวกลางนำความรู้ในกระบวนการสื่อความหมายระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เรียกว่าสื่อการสอน (Instruction Media)

กิตานันท์ มลิทอง (2555) ได้เสนอความหมายของการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง ครูผู้สอนสร้างหรือใช้ สิ่งต่าง ๆ ที่เป็นบุคคล วัสดุ อุปกรณ์ ตลอดจนเทคนิควิธีการ ซึ่งเป็นตัวกลางทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ของการเรียนการสอนที่กำหนดไว้ได้อย่างง่ายและรวดเร็ว เป็นเครื่องมือและตัวกลางซึ่งมีความสำคัญในกระบวนการเรียนการสอนมีหน้าที่เป็นตัวนำความต้องการของครูไปสู่ตัวนักเรียนอย่างถูกต้องและรวดเร็ว เป็นผลให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามจุดมุ่งหมายการเรียนการสอนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม นักการศึกษาเรียกชื่อการสอนด้วยชื่อต่าง ๆ เช่น อุปกรณ์การสอน โสตทัศนอุปกรณ์ เทคโนโลยีการศึกษา สื่อการเรียนการสอนสื่อการศึกษา เป็นต้น

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ (2557) ได้เสนอความหมายของการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง วัสดุอุปกรณ์ วิธีการที่ใช้เป็นสื่อกลางให้ผู้สอนสามารถถ่ายทอดความรู้เจตคติและทักษะไปยังผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Atkinson (1993) ได้เสนอความหมายของการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง สิ่งที่ครูสร้างขึ้นหรือเลือกใช้เป็นตัวกลางในการสอน เพื่อส่งต่อเนื้อหาหรือสิ่งที่ต้องการจะถ่ายทอดไปยังผู้เรียน และยังเป็นการเพิ่มโอกาสความเข้าใจของผู้สอนและผู้เรียนให้ตรงกันมากยิ่งขึ้น

กล่าวโดยสรุป การใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง สิ่งที่ครูสร้างขึ้นหรือเลือกใช้เป็นตัวกลางในการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ของการเรียนการสอนที่กำหนดไว้ได้อย่างง่ายและรวดเร็ว เป็นเครื่องมือและตัวกลางซึ่งมีความสำคัญในกระบวนการเรียนการสอน มีหน้าที่เป็นตัวนำความต้องการของครูไปสู่ตัวนักเรียน

อย่างถูกต้องและรวดเร็ว เป็นผลให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามจุดมุ่งหมายการเรียนการสอน ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

3.2 ตัวชี้วัดด้านการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

นักวิชาการ นักการศึกษา ได้เสนอตัวชี้วัดด้านการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ไว้ดังนี้

สมคิด พรหมจ้อย (2547) ได้เสนอตัวชี้วัดด้านการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย

1. เป็นเครื่องมือหรืออุปกรณ์สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่จะเอื้อให้ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้บรรลุเป้าหมายตามที่หลักสูตรต้องการได้ง่ายยิ่งขึ้น
2. จัดหาสื่อการเรียนรู้ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายและมีความยั่งยืน
3. ผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมโดยมีสื่อ อุปกรณ์เป็นเครื่องมือช่วย
4. พัฒนาสื่อการเรียนการสอนด้วยความสนใจ อยากรู้ อยากรเรียน อยากรู้อยากเห็น
5. ส่งเสริมการใช้สื่อสร้างความคิดสร้างสรรค์
6. กำกับติดตามการใช้สื่อ สามารถย่อขนาด ย่นระยะทาง และเวลา
7. สื่อสามารถเปลี่ยนนามธรรมเป็นรูปธรรม ง่ายแก่การเข้าใจเหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียนและกิจกรรมการเรียนการสอน
8. ทำสิ่งยากเป็นสิ่งที่ง่าย

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2548) ได้เสนอตัวชี้วัดด้านการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย

1. สามารถเลือกใช้ออกแบบสร้างและปรับปรุงนวัตกรรมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีและมีการกำกับติดตาม
2. สามารถพัฒนาเทคโนโลยีและสารสนเทศเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้
3. สามารถแสวงหาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน
4. สามารถใช้คอมพิวเตอร์ขั้นพื้นฐานได้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ได้เสนอตัวชี้วัดด้านการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย

1. ศึกษา สํารวจ วิเคราะห์สภาพปัญหา การจัดการ การเลือก การใช้ และการประเมินคุณภาพสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อใช้จัดการเรียนการสอนและ

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ สำหรับเด็กปกติและเด็กพิการ
เรียนร่วม

2. จัดหาสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างหลากหลายเพื่อใช้ในการเรียน
การสอนและการพัฒนางานด้านวิชาการ

3. เลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ผ่านการประเมินคุณภาพทางวิชาการจาก
คณะกรรมการของสถานศึกษา คณะกรรมการของเขตพื้นที่และ/หรือ กระทรวงศึกษาธิการแล้ว
โดยดำเนินการคัดเลือกในรูปของคณะกรรมการและประเมินการใช้สื่ออย่างสม่ำเสมอให้เหมาะสมกับ
ผู้เรียน จำนวนผู้เรียนและกิจกรรม

4. ส่งเสริม สนับสนุนให้พัฒนาครูเพื่อผลิต พัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียน
การสอน รวมทั้งประเมินคุณภาพสื่อฯ เพื่อเลือกใช้ประกอบการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

5. จัดให้มีศูนย์สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในสถานศึกษา

6. ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนาและแลกเปลี่ยน
การใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาที่ทันสมัย สำหรับใช้จัดการเรียนการสอนและการพัฒนา
งานด้านวิชาการกับสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา ผู้ปกครอง องค์กรปกครองท้องถิ่น รวมทั้ง
หน่วยงานอื่น ๆ

7. กำกับติดตาม ประเมินผล การผลิต จัดหา พัฒนาและใช้สื่อนวัตกรรม
และเทคโนโลยีการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

8. เผยแพร่ สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่ครูผลิตและ
พัฒนาให้สถาบันการศึกษา ทั้งภายในและภายนอกเขตพื้นที่การศึกษาได้ใช้ประโยชน์ต่อการเรียน
การสอนและการพัฒนาวิชาชีพครู

จินตนา ท่วมกลาง (2555) ได้เสนอตัวชี้วัดด้านการใช้และพัฒนาสื่อ
และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย

1. ศึกษา วิเคราะห์สภาพปัญหา กำหนดสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
การเรียนรู้ ผู้สอนควรศึกษาถึงวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่หลักสูตรกำหนดไว้

2. ตรงกับลักษณะของเนื้อหาของบทเรียน เนื้อหาของบทเรียนอาจมี
ลักษณะแตกต่างกันไป

3. เหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียน

4. เหมาะสมกับจำนวนของผู้เรียน และกิจกรรมการเรียนการสอนในการ
สอนแต่ละครั้ง

5. จัดหาสื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยเหมาะสมกับ
สภาพแวดล้อม

6. ส่งเสริม สนับสนุนให้พัฒนาครูเพื่อผลิต พัฒนาสื่อ ให้มีลักษณะ น่าสนใจและดึงดูดความสนใจ

7. มีวิธีการใช้งาน เก็บรักษา และบำรุงรักษาได้สะดวก

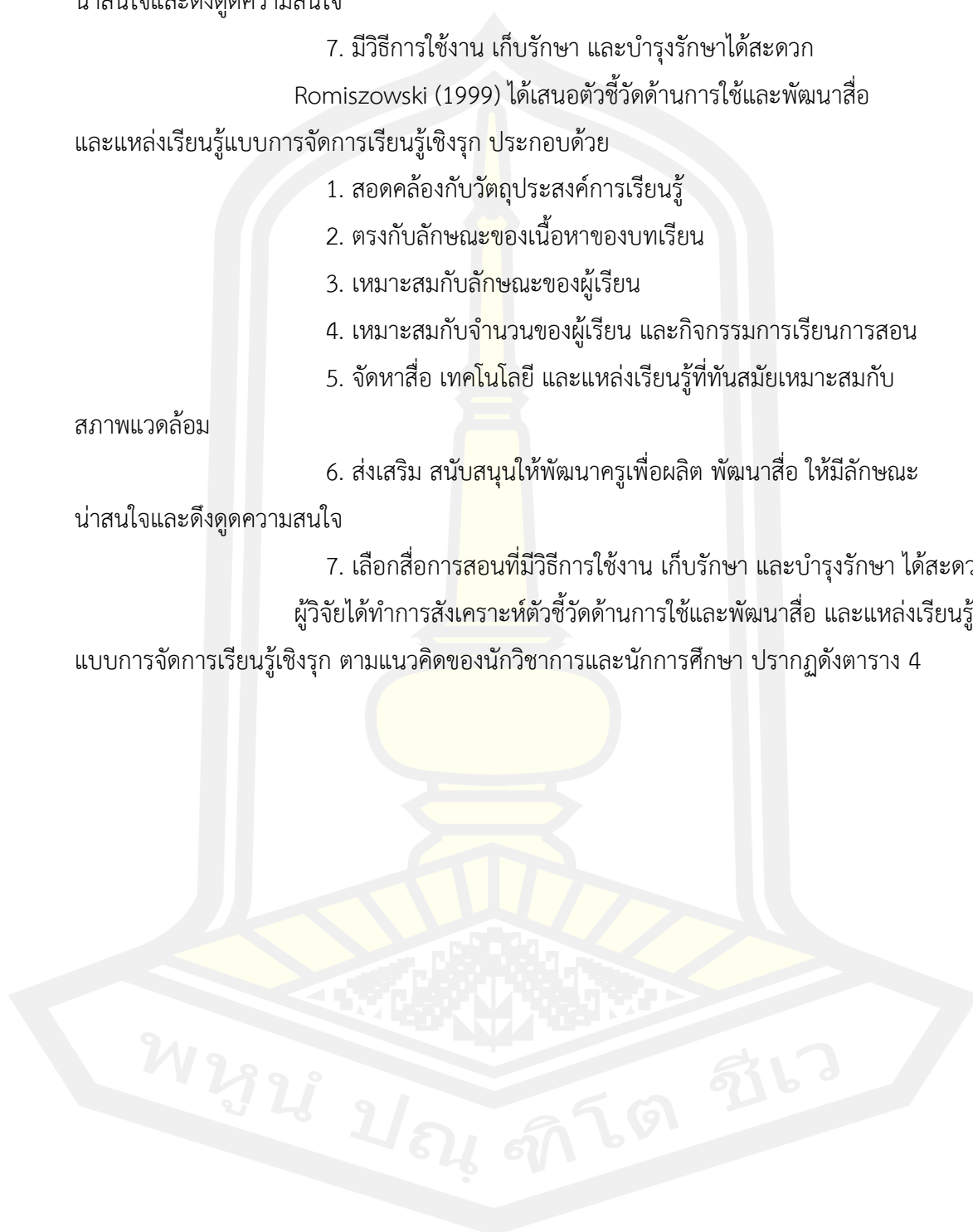
Romiszowski (1999) ได้เสนอตัวชี้วัดด้านการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย

1. สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้
2. ตรงกับลักษณะของเนื้อหาของบทเรียน
3. เหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียน
4. เหมาะสมกับจำนวนของผู้เรียน และกิจกรรมการเรียนการสอน
5. จัดหาสื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยเหมาะสมกับ

สภาพแวดล้อม

6. ส่งเสริม สนับสนุนให้พัฒนาครูเพื่อผลิต พัฒนาสื่อ ให้มีลักษณะ น่าสนใจและดึงดูดความสนใจ

7. เลือกสื่อการสอนที่มีวิธีการใช้งาน เก็บรักษา และบำรุงรักษา ได้สะดวก ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์ตัวชี้วัดด้านการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้ แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามแนวคิดของนักวิชาการและนักการศึกษา ปรากฏดังตาราง 4

ตาราง 4 การสังเคราะห์ตัวชี้วัดด้านการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้
เชิงรุก

ตัวชี้วัดด้านการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	นักวิชาการ/นักการศึกษา					ความถี่
	สมคิด พรมัญญ์ (2547)	สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2548)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (2553)	จินตนา ท่วมกลาง (2555)	Romiszowski (1999)	
1) ศึกษา วิเคราะห์สภาพปัญหา การใช้และการ ประเมินคุณภาพสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	5
2) จัดหาสื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย อย่างหลากหลายเพื่อใช้ในการเรียนการสอนและ การพัฒนางานด้านวิชาการ	✓	✓	✓	✓	✓	5
3) เลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ผ่านการประเมิน คุณภาพทางวิชาการสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ การเรียนรู้	✓	✓	✓	✓	✓	5
4) สื่อและแหล่งเรียนรู้เหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียน	✓		✓	✓	✓	4
5) สื่อและแหล่งเรียนรู้เหมาะสมกับจำนวนของผู้เรียน และกิจกรรมการเรียนการสอน	✓		✓	✓	✓	4
6) ส่งเสริม สนับสนุนให้พัฒนาครูเพื่อผลิต พัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน	✓	✓	✓	✓	✓	5
7) กำกับติดตาม ประเมินผล การผลิต จัดทำ พัฒนา และใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาอย่าง ต่อเนื่อง	✓	✓	✓			3
8) เลือกสื่อการสอนที่มีวิธีการใช้งาน เก็บรักษา และ บำรุงรักษา ได้สะดวก	✓		✓	✓	✓	4

จากตาราง 4 ตัวชี้วัดด้านการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย 1) ศึกษา วิเคราะห์สภาพปัญหาการใช้และการประเมินคุณภาพสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 2) จัดทำสื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยอย่างหลากหลายเพื่อใช้ในการเรียนการสอนและการพัฒนางานด้านวิชาการ 3) เลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ผ่านการประเมินคุณภาพทางวิชาการสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ 4) สื่อและแหล่งเรียนรู้เหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียน 5) สื่อและแหล่งเรียนรู้เหมาะสมกับจำนวนของผู้เรียน และกิจกรรมการเรียนการสอน 6) ส่งเสริม สนับสนุนให้พัฒนาครูเพื่อผลิต พัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน 7) กำกับติดตาม ประเมินผล การผลิต จัดทำ พัฒนาและใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และ 8) เลือกสื่อการสอนที่มีวิธีการใช้งาน เก็บรักษา และบำรุงรักษา ได้สะดวก

4. ด้านการประเมินผลการเรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

4.1 ความหมายของการประเมินผลการเรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

นักวิชาการ นักการศึกษา ได้เสนอความหมายของการประเมินผลการเรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ไว้ดังนี้

สุนีย์ คล้ายนิล และคณะ (2550) ได้เสนอความหมายของการประเมินผลการเรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง การประเมินความรู้ที่แท้จริงที่อยู่ในบริบทของโลกจริง (Real-world) หรืออยู่ในบริบทของชีวิต

สุทธิวรรณ ตันติธรรมาวงศ์ (2555) ได้เสนอความหมายของการประเมินผลการเรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง การวัด เป็นการกำหนดค่าเป็นตัวเลขให้กับสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือปรากฏการณ์ใดปรากฏการณ์หนึ่งที่ต้องการวัด โดยใช้เกณฑ์ที่กำหนดขึ้นเพื่อให้ค่าที่เป็นตัวเลขนั้นมีความหมายในเชิงปริมาณ เพื่อแทนคุณสมบัติของสิ่งที่ต้องการวัด การประเมินเป็นกระบวนการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศที่เหมาะสมและนำมาวิเคราะห์ตัดสินคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยนำผลการวัดมาเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้และสามารถนำผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจเพื่อเปลี่ยนแปลงปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงาน

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2559) ได้เสนอความหมายของการประเมินผลการเรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง การประเมินที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนปฏิบัติงานในชีวิตจริง มีเวลาเพียงพอสำหรับวางแผนการลงมือทำงานจนได้งานที่เสร็จสมบูรณ์ มีโอกาสประเมินผลการทำงานด้วยตนเองและมีการปรึกษาร่วมกับผู้เรียน

Thomas (2018) ได้เสนอความหมายของการประเมินผลการเรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง การวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา เป็นการรวมกันระหว่างคำ 2 คำ คือการวัดหรือ การวัดผล (Measurement) และคำว่า การประเมิน หรือ

การประเมินผล (Evaluation) เป็นคำที่มี ความหมายที่แตกต่างกัน แต่มักจะใช้ควบคู่กันเสมอ คือ การวัดและประเมินผล หรือการวัดผลและ ประเมินผล เพื่อให้ครอบคลุมความหมายได้ครบถ้วน

กล่าวโดยสรุป การประเมินผลการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง การประเมินความรู้ที่แท้จริงที่อยู่ในบริบทจริง เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนปฏิบัติงานในชีวิตจริง จนได้งานที่เสร็จสมบูรณ์มีโอกาสประเมินผลการทำงานด้วยตนเองและมีการปรึกษาร่วมกับผู้เรียนสามารถนำผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจเพื่อเปลี่ยนแปลงปรับปรุงแก้ไขการเรียน การสอนให้เกิดประสิทธิภาพ

4.2 ตัวชี้วัดด้านการประเมินผลการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

นักวิชาการ นักการศึกษา ได้เสนอตัวชี้วัดด้านการประเมินผลการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ไว้ดังนี้

เอกรินทร์ สีมหาศาล (2546) ได้เสนอตัวชี้วัดด้านการประเมินผลการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย

1. เป้าหมายและกระบวนการจัดการศึกษาของชาติ ที่มุ่งเสริมสร้างเยาวชนไทยให้เป็นคนเก่ง คือสามารถค้นพบจุดเด่นจุดด้อยของตนเองและพยายามพัฒนาตนเองให้จุดด้อยน้อยลง ส่งเสริมจุดเด่นให้พัฒนาสู่ศักยภาพสูงสุด
2. กระบวนการปฏิบัติในสภาพจริง (Performance in the Field) เนื่องจากการประเมินตามสภาพจริงเป็นการออกแบบเครื่องมือเพื่อประเมินการปฏิบัติในสภาพจริงของผู้เรียน งานที่มอบหมายให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติควรเป็นงานที่ทำหาย กระตุ้นให้ผู้เรียนได้ใช้ความสามารถสูงสุดและสัมพันธ์กับชีวิตจริง ใช้สติปัญญาสูงขึ้นเรื่อย ๆ ตามวัยและระดับชั้นเรียน เพื่อเพิ่มประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหมายแก่ผู้เรียนและที่สำคัญต้องคำนึงถึงทักษะทางปัญญาและความแตกต่างระหว่างบุคคลในด้านต่าง ๆ
3. กระบวนการวัดและประเมินผล ต้องสอดคล้องกับเป้าหมายและความคาดหวังของหลักสูตรและสภาพการเปลี่ยนแปลงทางสังคม โดยระบบการวัดผลจะต้องเน้นกระบวนการ (Process) และผลการกระทำ (Product) เน้นความสามารถจริงที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต
4. เกณฑ์ที่ใช้สำหรับการประเมิน (Criteria) การประเมินตามสภาพจริง มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ แก่จุดด้อย เสริมจุดเด่นของผู้เรียน และเป็นการประเมินสาระสำคัญของการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ให้ชัดเจนจากการปฏิบัติจริง จึงต้องมีการกำหนดเกณฑ์ที่จะใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้ให้ชัดเจน และเป็นที่ยอมรับของผู้เรียน ผู้ปกครอง รวมทั้งผู้ที่มีส่วนร่วมเกี่ยวข้องระวางความคลาดเคลื่อนหรือความผิดพลาดของการวัด

5. การประเมินตนเอง เป็นหลักการสำคัญอย่างหนึ่งของกระบวนการประเมินตามสภาพจริง เพราะผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติภาระงานที่มอบหมายให้บรรลุตามเกณฑ์ที่กำหนด กระประเมินตนเองปฏิบัติระหว่างปฏิบัติภาระงานจึงเป็นภารกิจจริงที่ผู้เรียนต้องรับผิดชอบต่อตนเอง ในการพัฒนาความสามารถงานนั้นได้สำเร็จตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร

6. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้นำเสนอผลงานที่เป็นผลงานที่เป็นผลการเรียนรู้ของตนเองหรือของกลุ่มส่วนใหญ่นิยมการนำเสนอด้วยปากเปล่า (Oral Presentation) ประกอบด้วย การจัดแสดง ผลงานที่สำคัญ ๆ ให้ผู้ปกครอง เพื่อนนักเรียน ผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบผลการเรียนรู้สามารถตรวจสอบคุณภาพที่เกิดขึ้นจริง หรือเสนอแนวทางปรับปรุงสอดคล้องกับเกณฑ์ที่ใช้ประเมินคุณภาพที่เกิดขึ้นจริง หรือเสนอแนวทางปรับปรุงสอดคล้องกับเกณฑ์ที่ใช้ประเมินคุณภาพตามมาตรฐานผู้เรียน

นพพงษ์ บุญจิตราดุล (2551) ได้เสนอตัวชี้วัดด้านการประเมินผลการเรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย

1. ต้องวัดให้ตรงกับจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน
2. สร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวัดและประเมินผลสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวัดและประเมินผล เลือกใช้เครื่องมือวัดที่ดีและเหมาะสม
3. ระวังความคลาดเคลื่อนหรือความผิดพลาดของการวัด
4. ประเมินผลการวัดให้ถูกต้อง
5. ใช้ผลการวัดให้คุ้มค่า เพื่อค้นและพัฒนาสมรรถภาพ

สมนึก ภัททิยธนี (2551) ได้เสนอตัวชี้วัดด้านการประเมินผลการเรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย

1. ต้องวัดให้ตรงกับจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน
2. สร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวัดและประเมินผลสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวัดและประเมินผล เลือกใช้เครื่องมือวัดที่ดีและเหมาะสม
3. ระวังความคลาดเคลื่อนหรือความผิดพลาดของการวัด
4. ประเมินผลการวัดให้ถูกต้อง
5. ใช้ผลการวัดให้คุ้มค่า

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ได้เสนอตัวชี้วัดด้านการประเมินผลการเรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย

1. ออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหากิจกรรมการเรียนรู้ และผู้เรียน
2. สร้างและนำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม

3. วัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง

4. นำผลการประเมินการเรียนรู้มาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2556) ได้เสนอตัวชี้วัดด้านการประเมินผลการเรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย

1. ออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย วัดให้ตรงกับจุดมุ่งหมาย การวัดและประเมินผลการศึกษาเป็นกระบวนการตรวจสอบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ได้จัดให้กับผู้เรียนนั้น ผู้เรียนสามารถบรรลุตามจุดมุ่งหมายมากน้อยเพียงใด ดังนั้นการวัดและประเมินผลแต่ละครั้งจึงต้องมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนในการวัด และในการสอนของครูก็ต้องยึดหลักสูตรเป็นหลักโดยการวิเคราะห์หลักสูตร แล้วตั้งจุดมุ่งหมายและวัดให้ตรงกับจุดมุ่งหมาย หากการวัดแต่ละครั้งไม่ตรงกับจุดมุ่งหมายที่จะวัด ผลของการวัดก็จะไม่มีความหมายแต่ก่อให้เกิดความผิดพลาดในการนำผลการวัดไปใช้ ความผิดพลาดที่ทำให้การวัดได้ไม่ตรงกับจุดมุ่งหมาย เช่น ไม่ศึกษาหรือนิยามคุณลักษณะที่ต้องการจะวัดให้ชัดเจน ใช้เครื่องมือไม่สอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการจะวัด วัดได้ไม่ครบถ้วน เลือกรวมตัวอย่างที่จะวัดไม่เหมาะสม เป็นต้น

2. ใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพ แม้ว่าจะมีจุดประสงค์ในการวัดที่ชัดเจน เลือกเครื่องมือวัดได้สอดคล้องกับจุดประสงค์แล้วก็ตาม แต่หากเครื่องมือขาดคุณภาพผลการวัดก็ขาดคุณภาพไปด้วย และเมื่อนำผลการวัดไปประเมินผล ผลการประเมินย่อมมีโอกาสผิดพลาดได้ ดังนั้นเพื่อให้ผลของการวัดมีความเชื่อถือได้จึงควรเลือกใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพ

3. คำนึงถึงความยุติธรรม ความยุติธรรมเป็นคุณธรรมที่สำคัญประการหนึ่งของผู้ที่ทำหน้าที่ประเมินผล เป็นสิ่งที่ครูจะต้องคำนึงถึงทุกครั้งที่จะทำการวัดและประเมินผล การศึกษา กล่าวคือจะต้องวัดและประเมินผลด้วยใจเป็นกลางไม่ลำเอียงหรืออคติ ตัดสินตามหลักวิชา เช่น การตรวจข้อสอบโดยใช้หลักเกณฑ์เดียวกัน จัดกระทำให้ผู้ถูกวัดอยู่ภายใต้สถานการณ์เดียวกัน ตัดสินผลการวัดโดยใช้เกณฑ์เดียวกัน เป็นต้น หากการดำเนินการขึ้นใดขึ้นหนึ่งขาดความยุติธรรมก็ย่อมส่งผลให้การวัดผลและประเมินผลขาดความเชื่อถือตามไปด้วย

4. แปลผลให้ถูกต้อง การวัดและประเมินผลการศึกษาไม่เป้าหมาย เพื่อนำผลไปใช้อธิบายหรือเปรียบเทียบกับคุณลักษณะนั้น ๆ ดังนั้นการแปลผลที่จะต้องพิจารณาให้รอบคอบก่อนที่จะลงสรุปโดยคำนึงถึงหลักเกณฑ์และวิธีการแปลความหมายเป็นสำคัญ พิจารณาตามหลักตรรกวิทยา ความสมเหตุสมผล ความสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ของการประเมินในครั้งนั้นว่าเป็นแบบอิงเกณฑ์หรืออิงกลุ่ม นอกจากนั้นครูจำเป็นต้องมีความรู้ในมาตรการวัดและสถิติที่นำมาใช้ด้วย

5. ใช้ผลของการวัดและประเมินผลให้คุ้มค่า การวัดและประเมินผลแต่ละครั้งเป็นงานที่ต้องลงทุนทั้งในด้านพลังความคิด กำลังกาย เวลาและงบประมาณ เพื่อให้สามารถวัดผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ หากผลการวัดที่ครูนำมาเพียงตัดสินได้ตกให้ผู้เรียนเท่านั้นนับว่าเป็น

การลงทุนที่ไม่คุ้มค่า เพราะผลการวัดและการประเมินผลสามารถนำมาใช้ประโยชน์อย่างอื่นได้อีก เช่น สำหรับวินิจฉัยข้อบกพร่องในการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นข้อมูลสำหรับการปรับปรุงและพัฒนาการสอนของครู เป็นต้น

ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์ตัวชี้วัดด้านการประเมินผลการเรียนการสอนแบบ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามแนวคิดของนักวิชาการและนักการศึกษา ปรากฏดังตาราง 5

ตาราง 5 การสังเคราะห์ตัวชี้วัดด้านการประเมินผลการเรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ตัวชี้วัดด้านการประเมินผลการเรียนการสอนแบบ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	นักวิชาการ/นักการศึกษา					ความถี่
	เอกรินทร์ สีมหาศาล (2546)	นพพงษ์ บุญจิตราดุล (2551)	สมนึก ภัทพิชญ์ (2551)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน (2553)	พิชิต ฤทธิ์เจริญ (2556)	
1) ออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลอย่าง หลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมการ เรียนรู้ และผู้เรียน	✓			✓	✓	3
2) สร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวัด และประเมินผล	✓	✓	✓	✓	✓	5
3) นำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปใช้อย่าง ถูกต้องเหมาะสม	✓	✓	✓		✓	4
4) ระวังความคลาดเคลื่อนหรือความผิดพลาดของ การวัด	✓	✓	✓		✓	4
5) วัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง	✓	✓	✓	✓		4
6) นำผลการประเมินการเรียนรู้มาใช้ในการ พัฒนาการจัดการเรียนรู้	✓	✓	✓	✓	✓	5

จากตาราง 5 ตัวชี้วัดด้านการประเมินผลการเรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย 1) ออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรม การเรียนรู้ และผู้เรียน 2) สร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวัดและประเมินผล 3) นำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม 4) ระวังความคลาดเคลื่อนหรือ ความผิดพลาดของการวัด 5) วัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง และ 6) นำผลการประเมิน การเรียนรู้มาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้

แนวคิดสมรรถนะ

1. ความหมายของสมรรถนะ

นักวิชาการ นักการศึกษา ได้เสนอความหมายของสมรรถนะ ไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2548) ได้เสนอความหมายของ สมรรถนะ หมายถึง คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากความรู้ ทักษะ/ความสามารถและ คุณลักษณะอื่น ๆ ที่ทำให้บุคคลสามารถสร้างผลงานได้โดดเด่นกว่าเพื่อนร่วมงานอื่น ๆ ในองค์กร” กล่าวคือ การที่บุคคลจะแสดงสมรรถนะใดสมรรถนะหนึ่งได้มักจะต้องมีองค์ประกอบของทั้งความรู้ ทักษะ/ความสามารถและคุณลักษณะอื่น ๆ ตัวอย่างเช่น สมรรถนะการบริการที่ดีซึ่งอธิบายว่า “สามารถให้บริการที่ผู้รับบริการต้องการได้” นั้น หากขาดองค์ประกอบต่าง ๆ ได้แก่ ความรู้ในงาน หรือทักษะที่เกี่ยวข้อง เช่น อาจต้องหาข้อมูลจากคอมพิวเตอร์และคุณลักษณะของบุคคลที่เป็นคน ใจเย็น อุดมคติ ชอบช่วยเหลือผู้อื่นแล้ว บุคคลก็ไม่อาจจะแสดงสมรรถนะของการบริการที่ดีด้วยการ ให้บริการที่ผู้รับบริการต้องการได้

ณรงค์วิทย์ แสนทอง (2550) ได้เสนอความหมายของสมรรถนะ หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ทักษะ และแรงจูงใจที่มีความสัมพันธ์และส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของเป้าหมาย ของงานในตำแหน่งนั้น ๆ สมรรถนะแต่ละตัวจะมีความสำคัญต่องานแต่ละงานแตกต่างกันไป

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ได้เสนอความหมายของ สมรรถนะ หมายถึง สมรรถนะเป็นคุณลักษณะของบุคคลที่เกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานอันประกอบด้วย ความรู้ (Knowledge) ทักษะ(Skill) ความสามารถ (Ability) และคุณลักษณะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การทำงาน (Other Characteristics) และเป็นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมในองค์กรปฏิบัติงาน ได้ผลงานโดดเด่นกว่าบุคคลอื่น ๆ ในสถานการณ์ที่หลากหลาย ซึ่งเกิดจากแรงผลักดันเบื้องต้น (Motives) อุปนิสัย (Traits) ภาพลักษณ์ภายใน (Self-Image) และบทบาทที่แสดงออกต่อสังคม (Social Role) ที่แตกต่างกันทำให้การแสดงผลพฤติกรรมในการทำงานต่างกัน

พรวิทย์ จันท์ศิริสิริ (2554) ได้เสนอความหมายของสมรรถนะ หมายถึง กลุ่มพฤติกรรมในการทำงานของบุคคลที่เกิดจากความรู้ เจตคติ หรือคุณลักษณะเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล อันเป็นปัจจัยสำคัญในการผลักดันให้บุคคลนั้นสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่กำหนดในตำแหน่งงานนั้น

สุรัชย์ พรหมพันธ์ (2554) ได้เสนอความหมายของสมรรถนะ หมายถึง การแสดงถึงความสามารถที่จำเป็นในการปฏิบัติงานให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของงานนั้น

Spencer และ Spencer (1993) ได้เสนอความหมายของสมรรถนะ หมายถึง คุณลักษณะพื้นฐาน (Underlying Characteristic) ที่มีอยู่ภายในตัวบุคคล ได้แก่ แรงจูงใจ (Motive) อุปนิสัย (Trait) อัตมโนทัศน์ (Self-Concept) ความรู้ (Knowledge) และทักษะ (Skill) ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้จะเป็นตัวผลักดันหรือมีความสัมพันธ์เชิงเหตุผล (Causal Relationship) ให้บุคคลสามารถปฏิบัติงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบ หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและ/หรือ สูงกว่าเกณฑ์อ้างอิง (Criterion-Reference) หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้

กล่าวโดยสรุป สมรรถนะ หมายถึง คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากความรู้ ความสามารถ ทักษะ และแรงจูงใจที่มีความสัมพันธ์ทำให้บุคคลสามารถสร้างผลงานได้โดดเด่น สามารถปฏิบัติงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบ หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการแสดงถึงความสามารถที่จำเป็นในการปฏิบัติงานให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของงานนั้น ๆ

2. ความสำคัญของการเสริมสร้างสมรรถนะ

นักวิชาการ นักการศึกษา ได้เสนอความสำคัญของการเสริมสร้างสมรรถนะ ไว้ดังนี้

ชูชัย สมितिไกร (2552) ได้เสนอความสำคัญของการเสริมสร้างสมรรถนะ ดังนี้

1. สมรรถนะช่วยให้องค์การสามารถคัดสรรบุคคลมีคุณสมบัติทางด้านความรู้ ทักษะและความสามารถ ตลอดจนพฤติกรรมที่เหมาะสมกับงานในการปฏิบัติงานได้สำเร็จตามความต้องการขององค์การอย่างแท้จริง

2. สมรรถนะเพื่อช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานทราบถึงระดับความรู้ ทักษะและความสามารถของตนเองว่าอยู่ในระดับใด และจำเป็นที่จะต้องพัฒนาในเรื่องใดบ้าง ซึ่งจะเป็นการช่วยให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น

3. สมรรถนะสามารถนำไปใช้ ในการฝึกอบรมและพัฒนาบุคคลในองค์การ

4. สมรรถนะช่วยสนับสนุนให้ตัวชี้วัดหลักของผลงาน (Key Performance Indicators) บรรลุเป้าหมายเพราะสมรรถนะจะเป็นตัวบ่งบอกได้ว่าถ้าต้องการให้บรรลุเป้าหมายของ KPIs แล้วจะใช้สมรรถนะใดบ้าง

5. สมรรถนะป้องกันไม่ให้เกิดงานเกิดจากโชคชะตาเพียงอย่างเดียว เช่น ยอดขายของพนักงานที่สามารถขายได้เพิ่มมากขึ้นสูงกว่าเป้าที่ได้กำหนดไว้ ทั้งที่พนักงานคนนั้นไม่ได้ทำงานมากนัก แต่เนื่องจากความต้องการของตลาดสูง จึงทำให้ยอดขายเพิ่มเองโดยไม่ต้องทุ่มเทความพยายามมาก แต่ถ้ามีการวัดสมรรถนะแล้วจะทำให้สามารถตรวจสอบได้ว่าพนักงานประสบความสำเร็จเพราะโชคช่วยหรือความสามารถของเขาเอง

6. สมรรถนะช่วยให้การหล่อหลอมสมรรถนะขององค์การประสบผลสำเร็จรวดเร็วยิ่งขึ้น เพราะถ้าบุคลากรในองค์การทุกคนปรับสมรรถนะของตนเองให้เข้ากับมาตรฐานตามที่องค์การกำหนดตลอดเวลาแล้ว ในระยะยาวก็จะสามารถส่งผลให้เกิดเป็นสมรรถนะเฉพาะขององค์การนั้น ๆ เช่น เป็นองค์การแห่งการคิดสร้างสรรค์ เพราะทุกคนในองค์การมีสมรรถนะในเรื่องการคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking)

สีมา สีมานันท์ (2553) ได้เสนอความสำคัญของการเสริมสร้างสมรรถนะ ดังนี้

1. ช่วยดึงดูด เพิ่มแรงจูงใจ รักษาไว้ซึ่งคนเก่งให้บุคลากรมีความผูกพันต่อองค์กร
2. สร้างความเปลี่ยนแปลงให้แก่บุคคลและองค์การได้อย่างรวดเร็ว
3. บุคลากรขององค์กรมีส่วนร่วมและเข้าถึงคุณค่าหลักขององค์กรเป็นหนึ่งเดียว
4. บุคลากรมีความรับผิดชอบสูงที่จะผลิตผลงานให้ดีที่สุด
5. ทุกคนทำงานด้วยความร่วมมือร่วมใจจนเกิดพลัง
6. ทำให้ทุกคนในองค์กรได้รับการพัฒนาภาวะผู้นำ
7. สามารถสร้างความเชื่อมั่นและความสัมพันธ์อันดีกับลูกค้าและผู้ที่เกี่ยวข้อง
8. ยึดยุทธศาสตร์เป็นศูนย์กลางในการทำงานอย่างมีเอกภาพ
9. ทุกคนร่วมกันสร้างสรรค์ผลงานทั้งเนื้องานและวิธีการทำงานจนกลายเป็นนวัตกรรมใหม่
10. ทำให้เกิดการประหยัดค่าใช้จ่าย

Castillo (2005) ได้เสนอความสำคัญของการเสริมสร้างสมรรถนะ ไว้ว่า ในยุคโลกาภิวัตน์สมรรถนะมีความจำเป็นต่อภาวการณ์แข่งขันประจำวันตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นองค์กรระดับท้องถิ่นหรือระดับนานาชาติก็ตาม สมรรถนะนับเป็นความจำเป็นเฉพาะที่ต้องให้ความสนใจ และเป็นตัวอธิบายความสามารถในการแข่งขันการผลิต ผลกำไร บทบาท หรือกระบวนการทำงานขององค์กรได้เป็นอย่างดี รวมถึงสมรรถนะสามารถขยายออกมาได้อย่างมากมาย เพียงแต่เชื่อมโยงกับโครงสร้างแต่ละงานขององค์กรและพนักงาน กับบทบาทหน้าที่ของเขา และที่สำคัญองค์กรต้องสามารถกำหนดจุดยืนของแต่ละตำแหน่งและผลตอบแทนได้อย่างชัดเจน

กล่าวโดยสรุป การเสริมสร้างสมรรถนะมีความสำคัญคือ สร้างความเปลี่ยนแปลงให้แก่บุคคลและองค์การได้อย่างรวดเร็ว บุคลากรขององค์กรมีส่วนร่วมและเข้าถึงคุณค่าหลักของ

องค์กรเป็นหนึ่งเดียว ช่วยให้องค์กรสามารถคัดสรรบุคคลที่มีคุณสมบัติทางด้านความรู้ทักษะและความสามารถ ตลอดจนพฤติกรรมที่เหมาะสมกับงานในการปฏิบัติงานได้สำเร็จตามความต้องการขององค์กรอย่างแท้จริง

3. องค์ประกอบของสมรรถนะ

นักวิชาการ นักการศึกษา ได้เสนอองค์ประกอบของสมรรถนะ ไว้ดังนี้

ณรงค์วิทย์ แสนทอง (2550) ได้เสนอองค์ประกอบของสมรรถนะ ประกอบด้วย

1. แรงขับเคลื่อนภายใน (Motive) หมายถึง พลังภายในซึ่งอยู่ในส่วนลึกของคนที่มีส่วนช่วยให้คนเกิดแรงจูงใจในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งด้วยความมุ่งมั่น และทุ่มเท ซึ่งพลังภายในนี้อาจจะมีเหตุปัจจัยหรือเกิดแรงบันดาลใจแตกต่างกัน เช่น บางคนมีแรงจูงใจในการต่อสู้ชีวิต เพราะลูกบางคนมีแรงจูงใจในชีวิตเพราะต้องการการยอมรับจากคนอื่น ฯลฯ พลังภายในนี้เป็นส่วนประกอบที่สำคัญมากของสมรรถนะ เพราะเปรียบเสมือนขุมพลังงานที่จะบ่งชี้ว่าคนอยากทำงานหรือไม่ และคนแต่ละคนมีไม่เท่ากัน แต่เป็นส่วนที่สามารถสร้างได้
2. อุปนิสัย (Trait) หมายถึง ลักษณะนิสัยใจคอของคน ซึ่งลักษณะนิสัยใจคอกันมักจะจะเป็นสิ่งที่เกิดและอยู่กับคนมานาน เป็นสิ่งที่ค่อย ๆ สะสมมาเรื่อย ๆ จนกลายเป็นนิสัยประจำตัวของคน ๆ นั้นไปโดยอัตโนมัติ เช่น นิสัยโมโหร้าย นิสัยใจอ่อน ฯลฯ องค์ประกอบในส่วนนี้เป็นส่วนที่มีความสำคัญต่อการบริหารคน เพราะเป็นส่วนที่พัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงยากมาก ดังนั้นต้องอาศัยการควบคุมหรือป้องกันไม่ให้คนได้มีโอกาสนำเอานิสัยที่ไม่ดีออกมาใช้เท่านั้น
3. การรับรู้ตนเอง (Self-Image) หมายถึง ความเชื่อและทัศนคติที่มีต่อตัวเอง องค์ประกอบข้อนี้เป็นตัวกำหนดลักษณะพฤติกรรมของคนว่าควรจะแสดงออกอย่างไร เช่น บางคนชอบคิดว่าตัวเองไม่เก่ง ทำให้เกิดพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นถึงการขาดความเชื่อมั่นในตนเอง มักจะยกย่องคนอื่น และดูถูกตัวเอง ฯลฯ องค์ประกอบนี้ถึงแม้ว่าบางเรื่องจะอยู่กับคนมานาน แต่ก็พอที่จะปรับเปลี่ยนได้
4. ความรู้ (Knowledge) หมายถึง ข้อมูล ข้อเท็จจริงที่คนมีอยู่และสามารถนำมาเชื่อมโยงกันออกมาเป็นองค์ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ได้ เช่น ความรู้ในงาน ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย ฯลฯ ความรู้ถือเป็นองค์ประกอบที่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนั้นองค์ประกอบในส่วนนี้จึงไม่จืดจางยั่งยืน เพราะสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา
5. ทักษะ (Skills) หมายถึง ความสามารถในการลงมือปฏิบัติหรือแสดงให้เห็นถึงความเชี่ยวชาญหรือความชำนาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น ทักษะด้านภาษาต่างประเทศ ฯลฯ ทักษะถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อการทำงาน เพราะบางงานต้องการทักษะเฉพาะด้าน และทักษะมักจะต้องอาศัยเวลาในการเรียนรู้และฝึกฝนมากกว่าองค์ประกอบเรื่องความรู้

เกอิจิตร ชีระกาญจน์ (2555) ได้เสนอองค์ประกอบของสมรรถนะ ประกอบด้วย

1. แรงจูงใจ (Motive) คือ แรงขับทิศทางและการเลือก เป็นสิ่งที่คนทำงานคิดอยู่ตลอดเวลา หรือต้องการเพื่อเป็นเหตุผลของการปฏิบัติงานหรือดำเนินงาน
2. คุณลักษณะ (Trait) คุณลักษณะที่กำหนดวิธีการประพฤติหรือการตอบสนอง อย่างคงที่ด้วยลักษณะของความเชื่อมั่นในตนเอง การควบคุมตนเองและควบคุมความเครียด
3. แนวคิดของตนเอง (Self-Concept) เป็นทัศนคติ คุณค่า หรือความนึกคิดของตนเองที่ทำให้คิดสนใจในสิ่งที่ทำอยู่
4. ความรู้ในเนื้อหา (Content Knowledge) คือ ข้อเท็จจริงหรือวิธีดำเนินการ ซึ่งเป็นสารสนเทศที่มีขอบเขตเฉพาะของแต่ละคนอาจจะเป็นด้านเทคนิค (Technical) หรือมนุษยสัมพันธ์
5. ความคิดเชิงเหตุผลและทักษะพฤติกรรม (Cognitive & Behavioral Skill) คือ ความสามารถที่จะทำงานทั้งทางกายภาพและใช้สติปัญญา

McClelland (1973) ได้เสนอองค์ประกอบของสมรรถนะ ประกอบด้วย

1. ทักษะ (Skills) หมายถึงสิ่งที่บุคคลกระทำได้ดีและฝึกปฏิบัติเป็นประจำจนเกิดความชำนาญ
2. ความรู้ (Knowledge) หมายถึง ความรู้เฉพาะด้านของบุคคลเช่นความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรการสอนการบริหารจัดการและการสอนคณิตศาสตร์ เป็นต้น
3. มโนทัศน์เกี่ยวกับตนเอง (Self-Concept) หมายถึง เจตคติ (Attitudes) ค่านิยม (Value) และความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของตนเอง
4. บุคลิกลักษณะประจำตัวของบุคคล (Traits) หมายถึง สิ่งที่อธิบายถึงบุคคลนั้น เช่น เป็นคนที่ไว้วางใจได้หรือเป็นคนที่เอื้ออาทรต่อบุคคลอื่น เป็นต้น และ
5. แรงจูงใจ (Motive) หมายถึงเป็นแรงจูงใจหรือแรงขับภายใน ซึ่งทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่มุ่งไปสู่เป้าหมาย

กล่าวโดยสรุป องค์ประกอบของสมรรถนะ ประกอบด้วย 1) แรงจูงใจ 2) คุณลักษณะประจำตัวของบุคคล 3) มโนทัศน์เกี่ยวกับตนเอง 4) ความรู้ และ 5) ทักษะ

4. ประเภทของสมรรถนะ

นักวิชาการ นักการศึกษา ได้เสนอประเภทของสมรรถนะ ไว้ดังนี้

อาภรณ์ ภูวิทย์พันธ์ (2549) ได้เสนอประเภทของสมรรถนะ ออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. ชีตความสามารถหลัก (Core Competency) หมายถึง บุคลิกลักษณะหรือการแสดงออกของพฤติกรรมของพนักงานทุกคนในองค์การที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้ ทักษะ ทัศนคติ

ความเชื่อและอุปนิสัยของบุคคลในองค์กรโดยรวม ถ้าพนักงานทุกคนในองค์กรมีขีดความสามารถ ประเภทนี้ก็จะมีส่วนที่จะช่วยสนับสนุนให้องค์กรบรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ได้ ขีดความสามารถ ประเภทนี้จะถูกกำหนดจากวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายหลัก หรือกลยุทธ์องค์กร

2. ขีดความสามารถด้านการบริหาร (Managerial Competency) คือ ความสามารถด้านการบริหารจัดการ เป็นขีดความสามารถที่มีได้ทั้งในระดับผู้บริหาร และระดับ พนักงานโดยจะแตกต่างกันตามบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบ (Role-Based) แตกต่างตาม ตำแหน่งทางการบริหารงานที่รับผิดชอบ ซึ่งบุคคลในองค์กรจำเป็นต้องมีในการทำงานเพื่อให้งาน สำเร็จ และต้องสอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ วิสัยทัศน์ พันธกิจ ขององค์กร

3. ขีดความสามารถตามตำแหน่งหน้าที่งาน (Functional Competency) คือ ความรู้ความสามารถในงานซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะเฉพาะของงานต่าง ๆ (Job-Based) เช่น ตำแหน่งวิศวกรไฟฟ้า ควรต้องมีความรู้ทางวิศวกรรม นักบัญชี ควรต้องมีความรู้ ทางด้านบัญชี เป็นต้น ซึ่งหน้าที่การงานที่แตกต่างกัน ทำให้ความสามารถในการปฏิบัติงานย่อมจะมี ความแตกต่างกันตามอาชีพงาน ซึ่งอาจเรียกขีดความสามารถชนิดนี้ว่า Functional Competency หรือ Job Competency เป็น Technical Competency ก็ได้

จिरประภา อัครบวร (2549) ได้เสนอประเภทของสมรรถนะ ประกอบไปด้วย

3 ประเภท ได้แก่

1. สมรรถนะหลัก (Core competency) คือ พฤติกรรมที่ดีที่ทุกคนในองค์กร ต้องมี เพื่อแสดงถึงวัฒนธรรมและหลักนิยมขององค์กร

2. สมรรถนะบริหาร (Professional competency) คือ คุณสมบัติความสามารถ ด้านการบริหารที่บุคลากรในองค์กรทุกคนจำเป็นต้องมีในการทำงาน เพื่อให้งานสำเร็จ และ สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ วิสัยทัศน์ ขององค์กร

3. สมรรถนะเชิงเทคนิค (Technical competency) คือ ทักษะด้านวิชาชีพที่ จำเป็นในการนำไปปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จ โดยจะแตกต่างกันตามลักษณะงาน โดยสามารถ จำแนกได้เป็น 2 ส่วนย่อย ๆ ได้แก่ สมรรถนะเชิงเทคนิคหลัก (Core technical competency) และสมรรถนะเชิงเทคนิคเฉพาะ (Specific technical competency)

ณรงค์วิทย์ แสนทอง (2550) ได้เสนอประเภทของสมรรถนะ แบ่งออกเป็น

3 ประเภท ได้แก่

1. สมรรถนะหลัก (Core Competency) หมายถึง บุคลิกลักษณะของคนที่ สะท้อนให้เห็นถึงความรู้ ทักษะ ทศนคติ ความเชื่อ และอุปนิสัยของคนในองค์กรโดยรวมที่จะช่วย สนับสนุนให้องค์กรบรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ได้

2. สมรรถนะตามสายงาน (Job Competency) หมายถึง บุคลิกลักษณะของคนที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้ ทักษะ ทักษะ ทักษะ ทักษะ ทักษะ และความเชื่อ และอุปนิสัยที่จะช่วยส่งเสริมให้คนนั้น ๆ สามารถสร้างผลงานในการปฏิบัติงานตำแหน่งนั้น ๆ ได้สูงกว่ามาตรฐาน

3. สมรรถนะส่วนบุคคล (Personal Competency) หมายถึง บุคลิกลักษณะของคนที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้ ทักษะ ทักษะ ทักษะ และความเชื่อ และอุปนิสัยที่ทำให้บุคคลนั้นมีความสามารถในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้โดดเด่นกว่าคนทั่วไป เช่น สามารถอาศัยอยู่กับแมงป่องหรืออสรพิษได้ เป็นต้น ซึ่งเรามักจะเรียกสมรรถนะส่วนบุคคลว่าความสามารถพิเศษส่วนบุคคล

พพรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ (2554) ได้เสนอประเภทของสมรรถนะ ประกอบไปด้วย 3 ประเภท ได้แก่

1. สมรรถนะหลัก (Core Competency) ซึ่งหมายถึง สมรรถนะที่ทุกคนในองค์กรจะต้องมีเพื่อช่วยสนับสนุนให้องค์กรบรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์

2. สมรรถนะประจำสายงาน (Job Competency) คือ สมรรถนะที่จำเป็นสำหรับบุคคลที่จะช่วยส่งเสริมให้สามารถสร้างผลงานในการปฏิบัติงานตำแหน่งนั้น ๆ ได้สูงกว่ามาตรฐาน

3. สมรรถนะส่วนบุคคล (Personal Competency) ซึ่งหมายถึง บุคลิกลักษณะของคนที่สะท้อนให้เห็นถึงความโดดเด่นกว่าคนทั่วไป ความรู้ ทักษะ แรงจูงใจ/ทัศนคติ อย่างโดดเด่น ๆ จะยังไม่ใช่ Competency แต่จะเป็นส่วนหนึ่งที่ก่อให้เกิด Competency

McClelland (1973) ได้จำแนกสมรรถนะออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. สมรรถนะขั้นพื้นฐาน (Threshold Competencies) หมายถึง ความรู้หรือทักษะพื้นฐานที่บุคคลจำเป็นต้องมีในการทำงานในตำแหน่งต่าง ๆ ซึ่งสมรรถนะพื้นฐานเหล่านี้ไม่ทำให้บุคคลมีผลงานแตกต่างจากบุคคลอื่น หรือไม่สามารถทำให้บุคคลมีผลงานที่ดีกว่าผู้อื่นได้ ดังนั้น Competency ในกลุ่มนี้จึงไม่ได้รับความสนใจจากนักวิชาการมากนัก นักวิชาการบางกลุ่มลงความเห็นว่าความรู้ทักษะพื้นฐานเหล่านี้ไม่ถือว่าเป็น Competency

2. สมรรถนะที่ทำให้บุคคลแตกต่างจากผู้อื่น (Differentiating Competency) หมายถึง ปัจจัยที่ทำให้บุคคลมีผลการทำงานที่มีประสิทธิภาพสูงกว่ามาตรฐานหรือดีกว่าบุคคลทั่ว ๆ ไป ซึ่ง Competency ในกลุ่มนี้จะมุ่งเน้นที่การใช้ความรู้ทักษะ และคุณลักษณะอื่น ๆ (รวมถึงค่านิยม แรงจูงใจ และทัศนคติ) เพื่อช่วยให้เกิดความสำเร็จที่โดดเด่นในงานเป็น Competency ที่นักวิชาการจำนวนมากให้ความสำคัญในการพัฒนาให้มีขึ้นในบุคคลมากกว่า Competency กลุ่มแรก และได้พยายามอธิบายถึงความแตกต่างของความรู้ทักษะ และแรงจูงใจ/ทัศนคติกับ Competency ในเชิงเปรียบเทียบดังนี้

2.1 Competency กับ Knowledge : Competency จะหมายถึง พฤติกรรมที่ก่อให้เกิดผลงานที่ดีเลิศ (Excellent Performance) เท่านั้น ดังนั้น ด้วความรู้ (Knowledge) โดด ๆ จึงไม่ถือเป็น Competency เว้นแต่ความรู้ในเรื่องนั้น ๆ จะสามารถนำมาประยุกต์ หรือนำมาใช้กับพฤติกรรมซึ่งทำให้เกิดความสำเร็จในงาน จึงถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของ Competency

2.2 Competency กับ Skills : Competency เกี่ยวข้องกับทักษะ (Skills) แต่จะหมายถึง เฉพาะการใช้ทักษะที่ก่อให้เกิดความสำเร็จอย่างชัดเจนจึงจะเป็น Competency

2.3 Competency กับ Motive/Attitude : Competency ไม่ใช่แรงจูงใจ หรือทัศนคติ (Motive/Attitude) แต่เป็นแรงขับภายในซึ่งทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่ตนมุ่งหวังไปสู่ สิ่งที่เป็นเป้าหมายของเขา หรือเป้าหมายขององค์กรจึงถือเป็น Competency

กล่าวโดยสรุป สมรรถนะแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ 1) สมรรถนะหลัก (Core Competency) 2) สมรรถนะประจำสายงาน (Job Competency) 3) สมรรถนะส่วนบุคคล (Personal Competency)

5. วิธีการเสริมสร้างสมรรถนะ

นักวิชาการ นักการศึกษา ได้เสนอวิธีการเสริมสร้างสมรรถนะ ไว้ดังนี้

นิสดารก์ เวชยานนท์ (2548) ได้เสนอวิธีการเสริมสร้างสมรรถนะครู ไว้ดังนี้

1. การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ
2. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่ม สุนทรียสนทนา
3. การหมุนเวียนงาน หรือการบูรณาการในการปฏิบัติงาน
4. การศึกษาหาข้อมูลด้วยตนเอง
5. การออกศึกษาจากบุคคลหรือองค์กรภายนอก

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (2550) ได้เสนอวิธีการเสริมสร้างสมรรถนะ ไว้ดังนี้

1. การมอบหมายให้อ่านหนังสือและการศึกษาด้วยตนเอง (Assigns Reading Self-study) เป็นเทคนิควิธีการพัฒนาบุคลากรขององค์กรอย่างหนึ่งในรูปแบบของการบริหารจัดการ ความรู้ หรือ Knowledge Management เน้นให้พนักงานมีความรับผิดชอบในการเรียนรู้ และพัฒนา ผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น หนังสือ วารสาร CD Rom VDO tape Internet เป็นต้น

2. การฝึกอบรมในงาน (On the job Training-OJT) การฝึกอบรมในงาน เป็นเทคนิควิธีการที่ช่วยให้ผู้รับการอบรมได้เรียนรู้จากการปฏิบัติงานจริงในสภาพการณ์จริง เหมาะสำหรับการฝึกพนักงานในระดับปฏิบัติและพนักงานทั่วไป เน้นให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่าง

หัวหน้าและลูกน้องในการปฏิบัติงาน ต่อไปซึ่งวิธีการนี้เหมาะสำหรับ 1) พนักงานเข้าใหม่

2) การเลื่อนตำแหน่งงาน 3) การโอนย้าย และ 4) การอธิบายถึงงานใหม่ ๆ

3. การฝึกอบรม/ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ (Training/workshop) โดยการให้พนักงานเข้ารับการอบรมจากหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างทักษะในเชิงบริหาร หรืองานเฉพาะอย่าง ที่อาจจัดขึ้นภายในหรือภายนอกองค์กร เป็นการอบรมนอกเวลาทำงาน (off the job training) ในรูปแบบการฝึกทักษะด้านต่าง ๆ ทั้งรูปแบบการฝึกปฏิบัติจริง การเข้าร่วมประชุมสัมมนาให้เกิดความรู้ และประสบการณ์ใหม่ ๆ รวมถึงการถกเถียง (Discuss) กันในหัวข้อใดหัวข้อหนึ่ง เพื่อกำหนดบทบาทและทิศทางในการทำงานของหน่วยงานในอนาคต ในหัวข้อที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กร เป็นต้น

4. การสอนงาน (Coaching) มีรูปแบบที่ขอแนะนำ 2 แบบ ได้แก่ การสอนงานโดยหัวหน้างาน และการสอนงานโดยผู้เชี่ยวชาญ การสอนงานโดยหัวหน้างาน เป็นการกำหนดเป้าหมายหรือผลงานที่หัวหน้างานต้องการหรือคาดหวังให้เกิดขึ้น (Result Oriented) หัวหน้างานและลูกน้องจะต้องตกลงร่วมกัน (Collaboration) จะมุ่งเน้นไปที่ผลการปฏิบัติงานของลูกน้อง (Individual performance) ในปัจจุบันและการพัฒนาศักยภาพ (Potential) ของลูกน้องให้มีความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน และมีตำแหน่งงานที่สูงขึ้นต่อไปในอนาคต เป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นในทางบวก (Positive Change)

5. การให้ดูงานนอกสถานที่ (Visiting) มักนิยมใช้ในระดับจัดการ (Management level) ขึ้นไป โดยมีจุดประสงค์ที่สำคัญเพื่อให้ผู้รับการพัฒนาได้เรียนรู้เรื่องใหม่ ๆ ที่ดีจากภายนอกองค์กร วิธีการนี้แบ่งออกเป็นการศึกษาดูงานในประเทศและดูงานต่างประเทศ โดยผลลัพธ์จากการดูงานที่ทุกองค์กรคาดหวัง นั่นก็คือ การนำความรู้และสิ่งใหม่ ๆ ที่ได้ไปสัมผัสนำมาประยุกต์ใช้กับงานในองค์กร

6. การมอบหมายงานพิเศษ (Job/project assignment) การมอบหมายงานพิเศษ (Job/project assignment) หมายถึง การมอบหมายงานให้พนักงานทำงานพิเศษร่วมกับทีมที่ประกอบไปด้วยผู้เชี่ยวชาญพิเศษจากแผนกหนึ่งหรือหลาย ๆ แผนกรวมกัน วิธีการนี้มีประโยชน์ต่อพนักงานอย่างยิ่งในการเรียนรู้ทักษะ เพื่อจัดการกับปัญหาที่ยากหรือเรียนรู้ประเด็นของงานที่อยู่ในระดับกว้างขึ้น สามารถใช้วิธีการนี้เพื่อพัฒนาการทำงานปัจจุบัน และการเตรียมพร้อมสำหรับการเลื่อนตำแหน่ง เป็นวิธีการที่มีค่าใช้จ่ายน้อย

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2555) ได้เสนอวิธีการเสริมสร้างสมรรถนะบุคลากร ดังนี้

1. การฝึกอบรม (Training) ซึ่งเป็นวิธีการในการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจ มีความสามารถ มีทักษะ เกิดเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติงาน โดยใช้กลวิธีที่เหมาะสมในการสร้างประสบการณ์จากการฝึกปฏิบัติจริงของผู้เข้ารับการฝึกอบรม เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาองค์กร

2. การนิเทศการสอน (Teaching Supervision) เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันของผู้บริหารกับบุคลากรภายในสถานศึกษา ซึ่งจะต้องร่วมมือกันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานของครู เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนสูงขึ้นตามจุดมุ่งหมายที่สถานศึกษาคาดหวังไว้ โดยจะต้องดำเนินการจัดกระบวนการนิเทศอย่างมีแบบแผนตามลำดับขั้นตอนต่อเนื่องอย่างมีระบบ ซึ่งจะต้องประกอบด้วย การวางแผนการนิเทศการให้ความรู้ในสิ่งที่จะต้องทำการลงมือปฏิบัติ การสร้างขวัญและกำลังใจ การประเมินผลและกระบวนการดำเนินงานและปรับปรุงแก้ไขเพื่อพัฒนาการนิเทศให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. การสัมมนา (Seminar) เป็นการประชุมที่สมาชิกผู้เข้าร่วมประชุมเป็นผู้มีความรู้ความสนใจในเรื่องเดียวกันมาร่วมปรึกษาหารือ ร่วมกันคิด ช่วยกันแก้ปัญหา เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ความคิดเห็น ประสบการณ์ ทักษะคิด มีการรับฟังแนวคิดประสบการณ์จากวิทยากร ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้รู้แล้วสมาชิกผู้ร่วมประชุมร่วมกันให้ข้อมูล เสนอปัญหา ร่วมกันคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจหาข้อสรุปหรือแนวทางแก้ปัญหา

4. การประชุมปฏิบัติการ (Workshop) เป็นการประชุมเพื่อปฏิบัติการกิจร่วมกันระหว่างผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องซึ่งผู้เข้าประชุมจะมีการเรียนรู้ร่วมกันจากวิทยากร มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและลงมือปฏิบัติร่วมกัน เมื่อเสร็จสิ้นการประชุมปฏิบัติการจะต้องมีผลงานที่ได้จากการปฏิบัติงานร่วมกัน มีการนำเอาผลงานที่ได้จากการประชุมไปใช้ เช่น การประชุมปฏิบัติการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การประชุมปฏิบัติการวิเคราะห์ข้อสอบ การประชุมปฏิบัติการจัดทำแผนกลยุทธ์ เป็นต้น

5. การศึกษาดูงาน (Field Study) เป็นการพัฒนาบุคลากรโดยการให้บุคลากรได้พบเห็นการปฏิบัติงานจริงนอกองค์กร ได้เห็น ได้ยิน ได้สัมผัสปรากฏการณ์ใหม่ ๆ ที่แตกต่างไปจากเดิมจากที่ปฏิบัติอยู่ภายในองค์กร บุคลากรได้เปลี่ยนบรรยากาศ ได้ผ่อนคลาย ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากผู้มีประสบการณ์ของหน่วยงานอื่น และยังเป็นการพัฒนาสัมพันธภาพระหว่างหน่วยงานและระหว่างผู้ดูงานพัฒนามนุษย์สัมพันธ์ความร่วมมือของทีมงาน

6. การศึกษาต่อและการศึกษาทางไกล เป็นการพัฒนาบุคลากรที่ส่งผลกระทบยาวได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ต้องใช้เวลาและการลงทุน โดยการให้บุคลากรเข้าศึกษาในสถานศึกษาตามหลักสูตรของสถานศึกษานั้น ซึ่งทำได้ทั้งการศึกษาทางไกล คือศึกษาที่เน้นในชั้นเรียนหรือการศึกษาทางไกลซึ่งผู้เรียนและผู้สอนอยู่ห่างไกลกันแต่เน้นการใช้สื่อและเทคโนโลยี

พศิน แดงจวง (2558) ได้เสนอวิธีการเสริมสร้างสมรรถนะครู ไว้ดังนี้

1. การเสริมสร้างและพัฒนาตนเอง เช่น การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การประชุมทางวิชาการ การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน การช่วยเหลือเพื่อนครูในการทำงาน การเสนอ

รายงาน พัฒนาผู้เรียนและกิจกรรมอื่น ๆ ซึ่งเป็นการฝึกฝนที่ครูเลือกปฏิบัติด้วยตนเองตามศักยภาพ จุดเด่น จุดด้อยและโอกาสของตน

2. การส่งเสริมเพิ่มพูนให้บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถและทัศนคติที่ดีขึ้น รวมทั้งการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูเข้ารับการประชุม อบรม สัมมนา ส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองให้มีความรู้ และทักษะ เจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานที่ตนเองรับผิดชอบ รวมทั้งการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูให้มีคุณภาพทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

3. การเสริมสร้างและพัฒนาโดยองค์การหรือสถานศึกษา เป็นการพัฒนาศักยภาพของบุคคลอย่างเป็นกระบวนการ และเป็นระบบมีกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การส่งเสริมให้ไปศึกษาอบรมดูงานสาขาที่ปฏิบัติงานอยู่ สนับสนุนให้ไปศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ให้ทุนการวิจัยให้ไปเป็นวิทยากรในหน่วยงานอื่น ๆ และการแลกเปลี่ยนบุคลากร ส่งเสริมการเขียนตำรา สนับสนุนให้เป็นสมาชิกขององค์การวิชาชีพทั้งในและต่างประเทศ และอนุญาตให้ไปปฏิบัติงานด้านวิชาการโดยถือว่าไม่เป็นการลา เหล่านี้เป็นต้น

4. การเสริมสร้างและพัฒนาครูโดยหน่วยงานกลาง อาจเป็นหน่วยงานต้นสังกัด การบริหารบุคคล เช่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือหน่วยงานอื่นของกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย เป็นต้น ที่มีการพัฒนาทุกด้านอย่างต่อเนื่องและการพัฒนาโดยองค์การวิชาชีพครู คือ ครูสภา เพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานแห่งวิชาชีพครูและการถือครองใบอนุญาตการประกอบวิชาชีพอีกด้วย นอกจากนั้นอาจมีการพัฒนาโดยองค์การชมรม สมาคมหรือกลุ่มวิชาชีพที่ผู้ประกอบวิชาชีพรวมตัวกันเพื่อดำเนินการเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายอย่าง เพื่อผลประโยชน์แห่งวิชาชีพของพวกตนทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

Fulen และ Hargreaves (1992) ได้เสนอวิธีการเสริมสร้างสมรรถนะพัฒนาบุคลากรหรือการพัฒนาบุคคล สามารถกระทำได้โดย

1. การฝึกอบรม (Training)
2. การศึกษา (Education)
3. การพัฒนาตนเอง (Development)

ผลการวิเคราะห์วิธีการเสริมสร้างสมรรถนะครู ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบของการเสริมสร้างสมรรถนะครู ปรากฏดังตาราง 6

ตาราง 6 การสังเคราะห์วิธีการเสริมสร้างสมรรถนะครู

วิธีการเสริมสร้างสมรรถนะครู	นักวิชาการ/ นักการศึกษา					ความถี่
	นิสตาร์ก เวชยานนท์ (2548)	สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (2550)	จอมพงศ์ มงคลวนิช (2555)	พศิน แดงจวง (2558)	Fulen และ Hargreaves (1992)	
1. การเรียนรู้ด้วยตนเอง	✓	✓	✓	✓	✓	5
2. การศึกษาต่อ/การศึกษาทางไกล			✓			1
3. การศึกษาดูงาน	✓	✓	✓	✓		4
4. การประชุมเชิงปฏิบัติการ	✓	✓	✓	✓	✓	5
5. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่ม	✓					1
6. การสอนงาน		✓				1
7. การนิเทศ			✓			1
8. การสัมมนา			✓			1
9. การบูรณาการแบบสอดแทรกการปฏิบัติงาน	✓	✓	✓	✓	✓	5
10. การมอบหมายงานพิเศษ		✓				1

จากตาราง 6 ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบมาสังเคราะห์หรือผนวกรวมโดยพิจารณาองค์ประกอบที่ตรงกันหรือสอดคล้องกันและพิจารณาความเหมาะสมและการนำไปใช้ในเสริมสร้างสมรรถนะครูการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยองค์ประกอบที่มีความถี่เป็น 1 ได้แก่ การศึกษาต่อ/การศึกษาทางไกล รวมทั้ง การเรียนรู้ด้วยตนเอง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่ม การสอนงาน การนิเทศ และการสัมมนา รวมทั้งการประชุมเชิงปฏิบัติการ การมอบหมายงานพิเศษ รวมทั้ง การบูรณาการแบบสอดแทรกการปฏิบัติงาน จึงสรุปได้ 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การเรียนรู้ด้วยตนเอง 2) การศึกษาดูงาน 3) การประชุมเชิงปฏิบัติการ และ 4) การบูรณาการกับการปฏิบัติงาน ซึ่งผู้วิจัยนำผลการสังเคราะห์นี้ไปใช้เป็นวิธีการพัฒนาตามโปรแกรม

แนวคิดหลักการพัฒนา 70: 20: 10

1. ความหมายหลักการพัฒนา 70: 20: 10

นักวิชาการ นักการศึกษา ได้เสนอความหมายของหลักการพัฒนา 70: 20:10 ไว้ดังนี้
 อารณีย์ ภูวิทย์พันธ์ (2559) ได้เสนอความหมายของหลักการพัฒนา 70: 20:10 หมายถึง แนวคิดการพัฒนาที่มุ่งเน้นการปฏิบัติจริง การทำงานจริงในภาคสนามจริงและต้องนำมาปรับใช้เพื่อให้ได้ผลการพัฒนาเกิดขึ้นเป็นไปตามเป้าหมายที่องค์กรต้องการ

Lombardo และ Eichinger (1996) ได้เสนอความหมายของหลักการพัฒนา 70: 20:10 หมายถึง เป็นสูตรที่เกิดขึ้นจากงานวิจัยของ Morgan McCall และคณะจากสถาบัน Center for Creative Leadership (CCL) ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งในภายหลัง 2 คณะทำงานนั้นคือ Michael M.Lombardo และ Robert W. Eichinger ได้ตีพิมพ์หนังสือที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยดังกล่าว เรื่อง The Career Architect Development Planner จนกลายเป็นสูตรที่โด่งดังและมักถูกนำมาอ้างถึงว่าการที่คนเราจะพัฒนาศักยภาพได้จริง ๆ นั้น มีสัดส่วนขององค์ประกอบสำคัญที่จะช่วยให้เกิดการพัฒนาดำเนินตามอัตราส่วน 70 : 20 : 10 ซึ่งสูตรนี้มองว่าการที่ปัจเจกบุคคลจะสามารถพัฒนาตนเองได้จาก กิจกรรมพื้นฐาน 3 ส่วนด้วยกัน

O'Driscoll (2015) ได้เสนอความหมายของหลักการพัฒนา 70: 20:10 หมายถึง การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในองค์กรเป็นการเรียนรู้อย่างไม่เป็นทางการ โดย 70% เรียนรู้ด้วยตนเองจากประสบการณ์การทำงาน และ 20% เรียนรู้จากผู้อื่นที่พร้อมจะให้ข้อมูลป้อนกลับและคำแนะนำเพื่อการพัฒนา มีเพียง 10% เท่านั้นที่เรียกได้ว่าเป็นการเรียนรู้อย่างเป็นทางการในรูปการเรียนการสอนในห้องเรียน

กล่าวโดยสรุป หลักการพัฒนา 70: 20:10 หมายถึง หลักการพัฒนามุ่งเน้นการปฏิบัติงานจริงในองค์กร เป็นการเรียนรู้จากผู้อื่นที่พร้อมจะให้ข้อมูลป้อนกลับและคำแนะนำเพื่อการพัฒนา และการอบรมพัฒนา เพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลเป็นไปตามเป้าหมายที่องค์กรต้องการ หลักการพัฒนาศิลปะการในองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ความสำคัญของหลักการพัฒนา 70: 20:10

นักวิชาการ นักการศึกษา ได้เสนอความสำคัญของหลักการพัฒนา 70: 20:10 ไว้ดังนี้
 อารณีย์ ภูวิทย์พันธ์ (2559) ได้เสนอความสำคัญของหลักการพัฒนา 70: 20:10 ไว้ว่า เป็นเครื่องมือที่เหมาะสมกับ Competency ในแต่ละประเภทและกำหนดกรอบการพัฒนาตาม Competency ที่องค์กรคาดหวังจากพนักงาน ซึ่งจะช่วยให้ผู้บังคับบัญชา และพนักงานเข้าใจว่าไม่ใช่เฉพาะเครื่องมือการอบรมในห้องเรียนเท่านั้นที่จะช่วยพัฒนาความสามารถของพนักงาน ยังมี

เครื่องมือการพัฒนาอื่น ๆ อีกมากไม่ว่าจะเป็นเครื่องมือการพัฒนาที่เน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์ และเครื่องมือการพัฒนาที่เน้นการเรียนรู้จากผู้อื่น

O'Driscoll (2015) ได้เสนอความสำคัญของหลักการพัฒนา 70: 20:10 ไว้ว่า เป็นแนวคิดที่ค่อนข้างจะประนีประนอมแนวคิดดั้งเดิมและแนวคิดใหม่ก็คือ การมองกฎ 70-20-10 ในรูปของระบบการพัฒนาที่ประกอบด้วยเกียร์หรือฟันเพื่อการเรียนรู้สามอัน แต่ละอันเป็นตัวแทนของการเรียนรู้จากการฝึกอบรม การเรียนรู้จากผู้อื่น และการเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน

Arets, Jennings และ Heijnen (2015) ได้เสนอความสำคัญของหลักการพัฒนา 70: 20:10 หมายถึง หลักการพัฒนาศิลปะหรือบุคคลในองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต้องปฏิบัติตามกรอบ 70:20:10 ซึ่งมีแนวคิดการพัฒนามาจากวิจัยของ McCall, Eichinger และ Lombardo

กล่าวโดยสรุป หลักการพัฒนา 70: 20:10 มีความสำคัญ คือ เป็นระบบการพัฒนาที่ประกอบด้วยฟันเพื่อการเรียนรู้สามแบบ แต่ละอันเป็นตัวแทนของการเรียนรู้จากการฝึกอบรม การเรียนรู้จากผู้อื่น และการเรียนรู้จากการปฏิบัติงานซึ่งเป็นกลไกในการช่วยพัฒนาศิลปะในองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

3. องค์ประกอบหลักการพัฒนา 70: 20:10

นักวิชาการ นักการศึกษา ได้เสนอองค์ประกอบหลักการพัฒนา 70: 20:10 ไว้ดังนี้
 อารณ ภูวพิพันธ์ (2559) ได้เสนอองค์ประกอบหลักการพัฒนา 70: 20:10 ประกอบด้วย

70% Learning Model คือแนวคิดการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์การทำงาน (Learning by Job Experience) ที่เน้นการเรียนรู้แบบผู้ใหญ่ เป็นรูปแบบการเรียนรู้แบบไม่เป็นทางการ มุ่งเน้นการเรียนรู้จากการมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นด้วยการติดตาม การเฝ้าดูผู้อื่นในการปฏิบัติงานจริงเกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ รวมทั้งเรียนรู้จากการทดลองปฏิบัติ ได้สัมผัสของจริงในพื้นที่ทำงานจริง ทำให้ผู้เรียนรู้เกิดการรับรู้อย่างรวดเร็ว

20% Learning Model คือแนวคิดการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลต่าง ๆ ที่ทำงานอยู่รอบตัวเราผ่านกระบวนการพูดคุย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์เป็นการเรียนรู้แบบผู้ใหญ่ ดังนั้นจึงเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากผู้อื่นที่ล้อมรอบตัวเรา การเรียนรู้แบบนี้มีความสำคัญและประโยชน์ต่อพนักงานโดยตรง ทำให้เกิดการรับรู้หรือมุมมองใหม่ ๆ นำไปสู่การปรับปรุงผลงานหรือทำให้เกิดผลงานใหม่ ๆ จากการทำงานไปเชื่อมโยงกับการเรียนรู้จากประสบการณ์

10% Learning Model คือแนวคิดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการเรียนรู้แบบผู้ใหญ่แบบเป็นทางการที่เน้นการเรียนรู้จากโปรแกรมหรือหลักสูตรที่จัดขึ้นโดยมุ่งเน้นการกำหนดหัวข้อ

เนื้อหา หลักสูตรและรูปแบบที่ชัดเจนแบบเฉพาะเจาะจงไว้ล่วงหน้าแล้ว มุ่งเน้นการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจต่อทฤษฎี แนวคิดหลักการของเรื่องใดเรื่องหนึ่งผ่านการฝึกอบรมทั้งภายในและภายนอก องค์กร

Lombardo และ Eichinger (1996) ได้เสนอองค์ประกอบหลักการพัฒนา

70: 20:10 ประกอบด้วย

ร้อยละ 70 คือ อัตราส่วนของกิจกรรมที่จะช่วยทำให้เกิดการพัฒนาตนเองจาก ประสบการณ์ (Experience) ของการเรียนรู้และพัฒนาผ่านภารกิจในงานแต่ละวัน การได้ทำงานหรือ ได้รับมอบหมายงานที่ท้าทาย และการลงมือปฏิบัติ

ร้อยละ 20 คือ อัตราส่วนของกิจกรรมที่จะช่วยทำให้เกิดการพัฒนาตนเองจากการ ค้นคว้า (Exposure) ของการเรียนรู้และพัฒนาผ่านการสอนแนะ การทำงานร่วมกับเครือข่าย หรือการเรียนรู้จากการทำงานร่วมกับผู้อื่น การเรียนรู้จากบุคคลอื่น ๆ

ร้อยละ 10 คือ อัตราส่วนของกิจกรรมที่จะช่วยทำให้เกิดการพัฒนาตนเอง จากการเรียน (Education) ของการศึกษาเรียนรู้และพัฒนาผ่านการเรียนในสถานศึกษา อย่างเป็นทางการ หรือผ่านหลักสูตร และโปรแกรมต่าง ๆ

Jennings และ Wagnier (2015) ได้เสนอองค์ประกอบหลักการพัฒนา

70: 20:10 ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 (70) ประสบการณ์การเรียนรู้จากที่ทำงาน (Challenge Assignment) การเรียนรู้และการพัฒนาผ่านงานแบบวันต่อวันกับความท้าทายและการปฏิบัติ

ส่วนที่ 2 (20) การเรียนรู้ทางสังคม (Developmental Relationship) การเรียนรู้และการพัฒนาที่ผ่านคนอื่นการแลกเปลี่ยนความรู้

ส่วนที่ 3 (10) การเรียนรู้ผ่านการฝึกอบรม (Coursework and Training)

หลักสูตร

กล่าวโดยสรุป องค์ประกอบหลักการพัฒนา 70: 20:10 ประกอบด้วย 1) ร้อยละ 70 คือ อัตราส่วนของการเรียนรู้จากประสบการณ์การทำงานจริง 2) ร้อยละ 20 คือ อัตราส่วนของ กิจกรรมจากการเรียนรู้จากการทำงานร่วมกับผู้อื่น การเรียนรู้จากบุคคลอื่น ๆ และ 3) ร้อยละ 10 คือ อัตราส่วนของกิจกรรมที่จะช่วยทำให้เกิดการพัฒนาตนเองจากการอบรมหรือการเรียนรู้ด้วยตนเอง

โปรแกรมและการพัฒนาโปรแกรม

1. ความหมายของโปรแกรม

นักวิชาการ นักการศึกษา ได้เสนอความหมายของโปรแกรม ไว้ดังนี้

ยอดอนงค์ จอมหงษ์พิพัฒน์ (2553) ได้เสนอความหมายของโปรแกรม หมายถึง แผนหรือกิจกรรมอันเป็นมวลประสบการณ์ที่วางไว้อย่างเป็นระบบระเบียบ มีขั้นตอนในการพัฒนาที่สร้างขึ้น โดยการประยุกต์จากองค์ประกอบที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กันของหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานของการพัฒนาโปรแกรม เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติให้ได้ตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายภายใต้บริบทของการ

สุวิมล ว่องวานิช (2554) ได้เสนอความหมายของโปรแกรม หมายถึง ระบบโครงสร้างที่กำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ออกแบบมาเพื่อจุดมุ่งหมายเดียวกัน เพื่อการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานของครู

Barr และ Keating (1990) ได้เสนอความหมายของโปรแกรม หมายถึง เป็นหน่วย (Units) ที่จัดขึ้นเพื่อทำกิจกรรมพิเศษหรือให้บริการตามความต้องการของสถาบัน หรือบุคคล มีการจัดลำดับการปฏิบัติตามที่วางแผนไว้เป็นแผนกิจกรรมที่มีเป้าหมายโดยเฉพาะ

Boone (1992) ได้เสนอความหมายของโปรแกรม หมายถึง ผลของความร่วมมือระหว่างผู้เข้าร่วมโปรแกรมกับผู้พัฒนาโปรแกรมในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ การวิเคราะห์ความต้องการ การวางแผน การสร้างแผนการจัดกิจกรรม การปฏิบัติการการประชาสัมพันธ์ การประเมินผล รายงานผล และความรับผิดชอบต่อโปรแกรม

Chen และคณะ (2009) ได้เสนอความหมายของโปรแกรม หมายถึง เป็นการกำหนดถึงสิ่งที่จะต้องกระทำเพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายที่พึงประสงค์ ผลกระทบสำคัญที่คาดว่าจะเกิดขึ้นและเงื่อนไขที่จะทำให้เป้าหมายหรือผลกระทบเหล่านี้เกิดขึ้นได้

กล่าวโดยสรุป โปรแกรม หมายถึง ระบบโครงสร้างที่กำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ออกแบบมาเพื่อจุดมุ่งหมายเดียวกัน มีลักษณะเป็นหน่วยกิจกรรมที่กำหนดถึงสิ่งที่จะต้องกระทำเพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายที่พึงประสงค์ผลกระทบสำคัญที่คาดว่าจะเกิดขึ้นและเงื่อนไขที่จะทำให้เป้าหมายหรือผลกระทบเหล่านี้เกิดขึ้นได้ มีการจัดลำดับการปฏิบัติตามที่วางแผนไว้เป็นแผนกิจกรรมที่มีเป้าหมายโดยเฉพาะ

2. องค์ของโปรแกรม

นักวิชาการ นักการศึกษา ได้เสนององค์ประกอบของโปรแกรม ไว้ดังนี้

ธำรง บัวศรี (2542) ได้เสนององค์ประกอบของโปรแกรม ประกอบด้วย

1. เป้าหมายและนโยบายทางการศึกษา (Educational Goals and Policies)

2. จุดมุ่งหมายโปรแกรม (Program Aims)
3. รูปแบบและโครงสร้างหลักสูตร (Types and Structures)
4. จุดประสงค์รายวิชา (Subject Objectives)
5. เนื้อหา (Content)
6. จุดประสงค์ของการเรียนการสอน (Instructional Objectives)
7. กลยุทธ์การเรียนการสอน (Instructional Strategies)
8. การประเมินผล (Evaluation)
9. วัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน (Curriculum Materials and Instructional Media)

สุมิตรา พงศธร (2550) ได้เสนอองค์ประกอบของโปรแกรม ประกอบด้วย จุดมุ่งหมาย (Aims) เป้าหมาย (Goals) วัตถุประสงค์ (Objectives) เนื้อหาวิชา (Content) และ กิจกรรมการเรียนการสอน (Learning Activities)

Boone (1992) ได้เสนอองค์ประกอบของโปรแกรม ประกอบด้วย 1) การจัดทำแผน (Planning) 2) การออกแบบและดำเนินการ (Design and Implementation) 3) การตรวจสอบและประเมินผล (Evaluation and Accountability)

Charney และ Conway (2005) ได้เสนอองค์ประกอบของโปรแกรม ประกอบด้วย 1) บริบท 2) เป้าหมาย 3) แผนหรือวิธีปฏิบัติ (Plan or Method) โดยมีรายละเอียด ได้แก่ หลักการ แนวคิด วัตถุประสงค์ เป้าหมาย คุณสมบัติ เนื้อหา กิจกรรม เอกสารที่ใช้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ และการประเมินผล

Fink (2015) ได้เสนอองค์ประกอบของโปรแกรม ประกอบด้วย สภาพปัญหา วัตถุประสงค์ แนวคิด/ทฤษฎี กิจกรรม/วิธีการ และการประเมินผล

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบของโปรแกรม ตามแนวคิดนักวิชาการ นักการศึกษา ได้ปรากฏดังตาราง 7

พหุบัณฑิต ชีวะ

ตาราง 7 สังเคราะห์องค์ประกอบของโปรแกรม

องค์ประกอบของโปรแกรม	นักวิชาการ/ นักการศึกษา					ความถี่
	จรัญ บัวศรี (2542)	สมิตรา พงศธร (2550)	Boone (1992)	Charney และ Conway (2005)	Fink (2015)	
1. หลักการ	✓	✓		✓	✓	4
2. วัตถุประสงค์ของโปรแกรม	✓	✓		✓	✓	4
3. เนื้อหา	✓	✓	✓	✓	✓	5
4. วิธีการพัฒนา	✓	✓	✓	✓	✓	5
5. การประเมินผลการพัฒนา	✓		✓	✓	✓	4

จากตาราง 7 ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบของโปรแกรม ตามแนวคิดนักวิชาการ นักการศึกษา องค์ประกอบของโปรแกรม ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ของโปรแกรม 3) เนื้อหา 4) วิธีการพัฒนา และ 5) การประเมินผลการพัฒนา ซึ่งผู้วิจัยใช้ผลการสังเคราะห์ไปใช้ในการสร้างโปรแกรม

3. การพัฒนาโปรแกรม

นักวิชาการ นักการศึกษา ได้เสนอแนวคิดการพัฒนาโปรแกรม ไว้ดังนี้

วิโรจน์ สารรัตน์นะ (2556) ได้เสนอแนวคิดการพัฒนาโปรแกรม ประกอบด้วย
 ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและตรวจสอบแนวคิดเชิงทฤษฎีของโปรแกรม
 การตรวจสอบแนวคิดเชิงทฤษฎีของโปรแกรมที่พัฒนา

ขั้นตอนที่ 2 ปรับปรุงแก้ไขและจัดทำเอกสารประกอบ

ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบและการปรับปรุงโปรแกรม

ขั้นตอนที่ 4 สร้างเครื่องมือประเมินโปรแกรมในภาคสนาม

ขั้นตอนที่ 5 ทดสอบโปรแกรมในภาคสนามการทดลองใช้โปรแกรมใน

ภาคสนามจริง

Barr และ Keating (1990) ได้เสนอแนวคิดการพัฒนาโปรแกรม ดังนี้

ขั้นที่ 1 การประเมิน (Assessment)

- 1.1 ประเมินความต้องการของนิสิตนักศึกษา
- 1.2 ประเมินสิ่งแวดล้อมสถาบัน
- 1.3 ประเมินทรัพยากร ได้แก่ บุคลากรเงินและทรัพยากรทางกายภาพ

ขั้นที่ 2 การวางแผน (Planning)

- 2.1 การพัฒนาที่วางแผน
- 2.2 กำหนดเป้าหมายวัตถุประสงค์และการประเมินผล
- 2.3 เลือกวิธีปฏิบัติ
- 2.4 ฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
- 2.5 กำหนดงบประมาณที่ต้องใช้
- 2.6 กำหนดเวลาสิ้นสุดโปรแกรม

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติ (Implementation)

- 3.1 กำหนดความรับผิดชอบ เช่น ทักษะความสามารถและงานที่ต้องทำ
- 3.2 ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้
- 3.3 ประเมินผลกระบวนการ (Process) และประเมินผลผลิต (Product)

ขั้นที่ 4 ประเมินหลังจบโปรแกรม (Post-Assessment) ใช้ข้อมูลที่ได้จากการประเมินกระบวนการและผลผลิตเพื่อการตัดสินใจอนาคตของโปรแกรม

ขั้นที่ 5 การตัดสินใจเชิงบริหาร (Administrative Decision) การตัดสินใจว่าจะดำเนินโปรแกรมต่อไปหรือยุติโปรแกรมหรือดัดแปลงปรับปรุง

Caffarella (2002) ได้เสนอกระบวนการพัฒนาโปรแกรม ประกอบด้วย

1. การประเมินความต้องการ (Needs Assessment)
2. ตั้งวัตถุประสงค์ (Goal Setting)
3. การวางแผนตั้งทีมงาน (Planning Team)
4. การพัฒนาบุคลากร (Staff Development)
5. การประเมินผล (Evaluation)
6. วิธีลงมือปฏิบัติ (Modes of Implementation)
7. การจัดการทรัพยากร (Resource Management)
8. การประเมินสิ่งแวดล้อม (Environment Assessment)

Barrett, Barrett และ Davies (2013) ได้เสนอขั้นตอนของการพัฒนาโปรแกรมไว้

ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ความจำเป็นในการฝึกอบรม (Analyze the Training Need) เมื่อมีการพัฒนาโปรแกรมการอบรมเพื่อพัฒนางาน ต้องคำนึงถึง อะไรคือความรู้ อะไรคือทักษะและทัศนคติของผู้ที่รับการอบรมที่จะทำให้โปรแกรมการอบรมมีความสมบูรณ์ และให้สามารถเชื่อมโยงช่องว่างระหว่างผู้เข้ารับการอบรม นอกจากนี้ยังต้องมีการพิจารณาระยะเวลาของการฝึกอบรมพร้อมทั้งวิธีการ แนวโน้มที่ดีที่สุดที่ผู้เข้ารับการอบรมจะได้เรียนรู้และเครื่องมือหรือทรัพยากรที่มีให้คุณ

ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบโปรแกรมการอบรม (Design the Training Program) โดยจะต้องออกแบบให้อยู่บนพื้นฐานซึ่งเป็นผลจากขั้นตอนการวิเคราะห์ ขั้นตอนนี้ประกอบด้วยการระบุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ซึ่งอธิบายในลักษณะที่สามารถวัดผู้เข้าฝึกอบรมได้ตามจุดประสงค์เมื่อเสร็จสิ้นการฝึกอบรม นอกจากนี้ยังต้องกำหนดวิธีการอบรมแสดงเป็นวิธีการฝึกอบรมให้ผู้เข้าอบรมได้เห็นชัดเจน อาจนำเสนอได้หลายวิธี เช่น โดยการสอนในห้องเรียน ทางออนไลน์หรือใช้วิธีการผสมผสานทั้งสองแบบก็ได้ โดยการออกแบบในขั้นตอนนี้อาจสร้างเค้าร่างหรือเค้าโครงเนื้อเรื่องที่จะช่วยในการพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรม

ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรม (Develop the Training Program) ในขั้นตอนการพัฒนาเป็นการใช้วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายและวัสดุอื่น ๆ ที่สร้างขึ้นในระหว่างขั้นตอนการออกแบบเพื่อพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรม วัสดุนี้อาจรวมถึงส่วนประกอบของการฝึกอบรมออนไลน์และวัสดุสำหรับการฝึกอบรมและผู้เข้ารับการฝึกอบรม ในช่วงนี้ยังอาจจะพัฒนาวิธีการทดสอบการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาการของผู้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับความรู้ทักษะหรือทัศนคติขึ้นอยู่กับการฝึกอบรม

ขั้นตอนที่ 4 การใช้โปรแกรมการฝึกอบรม (Implement the Training Program) ขั้นตอนการการนำโปรแกรมไปใช้นี้บางครั้งเรียกว่า ขั้นตอนการจัดส่งหรือขั้นตอนการส่งมอบ ในขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่จะต้องทำการการฝึกอบรมให้กับผู้เข้าร่วมฝึกอบรม ไม่ว่าจะเป็นการคำสั่งหรือการฝึกที่ใช้ทางออนไลน์ ในห้องเรียนหรือผ่านวิธีอื่น ๆ ครั้งแรกของการวิธีการฝึกอบรมหรือวิธีการสอนบางครั้งจะถูกเรียกว่า "การนำร่อง"

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลโปรแกรมการฝึกอบรม (Evaluate the Training Program) ขั้นตอนการประเมินผลเป็นขั้นตอนที่จะสามารถตรวจสอบว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับความรู้ทักษะหรือทัศนคติ ตามที่ระบุเป้าหมายไว้ในขั้นตอนของการวิเคราะห์ความจำเป็นในการฝึกอบรม โดยใช้ข้อมูลที่ได้รับในระหว่างขั้นตอนการประเมินผล สามารถทำการเปลี่ยนแปลงเพิ่มเติมในการออกแบบการพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรมในครั้งต่อไปที่นำเสนอให้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรม

กล่าวโดยสรุป การพัฒนาโปรแกรม ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์ความต้องการ
จำเป็นในการพัฒนา 2) การออกแบบโปรแกรมการพัฒนา 3) ตรวจสอบและการปรับปรุงโปรแกรม
4) การนำโปรแกรมไปใช้ในการพัฒนา และ 5) การประเมินโปรแกรม

4. การประเมินโปรแกรม

นักวิชาการ นักการศึกษา ได้เสนอการประเมินโปรแกรม ไว้ดังนี้

เรวดี ทรงเที่ยง (2548) ได้เสนอการประเมินโปรแกรม ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

1. การประเมินคุณค่าของโปรแกรม โดยทำการประเมิน 1) คุณภาพของ
โปรแกรม (Quality) ว่ามีคุณภาพหรือไม่ เนื้อหาสาระกิจกรรมหรือการปฏิบัติงานของผู้สอนเป็น
อย่างไร ความรู้สึกหรือปฏิกิริยาของผู้เข้าร่วมโปรแกรมเป็นอย่างไร 2) ประเมินความเหมาะสม
(Suitability) คือโปรแกรมสามารถตอบสนองความต้องการและความคาดหวังของผู้เข้าร่วมและ
ขององค์กรหรือไม่ และมีระดับความยากง่ายอย่างไร 3) ประสิทธิภาพ (Effectiveness) คือ โปรแกรม
ประสบความสำเร็จในเรื่องอะไร และบรรลุวัตถุประสงค์อย่างไร 4) ประสิทธิภาพ (Efficiency) คือ
ผลของโปรแกรมนั้นเหมาะสมกับทรัพยากรที่องค์กรและผู้เข้าร่วมโปรแกรมลงทุนให้หรือไม่ และ
5) ความสำคัญ (Importance) คือโปรแกรมมีคุณค่าสำหรับผู้เข้าร่วมโปรแกรมและต่อองค์กรหรือไม่

2. ประเมินผลการใช้โปรแกรม โดยที่จะคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของโปรแกรม
เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาว่า โปรแกรมนี้สามารถส่งเสริมแรงจูงใจภายในเพื่อสร้างสัมพันธภาพในการ
ทำงานให้เพิ่มขึ้นหรือไม่ โดยจะประเมินผลการเรียนรู้ในแต่ละกิจกรรมและการเปลี่ยนแปลงของ
การพัฒนา

ยอดอนงค์ จอมหงส์พิพัฒน์ (2553) ได้เสนอการประเมินโปรแกรม ประกอบด้วย

1. การวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเป็นครูผู้นำการจัดการเรียนรู้ตาม
แนวทางปฏิรูปการศึกษาดำเนินการทั้งก่อนและหลังการใช้โปรแกรม โดยใช้แบบทดสอบวัดความรู้
ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นแบบปรนัย

2. การวัดเจตคติต่อการเป็นครูผู้นำการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางปฏิรูป
การศึกษาดำเนินการทั้งก่อนและหลังการพัฒนาตามโปรแกรม โดยใช้แบบวัดเจตคติต่อการเป็นครู
ผู้นำการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. การวัดทักษะการเป็นครูผู้นำการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางการปฏิรูป
การศึกษาดำเนินการพัฒนาตามโปรแกรมระหว่างการพัฒนาตามโปรแกรมและหลังการพัฒนาตาม
โปรแกรม โดยใช้แบบประเมินทักษะการเป็นครูผู้นำการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน และแบบประเมินตนเองในการเป็นครูผู้นำการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน

Boyel (1981) ได้เสนอการประเมินโปรแกรม ประกอบด้วย คุณลักษณะที่สำคัญ

5 ประการ คือ

1. คุณภาพ โดยประเมินคุณภาพของเนื้อหา กิจกรรม สื่อ การปฏิบัติของครูว่าช่วยให้นักเรียนบรรลุเป้าหมายได้หรือไม่
  2. ความเหมาะสม โดยประเมินว่าโปรแกรมที่สร้างขึ้นมีความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียนหรือไม่ เหมาะสมกับบริบทของชุมชนหรือไม่
  3. ประสิทธิภาพ โดยประเมินว่าโปรแกรมที่สร้างขึ้นบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์หรือไม่
  4. ประสิทธิภาพ โดยประเมินว่าสามารถใช้ทรัพยากรได้อย่างคุ้มค่าหรือไม่
  5. ความสำคัญ โดยประเมินว่าโปรแกรมมีความสำคัญต่อชุมชนเพียงพอหรือไม่
- กล่าวโดยสรุป การประเมินโปรแกรม ประกอบด้วย 1) การประเมินความรู้ความเข้าใจ 2) การประเมินทักษะหรือพฤติกรรม และ 3) การประเมินความพึงพอใจต่อโปรแกรม

การประเมินความต้องการจำเป็น

1. ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น

นักวิชาการ นักการศึกษาได้เสนอความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น ดังนี้

สุวิมล ว่องวานิช (2550) ได้เสนอความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็นแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ประเภทแรก การนิยามตามโมเดลความแตกต่าง และประเภทที่สอง ปาณินยามโมเดลการแก้ปัญหา

1. การนิยามโมเดลความแตกต่าง (Discrepancy Model) หมายถึง ความแตกต่างระหว่างสิ่งที่มุ่งหวังกับสิ่งที่มีอยู่จริง นิยามนี้ยังสามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแรกกำหนดความต้องการจำเป็นในลักษณะของความแตกต่างของผลที่เกิดขึ้น แต่ไม่ได้กำหนดว่าต้องมีความแตกต่างกันเท่าใดจึงจะถือว่าเป็น “ความต้องการจำเป็น” กลุ่มที่สอง กำหนดความต้องการจำเป็นว่าเป็นความแตกต่างของผลที่เกิดขึ้นก็ได้หรือไม่ใช้ก็ได้ แต่เกณฑ์การพิจารณาจะเป็นความต้องการจำเป็นหรือไม่ ให้พิจารณาจากประโยชน์ที่ได้รับ หากความต้องการจำเป็นได้รับการตอบสนองหรือความเสียหาย หรือผลเสียที่เกิดขึ้น หากความต้องการจำเป็นไม่ได้รับการตอบสนอง นิยามตามโมเดลนี้เรียกว่า “Performance Needs”

2. การนิยามโมเดลการแก้ปัญหา (Solution Model) หมายถึง สิ่งที่ต้องการและจำเป็นต้องทำให้ได้ หรือทำให้เกิด หรือทำให้มี ซึ่งหากไม่ได้รับจะอยู่ในสภาพที่ไม่พึงประสงค์นิยามโมเดลนี้ เรียกว่า “Treatment Needs”

ศักดิ์ศรี ปาณะกุล (2550) ได้เสนอความหมายของการประเมินความต้องการความจำเป็น หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ควรจะเป็นและสิ่งที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน หากมีความขัดแย้งระหว่างความแตกต่างที่พบก็จะชี้ให้เห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้น เช่น ในองค์กรหรือหน่วยงาน ผู้บริหารวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นเพื่อหาความสามารถที่ต้องพัฒนาของบุคลากร โดยนำความสามารถมาตรฐาน (สิ่งที่ควรจะเป็น) ในการดำเนินงานลบด้วยความสามารถที่บุคลากรมีอยู่จริง (สิ่งที่เป็นอยู่) จะได้ความสามารถที่ต้องการพัฒนา (ความแตกต่าง) ซึ่งจะนำไปสู่การจัดหลักสูตรฝึกอบรมบุคลากรต่อไป

กล่าวโดยสรุป การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง การวิเคราะห์ความแตกต่างจากการศึกษาข้อมูลระหว่างสภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ ที่คาดหวังให้เกิดขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาในอนาคต

2. ความสำคัญของความต้องการความจำเป็น

นักวิชาการ นักการศึกษา ได้เสนอความสำคัญของการประเมินความต้องการความจำเป็น ดังนี้

สุวิมล ว่องวานิช (2550) ได้เสนอความสำคัญของการประเมินความต้องการความจำเป็นไว้ว่า เป็นกระบวนการประเมินเพื่อกำหนดความแตกต่างของสภาพที่เกิดขึ้นกับสภาพที่ควรจะเป็น โดยระบุสิ่งที่ต้องการให้เกิดว่ามีลักษณะเช่นใด และประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่ามีลักษณะเช่นใด จากนั้นนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่าสมควรเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง การประเมินความต้องการความจำเป็นทำให้ได้ข้อมูลที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงกระบวนการจัดการศึกษาหรือการเปลี่ยนแปลงผลที่เกิดขึ้นปลายทาง การเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการประเมินความต้องการความจำเป็นจึงเป็นการเปลี่ยนแปลงในเชิงสร้างสรรค์และเป็นการเปลี่ยนแปลงทางบวก

Witkin (1995) ได้เสนอความสำคัญของการประเมินความต้องการความจำเป็นไว้ว่าเป็นกระบวนการที่เป็นระบบ เพื่อจัดเรียงลำดับความสำคัญก่อนหลังและการตัดสินใจ

กล่าวโดยสรุป ความสำคัญของความต้องการความจำเป็น เป็นการประเมินเพื่อกำหนดความแตกต่างของสภาพที่เกิดขึ้นกับสภาพที่ควรจะเป็น โดยระบุสิ่งที่ต้องการให้เกิดว่ามีลักษณะเช่นใด และประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่ามีลักษณะเช่นใด เพื่อจัดเรียงลำดับความสำคัญก่อนหลังใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพต่อไป

3. ขั้นตอนการประเมินความต้องการความจำเป็น

นักวิชาการ นักการศึกษา ได้เสนอขั้นตอนของการประเมินความต้องการความจำเป็น
ดังนี้

สุวิมล ว่องวานิช (2550) ได้เสนอขั้นตอนการประเมินความต้องการความจำเป็น
ไว้ว่า 3 ขั้นตอน คือ

1. การระบุความต้องการจำเป็น (Needs Identification)
2. การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Needs Analysis)
3. การกำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหาความต้องการจำเป็น (Needs Solution)

ศักดิ์ศรี ปาณะกุล (2550) ได้เสนอขั้นตอนการประเมินความต้องการความจำเป็นไว้
ดังนี้

1. ขั้นก่อนการประเมิน (Reassessment) ในขั้นแรกนี้เป็นขั้นตอนของการสำรวจ (Exploration) ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย ๆ ดังนี้
  - 1.1 การวางแผนสำหรับการประเมินความต้องการจำเป็น
  - 1.2 การนิยามหรือการกำหนดวัตถุประสงค์ทั่วไป สำหรับการประเมินความต้องการจำเป็น
  - 1.3 กำหนดขอบเขตหลักของการประเมินความต้องการจำเป็นหลักและ/หรือประเด็นที่ต้องการประเมิน
  - 1.4 กำหนดรายละเอียดและข้อมูลความต้องการตามขอบเขตที่จะประเมิน ซึ่งรวมถึงกลุ่มเป้าหมายในการประเมิน
  - 1.5 ตัดสินใจกำหนดเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูล แหล่งข้อมูล วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและการใช้ประโยชน์จากข้อมูล ผลที่ได้จากขั้นตอนนี้ คือ แผนเบื้องต้นสำหรับการประเมินความต้องการจำเป็น และนำไปใช้ในขั้นที่ 2 และ 3
2. ขั้นประเมิน (Assessment) หลังจากสำรวจความต้องการจำเป็นต่าง ๆ แล้วในขั้นนี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล (Data gathering) ประกอบด้วยรายละเอียด ดังนี้
  - 2.1 สรุปตัดสินใจกำหนดเกี่ยวกับบริบท ขอบเขต และสิ่งที่เกี่ยวข้องในการประเมินความต้องการจำเป็น
  - 2.2 เก็บรวบรวมข้อมูลของความต้องการ ซึ่งในขั้นนี้ย่อมทำให้ทราบความต้องการของผู้รับบริการหรือกลุ่มเป้าหมาย
  - 2.3 หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว นำข้อมูลที่ได้มาจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในเบื้องต้นระยะแรก

2.4 วิเคราะห์สาเหตุของความจำเป็นหรือประเด็นปัญหา

2.5 วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด ผลที่ได้ในขั้นประเมินคือ ความต้องการจำเป็นหรือปัญหาที่ต้องการแก้ไขตามลำดับความสำคัญในระยะแรก

3. ขั้นหลังการประเมิน (Post assessment) เมื่อได้ผลการประเมิน ความต้องการจำเป็นแล้ว ในขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่สำคัญขั้นตอนหนึ่ง คือ การนำผลการประเมิน ไปใช้ (Utilization) ประกอบด้วย

3.1 จัดเรียงลำดับ (Set Priority) ความสำคัญของความต้องการจำเป็น ซึ่งเป็นขั้นตอนที่สำคัญและทำให้การประเมินความต้องการจำเป็นมีความสมบูรณ์

3.2 พิจารณาทางเลือกสำหรับการแก้ปัญหาจากข้อที่ 1 ทำให้ทราบปัญหาที่ เร่งด่วนที่สุด ถ้าหากไม่นำมาแก้ปัญหาก็จะสูญเปล่าในการทำการประเมิน ดังนั้น จึงต้องช่วยกัน พิจารณาทางเลือกสำหรับการแก้ปัญหา

3.3 พัฒนาแผนการปฏิบัติเพื่อใช้ในการดำเนินงานต่อไป

3.4 ประเมินผลของการประเมินความต้องการจำเป็น

3.5 รายงานผลการประเมินความต้องการจำเป็น

Witkin (1995) ได้เสนอขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็น ดังนี้

ระยะที่ 1 ก่อนการประเมิน (การสำรวจ) เป็นระยะการเตรียมการก่อนประเมิน ความต้องการจำเป็น ได้แก่ การกำหนดแผนการดำเนินการ การกำหนดจุดมุ่งหมายหลักการ กำหนด ขอบเขตหรือประเด็นของความต้องการจำเป็น รวมถึงการกำหนดข้อมูลที่จะรวบรวม แหล่งที่มาของ ข้อมูล วิธีการ ระดับความสามารถในการใช้ข้อมูล

ระยะที่ 2 การประเมิน (การเก็บรวบรวมข้อมูล) เป็นระยะการเก็บข้อมูลและ ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการจำเป็น การจัดลำดับความต้องการจำเป็นก่อนหลังขั้นแรก การวิเคราะห์สาเหตุ ระดับที่ 1, 2 และ 3 การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 3 หลังการประเมิน (การนำไปใช้ประโยชน์) เป็นระยะการใช้ผลประเมิน ความต้องการจำเป็นก่อนหลังในทุกระดับที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ การพิจารณาแนวทางแก้ปัญหา การพัฒนาแผนปฏิบัติงานการแก้ปัญหา การประเมินความต้องการจำเป็น การเผยแพร่ผลที่ได้รับ

กล่าวโดยสรุป ขั้นตอนของการประเมินความต้องการจำเป็น เริ่มจากการกำหนด วัตถุประสงค์ กำหนดขอบเขตการประเมิน กำหนดวิธีการประเมินความต้องการจำเป็น ศึกษาสภาพ ปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์โดยใช้แบบสอบถาม นำข้อมูลมาวิเคราะห์สังเคราะห์จัดเรียงลำดับ รายงานและนำผลการประเมินความต้องการจำเป็นไปใช้ประโยชน์ต่อไป

การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

1. ความหมายของการสนทนากลุ่ม

นักวิชาการ นักการศึกษา ได้เสนอความหมายของการสนทนากลุ่ม ไว้ดังนี้

ชาย โพธิสิตา (2547) ได้เสนอความหมายของการสนทนากลุ่ม หมายถึง การสนทนากลุ่มไม่ใช่การสัมภาษณ์คนเป็นกลุ่ม (Group Interview) ที่มุ่งหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องที่นักวิจัยต้องการ ซึ่งอาจจะเป็นข้อมูลเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพก็ได้ เช่น การสัมภาษณ์กลุ่มผู้นำชุมชนหลายคนพร้อมกัน เพื่อรวบรวมข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับชุมชนนั้น ๆ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประชากร เศรษฐกิจ การศึกษา และสุขภาพอนามัยของคนในชุมชนโดยรวม เป็นต้น ในการสัมภาษณ์กลุ่มเช่นนั้น ผู้สัมภาษณ์มักใช้แบบสอบถามที่มีคำถามทั้งปลายเปิดและปลายปิด แต่การสนทนากลุ่มเป็นการอภิปรายมากกว่าจะเป็นการสัมภาษณ์ ขณะเดียวกันการสนทนากลุ่มก็ไม่ใช่การระดมสมอง กลุ่มผู้รู้ จุดต่างอยู่ที่การระดมสมองนั้นมุ่งหาข้อสรุปที่ลงตัว (Consensus) เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แต่การสนทนากลุ่มมุ่งหาความคิดเห็นและประสบการณ์ของผู้ร่วมสนทนาซึ่งอาจแตกต่างกันหลากหลาย ไม่จำเป็นต้องสอดคล้องลงรอยกันเสมอไป

วรรณิ แกมเกตุ (2551) ได้เสนอความหมายของการสนทนากลุ่ม หมายถึง การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกแบบหนึ่ง เป็นการสัมภาษณ์และสนทนาแบบเจาะประเด็นด้วยการเชิญผู้เข้าร่วมสนทนาารวมเป็นกลุ่มอย่างเจาะจงตามคุณสมบัติที่นักวิจัยกำหนด แล้วเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมสนทนา ได้ตอบ ถกปัญหา อภิปราย ร่วมกันแลกเปลี่ยนทัศนะกันอย่างกว้างขวางในประเด็นต่าง ๆ โดยมีจุดมุ่งหมายเฉพาะเจาะจง เพื่อที่จะหาข้อมูลที่ถูกต้องตรงประเด็นสำหรับตอบคำถามวิจัยเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ

อรุณี อ่อนสวัสดิ์ (2551) ได้เสนอความหมายของการสนทนากลุ่ม หมายถึง การร่วมพูดคุยกันอย่างสนิทสนมระหว่างผู้นำการสนทนาและผู้ร่วมสนทนา หรือระหว่างผู้วิจัยกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญหรือผู้รู้การสนทนากลุ่มควรมีสมาชิกในวงสนทนา 7-8 คน เพื่อให้มีการโต้แย้งได้พอเหมาะ ผู้นำการสนทนาต้องกำหนดประเด็นคำถามล่วงหน้า โดยมีคำถามหลักหรือคำถามประเด็นหลักของการศึกษาเตรียมประเด็นคำถาม คำถามทุกข้อต้องประกอบด้วยตัวแปร นำตัวแปรสร้างคำถามที่สามารถตอบวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน คำถามแต่ละข้อต้องตั้งสมมุติฐานย่อย ๆ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้คำตอบในเชิงเหตุผล

รัตนะ บัวสนธ์ (2551) ได้เสนอความหมายของการสนทนากลุ่ม หมายถึง การให้บุคคลากรกลุ่มหนึ่งที่นักวิจัยคัดเลือกมาสนทนาได้ตอบ แสดงความรู้สึกรู้สึกนึกคิดซึ่งกันและกันในประเด็นต่าง ๆ ที่นักวิจัยกำหนดขึ้นมาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย การสนทนากลุ่มจัดเป็นการรวบรวมข้อมูลที่เป็นการผสมเทคนิควิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบการสังเกตแบบมีส่วนร่วม และ

การสัมภาษณ์รายบุคคล กล่าวคือ นักวิจัยสามารถที่จะทำการสังเกตพฤติกรรมอากัปกริยาของบุคคลในกลุ่มสนทนาได้และในขณะเดียวกันนักวิจัยก็อาจจะทำการซักถามบุคคลใดบุคคลหนึ่งในประเด็นใด ๆ ที่สงสัยก็ได้

กล่าวโดยสรุป การสนทนากลุ่ม หมายถึง การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก แบบหนึ่ง จัดเป็นการรวบรวมข้อมูลที่เป็นการผสมเทคนิควิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบการสังเกตแบบมีส่วนร่วม เป็นการสัมภาษณ์และสนทนาแบบเจาะประเด็นด้วยการเชิญผู้เข้าร่วมสนทนามารวมเป็นกลุ่มอย่างเจาะจง ตามคุณสมบัติที่นักวิจัยกำหนด โดยมีคำถามหลักหรือคำถามประเด็นหลักของการศึกษา การเตรียมประเด็นคำถาม คำถามทุกข้อต้องประกอบด้วยตัวแปร นำตัวแปรสร้างคำถามที่สามารถตอบวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน คำถามแต่ละข้อต้องตั้งสมมุติฐานย่อย ๆ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เพื่อให้ได้คำตอบในเชิงเหตุผล

2. ประโยชน์ของการสนทนากลุ่ม

นักวิชาการ นักการศึกษา ได้เสนอประโยชน์ของการสนทนากลุ่ม ไว้ดังนี้

เพ็ญพักตร์ อุทิศ (2547) ได้เสนอประโยชน์ของการสนทนากลุ่ม มีดังนี้

1. ผู้เก็บข้อมูล เป็นผู้ได้รับการฝึกอบรมเป็นอย่างดี
2. เป็นการนั่งสนทนาระหว่างนักวิจัยกับผู้รู้ ผู้ให้ข้อมูลหลายคนที่เป็นกลุ่ม จึงก่อให้เกิดการเสวนากันในเรื่องที่สนใจ ไม่มีการปิดบังคำตอบที่ได้จากการถกประเด็นซึ่งกันและกัน ถือว่าเป็นการถกเถียงซึ่งแนวความคิดและเหตุผล โดยไม่มีการตีประเด็นปัญหาผิดไปเป็นอย่างอื่น
3. การสนทนากลุ่มเป็นการสร้างบรรยากาศเสวนาให้เป็นที่กันเอง ระหว่างผู้นำการสนทนา กับสมาชิกกลุ่มสนทนาหลาย ๆ คนพร้อมกัน จึงลดทอนการเกร็งอายออกไป ทำให้สมาชิกกล้าคุยกล้าแสดงความคิดเห็น
4. การใช้วิธีการสนทนากลุ่ม ได้ข้อมูลละเอียดและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาได้สำเร็จหรือได้ดียิ่งขึ้น
5. คำตอบจากการสนทนากลุ่ม มีลักษณะเป็นคำตอบเชิงเหตุผลคล้าย ๆ กับการรวบรวมข้อมูลแบบคุณภาพ
6. ประหยัดเวลาและงบประมาณของนักวิจัยในการศึกษา
7. ทำให้ได้รายละเอียด สามารถตอบคำถามประเภท ทำไมและอย่างไร ได้อย่างแตกฉาน ลึกซึ้ง และในประเด็นหรือเรื่องที่ไม่ได้คิดหรือเตรียมไว้ก่อนได้
8. เป็นการเผชิญหน้ากันในลักษณะกลุ่มมากกว่าการสัมภาษณ์ตัวต่อตัว ทำให้มีปฏิริยาโต้ตอบกันได้
9. การสนทนากลุ่มจะช่วยบ่งชี้อิทธิพลของวัฒนธรรมและคุณค่าต่าง ๆ ของสังคม นั้นได้ เนื่องจากสมาชิกของกลุ่มมาจากวัฒนธรรมเดียวกัน

10. สภาพการสนทนากลุ่ม ช่วยให้เกิดและได้ข้อมูลที่เป็นจริง
 รัตน์ะ บัวสนธิ์ (2551) ได้เสนอประโยชน์ของการสนทนากลุ่ม มีดังนี้

1. ประหยัดงบประมาณและสามารถดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว
2. ทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นความจริงจำนวนมาก และเป็นข้อมูลที่อยู่ในรูปภาษาพูดของผู้ร่วมสนทนากลุ่มโดยตรง ข้อมูลที่ได้จึงเป็นการเปิดเผยความจริงในประเด็นเดียวกัน
3. การสนทนากลุ่มเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคคลหลาย ๆ คนไปพร้อมกัน ทำให้ผู้ร่วมสนทนากลุ่มกล้าแสดงความคิดเห็น
4. เหมาะสมยิ่งสำหรับเก็บข้อมูลบุคคลที่อ่านหนังสือไม่ออก
5. สามารถใช้วิธีการที่สะท้อนกลับคำถามของผู้ร่วมสนทนาเพื่อเป็นการยืนยันคำตอบ และช่วยในการตีความคำตอบที่ถูกต้อง
6. เพื่อประเมินผลโครงการทางการศึกษาที่ได้ดำเนินไปแล้ว
7. เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือการวิจัยบางประเภท เช่น แบบสอบถาม รวมทั้งใช้เป็นแนวทางในการหาคำตอบเพิ่มเติมให้กับงานวิจัยทางการศึกษาบางเรื่อง เพื่อให้ได้คำตอบที่ชัดเจนมากขึ้น

นงนภัส คู่วริญญ (2551) ได้เสนอประโยชน์ของการสนทนากลุ่ม มีดังนี้

1. การอภิปรายกลุ่มเป็นการวิจัยที่เหมือนกับการวิจัยเชิงคุณภาพอื่น ๆ ที่สามารถได้ข้อมูลที่ลึกมากกว่าที่สมาชิกคิด และยังบ่งชี้ได้ว่าทำไมจึงคิดเช่นนั้น
2. สามารถค้นพบทามติ และความต้องการประสบการณ์ความชอบและการสันนิษฐานของสมาชิกที่หลากหลาย
3. ทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์กลุ่ม เช่น สมาชิกสามารถสร้างความคิดจากความคิดและข้อเสนอแนะของสมาชิกอื่นในกลุ่ม
4. ได้ข้อเสนอแนะที่คาดคิดมาก่อน และมุมมองใหม่ ๆ จะค้นพบโดยง่าย
5. การประสานใจที่พร้อมเพรียงระหว่างผู้ดำเนินการอภิปราย และสมาชิกในกลุ่มจะสามารถให้กำลังใจสมาชิกให้สามารถแสดงความรู้สึกลึกซึ้งอย่างเต็มที่และจริงใจ

Morgan (1988) ได้เสนอประโยชน์ของการสนทนากลุ่ม มีดังนี้ การจัดสนทนากลุ่มมีประโยชน์ในการดึงเอาข้อมูลในวิธีที่ผู้วิจัยสามารถค้นหาคำตอบจากประเด็นคำถามที่เกิดขึ้นจากผลที่เกิดขึ้นช่องว่างระหว่างสิ่งที่บุคคลในกลุ่มพูดและสิ่งที่บุคคลทำจะถูกยอมรับว่าเป็นความจริงได้ดีกว่า ถ้าความเข้าใจและความหมายที่หลากหลายถูกแสดงโดยผู้ร่วมกลุ่มสนทนาจะก่อให้เกิดการอธิบายที่หลากหลายเกี่ยวกับพฤติกรรมและทัศนคติที่ชัดเจนขึ้น

กล่าวโดยสรุป การสนทนากลุ่มมีประโยชน์ คือ ทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นความจริงจำนวนมาก และเป็นข้อมูลที่อยู่ในรูปภาพพูดของผู้ร่วมสนทนากลุ่มโดยตรง ข้อมูลที่ได้จึงเป็นการเปิดเผยความจริงในประเด็นเดียวกัน ข้อมูลละเอียดและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้สำเร็จหรือได้ดียิ่งขึ้น ทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์กลุ่ม สมาชิกสามารถสร้างความคิดจากความคิดและข้อเสนอแนะของสมาชิกอื่นในกลุ่ม ได้ข้อเสนอแนะที่คาดคิดมาก่อน และมุมมองใหม่ ๆ จะค้นพบได้โดยง่าย

3. ขั้นตอนของการสนทนากลุ่ม

นักวิชาการ นักการศึกษา ได้เสนอขั้นตอนของการสนทนากลุ่ม ไว้ดังนี้

ชาย โปธิสิตา (2547) ได้เสนอขั้นตอนการสนทนากลุ่มย่อย มีดังนี้

1. กำหนดปัญหาการวิจัยหรือประเด็นที่จะอภิปรายกลุ่ม
2. กำหนดกรอบการเลือกตัวอย่าง
3. กำหนดผู้ดำเนินการสนทนากลุ่ม
4. สร้าง/ทดสอบแนวคำถาม
5. เลือกกลุ่มตัวอย่างหรือผู้ทรงคุณวุฒิ
6. จัดการสนทนากลุ่ม
7. จัดระเบียบข้อมูล
8. วิเคราะห์ข้อมูล
9. เขียนรายงาน

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (2549) ได้เสนอขั้นตอนในการจัดการสนทนากลุ่ม ดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์
2. กำหนดกลุ่มเป้าหมายของผู้ให้ข้อมูล
3. ตัดสินใจว่าจะทำกี่กลุ่ม
4. วางแผนเรื่องระยะเวลาและตารางเวลา
5. ออกแบบแนวคำถาม
6. ทดสอบแนวคำถามที่สร้างขึ้น
7. ทำความเข้าใจกับผู้ดำเนินการสนทนา
8. คัดเลือกผู้เข้าร่วมกลุ่มสนทนา
9. การจัดเตรียมการทำสนทนากลุ่ม
10. จัดกลุ่มสนทนา
11. ประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูล

รัตนะ บัณฑิต (2551) ได้เสนอขั้นตอนในการจัดการสนทนากลุ่ม ดังนี้

1. ผู้ร่วมสนทนา หรือสมาชิกที่ได้รับตามคุณสมบัติ หรือตามตัวแปรที่สอดคล้องกับเงื่อนไขตามที่ผู้วิจัยต้องการ
2. ผู้จัดบันทึก และผู้ให้บริการทั่วไปเป็นบุคคลที่ทำหน้าที่จะบันทึกข้อมูลที่ได้จากการสนทนา ทั้งข้อมูลที่เป็นคำพูดของสมาชิกในกลุ่มสนทนาทุกคำพูดเท่าที่จะจดได้ทัน และข้อมูลที่ไม่ใช่คำพูดแต่เป็นข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นขณะสนทนา เช่น อากัปกริยา ท่าทางการแสดงสีหน้าของผู้สนทนาเมื่อทำการโต้ตอบ หรือการนั่งเงย เป็นต้น ข้อมูลดังกล่าวจะช่วยในการตีความสรุปรายงานวิจัยต่อไป ทั้งนี้ในการจัดบันทึก ผู้จัดบันทึกจะต้องใส่ชื่อสมาชิกที่ผู้พูด หรือผู้แสดง อากัปกริยา ดังกล่าวด้วยเพื่อป้องกันการลืม ผู้จัดบันทึกยังอาจช่วยเตือนพิธีกรกรณีลืมประเด็นคำถาม บางประเด็น ตลอดจนการช่วยให้พิธีกรแจกคำถามได้ทั่วถึงกับสมาชิกทุกคน
3. ผู้ให้บริการทั่วไป เป็นบุคคลที่ทำหน้าที่ให้บริการในด้านต่าง ๆ ในการสนทนา เพื่อให้การดำเนินการสนทนาเป็นไปอย่างราบรื่นโดยไม่ติดขัด เช่น การให้บริการน้ำดื่ม กาแฟ ขนม หรือของขบเคี้ยว การบันทึกเทป และการเปลี่ยนเทปบันทึก รวมทั้งการป้องกันบุคคลที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการสนทนาเข้ามารบกวนขัดจังหวะการสนทนา

กล่าวโดยสรุป การสนทนากลุ่ม มีขั้นตอนดังนี้ กำหนดวัตถุประสงค์ สร้างข้อคำถาม หรือเครื่องมือให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย กำหนดคุณสมบัติผู้ทรงคุณวุฒิ นัดหมาย การสนทนา ดำเนินการสนทนากลุ่ม จดบันทึกข้อมูลที่ได้รับการวิพากษ์ และวิเคราะห์สรุปรายงาน ข้อมูลจากการสนทนา

บริบทสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2562) ได้เสนอบริบทสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดการศึกษา ดังนี้

1. วิสัยทัศน์

ผู้เรียนทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาในทุกมิติให้เป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน
2. พันธกิจ
  - 2.1 ยกกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภทตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ และเทียบเท่าระดับสากล
  - 2.2 สร้างความเสมอภาคและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

2.3 ผลิต พัฒนา และสร้างเสริมศักยภาพกำลังคนให้มีความพร้อมรองรับการพัฒนาประเทศ

2.4 วิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างองค์ความรู้ นวัตกรรม และสิ่งประดิษฐ์

2.5 พัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล

3. เป้าประสงค์รวม

3.1 ผู้เรียนได้รับการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของชาติและส่งเสริมทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21

3.2 ประชาชนทุกช่วงวัยและกลุ่มเป้าหมายมีโอกาสเข้าถึงบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงเสมอภาค

3.3 กำลังคนได้รับการพัฒนาให้มีความสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประเทศ

3.4 ผลงานวิจัย นวัตกรรม เทคโนโลยี องค์ความรู้ และสิ่งประดิษฐ์ สามารถนำไปใช้ประโยชน์หรือต่อยอดเชิงพาณิชย์

3.5 ระบบบริหารจัดการการศึกษามีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล โดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ได้เสนอขอขยาย/ภารกิจ ดังนี้
ขอขยาย/ภารกิจ

(ก) ส่งเสริมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในรูปแบบการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

(ข) ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของบุคคล ครอบครัว องค์กร ชุมชนองค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น

(ค) ประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษา สอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการศึกษา

(ง) ส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส และผู้มีความสามารถพิเศษ

(จ) ส่งเสริมงานการแนะแนว สุขภาพอนามัย กีฬาและนันทนาการ ลูกเสือ ยุวกาชาด เนตรนารีผู้บำเพ็ญประโยชน์นักศึกษาวิชาทหาร ประชาธิปไตย วินัยนักเรียน การพิทักษ์สิทธิเด็กเยาวชนและงานกิจการนักเรียนอื่น

(ฉ) ส่งเสริมสนับสนุนการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

(ช) ส่งเสริมงานกิจกรรมพิเศษและงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

(ซ) ประสานการป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้สารเสพติดและส่งเสริมป้องกัน แก้ไข และคุ้มครองความประพฤตินักเรียนนักศึกษา รวมทั้งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

(ณ) ดำเนินงานวิเทศสัมพันธ์

(ญ) ประสาน ส่งเสริมการศึกษากับการศาสนาและการวัฒนธรรม

(ฎ) ส่งเสริมแหล่งการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมทางการศึกษา และภูมิปัญญาท้องถิ่น

(ฏ) ประสานและส่งเสริมสถานศึกษาให้มีบทบาทในการสร้างความเข้มแข็งของ

ชุมชน

(จ) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

สรุปได้ว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษา คือ ผู้เรียนทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาในทุกมิติให้เป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพพร้อมขับเคลื่อน การพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน มีพันธกิจ เป้าหมายรวมและขอบข่าย/ภารกิจในการ ส่งเสริมและจัดการศึกษา ทั้งในระบบ นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558) ได้เสนอสภาพปัญหาของโรงเรียน ดังนี้

1. ปัญหาด้านคุณภาพการจัดการศึกษาค่อนข้างต่ำ ดังจะเห็นได้จากผลการประเมิน คุณภาพภายนอกรอบสอง พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก (นักเรียนต่ำกว่า 300 คน) มีจำนวนร้อยละ 2 อยู่ในระดับปรับปรุงร้อยละ 67.91 อยู่ในระดับพอใช้และร้อยละ 29.99 อยู่ในระดับดี และเมื่อศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กในทุกช่วงชั้นในทุกพื้นที่มีค่าเฉลี่ย ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ต่ำกว่านักเรียนในโรงเรียนขนาดอื่น
2. ปัญหาด้านการบริหารจัดการ สภาพบริบทของการคมนาคมที่ผ่านมานับว่า ไม่ค่อยสะดวกมากนัก รัฐบาลจึงจำเป็นต้องจัดตั้งโรงเรียนให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ของประชากรที่อาศัยอยู่ แต่ปัจจุบันความจำเป็นดังกล่าวได้ลดลงเนื่องจากการคมนาคมสะดวกขึ้น ประกอบกับประชากรมี แนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง จึงส่งผลทำให้ขนาดของโรงเรียนปรับเปลี่ยนเป็นโรงเรียนขนาดเล็กเพิ่ม มากขึ้นส่งผลให้อัตราส่วนครูต่อนักเรียน และนักเรียนต่อห้องเรียนต่ำกว่ามาตรฐานค่าใช้จ่ายต่อนักเรียน 1 คนสูงกว่าโรงเรียนขนาดอื่น ๆ นอกจากนี้โรงเรียนขนาดเล็กจำนวนหนึ่งอยู่ในพื้นที่ลักษณะ พิเศษอยู่ในพื้นที่ห่างไกลความเจริญ อยู่บนภูเขาสูง บนเกาะ นักเรียนมีปัญหาในการเดินทาง นอกจากนี้ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่ขาดทักษะในการบริหารจัดการโรงเรียน และปัญหาอีก ประการหนึ่ง คือ การอพยพเคลื่อนย้ายของประชากรวัยเรียนที่ย้ายติดตามผู้ปกครองไปรับจ้างทำงาน ต่างถิ่นทำให้เกิดปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของโรงเรียนเป็นอย่างยิ่ง
3. ปัญหาด้านการเรียนการสอน พบว่า ครูส่วนใหญ่ขาดทักษะในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนในสภาพที่ครูไม่ครบชั้นและมีจำนวนนักเรียนน้อยในแต่ละชั้น ครูสอนไม่เต็มเวลา เต็มความสามารถเพราะครูมีภารกิจอื่นที่นอกเหนือจากการสอนเป็นจำนวนมาก หลักสูตรและ

แผนการจัดการเรียนรู้ไม่ค่อยสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน สื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้มีจำนวนจำกัดซึ่งสาเหตุมาจากได้รับงบประมาณน้อย สื่อเทคโนโลยีและการสื่อสารมีใช้อย่างจำกัด และที่มีอยู่ก็ไม่สามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. โรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่อยู่ในชุมชนขนาดเล็ก ประชากรมีฐานะยากจน ทำให้ไม่มีศักยภาพในการระดมทรัพยากรเพื่อนำมาช่วยสนับสนุนการจัดการศึกษาให้กับโรงเรียน

5. ปัญหาที่เด่นชัดอีกประการหนึ่งของโรงเรียนขนาดเล็ก คือ การขาดแคลนครู (ทั้งๆ ที่อัตราส่วนครูต่อนักเรียนของทั้งประเทศก็ไม่ต่างจากอัตราส่วนของประเทศที่พัฒนาแล้วทั้งหลาย) จำนวนครูไม่ครบชั้น ครูไม่ครบตามรายวิชาเอก ต้องใช้ครูวิชาเอกอย่างหนึ่งไปสอนอีกวิชาหนึ่งมีปัญหาครูย้ายออกบ่อย ครูขาดขวัญและกำลังใจ และครูไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

จากที่กล่าวมาข้างต้น กล่าวโดยสรุปสภาพปัญหาโรงเรียนประกอบไปด้วยปัญหาด้านคุณภาพการจัดการศึกษาค่อนข้างต่ำ ปัญหาด้านการบริหารจัดการ ปัญหาด้านการเรียนการสอน ประชากรมีฐานะยากจน และการขาดแคลนครู ส่งผลให้โรงเรียนตามชนบทมีจำนวนนักเรียนลดน้อยลงและเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ศราวุฒิ สนใจ (2561) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอนคณิตศาสตร์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน จำนวน 519 คน และ นำโปรแกรมไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายการพัฒนา ซึ่งเป็นครูผู้สอนคณิตศาสตร์ สหวิทยาเขต 2 สิรินครสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 จำนวน 30 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบประเมิน แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน สัมประสิทธิ์แอลฟาของคอนบรอก สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน เทคนิค Modified Priority Needs Index (PNI modified) และ Independent t-test ผลการวิจัย พบว่า 1. องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์

เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มี 4 องค์ประกอบ และ 11 ตัวชี้วัด

2. สภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุดและระดับความต้องการจำเป็นเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การเตรียมการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลการจัดการเรียนรู้และการสรุปและรายงานผลการจัดการเรียนรู้

3. วิธีการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ มี 3 วิธีการ คือ 1) การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ 2) การเรียนรู้จากปฏิบัติจริงตามบทบาทหน้าที่ และ 3) วิธีการสอนงานและการเป็นที่เลี้ยง

4. องค์ประกอบของโปรแกรม คือ 4.1 ความมุ่งหมายและความสำคัญ 4.2 วัตถุประสงค์ 4.3 เนื้อหาของโปรแกรม โดยเนื้อหาสาระของโปรแกรมประกอบด้วย 4 โมดูล ได้แก่ โมดูล 1 การเตรียมการเรียนการสอน โมดูล 2 การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โมดูล 3 การวัดผลและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ โมดูล 4 การสรุปและรายงานผลการจัดการเรียนรู้ 4.4 กระบวนการและกิจกรรมของโปรแกรม 4.5 การวัดและประเมินผล ดำเนินการประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยโปรแกรมมีความเหมาะสมมีความเป็นไปได้และมีความเป็นประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของการพัฒนา

5. ผลการประเมินจากการนำโปรแกรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ไปใช้ปรากฏดังนี้ 5.1 ผู้เข้ารับการพัฒนามีคะแนนความรู้หลังพัฒนาสูงกว่าคะแนนก่อนพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ทุกคน 5.2 ผลการประเมินกิจกรรมระหว่างการพัฒนาของผู้เข้ารับการพัฒนา โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก และผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ทุกคน 5.3 ผลการประเมินระดับการปฏิบัติของครูผู้เข้ารับการพัฒนา โดยบุคคลอื่นและโดยตนเอง พบว่า ผลการประเมินระดับการปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้หลังการพัฒนาสูงขึ้นกว่าก่อนพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 5.4 ผลการประเมินระดับความพึงพอใจต่อโปรแกรมโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

ธนศักดิ์ เจริญธรรม (2561) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูวิทยาศาสตร์ในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายการวิจัย เพื่อพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูวิทยาศาสตร์ในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 306 โรงเรียน แต่ละโรงเรียนมีผู้ให้ข้อมูล 3 คน ประกอบด้วย ครูผู้สอนวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ครูผู้สอนวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และครูหัวหน้างานวิชาการ รวมจำนวน 918 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Two-stage Random Sampling) และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 13 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินตรวจสอบความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดฯ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง แบบสังเกตพฤติกรรม แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group) แบบประเมินและแบบทดสอบ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่

ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดัชนีความต้องการจำเป็น PNI และการทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. องค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา มี 6 องค์ประกอบหลัก 38 ตัวชี้วัด ความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
2. สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
3. โปรแกรมพัฒนาครุวิทยาศาสตร์ในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ 1) โปรแกรมพัฒนาครุวิทยาศาสตร์ในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา และ 2) คู่มือการใช้โปรแกรมพัฒนาครุวิทยาศาสตร์ในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา โดยมีองค์ประกอบของโปรแกรมคือ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4 Module คือ Module 1 การวิเคราะห์ผู้เรียน Module 2 การวิเคราะห์หลักสูตร Module 3 การออกแบบการเรียนรู้และ Module 4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผลการประเมินความเหมาะสมความเป็นไปได้ของโปรแกรมอยู่ในระดับมากที่สุด และคู่มือการใช้โปรแกรมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 4. ผลการศึกษาการนำโปรแกรมไปใช้

- 4.1) คะแนนจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณโดยรวมก่อนการพัฒนาได้คะแนนร้อยละ 52.89 หลังการพัฒนาได้คะแนนร้อยละ 85.56 พบว่า คะแนนหลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งโดยรวมและรายด้าน และผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ทุกคน 4.2) ความสามารถจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยรวมหลังการพัฒนา อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4.3 ความพึงพอใจต่อโปรแกรมพัฒนาครุวิทยาศาสตร์ในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 4.4 ความพึงพอใจของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ วิชาวิทยาศาสตร์มีระดับความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก

จุฑามาศ เพิ่มพูนเจริญยศ (2561) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกผ่านห้องเรียนอัจฉริยะสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลไทรโยค การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกผ่านห้องเรียนอัจฉริยะ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลไทรโยค 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบเดิมกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกผ่านห้องเรียนอัจฉริยะ 3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกผ่านห้องเรียนอัจฉริยะ 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกผ่านห้องเรียนอัจฉริยะของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลไทรโยค พบว่า คุณภาพของ

รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกผ่านห้องเรียนอัจฉริยะ ซึ่งประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า มีความเหมาะสมมากและมีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ที่ระดับคะแนน 4.02 ผลการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบเดิมกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกผ่านห้องเรียนอัจฉริยะ พบว่าผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ภายหลังการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกผ่านห้องเรียนอัจฉริยะที่ระดับค่าเฉลี่ย 7.24 ต่ำกว่าการจัดการเรียนรู้แบบเดิมที่ระดับค่าเฉลี่ย 5.13 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลวิเคราะห์ทางสถิติ พบว่า ปัจจัยด้านผู้เรียนปัจจัยด้านผู้สอนและปัจจัยด้านอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยทางสถิติ .05 สามารถทำนายการเปลี่ยนแปลงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้ร้อยละ 70.10 และผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่เรียนผ่านรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกผ่านห้องเรียนอัจฉริยะ พบว่าผู้เรียนมีความพึงพอใจมากโดยพบว่ามียกระดับค่าเฉลี่ยที่ 4.14

ณัฐวดี ธาตุดี (2561) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นไปตามเกณฑ์ร้อยละ 80 2. เปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังการเรียนรู้ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และ 3. ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/5 โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย สุพรรณบุรี จำนวน 35 คน ปีการศึกษา 2561 เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ 1. แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ 2. แผนการจัดการเรียนรู้ 3. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความแตกต่างโดยการทดสอบค่าที่แบบไม่อิสระ (t-test dependent) และผลการศึกษาเป็นไปตามเกณฑ์ร้อยละ 80 โดยใช้ t-test one sample ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1. ผลการศึกษากิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกเป็นไปตามเกณฑ์ร้อยละ 80 โดยใช้ t-test one sample พบว่านักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 คิดเป็น 2. ผลการเปรียบเทียบการพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ค่า t เท่ากับ 22.24 ซึ่งพบว่าหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนสามารถอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3. ผลการตอบแบบสอบถามของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกพบว่า อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับ โดยภาพรวมทุกด้าน

ไฉไลศรี เพชรใต้ (2563) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การวิจัยนี้มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) เพื่อพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 4) เพื่อศึกษาผลการใช้โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประชากรกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 758 คน ได้มาโดยการใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม แบบประเมิน แบบสัมภาษณ์สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ผลการวิจัยพบว่า 1. องค์ประกอบและตัวชี้วัดของการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 5 องค์ประกอบ จำนวน 15 ตัวชี้วัด ยืนยันโดยผู้ทรงคุณวุฒิมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 2. สภาพปัจจุบันการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูประถมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมอยู่ในระดับมาก 3. การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 2 ส่วน คือ 1) โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและ 2) คู่มือการใช้โปรแกรม โดยมีองค์ประกอบของโปรแกรม คือ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) วิธีการพัฒนา และ 5) การวัดและประเมินผล ประกอบด้วย 5 Module คือ 1) การวิเคราะห์ผู้เรียน 2) การออกแบบการเรียนรู้ 3) การจัดการกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 4) การใช้สื่อนวัตกรรมเทคโนโลยี 5) การวัดและประเมินผล ผลการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด 4. ผลการนำโปรแกรมฯ ไปใช้พบว่า 1) ผลการทดสอบความรู้เกี่ยวกับสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูก่อนการพัฒนามีค่าเฉลี่ย 12.90 คิดเป็นร้อยละ 43.00 และมีคะแนนหลังการพัฒนา มีค่าเฉลี่ย 27.66 คิดเป็นร้อยละ 92.20 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโปรแกรมฯ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

มัณฑลีย์ เปี่ยมดี (2563) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในรูปแบบการวิจัยและพัฒนา แบ่งออกเป็น 4 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการวิเคราะห์เนื้อหาและการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน เพื่อประเมินความเหมาะสมองค์ประกอบและตัวชี้วัด ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการเก็บข้อมูลจากครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนว 331 คน ระยะที่ 3 การพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการศึกษารายงานที่มีวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ 3 โรงเรียน การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ 7 คน เพื่อประเมินความเหมาะสมของโปรแกรม และระยะที่ 4 การนำโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้กับครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนว 6 คน ผลการวิจัยพบว่า โปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วยหลักการและเป้าหมายของโปรแกรม จุดมุ่งหมายของโปรแกรม เนื้อหาของโปรแกรม กิจกรรมการพัฒนา และการประเมินผลโปรแกรม แบ่งออกเป็น 4 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การเตรียมความพร้อม ระยะที่ 2 การอบรม ระยะที่ 3 การเรียนรู้จากการปฏิบัติงานและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และระยะที่ 4 การประเมินผล ระยะเวลาในการดำเนินโปรแกรม 86 ชั่วโมง ผลการประเมินด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้และด้านความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน และผลการนำโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้พบว่า ผู้เข้าร่วมโปรแกรมมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

อภิवास โปธิตาทอง (2563) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 และ 2) เพื่อพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมี จำนวน 327 คน ได้มาโดยวิธีการใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie และ Morgan เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วยแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 พบว่า สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด 2. ผลการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหาและสาระสำคัญ 4) วิธีการพัฒนา 5) การวัดและประเมินผล มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

ลีลาวดี ชนะมาร (2563) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัยศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น และศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะคือระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ ระยะที่ 2 การทดลองใช้และประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย ชั้นปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปี การศึกษา 2562 คณะครุศาสตร์มหาวิทาลัยนครพนม จำนวน 24 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสถิติทดสอบ t-test ผลการวิจัยพบว่า 1. ได้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการของรูปแบบ 2) จุดมุ่งหมายของรูปแบบ 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมี 6 ขั้นตอนได้แก่ ขั้นที่ 1 นำเสนอโมโนทัศน์กว้างล่วงหน้าก่อนการสอน ขั้นที่ 2 เสนอปัญหา ขั้นที่ 3 ใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา ขั้นที่ 4 วางแผนในการแสวงหาความรู้ ขั้นที่ 5 ดำเนินการแสวงหาความรู้ ขั้นที่ 6 วิเคราะห์ข้อมูลสรุปผลข้อมูลนำเสนอ 4) เนื้อหาสาระการเรียนรู้ 5) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้และรูปแบบมีประสิทธิภาพโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2. ผลการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย 2.1 ผู้เรียนมีความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2.2 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนด้านความรู้เนื้อหาในรายวิชาระบบการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย 1 หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3. ผู้เรียนมีความพึงพอใจ ภายหลังการทดลองโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

สรุณา ทองธรรมมา (2564) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูสมรรถนะสูง ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การวิจัยมีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนา โปรแกรมเสริมสร้างครูสมรรถนะสูงในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในรูปแบบการวิจัยและพัฒนา แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและ ตัวบ่งชี้การเสริมสร้างครูสมรรถนะสูงในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 375 คน จากจำนวนประชากร 13,020 คน ระยะที่ 2 การพัฒนา โปรแกรมเสริมสร้างครูสมรรถนะสูงในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิแบบไม่มีโครงสร้าง จำนวน 7 คน เกี่ยวกับการยก่างโปรแกรมและ ประเมินความเป็นไปได้ของโปรแกรมเป็นการประเมินยืนยันความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์และ ความเป็นประโยชน์ของโปรแกรมฯ ระยะที่ 3 การนำโปรแกรมเสริมสร้างครูสมรรถนะสูงไปใช้ กลุ่มตัวอย่างเป็นครูในระดับประถมศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่สมัครใจเข้าร่วมการ พัฒนา จำนวน 16 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสังเกต แบบสอบถาม แบบประเมิน แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง และแบบวัด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1. องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ครู สมรรถนะสูง ในระดับประถมศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ หลัก 15 ตัวบ่งชี้ ผลการประเมินความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 2. โปรแกรมเสริมสร้างครู สมรรถนะสูงในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย หลักการ และเป้าหมายของโปรแกรม จุดมุ่งหมายของโปรแกรม เนื้อหาของโปรแกรม กิจกรรมการพัฒนา และการประเมินผลโปรแกรม ระยะเวลาในการดำเนินโปรแกรม 180 ชั่วโมง ผลการประเมินด้าน ความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้และด้านความเป็นประโยชน์พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มากที่สุดทุกด้าน 3. ผลการนำโปรแกรมฯ ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ผู้เข้าร่วมโปรแกรมมีสมรรถนะ ตามกรอบการพัฒนาที่สูงขึ้น ระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

ปฐมาภรณ์ ปะการะโพธิ์ (2564) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมการจัดการเรียนรู้ของ ครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 การวิจัยมี ความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการจัดการ เรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 2) พัฒนาโปรแกรมการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 การดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 2 ระยะ ดังนี้ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพ

ปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และต้องการจำเป็นของการพัฒนาโปรแกรมการจัดการเรียนรู้ของครู ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 308 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ระยะที่ 2 การพัฒนาโปรแกรมการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 การประเมินโปรแกรม ความเป็นไปได้ของโปรแกรม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรม สถิติที่ใช้ ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและดัชนีความต้องการ จำเป็น ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 โดยรวมและ รายด้านอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด 2. โปรแกรมการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา มี 5 Module ประกอบด้วย Module 1 การจัดการเรียนรู้ที่เน้นการคิดวิเคราะห์และการปฏิบัติจริง Module 2 การใช้และพัฒนาสื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ Module 3 การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง Module 4 การออกแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิง รุกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Module 5 การจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อ การเรียนรู้ 4) วิธีการพัฒนา 5) การวัดและประเมินผล ผลการประเมินโปรแกรมฯ มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุดและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

วีรยา ภูถาวร (2564) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างคุณลักษณะครูผู้นำ ในการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 การวิจัยมีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึง ประสงค์และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาคุณลักษณะครูผู้นำในการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 2) พัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างคุณลักษณะครูผู้นำในการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล เพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 การดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็น ของการเสริมสร้างคุณลักษณะครูผู้นำในการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 346 คน ใช้เทคนิคการสุ่ม แบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ระยะที่ 2 การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างคุณลักษณะ ครูผู้นำในการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 20 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 6 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง

(Purposive Sampling) ตรวจสอบยืนยันโปรแกรมโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าดัชนีความสอดคล้อง ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์เนื้อหา ค่าดัชนีความสอดคล้อง และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม และแบบประเมิน ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์ในระดับมากที่สุด 2. ความต้องการจำเป็น พบว่า ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ คุณลักษณะด้านความรู้ ความเข้าใจดิจิทัล คุณลักษณะด้านการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล และคุณลักษณะด้านการสื่อสารยุคดิจิทัล ตามลำดับ 3. โปรแกรมเสริมสร้างคุณลักษณะครูผู้นำในการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) เนื้อหา 4) กิจกรรมพัฒนา และ 5) การวัดผลและประเมินผล มี 3 โมดูล คือ คุณลักษณะด้านความรู้ความเข้าใจดิจิทัล คุณลักษณะด้านการสื่อสารยุคดิจิทัล และคุณลักษณะด้านการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล ผลการประเมินของโปรแกรมฯ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

สร้อยพร ถนัทรอบ (2564) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์และ 2) เพื่อพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ จำนวน 472 คน ได้มาโดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของสมรรถนะด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครูแบบสัมภาษณ์และแบบประเมินโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครูสถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีความต้องการจำเป็น ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของสมรรถนะด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ พบว่า สภาพปัจจุบันของสมรรถนะด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์โดยรวมทุกด้านและแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2. การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ที่พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบ จำนวน 6 ส่วน

ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ของโปรแกรม 3) โครงสร้างของโปรแกรม 4) รูปแบบและวิธีการพัฒนา 5) เทคนิคและเครื่องมือ 6) การวัดและประเมินผล ขอบข่ายเนื้อหาของโปรแกรมฯ แบ่งออกเป็น 6 Module ได้แก่ Module 1 การสร้างและพัฒนาหลักสูตร Module 2 การออกแบบการจัดการเรียนรู้ Module 3 การบริหารจัดการชั้นเรียน Module 4 การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Module 5 การใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรม และ Module 6 การวัดและประเมินผล การเรียนรู้อะไร และโปรแกรมฯ มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด งานวิจัยต่างประเทศ

Pritchett (2007) ได้วิจัยสำรวจทัศนคติของบุคลากรภายในโรงเรียนในเรื่องเกี่ยวกับการใช้กลยุทธ์ในด้านการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นวิธีการวิจัยในชั้นเรียนเป็นกรอบโครงสร้างในแผนพัฒนาโรงเรียน ของโรงเรียนอาลาบามาเพื่อการพัฒนาระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญระหว่างการใช้กลยุทธ์ด้านการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นวิธีการวิจัยชั้นเรียนกับการรับรู้ถึงความสัมพันธ์ของกลยุทธ์ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นวิธีการวิจัยในชั้นเรียนทั้ง 9 ชั้น นักวิชาการของรัฐอาลาบามาอ้างกล่าวด้วยว่า ผู้บริหารจำเป็นต้องใช้เวลามากขึ้นในการวางแผนงานด้านการส่งเสริมกลยุทธ์ด้านการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นวิธีการวิจัยชั้นเรียน เพิ่มงบประมาณเพื่อการพัฒนาวิชาชีพสำหรับบุคคลด้านการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นวิธีการวิจัยชั้นเรียนและสนับสนุนทุกด้านเป็นพิเศษ

Mckinney (2008) ได้วิจัยศึกษาเรื่องการพัฒนาครูสำหรับโรงเรียนในพื้นที่ยากจน บทบาทของการพัฒนาวิชาชีพด้วยการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ พบว่า การจัดโปรแกรมให้มีการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ตามแบบแผนที่สมบูรณ์ของสถาบันผลิตครูนั้น ถึงแม้จะถูกมองว่าเป็นความสำเร็จสูงสุดของการเตรียมในด้านวิชาชีพ ซึ่งเป็นผลทำให้ครูได้รับประสบการณ์ในระยะสั้น แต่เป็นวิธีการที่ไม่เหมาะสมกับการเตรียมครูเข้าสู่สายวิชาชีพที่จะต้องไปปฏิบัติงานในชนบทหรือในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ยากจน

Guntuku และ Meesala (2013) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาสมรรถนะครูตามการจัดการสัดส่วนตามบริบทของอินเดีย ผลการศึกษาพบว่า สัดส่วนความสามารถของครูในการจัดการที่ถูกสร้างขึ้นด้วยความพยายามทางวิชาการมี 36 รายการ ในระดับที่ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบักสำหรับรายการทั้งหมด ซึ่งเป็นมีค่าสูงกว่าสถิติที่น่าพอใจ ซึ่งจะเป็ประโยชน์สำหรับการวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการครูเช่นความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถและระดับความพึงพอใจของนักเรียน ความสามารถและความสำเร็จในอาชีพของนักเรียน ภูมิหลังของครูและความสามารถและอื่น ๆ และ ได้ค้นพบว่าครูบางส่วนยังไม่ได้รับการพัฒนาจนถึงในปัจจุบันนี้ตามบริบทของอินเดีย โดยเฉพาะผู้ที่อยู่นอกอินเดียซึ่งยังไม่เคยมีการวัดการจัดการสมรรถนะครูเลย

Francis และ John (2014) ได้วิจัยเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมของครูและผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการศึกษาทักษะชีวิตในโรงเรียนมัธยมศึกษา (LSE) โดยมีจุดมุ่งหมายการวิจัยคือ 1) การศึกษาชุดโปรแกรม LSE 2) เพื่อศึกษาเจตคติของครูและนักเรียนต่อชุดโปรแกรม LSE ในโรงเรียนมัธยมศึกษา 3) เพื่อสร้างและเตรียมความพร้อมของการเรียนการสอน ทักษะการสื่อสาร การเรียนการสอน ของชุดโปรแกรม LSE ในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษา 15 คน 2) ครู 30 คน 3) นักเรียน 180 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความพึงพอใจ และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การวิเคราะห์จากโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับข้อมูลเชิงปริมาณ และการวิเคราะห์เนื้อหาสำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ ผลการศึกษาพบว่า ครูส่วนใหญ่ไม่ได้รับการฝึกอบรมการศึกษาทักษะชีวิต การเตรียมความพร้อมครูจึงอยู่ระดับต่ำ ครูมีเจตคติเชิงลบต่อชุดโปรแกรม LSE ส่วนนักเรียนมีเจตคติเชิงบวกต่อชุดโปรแกรม LSE และระดับการเตรียมความพร้อมของการเรียนการสอน ทักษะการสื่อสารการเรียนการสอน อยู่ในระดับต่ำ สรุปได้ว่า ครูควรได้รับการฝึกอบรมก่อนที่จะทำการสอนทักษะชีวิตให้นักเรียน และทางสถานศึกษาควรจัดทรัพยากร สิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

Krishnendu และ Debjani (2014) ได้วิจัยการประเมินเปรียบเทียบสถานการณ์การศึกษาทักษะชีวิตในหลักสูตรการศึกษาครู กลุ่มประเทศ SAARC ประกอบด้วย อัฟกานิสถาน บังกลาเทศ ภูฏาน อินเดีย มัลดีฟส์ เนปาล ปากีสถาน และศรีลังกาโดยได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับชีวิตของกลุ่มประเทศ SAARC เกี่ยวกับหลักสูตรทักษะชีวิต ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มประเทศ SAARC ได้นำทักษะชีวิตมาบูรณาการรวมเข้ากับหลักสูตรด้านต่าง ๆ มีทั้งหลักสูตรที่ได้รับการพัฒนาแล้วและยังไม่ได้รับการพัฒนา ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำลังพยายามที่จะพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน กลุ่มประเทศ SAARC ได้นำหลักสูตรทักษะชีวิตบรรจุลงในหลักสูตรเพื่ออบรมครูระดับมัธยมศึกษาสำหรับการสอนทักษะชีวิต นอกจากนี้ยังมีแนวโน้มที่จะขยายการสอนหลักสูตรทักษะชีวิตให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และครูระดับมัธยมศึกษาที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรทักษะชีวิต Life Skill Education ไม่เพียงแต่สามารถใช้ความรู้เพื่อช่วยให้เข้าใจตนเองและสามารถแก้ปัญหาของตนเองได้เท่านั้น แต่ยังสามารถนำความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมหลักสูตรทักษะชีวิตถ่ายทอดสู่นักเรียน ช่วยให้นักเรียนสามารถปรับตัวและจัดการปัญหาต่าง ๆ ได้

Darling-Hammond และ Lieberman (2014) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาครูให้มีคุณภาพต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก ผลการวิจัยพบว่า ประเทศในยุโรปและเอเชียที่มีการยกระดับคุณภาพครูใน 8 ประเทศ เช่น ฟินแลนด์ สิงคโปร์ เนเธอร์แลนด์ อังกฤษ ฮองกง แคนาดาออสเตรเลีย โดยส่งเสริมนโยบายในการปฏิบัติงานของครูเพื่อการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา มีแนวทาง คือ การเน้นความพร้อมทางการศึกษา ส่งเสริมและการประเมินครูใหม่ในประเทศฟินแลนด์ รักษาความรู้และการพัฒนา

วิชาชีพอย่างต่อเนื่อง หลักสูตรมีการพิจารณาตามนโยบาย มีการเพิ่มเรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมในคุณภาพครูและในการเปลี่ยนแปลงและแก้ปัญหาได้ในเวลาเดียวกันทั้งนโยบายและการปฏิบัติงานทางการศึกษาเข้ากับวัฒนธรรมแต่ละประเทศ เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานของครูในสภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

Gayatri, Channaveer และ Lakshmana (2017) ได้วิจัยโปรแกรมการเรียนรู้ทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีจุดมุ่งหมายการวิจัยเพื่อศึกษาประสิทธิภาพของโปรแกรมการเรียนรู้ทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อประเมินความต้องการของนักเรียนที่ได้เข้าร่วมโปรแกรมการเรียนรู้ทักษะชีวิต กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยได้แก่ นักเรียน 15 คน เข้าร่วมโปรแกรมการเรียนรู้ทักษะชีวิตที่มีทักษะชีวิตตามองค์ประกอบของ WHO และผู้ปกครอง 13 คน ในการสัมภาษณ์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบวัดทักษะชีวิตและการสัมภาษณ์ ผลการศึกษาพบว่า การดูแลจากผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะชีวิตด้านการคิดสร้างสรรค์ และทักษะการคิดวิจารณ์ญาณ ทักษะชีวิตเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินชีวิตและรับมือกับสถานการณ์ต่าง ๆ ในปัจจุบัน ดังนั้นโรงเรียนควรจัดการรู้ทักษะชีวิตบูรณาการเข้ากับกิจกรรมทางวิชาการ และครูควรได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการสอนทักษะชีวิตให้แก่นักเรียน

กล่าวโดยสรุป จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและต่างประเทศ จะเห็นได้ว่า การเสริมสร้างสมรรถนะของครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกประกอบไปด้วยด้านการออกแบบการสอน ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และด้านการประเมินผล การเรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้วิธีการพัฒนาด้วยการเรียนรู้ด้วยตนเอง การศึกษาดูงาน การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการบูรณาการกับการปฏิบัติงาน มุ่งประเด็นการพัฒนาไปที่การพัฒนาแรงจูงใจ คุณลักษณะประจำตัวของบุคคล มโนทัศน์เกี่ยวกับตนเอง ความรู้ และทักษะของครูผู้สอนเพื่อให้ส่งผลต่อผู้เรียนอย่างเต็มที่ เป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ปกครองและผู้เรียนให้มีทัศนคติที่ดีต่อระบบการศึกษาของประเทศไทย โดยมุ่งเน้นให้เกิดประสิทธิภาพต่อผู้เรียน คือมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยกำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยโดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เป็น 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ระยะที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ระยะที่ 3 สร้างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ระยะที่ 4 ศึกษาผลการนำโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้ ดังภาพประกอบ 2

พหุบัณฑิต ชีวะ

ภาพประกอบ 2 แสดงระยะการวิจัย ขั้นตอนการดำเนินการ และผลที่คาดหวัง

ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วิธีการดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ศึกษา แนวคิด ทฤษฎี จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และวิเคราะห์
สังเคราะห์องค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 2 ประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
ของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการ ดังนี้

1. วิธีการดำเนินการวิจัย

1.1 ผู้วิจัยนำร่างองค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ตรวจสอบเพื่อให้ข้อเสนอแนะและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

1.2 ผู้วิจัยนำร่างองค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
เพื่อให้ข้อเสนอแนะและปรับปรุงแก้ไข โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

1.3 ผู้วิจัยนำองค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พร้อมการศึกษาเอกสารและ
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive
Sampling) เพื่อประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง
(Purposive Sampling) ผู้วิจัยได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิไว้ ดังนี้

2.1 คณาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน ผู้ที่จบการศึกษาระดับ
ปริญญาเอก สอนในสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มีผลงานทางวิชาการหนังสือตำราและงานวิจัยที่
เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน

2.2 ผู้บริหารการศึกษา ที่จบการศึกษารับปริญญาเอก สาขาการบริหาร
การศึกษา จำนวน 3 คน

2.3 ผู้บริหารสถานศึกษาที่จบการศึกษาปริญญาโทหรือปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา หรือมีวิทยฐานะเชี่ยวชาญ และเป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นประจักษ์ จำนวน 2 คน

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ ในการตรวจสอบยืนยันและประเมินความเหมาะสมองค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 7 คน ดังนี้

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ธรินธร นามวรรณ ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมาน เอกพิมพ์ ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายหยุด ภูปุย ตำแหน่ง อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์
4. นายยงยุทธ พรหมแก้ว ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1
5. ดร.ลานนิพนธ์ เกษลา ตำแหน่ง ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1
6. ดร.พรเพ็ญ ฤทธิสัน ตำแหน่ง ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1
7. ดร.อนุสรณ์ จำเริญเจือ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนหนองสออำเภอมือ จังหวัดกาฬสินธุ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประเภทของเครื่องมือ

แบบสอบถามเพื่อประเมิน

3.2 ลักษณะของเครื่องมือ

แบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

- 5 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

3.3.1 ผู้วิจัยศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามเพื่อประเมินความเหมาะสมองค์ประกอบและตัวชี้วัด จากเอกสารตำรา (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

3.3.2 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามเพื่อประเมินความเหมาะสมองค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.3.3 ผู้วิจัยนำเครื่องมือเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

3.3.4 ผู้วิจัยนำเครื่องมือเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพื่อหาค่าความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม ซึ่งกำหนดค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป โดยผู้เชี่ยวชาญ ดังรายชื่อต่อไปนี้

1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมาน เอกพิมพ์ ตำแหน่ง อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายหยุด ภูบุย ตำแหน่ง อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

3) ดร.อนุสรณ์ จำเริญเจือ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนหนองสอวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

4) ดร.พรเพ็ญ ฤทธิลัน ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

5) ดร.ลานนิพนธ์ เกษลา ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

+1 หมายถึง สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

-1 หมายถึง ไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามเพื่อประเมินองค์ประกอบและตัวชี้วัด ได้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.80 – 1.00

3.3.4 ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

3.3.5 ผู้วิจัยจัดพิมพ์แบบสอบถามเพื่อประเมินฉบับสมบูรณ์ เพื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบยืนยันประเมินความเหมาะสม องค์กรประกอบ และตัวชี้วัด

4.2 ผู้วิจัยดำเนินการส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์พร้อมแบบสอบถาม เพื่อประเมินความเหมาะสมขององค์กรประกอบและตัวชี้วัด และเอกสารการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้วย Google form ถึงผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน

4.3 ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามเพื่อประเมินความเหมาะสมขององค์กรประกอบและตัวชี้วัดกลับคืนจากการติดตามของผู้วิจัยได้ 5 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4.4 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินความเหมาะสมของผู้ทรงคุณวุฒินำไปวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อทราบความเหมาะสมและดำเนินการปรับปรุงแก้ไขต่อไป

5. การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การจัดกระทำข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม เพื่อประเมินความเหมาะสมขององค์กรประกอบและตัวชี้วัดโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเพื่อประเมินความเหมาะสมองค์กรประกอบและตัวชี้วัด โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) รายข้อ รายด้าน และโดยรวม โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป แปลความหมายตามเกณฑ์โดยใช้ค่าเฉลี่ยกลาง (Midpoint) ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

**ระยะที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**

วิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. วิธีการดำเนินการวิจัย

1.1 ผู้วิจัยนำองค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากระยะที่ 1 มากำหนดเป็นกรอบ
แนวคิดในการวิจัยและสร้างแบบสอบถาม สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนรู้
เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ไปเก็บรวบรวม
ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

1.3 ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ การจัดการ
เรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ โรงเรียนในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 6,951 แห่ง (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ,
2562) จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 6,951 คน และครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน
6,951 คน รวม 13,902 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ โรงเรียนในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 374 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา
จำนวน 187 คน และครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 187 คน โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการกำหนดขนาด
กลุ่มตัวอย่างตามขั้นตอน ดังนี้

ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบจำนวนประชากรทั้งหมดกับตาราง
สำเร็จรูปของเคจซีมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ได้กลุ่มตัวอย่าง
จำนวน 374 คน ปรากฏดังตาราง 8

ตาราง 8 แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยจากการตารางสำเร็จรูปของเคจซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)

ผู้ตอบแบบสอบถาม	ประชากร (N)	กลุ่มตัวอย่าง (n)
ผู้บริหารสถานศึกษา	6,951	187
ครู	6,951	187
รวม	13,902	374

จากนั้นผู้วิจัยคำนวณหาค่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของประชากรที่ได้มาจากวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random sampling) โดยใช้จังหวัดเป็นหน่วยของการสุ่ม กำหนดสัดส่วนและดำเนินการสุ่มอย่างง่ายให้ได้จำนวนครบตามสัดส่วนที่กำหนดไว้ ปรากฏดังตาราง 9

ตาราง 9 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์

ที่	จังหวัด	จำนวน เขตพื้นที่การศึกษา	ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง	
			ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	กาฬสินธุ์	3	678	18
2	ขอนแก่น	5	1,346	36
3	ชัยภูมิ	3	890	24
4	นครพนม	2	496	12
5	นครราชสีมา	7	1,356	36
6	บึงกาฬ	1	164	4
7	บุรีรัมย์	4	740	20
8	มหาสารคาม	3	776	22
9	มุกดาหาร	1	278	8
10	ยโสธร	2	520	14
11	ร้อยเอ็ด	3	1,016	26
12	เลย	3	626	18
13	ศรีสะเกษ	4	874	24

ตาราง 9 (ต่อ)

ที่	จังหวัด	จำนวน เขตพื้นที่การศึกษา	ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง	
			ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
14	สกลนคร	3	536	14
15	สุรินทร์	3	580	16
16	หนองคาย	2	298	8
17	หนองบัวลำภู	2	354	10
18	อำนาจเจริญ	1	342	10
19	อุดรธานี	4	854	22
20	อุบลราชธานี	5	1,178	32
รวม		61	13,902	374

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประเภทของเครื่องมือ

แบบสอบถาม

3.2 ลักษณะของเครื่องมือ

แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ประเภทตำแหน่ง
วุฒิการศึกษา และขนาดสถานศึกษา เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์
การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ตามองค์ประกอบและตัวชี้วัดที่ได้จากการศึกษาประเมินความเหมาะสมจากผู้ทรงคุณวุฒิ
ในระยยะที่ 1 มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และได้กำหนดน้ำหนัก
คะแนนตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) คือ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

5 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ฯ อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ฯ อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ฯ อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ฯ อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ฯ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.3 วิธีการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม ตามขั้นตอนดังนี้

3.3.1 ผู้วิจัยนำองค์ประกอบและตัวชี้วัดมาสร้างเป็นแบบสอบถาม

สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยยึดความมุ่งหมายและจากนิยามศัพท์เป็นหลัก

3.3.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์

การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

3.3.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์

การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับข้อคำถาม (IOC)

โดยผู้เชี่ยวชาญ (ชุดเดิม) เกณฑ์การตัดสินค่า IOC มีค่า 0.50-1.00 พบว่า แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.80-1.00

3.3.4 ผู้วิจัยนำเครื่องมือไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

3.3.5 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์

ไปทดลอง (Try Out) เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มที่มีลักษณะให้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

ปีการศึกษา 2562 จำนวน 30 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 15 คน และครูหัวหน้า

ฝ่ายวิชาการ จำนวน 15 คน แล้วนำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น

(Reliability) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามแต่ละข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกเข้าเกณฑ์ คือ

ตั้งแต่ 0.20-1.00 มาคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient ตามวิธีการของครอนบาค

(Cronbach) เกณฑ์ที่กำหนดคือตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) พบว่า ได้ค่า

ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน เท่ากับ 0.94 ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพที่

พึงประสงค์ เท่ากับ 0.96 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน (Item-Total

Correlations) อยู่ระหว่าง 0.56-0.89 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์

(Item-Total Correlations) อยู่ระหว่าง 0.57-0.91 (รายละเอียดดังภาคผนวก ค)

3.3.6 ผู้วิจัยนำปรับปรุงและจัดพิมพ์แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและ

สภาพที่พึงประสงค์เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อส่งถึงผู้บริหารและครูในสถานศึกษา ในการขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลในสถานศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง

4.2 ผู้วิจัยนำส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามถึงกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ Google form จำนวน 374 ฉบับ

4.3 กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม โดยการติดตามของผู้วิจัย จำนวน 340 คน คิดเป็นร้อยละ 90.90

4.4 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

5. การจัดการและการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การจัดการข้อมูล

ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาจากกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

1. ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามในตอนต้นที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียงท้ายตาราง

2. ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามในตอนต้นที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Need Assessment)

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

5.2.1 ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) รายข้อ รายด้าน และโดยรวม โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป แปลความหมายตามเกณฑ์โดยใช้ค่าเฉลี่ยกลาง (Midpoint) ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

คะแนนเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ฯ อยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ฯ อยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ฯ
อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ฯ
อยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ฯ
อยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.2.2 การวิเคราะห์ความต้องการความจำเป็น (Need Assessment)
ได้นำข้อมูลผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ มาหาดัชนีความต้องการจำเป็น
(Priority Needs Index) เพื่อจัดลำดับความต้องการความจำเป็น

ระยะที่ 3 สร้างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วิธีการดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ศึกษาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติเป็นเลิศ (Best Practice)

1. วิธีการดำเนินการวิจัย

1.1 ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการวิเคราะห์ความต้องการความจำเป็น (Need Assessment) ในตอนที่ 3 นำมาเป็นกรณีศึกษาโดยการสัมภาษณ์ ผู้บริหารสถานศึกษา และ
ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ โรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติเป็นเลิศ (Best Practice) รวม จำนวน 10 คน

1.2 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย โดยส่งหนังสือขอความ
อนุเคราะห์ถึงกลุ่มเป้าหมาย เพื่อขอศึกษาข้อมูล

1.3 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลด้วยตนเอง วันที่ 1, 2, 9
กรกฎาคม 2564

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้าฝ่ายวิชาการ
จากโรงเรียนที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานในภาพรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ย
ระดับประเทศ 3 ปีต่อเนื่อง ปีการศึกษา 2561-2563 จำนวน 5 โรงเรียน ได้แก่

1. โรงเรียนบ้านดอนวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กาฬสินธุ์ เขต 1

ภาพสินธุ์ เขต 1 2. โรงเรียนหนองกุงวิทยาควม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ภาพสินธุ์ เขต 1 3. โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ภาพสินธุ์ เขต 1 4. โรงเรียนอนุบาลกาฬสินธุ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

เขต 1 5. โรงเรียนสนามบิน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ประเภทของเครื่องมือ

แบบสัมภาษณ์

3.2 ลักษณะของเครื่องมือ

แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง

3.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์ ตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยศึกษาวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์จากเอกสารตำรา

(บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

2. ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง จากข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

ความต้องจำเป็นการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ระยะที่ 2 ตอนที่ 1)

3. ผู้วิจัยนำเครื่องมือเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้อง

และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

4. ผู้วิจัยนำเครื่องมือเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพื่อหาค่า

ความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม ซึ่งกำหนดค่าตั้งแต่

0.50 ขึ้นไป โดยผู้เชี่ยวชาญ (ชุดเดิม) ได้ค่า IOC ทุกข้อคำถามเท่ากับ 1.00

5. ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

6. ผู้วิจัยจัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ เพื่อดำเนินการเก็บรวบรวม

ข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

เพื่อนำไปส่งถึงกลุ่มเป้าหมายในการขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์

จำนวน 8 คน โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้าฝ่ายวิชาการ จากโรงเรียนที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐานในภาพรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ 3 ปีต่อเนื่อง ปีการศึกษา 2561-2563 จำนวน 5 โรงเรียน

- 4.2 ผู้วิจัยดำเนินการส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์และนัดหมายวันสัมภาษณ์
- 4.3 ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์พร้อมทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล
- 4.4 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการสรุปประเด็น ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

5. การจัดการกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การจัดการกระทำข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปประเด็น

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล มาสรุปประเด็นและนำเสนอ โดยการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

ตอนที่ 2 ยกร่างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ผู้วิจัยวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิดและหลักการในการร่างโปรแกรมจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)
2. ผู้วิจัยวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็น การเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการสัมภาษณ์เสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล
3. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากข้อ 1.1 และ 1.2 ยกร่างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ฉบับที่ 1) ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบสาระของร่างโปรแกรมฯ เป็นแนวทางเชิง

โครงสร้างความคิดที่แสดงโครงสร้างและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ 1) ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 2) ด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 3) ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้สำหรับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และ 4) ด้านการประเมินการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ตอนที่ 3 ตรวจสอบยืนยันและประเมินร่างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. ตรวจสอบยืนยันร่างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.1 วิธีการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยนำร่างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตรวจสอบยืนยัน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ด้วยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

1.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำแนกเป็นนักวิชาการด้านการบริหารการศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

1. นักวิชาการบริหารการศึกษา มีคุณสมบัติ ดังนี้

1.1 สำเร็จการศึกษาในระดับดุษฎีบัณฑิตสาขาการบริหารการศึกษา

1.2 ปฏิบัติหน้าที่เป็นอาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา

หรือเป็นผู้บริหารสถานศึกษา

1.3 มีผลงานทางวิชาการหนังสือตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวกับ

การบริหารสถานศึกษา

2. ผู้บริหารการศึกษา มีคุณสมบัติ ดังนี้

2.1 สำเร็จการศึกษาในระดับมหาบัณฑิตขึ้นไปสาขาการบริหาร

การศึกษา

2.2 ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้บริหารการศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษาขึ้นไป

2.3 มีประสบการณ์เป็นผู้บริหารสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี

3. ผู้บริหารสถานศึกษา มีคุณสมบัติ ดังนี้

3.1 สำเร็จการศึกษาในระดับมหาบัณฑิตขึ้นไปสาขาการบริหาร

การศึกษา

3.2 มีประสบการณ์เป็นผู้บริหารสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี

3.3 เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นประจักษ์

ดังนี้

- 1) รองศาสตราจารย์ ดร.ธรินธร นามวรรณ ตำแหน่ง หัวหน้า
ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- 2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมร มะลาศรี ตำแหน่ง อาจารย์ประจำ
คณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์
- 3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายหยุด ภูบุญ ตำแหน่ง อาจารย์
คณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์
- 4) ดร.วิเศษ พลอาจทัน ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1
- 5) ดร.พรเพ็ญ ฤทธิลัน ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ เขต 3
- 6) นางสาวนิพิฐา กุลชิต ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ
พิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ เขต 1
- 7) ดร.นริศ ภูอาราม ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านด่อน
วิทยาการ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1
- 8) ดร.ชาตรี ถาวรรัักษ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาล
กาฬสินธุ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1
- 9) ดร.ทัศนีย์ เมฆสุวรรณ ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียน
หามแห่หนองวิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กาฬสินธุ์ เขต 1

1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.3.1 ประเภทของเครื่องมือ

แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

1.3.2 ลักษณะของเครื่องมือ

แบบบันทึกประเด็นการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

เกี่ยวกับร่างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.3.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

3.3.1 ผู้วิจัยศึกษาวิธีการสร้างแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

(Focus Group Discussion) จากเอกสารตำรา (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

3.3.2 ผู้วิจัยสร้างแบบบันทึกประเด็นการสนทนากลุ่ม (Focus Group

Discussion) เกี่ยวกับร่างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.3.3 ผู้วิจัยนำเครื่องมือนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ (ชุดเดิม) ตรวจสอบ

เพื่อหาค่าความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม ซึ่งกำหนดค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป โดยผู้เชี่ยวชาญ ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.80-1.00

3.3.4 ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

3.3.5 ผู้วิจัยจัดพิมพ์แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group

Discussion) ฉบับสมบูรณ์ เพื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

เพื่อเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ ในการขอความอนุเคราะห์เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

1.4.2 ผู้วิจัยดำเนินการ การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน วันที่ 31 กรกฎาคม 2564 เวลา 09.30 น.-12.00 น. ณ ห้องประชุม โรงเรียนบ้านดอนวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ มีขั้นตอนในการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ดังนี้

1.4.2.1 กำหนดวัตถุประสงค์ในการสนทนากลุ่ม (Focus Group

Discussion)

1.4.2.2 สร้างประเด็นคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ยกร่าง

โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ฉบับที่ 1)

1.4.2.3 กำหนดคุณสมบัติผู้ทรงคุณวุฒิและจัดเตรียมนัดหมายการสนทนา

กลุ่ม (Focus Group Discussion)

1.4.2.4 ดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

โดยผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้ร่วมสนทนา

1.4.2.5 จัดข้อมูลที่ได้รับการวิพากษ์ โดยผู้วิจัย และมีผู้ให้บริการทั่วไป

ทำหน้าที่บริการในด้านต่าง ๆ เพื่อให้การการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) กลุ่มดำเนินไปอย่างราบรื่น

1.4.2.6 วิเคราะห์สรุปรายงานข้อมูล ข้อเท็จจริง จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ได้ร่างโปรแกรมฯ ฉบับปรับปรุง

1.4.3 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ดำเนินการปรับปรุงแก้ไข

1.5 การจัดทำและวิเคราะห์ข้อมูล

1.5.1 การจัดทำข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) มาวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปประเด็น

1.5.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

สรุปประเด็นจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) และนำเสนอโดยการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

2. ประเมินร่างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.1 วิธีการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะจากการจัดสนทนากลุ่ม ไปปรับปรุงแก้ไข โปรแกรมแล้ว หลังจากนั้นดำเนินการให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน (ชุดเดิม) ประเมินโปรแกรม เสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีประเด็นสำคัญสำหรับการประเมิน คือ ความเหมาะสม และความเป็นไปได้

2.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน (ชุดเดียวกันกับการสนทนา กลุ่ม)

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.3.1 ประเภทของเครื่องมือ

แบบสอบถามเพื่อประเมินโปรแกรมฯ

2.3.2 ลักษณะของเครื่องมือ

แบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

5 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.3.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

2.3.3.1 ผู้วิจัยศึกษากรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถามเพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

2.3.3.2 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามเพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.3.3.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเพื่อประเมินโปรแกรมฯ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

2.3.3.4 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเพื่อประเมินโปรแกรมฯ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ (ชุดเดิม) เพื่อตรวจสอบเพื่อหาค่าความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม ซึ่งกำหนดค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป โดยผู้เชี่ยวชาญ ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.80-1.00

2.3.3.5 ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

2.3.3.6 ผู้วิจัยจัดพิมพ์แบบสอบถามเพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับสมบูรณ์ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.4.1 ผู้วิจัยขออนุญาตจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ ในการขอความอนุเคราะห์เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

2.4.2 ผู้วิจัยดำเนินการ การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน

2.4.3 ผู้วิจัยปรับปรุงโปรแกรมฯ ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

2.4.4 ผู้วิจัยนำโปรแกรมฯ และแบบสอบถามเพื่อประเมินโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้

2.4.5 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเพื่อประเมินโปรแกรมฯ ที่ได้ไปจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

2.5 การจัดทำและวิเคราะห์ข้อมูล

2.5.1 การจัดทำข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.5.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเพื่อประเมินโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) รายข้อ รายด้าน และโดยรวม โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป แปลความหมายตามเกณฑ์โดยใช้ค่าเฉลี่ยกลาง (Midpoint) ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้
อยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้
อยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้
อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้
อยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้
อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. ประเมินคู่มือโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.1 วิธีการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำโปรแกรมไปสร้างคู่มือโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากนั้นดำเนินการให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน (ชุดเดิมกับการสนทนากลุ่ม) ประเมินคู่มือโปรแกรมฯ โดยมีประเด็นสำคัญสำหรับการประเมิน คือ ความเหมาะสมและความเป็นไปได้

3.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน (ชุดเดิมกับการ
สนทนากลุ่ม)

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 ประเภทของเครื่องมือ

แบบสอบถามเพื่อประเมินคู่มือโปรแกรมฯ

3.3.2 ลักษณะของเครื่องมือ

แบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด,
2556)

- 5 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.3.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

3.3.3.1 ผู้วิจัยศึกษากรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถามเพื่อประเมิน
ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของคู่มือโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของ
ครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (บุญชม ศรีสะอาด,
2556)

3.3.3.2 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามเพื่อประเมินความเหมาะสมและ
ความเป็นไปได้ของคู่มือโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.3.3.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเพื่อประเมินคู่มือโปรแกรมฯ เสนอต่อ
อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องและปรับปรุงแก้ไข

3.3.3.4 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเพื่อประเมินคู่มือโปรแกรมฯ เสนอต่อ
ผู้เชี่ยวชาญ (ชุดเดิม) เพื่อตรวจสอบเพื่อหาค่าความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา โดยหาค่าดัชนี
ความสอดคล้องของข้อคำถาม ซึ่งกำหนดค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.80-1.00

3.3.3.5 ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

3.3.3.6 ผู้วิจัยจัดพิมพ์แบบสอบถามเพื่อประเมินความเหมาะสมและ
ความเป็นไปได้ของคู่มือโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียน

ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับสมบูรณ์ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4.1 ผู้วิจัยทำขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิ ประเมินคู่มือโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.4.2 ผู้วิจัยดำเนินการส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์พร้อมแบบสอบถาม เพื่อประเมินคู่มือโปรแกรมฯ โดยใช้ Google form จำนวน 9 ฉบับ

3.4.3 ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามเพื่อประเมินคู่มือโปรแกรมฯ จากการติดตามของผู้วิจัยได้ 9 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3.4.4 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเพื่อประเมินคู่มือโปรแกรมฯ ที่ได้ไปจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

3.5 การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 การจัดกระทำข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของคู่มือโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.5.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเพื่อประเมินคู่มือโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) รายข้อ รายด้าน และโดยรวม โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป แปลความหมายตามเกณฑ์โดยใช้ค่าเฉลี่ยกลาง (Midpoint) ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้
อยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้
อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ระยะที่ 4 ศึกษาผลการนำโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้

1. วิธีการดำเนินการวิจัย

จากการดำเนินงานในระยะที่ 3 ได้โปรแกรมและคู่มือโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะ
การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐานเป็นรูปเล่ม นำไปใช้ในการพัฒนาผู้วิจัยนำไปใช้ จำนวน 120 ชั่วโมง

2. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครูผู้สอนในจังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่สมัครใจเข้ารับการพัฒนา จำนวน
10 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ประเภทของเครื่องมือ

3.1.1 คู่มือโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.1.2 แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจก่อนการพัฒนา (Pretest)

3.1.3 แบบสอบถามเพื่อประเมินระดับพฤติกรรมก่อนการพัฒนา

3.2 ลักษณะของเครื่องมือ

3.2.1 คู่มือการปฏิบัติตามขั้นตอนหรือพัฒนาตามโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะ
การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน

3.2.2 แบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก ก ข ค ง จำนวน 30 ข้อ (บุญชม ศรีสะอาด,
2556)

3.2.3 แบบสอบถามเพื่อประเมินระดับพฤติกรรมก่อนการพัฒนาแบบมาตราส่วน
ประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

- 5 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.3 การสร้างเครื่องมือ

3.3.1 คู่มือโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้วิจัยได้คู่มือโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พัฒนามาจากการสนทนากลุ่ม ปรับปรุงแก้ไขพร้อมประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้

3.3.2 แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจก่อนการพัฒนา (Pretest)

3.3.2.1 ผู้วิจัยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการสร้างแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

3.3.2.2 ผู้วิจัยสร้างแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 35 ข้อ ต้องการใช้ จำนวน 30 ข้อ

3.3.2.3 ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

3.3.2.4 ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ (ชุดเดิม) เพื่อตรวจสอบหาค่าความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม ซึ่งกำหนดค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป พบว่า ข้อสอบปรนัยจำนวน 30 ข้อ ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.60-1.00

3.3.2.5 ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

3.3.2.6 ผู้วิจัยจัดพิมพ์แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับสมบูรณ์ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.3.3 แบบสอบถามเพื่อประเมินระดับพฤติกรรมก่อนการพัฒนา

3.3.3.1 ผู้วิจัยศึกษากรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถามเพื่อประเมินระดับพฤติกรรมก่อนการพัฒนาตามคู่มือโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

3.3.3.2 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามเพื่อประเมินระดับพฤติกรรมก่อนการพัฒนาตามคู่มือโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.3.3.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเพื่อประเมินระดับพฤติกรรมก่อนการพัฒนาเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

3.3.3.4 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเพื่อประเมินระดับพฤติกรรมก่อนการพัฒนาเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ (ชุดเดิม) เพื่อตรวจสอบเพื่อหาค่าความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม ซึ่งกำหนดค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.80-1.00

3.3.3.5 ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

3.3.2.6 ผู้วิจัยจัดพิมพ์แบบสอบถามเพื่อประเมินระดับพฤติกรรมก่อนการพัฒนาฉบับสมบูรณ์ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เชิญชวนร่วมพัฒนาเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.2 ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจก่อนการพัฒนา (Pretest) เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ให้กลุ่มเป้าหมายทำแบบทดสอบ และส่งก่อนวันประชุมเชิงปฏิบัติการ

4.3 การศึกษาด้วยตัวเอง (12 ชั่วโมง) ผู้วิจัยนำเอกสารที่ได้พัฒนาขึ้น เป็นเนื้อหา 4 Module ได้แก่ Module 1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Module 2 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก Module 3 การใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้ สำหรับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Module 4 การประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ให้กลุ่มเป้าหมายศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ประกอบ กำหนดระยะเวลาภายใน 7 วัน โดยมอบภาระงานให้ส่งสรุปบทเรียนที่ได้ศึกษาเอกสารจำนวน 4 หน้า ส่งในวันเข้ารับการประชุมเชิงปฏิบัติการวันแรก

4.3 การศึกษาดูงาน (6 ชั่วโมง) การศึกษาดูงาน โรงเรียนคุณภาพที่มีผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานในภาพรวมสูงกว่าระดับประเทศ 3 ปีต่อเนื่องกัน เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถและทักษะประสบการณ์ด้านการบริหารและการดำเนินงานสู่โรงเรียนคุณภาพ

โดยการเลือกแบบเจาะจง คือ โรงเรียนอนุบาลกาฬสินธุ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กาฬสินธุ์ เขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์

4.4 การประชุมเชิงปฏิบัติการ (18 ชั่วโมง) เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจ ความสำคัญ
ประโยชน์และความจำเป็นที่นำเอาโปรแกรมการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาใช้ จำนวน 3 วัน คือ
วันที่ 26-28 กรกฎาคม 2564 ณ ห้องประชุมโรงเรียนบ้านดอนวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ในรูปแบบการบรรยาย
การสาธิต การลงมือปฏิบัติ การนำเสนอผลงาน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการสรุปอภิปรายผล
โดยวิทยากร คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายหยุด ภูบุย อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการ
การศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ และคณะ

4.5 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเพื่อประเมินระดับพฤติกรรมก่อนการพัฒนา
ให้กลุ่มเป้าหมายตอบแบบสอบถามในวันแรกของการประชุมเชิงปฏิบัติการ

5. การจัดทำและวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การจัดทำข้อมูล

5.1.1 แบบทดสอบ นำข้อมูลที่ได้ทั้งผลการทดสอบก่อนพัฒนามาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และร้อยละ

5.1.2 แบบสอบถามเพื่อประเมินระดับพฤติกรรมก่อนการพัฒนา นำข้อมูลที่ได้จาก
แบบสอบถามเพื่อประเมินระดับพฤติกรรม ทุกฉบับมาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

5.2.1 แบบทดสอบ นำข้อมูลที่ได้ทั้งผลการทดสอบก่อนพัฒนามาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และร้อยละ

5.2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเพื่อประเมินระดับพฤติกรรม
ก่อนพัฒนา โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
แปลความหมายตามเกณฑ์โดยใช้ค่าเฉลี่ยกลาง (Midpoint) ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง พฤติกรรมตามโปรแกรมฯ อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง พฤติกรรมตามโปรแกรมฯ อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง พฤติกรรมตามโปรแกรมฯ อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง พฤติกรรมตามโปรแกรมฯ อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง พฤติกรรมตามโปรแกรมฯ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

1. การประเมินความรู้ความเข้าใจ ก่อน-หลัง การพัฒนา

1.1 วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจหลังการพัฒนา (Protest) เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ให้กลุ่มเป้าหมายทำแบบทดสอบในวันสุดท้ายของการประชุมเชิงปฏิบัติการ

1.2 กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครูผู้สอนในจังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่สมัครใจเข้ารับการพัฒนา จำนวน 10 คน

1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.3.1 ประเภทของเครื่องมือ

แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจหลังการพัฒนา (Protest)

1.3.2 ลักษณะของเครื่องมือ

แบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก ก ข ค ง จำนวน 30 ข้อ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) เป็นแบบทดสอบฉบับเดียวกับแบบทดสอบก่อนการพัฒนา แต่สลับข้อคำถาม

1.3.3 การสร้างเครื่องมือ

1.3.3.1 ผู้วิจัยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการสร้างแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

1.3.3.2 ผู้วิจัยสร้างแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 35 ข้อ ต้องการใช้ จำนวน 30 ข้อ

1.3.3.3 ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

1.3.3.4 ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ (ชุดเดิม) เพื่อตรวจสอบหาความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม ซึ่งกำหนดค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป พบว่า ข้อสอบปรนัยจำนวน 30 ข้อ ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.60-1.00

1.3.3.5 ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

1.3.3.6 ผู้วิจัยจัดพิมพ์แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับสมบูรณ์ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเชิญชวนเข้าร่วมการพัฒนาตามโปรแกรมการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.4.2 ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจหลังการพัฒนา (Protest) เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ให้กลุ่มเป้าหมาย ทำแบบทดสอบ ในวันสุดท้ายของการประชุมเชิงปฏิบัติการ

1.5 การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

1.5.1 การจัดกระทำข้อมูล

แบบทดสอบ นำข้อมูลที่ได้ทั้งผลการทดสอบก่อนพัฒนามาวิเคราะห์ หาค่าเฉลี่ย ร้อยละ

1.5.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

แบบทดสอบ นำข้อมูลที่ได้ทั้งผลการทดสอบก่อนพัฒนาและหลังพัฒนามาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย เพื่อเปรียบเทียบแตกต่างโดยวิธีทางสถิติที่ (t-test)

2. ประเมินผลระดับพฤติกรรมกรรมการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.1 วิธีดำเนินการวิจัย

นำแบบประเมินพฤติกรรมกรรมการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปประเมินกับกลุ่มเป้าหมาย โดยแบ่งออกเป็น 2 ช่วง คือ

1. ก่อนการพัฒนา โดยประเมินในวันปฐมนิเทศหรือวันแรกของการประชุมเชิงปฏิบัติการโดยผู้เข้ารับการพัฒนาประเมินตนเอง
2. หลังการพัฒนา โดยประเมินในวันรับการนิเทศแบบมีส่วนร่วม หลังจากการพัฒนาตามโปรแกรมครบตามระยะเวลา (90 วัน) โดยผู้นิเทศเป็นผู้ประเมิน

2.2 กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครูผู้สอนในจังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่สมัครใจเข้ารับการพัฒนา จำนวน 10 คน

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.3.1 ประเภทของเครื่องมือ

แบบสอบถามเพื่อประเมินระดับพฤติกรรมหลังการพัฒนา

2.3.2 ลักษณะของเครื่องมือ

แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) เป็นชุดเดียวกับแบบสอบถามเพื่อประเมินระดับพฤติกรรมก่อนการพัฒนา

5 หมายถึง มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.3.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

2.3.3.1 ผู้วิจัยศึกษากรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถาม

เพื่อประเมินระดับพฤติกรรมหลังการพัฒนาตามคู่มือโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

2.3.3.2 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามเพื่อประเมินระดับพฤติกรรมหลังการพัฒนาตามคู่มือโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.3.3.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเพื่อประเมินระดับพฤติกรรมหลังการพัฒนาเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

พัฒนาเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

2.3.3.4 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเพื่อประเมินระดับพฤติกรรมหลังการพัฒนาเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ (ชุดเดิม) เพื่อตรวจสอบเพื่อหาค่าความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา โดยหาค่า

ดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม ซึ่งกำหนดค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.80-1.00

2.3.3.5 ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

2.3.3.6 ผู้วิจัยจัดพิมพ์แบบสอบถามเพื่อประเมินระดับพฤติกรรม

หลังการพัฒนาฉบับสมบูรณ์ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเชิญชวนเข้าร่วมการพัฒนาตามโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.4.2 กลุ่มเป้าหมายการบูรณาการแบบสอดแทรกกับการปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในสถานศึกษา ควบคู่กับการปฏิบัติงานหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ ด้วยการ PLC วิธีสุนทรียสนทนา นำเสนอสัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 2 ชั่วโมง ตั้งแต่เวลา 15.30 น.-17.30 น. คือ วันจันทร์ วันพุธ และวันศุกร์เป็นเวลา 12 สัปดาห์

2.4.3 การนิเทศ ติดตามและประเมินผล แบบมีส่วนร่วม ดำเนินการโดยผู้บริหารสถานศึกษาร่วมกับวิทยากรและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินการนิเทศติดตามผลการพัฒนา ในวันสุดท้ายของการพัฒนา

2.4.4 ประเมินระดับพฤติกรรมโดยผู้นิเทศก์ หลังจากการพัฒนาตามโปรแกรมสิ้นสุดตามระยะเวลา เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามไปจัดกระทำวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล

2.5 การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

2.5.1 การจัดกระทำข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเพื่อประเมินระดับพฤติกรรม ทุกฉบับ มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.5.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

2.5.2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเพื่อประเมินระดับพฤติกรรม โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แปลความหมายตามเกณฑ์โดยใช้ค่าเฉลี่ยกลาง (Midpoint) ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง พฤติกรรมตามโปรแกรมฯ

อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง พฤติกรรมตามโปรแกรมฯ

อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง พฤติกรรมตามโปรแกรมฯ

อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง พฤติกรรมตามโปรแกรมฯ

อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง พฤติกรรมตามโปรแกรมฯ

อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.5.2.2 นำข้อมูลที่ได้ทั้งผลการประเมินก่อนพัฒนาและหลังพัฒนามาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย เพื่อเปรียบเทียบแตกต่างโดยวิธีทางสถิติที (t-test)

3. ประเมินผลความพึงพอใจต่อโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.1 วิธีดำเนินการวิจัย

นำแบบประเมินระดับความพึงพอใจโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปประเมินกับกลุ่มเป้าหมายหรือกลุ่มที่เข้ารับการพัฒนาหลังสิ้นสุดการพัฒนาตามโปรแกรมครบตามระยะเวลา

3.2 กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครูผู้สอนในจังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่สมัครใจเข้ารับการ พัฒนา จำนวน 10 คน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 ประเภทของเครื่องมือ

แบบสอบถามเพื่อประเมินระดับความพึงพอใจ

3.3.2 ลักษณะของเครื่องมือ

แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

(บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

5 หมายถึง มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.3.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

3.3.3.1 ผู้วิจัยศึกษารอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถาม

เพื่อประเมินระดับความพึงพอใจ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

3.3.3.2 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามเพื่อประเมินระดับความพึงพอใจต่อโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.3.3.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเพื่อประเมินระดับความพึงพอใจเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

3.3.3.4 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเพื่อประเมินระดับความพึงพอใจเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ (ชุดเดิม) เพื่อตรวจสอบเพื่อหาค่าความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม ซึ่งกำหนดค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.80-1.00

3.3.3.5 ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

3.3.3.6 ผู้วิจัยจัดพิมพ์แบบสอบถามเพื่อประเมินระดับความพึงพอใจฉบับสมบูรณ์ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4.1 ผู้วิจัยทำขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเชิญชวนเข้าร่วมการพัฒนาตามโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.4.2 กลุ่มเป้าหมายการบูรณาการแบบสอดแทรกกับการปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในสถานศึกษา ควบคู่กับการปฏิบัติงานหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ ด้วยการ PLC วิธีสุนทรียสนทนา นำเสนอสัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 2 ชั่วโมง ตั้งแต่เวลา 15.30 น.-17.30 น. คือ วันจันทร์ วันพุธ และวันศุกร์เป็นเวลา 12 สัปดาห์

3.4.3 การนิเทศ ติดตามและประเมินผล แบบมีส่วนร่วม ดำเนินการโดยผู้บริหารสถานศึกษาร่วมกับวิทยากรและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินการนิเทศติดตามผลการพัฒนาในวันสุดท้ายของการพัฒนา

3.4.4 ประเมินระดับความพึงพอใจต่อการพัฒนาตามโปรแกรมฯ หลังจากการพัฒนาตามโปรแกรมสิ้นสุดตามระยะเวลา เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามไปจัดกระทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล

3.5 การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 การจัดกระทำข้อมูล

ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาจากกลุ่มตัวอย่างจากนั้นนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

1. ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามในตอนต้นที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียงท้ายตาราง

2. ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามในตอนต้นที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจ โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.5.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเพื่อประเมินระดับความพึงพอใจโดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แปลความหมายตามเกณฑ์โดยใช้ค่าเฉลี่ยกลาง (Midpoint) ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ปรับปรุงแก้ไขโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้วิจัยดำเนินการนำข้อมูลที่ได้จากข้อคำถามปลายเปิดใน แบบประเมินระดับความพึงพอใจ ที่ผู้เข้ารับการพัฒนาได้เสนอแนะไว้มาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำเพื่อให้มีความเหมาะสมกับบริบทและเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติดังต่อไปนี้

1. สถิติที่ใช้ในการหาคคุณภาพเครื่องมือ

1.1 ค่าความเที่ยงของเนื้อหา (Validity) ของแบบสอบถามกับจุดมุ่งหมาย โดยใช้สูตรดัชนีความสอดคล้อง (IOC) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดมุ่งหมาย

R แทน ผลรวมคะแนนของผู้เชี่ยวชาญ

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.2 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วน
 ประเมินค่า (Rating Scale) การคำนวณจะใช้สูตรสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (r_{xy})
 (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

$$r_{xy} = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ r_{xy}	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนแต่ละข้อ กับคะแนนรวม
$\sum X$	แทน	คะแนนรวมที่หาค่าอำนาจจำแนก
$\sum Y$	แทน	ผลรวมของคะแนนรวมของแบบสอบถาม
N	แทน	จำนวนทั้งหมดของแบบสอบถาม
$\sum XY$	แทน	ผลรวมของผลคูณคะแนนที่หาค่าอำนาจจำแนก
$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของแบบสอบถามกำลังสองของคะแนนแต่ละข้อ
$\sum Y^2$	แทน	ผลรวมของแบบสอบถามกำลังสองของคะแนนรวม

1.3 หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้วิธีหาสัมประสิทธิ์
 สหสัมพันธ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

$$\alpha = \left(\frac{k}{k-1} \right) \left(1 - \frac{\sum s_t^2}{s_t^2} \right)$$

เมื่อ α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
k	แทน	จำนวนข้อคำถาม
$\sum s_t^2$	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนของข้อคำถามแต่ละข้อ
s_t^2	แทน	ความแปรปรวนรวมของแบบสอบถามทั้งฉบับ

1.4 หาค่าความยาก (p) ของแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ แบบปรนัย
โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ P แทน ค่าความยากของแบบทดสอบ
R แทน จำนวนคนที่ตอบถูก
N แทน จำนวนคนทั้งหมด

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ค่าร้อยละ (Percentage) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทน ค่าร้อยละกลุ่มตัวอย่าง
F แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นค่าร้อยละ
N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean, $\bar{X}$) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ X แทน คะแนนเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่าง
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
N แทน จำนวนประชากรในกลุ่มตัวอย่าง

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation, S.D.)

(บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

$$S. D = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S. D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนในกลุ่ม
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 N แทน จำนวนประชากรในกลุ่มตัวอย่าง

3. สถิติที่ใช้ตามความมุ่งหมายของการวิจัย

3.1 ดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

เป็นการหาความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการ ซึ่งเป็นวิธีการหาความแตกต่างของสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นแล้วหารด้วยสภาพที่เป็นอยู่ มีสูตรในการคำนวณ ดังนี้ (สุวิมล ว่องวานิช, 2550)

$$PNI_{\text{Modified}} = \frac{(I - D)}{D}$$

เมื่อ PNI แทน ดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น
 I แทน ค่าเฉลี่ยของสภาพที่ควรจะเป็น
 D แทน ค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นอยู่

3.2 การเปรียบเทียบคะแนนการทดสอบก่อนและหลังการใช้โปรแกรมฯ โดยใช้ t-test (Dependent Samples) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{(n-1)}}}$$

เมื่อ t แทน ค่า t-test
 D แทน ค่าผลต่างระหว่างคะแนนแต่ละคู่
 n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างหรือจำนวนคู่คะแนน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำเสนอตามลำดับหัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์แทนความหมายต่าง ๆ ดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน	จำนวนคนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
D	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน
I	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์
PNI_{modified}	แทน	ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเป็น 4 ขั้นตอน ตามลำดับดังนี้

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. ผลการสร้างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4. ผลการศึกษาผลการใช้โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 ผลการศึกษาขององค์ประกอบและตัวชี้วัดของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ศึกษา แนวคิด ทฤษฎี จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และวิเคราะห์สังเคราะห์องค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปรากฏดังตาราง 10

ตาราง 10 องค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด
1. ด้านการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	1.1 ศึกษาหน่วยการเรียนรู้ในเรื่องเนื้อหาและวัตถุประสงค์การเรียนรู้
	1.2 ศึกษา วิเคราะห์ ผู้เรียนในเรื่องวิธีการเรียนรู้และความแตกต่างระหว่างบุคคล
	1.3 ศึกษารูปแบบการเรียนการสอน วิธีการสอน และเทคนิคการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหา
	1.4 กำหนดวัตถุประสงค์ที่เน้นการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประยุกต์ ริเริ่มเหมาะสมกับหลักสูตร มาตรฐานสาระการเรียนรู้ ความแตกต่างและธรรมชาติของผู้เรียนเป็นรายบุคคล
	1.5 ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลายเหมาะสมสอดคล้องกับวัย และความต้องการของผู้เรียน และชุมชน

ตาราง 10 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด
	1.6 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบโดยบูรณาการอย่างสอดคล้องเชื่อมโยงกัน 1.7 กำหนดสื่อและแหล่งการเรียนรู้ 1.8 เลือกรูปแบบและเครื่องมือวัดผล และตั้งเกณฑ์การประเมินผล
2. ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	2.1 วิเคราะห์ความต้องการหรือความสนใจของผู้เรียนเป็นสำคัญ 2.2 ใช้รูปแบบ วิธีการ หรือเทคนิคการสอนต่าง ๆ ในการกระตุ้นให้ผู้เรียนเรียนเกิดความคิดขยายจากความคิดเดิมในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง 2.3 เลือกกิจกรรมที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องเชื่อมโยงกับมาตรฐานหรือตัวชี้วัด 2.4 เน้นให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง 2.5 จัดให้มีการฝึกและการปฏิบัติที่มีความท้าทายและหลากหลาย 2.6 ร่วมกันสรุปประเด็นที่ได้จากกระบวนการคิดที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ 2.7 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและการประเมินผล มีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับกิจกรรม 2.8 กระตุ้นผู้เรียนให้ตื่นตัวตลอดเวลา เพื่อการจัดการชั้นเรียนที่ดีขณะฝึกปฏิบัติ
3. ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	3.1 ศึกษา วิเคราะห์สภาพปัญหา การใช้และการประเมินคุณภาพสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 3.2 จัดหาสื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยอย่างหลากหลายเพื่อใช้ในการเรียนการสอนและการพัฒนางานด้านวิชาการ

ตาราง 10 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด
	3.3 เลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ผ่านการประเมินคุณภาพทางวิชาการสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้
	3.4 สื่อและแหล่งเรียนรู้เหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียน
	3.5 สื่อและแหล่งเรียนรู้เหมาะสมกับจำนวนของผู้เรียน และกิจกรรมการเรียนการสอน
	3.6 ส่งเสริม สนับสนุนให้พัฒนาครูเพื่อผลิต พัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน
	3.7 กำกับติดตาม ประเมินผล การผลิต จัดทำ พัฒนาและ ใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
	3.8 เลือกสื่อการสอนที่มีวิธีการใช้งาน เก็บรักษา และ บำรุงรักษา ได้สะดวก
4. ด้านการประเมินผลการเรียน การสอนแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.1 ออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ และผู้เรียน
	4.2 สร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวัดและ ประเมินผล
	4.3 นำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม
	4.4 ระวังความคลาดเคลื่อนหรือความผิดพลาดของการวัด
	4.5 วัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง
	4.6 นำผลการประเมินการเรียนรู้มาใช้ในการพัฒนาการจัดการ เรียนรู้

จากตาราง 10 ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มี 4 องค์ประกอบ 30 ตัวชี้วัด ดังนี้ 1) การออกแบบกิจกรรมและ จัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มี 8 ตัวชี้วัด 2) ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มี 8 ตัวชี้วัด 3) การใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้

แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มี 8 ตัวชี้วัด และ 4) ด้านการประเมินผลการเรียนการสอนแบบ
การจัดการเรียนรู้เชิงรุก มี 6 ตัวชี้วัด

ผู้วิจัยได้ผลการศึกษารายองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการส่งเคราะห์แนวคิด
ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้ว นำไปประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้
โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ต่อไป

ตอนที่ 2 ประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดของการจัดการเรียนรู้
เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดของการจัดการเรียนรู้
เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ปรากฏดังตาราง 11

ตาราง 11 ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน

องค์ประกอบ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความเหมาะสม
1. ด้านการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้ แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.67	0.50	มากที่สุด
2. ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.71	0.49	มากที่สุด
3. ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการ จัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.56	0.53	มากที่สุด
4. ด้านการประเมินผลการเรียนการสอนแบบการจัดการ เรียนรู้เชิงรุก	4.56	0.53	มากที่สุด
โดยรวม	4.63	0.51	มากที่สุด

จากตาราง 11 ผลประเมินองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
($\bar{X} = 4.63$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมาก

ไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ($\bar{X} = 4.71$) ด้านการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ($\bar{X} = 4.67$) ด้านการประเมินผลการเรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และด้านการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ($\bar{X} = 4.56$)

ตาราง 12 ผลการประเมินความเหมาะสมของตัวชี้วัดของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตัวชี้วัด	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1. ด้านการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก			
1.1 ศึกษาหน่วยการเรียนรู้ในเรื่องเนื้อหาและวัตถุประสงค์การเรียนรู้	4.56	0.53	มากที่สุด
1.2 ศึกษา วิเคราะห์ ผู้เรียนในเรื่องวิธีการเรียนรู้และความแตกต่างระหว่างบุคคล	4.56	0.53	มากที่สุด
1.3 ศึกษารูปแบบการเรียนการสอน วิธีการสอน และเทคนิค การสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหา	4.56	0.53	มากที่สุด
1.4 กำหนดวัตถุประสงค์ที่เน้นการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประยุกต์ ริเริ่มเหมาะสมกับหลักสูตร มาตรฐานสาระการเรียนรู้ ความแตกต่างและธรรมชาติของผู้เรียนเป็นรายบุคคล	4.67	0.50	มากที่สุด
1.5 ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสม สอดคล้องกับวัย และความต้องการของผู้เรียน และชุมชน	4.56	0.53	มากที่สุด
1.6 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบโดยบูรณาการอย่างสอดคล้องเชื่อมโยงกัน	4.56	0.53	มากที่สุด
1.7 กำหนดสื่อและแหล่งการเรียนรู้	4.33	0.50	มาก
1.8 เลือกวิธีและเครื่องมือวัดผล และตั้งเกณฑ์การประเมินผล	4.44	0.53	มาก
โดยรวม	4.53	0.52	มากที่สุด

ตาราง 12 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความเหมาะสม
2. ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก			
2.1 วิเคราะห์ความต้องการหรือความสนใจของผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.71	0.49	มากที่สุด
2.2 ใช้รูปแบบ วิธีการ หรือเทคนิคการสอนต่าง ๆ ในการกระตุ้นให้ผู้เรียนเรียนเกิดความคิดขยายจากความคิดเดิมในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง	4.57	0.53	มากที่สุด
2.3 เลือกกิจกรรมที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องเชื่อมโยงกับมาตรฐานหรือตัวชี้วัด	4.71	0.49	มากที่สุด
2.4 เน้นให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง	4.57	0.53	มากที่สุด
2.5 จัดให้มีการฝึกและการปฏิบัติที่มีความท้าทายและหลากหลาย	4.57	0.53	มากที่สุด
2.6 ร่วมกันสรุปประเด็นที่ได้จากกระบวนการคิดที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้	4.71	0.49	มากที่สุด
2.7 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและการประเมินผล มีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับกิจกรรม	4.67	0.50	มากที่สุด
2.8 กระตุ้นผู้เรียนให้ตื่นตัวตลอดเวลา เพื่อการจัดการชั้นเรียนที่ดีขณะฝึกปฏิบัติ	4.56	0.53	มากที่สุด
โดยรวม	4.63	0.51	มากที่สุด
3. ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก			
3.1 ศึกษา วิเคราะห์สภาพปัญหา การใช้และการประเมินคุณภาพสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.56	0.53	มากที่สุด
3.2 จัดหาสื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยอย่างหลากหลายเพื่อใช้ในการเรียนการสอนและการพัฒนางานด้านวิชาการ	4.33	0.50	มาก

ตาราง 12 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความเหมาะสม
3.3 เลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ผ่านการประเมินคุณภาพ ทางวิชาการสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	4.44	0.53	มาก
3.4 สื่อและแหล่งเรียนรู้เหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียน	4.56	0.53	มากที่สุด
3.5 สื่อและแหล่งเรียนรู้เหมาะสมกับจำนวนของผู้เรียน และกิจกรรมการเรียนการสอน	4.44	0.53	มาก
3.6 ส่งเสริม สนับสนุนให้พัฒนาครูเพื่อผลิต พัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน	4.33	0.50	มาก
3.7 กำกับติดตาม ประเมินผล การผลิต จัดทำ พัฒนาและ ใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.71	0.49	มากที่สุด
3.8 เลือกสื่อการสอนที่มีวิธีการใช้งาน เก็บรักษา และ บำรุงรักษา ได้สะดวก	4.56	0.53	มากที่สุด
โดยรวม	4.49	0.52	มาก
4. ด้านการประเมินผลการเรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก			
4.1 ออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ และผู้เรียน	4.44	0.53	มาก
4.2 สร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวัดและ ประเมินผล	4.56	0.53	มากที่สุด
4.3 นำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปใช้อย่างถูกต้อง เหมาะสม	4.56	0.53	มากที่สุด
4.4 ระวังความคลาดเคลื่อนหรือความผิดพลาดของการวัด	4.44	0.53	มาก
4.5 วัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง	4.67	0.50	มากที่สุด
4.6 นำผลการประเมินการเรียนรู้มาใช้ในการพัฒนาการ จัดการเรียนรู้	4.56	0.53	มากที่สุด
โดยรวม	4.54	0.52	มากที่สุด
โดยรวมทุกด้าน	4.55	0.52	มากที่สุด

จากตาราง 12 ผลประเมินตัวชี้วัดของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ($\bar{X} = 4.63$) ด้านการประเมินผลการเรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ($\bar{X} = 4.54$) ด้านการออกแบบ กิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ($\bar{X} = 4.53$) และอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน คือ ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ($\bar{X} = 4.49$)

ระยะที่ 2 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการวิจัย ดังนี้

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปรากฏดังตาราง 13-18

แบบสอบถาม ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 13 ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน) n = 340	ร้อยละ
ประเภทตำแหน่ง		
1. ผู้บริหารสถานศึกษา	170	50.00
2. ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ	170	50.00
รวม	340	100.00
ระดับการศึกษา		
1. ปริญญาตรี	141	41.47
2. ปริญญาโท	194	57.06
3. ปริญญาเอก	5	1.47
รวม	340	100.00

ตาราง 13 (ต่อ)

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน) n = 340	ร้อยละ
ขนาดสถานศึกษา		
1. ขนาดเล็ก โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 1-120 คน	208	61.18
2. ขนาดกลาง โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 121-600 คน	68	20.00
3. ขนาดใหญ่ โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 600-1,500 คน ขึ้นไป	50	14.70
4. ขนาดใหญ่ โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 1,501 คน ขึ้นไป	14	4.12
รวม	340	100

จากตาราง 13 มีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 340 คน คิดเป็นร้อยละ 100 จำแนกตามประเภทตำแหน่ง เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยแยกเป็นระดับปริญญาตรี จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 41.47 ระดับปริญญาโท จำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 57.06 และระดับปริญญาเอก จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.47 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยแยกเป็น ขนาดเล็ก โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 1-120 คน จำนวน 208 คน คิดเป็นร้อยละ 61.18 ขนาดกลาง โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 121-600 คน จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 ขนาดใหญ่ โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 600-1,500 คน ขึ้นไป จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 14.70 และขนาดใหญ่ โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 1,501 คน ขึ้นไป จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 4.12

แบบสอบถาม ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าความต้องการ
จำเป็น ของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษาโดยรวมรายด้าน

การเสริมสร้างสมรรถนะการ จัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โรงเรียนประถมศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI (I-D) D	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน		
1. ด้านการออกแบบกิจกรรม และจัดทำแผนการเรียนรู้แบบ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	3.45	0.62	ปานกลาง	4.53	0.50	มากที่สุด	0.311	1
2. ด้านการจัดการเรียนการ สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	3.46	0.62	ปานกลาง	4.51	0.50	มากที่สุด	0.304	2
3. ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการ จัดการเรียนรู้เชิงรุก	3.56	0.62	มาก	4.55	0.49	มากที่สุด	0.280	3
4. ด้านการประเมินผลการ เรียนการสอนแบบการจัดการ เรียนรู้เชิงรุก	3.50	0.59	ปานกลาง	4.46	0.49	มาก	0.275	4
โดยรวม	3.49	0.61	ปานกลาง	4.51	0.50	มากที่สุด		

จากตาราง 14 สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมรายด้าน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
($\bar{X} = 3.49$) พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือ ด้านการใช้และ
พัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ($\bar{X} = 3.56$) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ
ปานกลาง 1 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน
แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ($\bar{X} = 3.50$) ด้านการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบ
การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ($\bar{X} = 3.46$) และด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบ
การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ($\bar{X} = 3.45$)

สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมรายด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
($\bar{X} = 4.51$) มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย
ได้แก่ ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ($\bar{X} = 4.55$)
ด้านการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ($\bar{X} = 4.53$)
และด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ($\bar{X} = 4.51$)
มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือ ด้านการประเมินผลการเรียนการสอนแบบ
การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ($\bar{X} = 4.46$)

ลำดับความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมรายด้าน
เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านการออกแบบกิจกรรมและ
จัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ($PNI_{\text{modified}} = 0.311$) ลำดับที่ 2 ด้านการจัดการ
เรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ($PNI_{\text{modified}} = 0.304$) ลำดับที่ 3
ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ($PNI_{\text{modified}} = 0.280$) และ
ลำดับที่ 4 ด้านการประเมินผลการเรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ($PNI_{\text{modified}} = 0.275$)

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าความต้องการ
จำเป็น ของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการออกแบบ
กิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ด้านการออกแบบกิจกรรมและ จัดทำแผนการเรียนรู้แบบการ จัดการเรียนรู้เชิงรุก	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI (I-D) D	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน		
1.1 ศึกษาหน่วยการเรียนรู้ใน เรื่องเนื้อหาและวัตถุประสงค์ การเรียนรู้	3.61	0.63	มาก	4.51	0.50	มากที่สุด	0.249	8

ตาราง 15 (ต่อ)

ด้านการออกแบบกิจกรรมและ จัดทำแผนการเรียนรู้แบบ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI (I-D) D	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน		
1.2 ศึกษา วิเคราะห์ ผู้เรียนใน เรื่องวิธีการเรียนรู้และความ แตกต่างระหว่างบุคคล	3.59	0.60	มาก	4.51	0.50	มากที่สุด	0.256	7
1.3 ศึกษา รูปแบบการเรียน การสอน วิธีการสอน และ เทคนิค การสอนที่สอดคล้อง กับเนื้อหา	3.48	0.50	ปานกลาง	4.48	0.50	มาก	0.287	6
1.4 กำหนดวัตถุประสงค์ที่เน้น การวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประยุกต์ ริเริ่มเหมาะสมกับ หลักสูตร มาตรฐานสาระ การเรียนรู้ ความแตกต่างและ ธรรมชาติของผู้เรียนเป็น รายบุคคล	3.49	0.50	ปานกลาง	4.55	0.49	มากที่สุด	0.304	5
1.5 ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ อย่างหลากหลายเหมาะสม สอดคล้องกับวัย และความ ต้องการของผู้เรียน และชุมชน	3.33	0.70	ปานกลาง	4.54	0.50	มากที่สุด	0.363	1
1.6 จัดทำแผนการจัดการ เรียนรู้อย่างเป็นระบบโดย บูรณาการอย่างสอดคล้อง เชื่อมโยงกัน	3.34	0.72	ปานกลาง	4.52	0.50	มากที่สุด	0.353	2

ตาราง 15 (ต่อ)

ด้านการออกแบบกิจกรรมและ จัดทำแผนการเรียนรู้แบบ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI (I-D) D	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน		
1.7 กำหนดสื่อและแหล่งการเรียนรู้	3.37	0.64	ปานกลาง	4.54	0.49	มากที่สุด	0.347	3
1.8 เลือกวิธีและเครื่องมือวัดผล และตั้งเกณฑ์การประเมินผล	3.40	0.63	ปานกลาง	4.56	0.50	มากที่สุด	0.341	4
โดยรวม	3.45	0.62	ปานกลาง	4.53	0.50	มากที่สุด	0.311	

จากตาราง 15 สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผน การเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$) พิจารณาเป็น รายข้อพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ศึกษา วิเคราะห์ ผู้เรียนในเรื่องวิธีการเรียนรู้และความแตกต่างระหว่างบุคคล ($\bar{X} = 3.61$) ศึกษา วิเคราะห์ ผู้เรียนในเรื่องวิธีการเรียนรู้และความแตกต่างระหว่างบุคคล ($\bar{X} = 3.59$) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง 6 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ กำหนดวัตถุประสงค์ที่เน้นการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประยุกต์ ริเริ่มเหมาะสมกับหลักสูตร มาตรฐานสาระการเรียนรู้ ความแตกต่างและ ธรรมชาติของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 3.49$) ศึกษารูปแบบการเรียนการสอน วิธีการสอน และ เทคนิค การสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหา ($\bar{X} = 3.48$) เลือกวิธีและเครื่องมือวัดผล และตั้งเกณฑ์ การประเมินผล ($\bar{X} = 3.40$) กำหนดสื่อและแหล่งการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.37$) จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ อย่างเป็นระบบโดยบูรณาการอย่างสอดคล้องเชื่อมโยงกัน ($\bar{X} = 3.34$) และออกแบบกิจกรรม การเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสมสอดคล้องกับวัย และความต้องการของผู้เรียน และชุมชน ($\bar{X} = 3.33$)

สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้ แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$) มีสภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด 7 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ เลือกวิธีและเครื่องมือวัดผล

และตั้งเกณฑ์การประเมินผล ($\bar{X} = 4.56$) กำหนดวัตถุประสงค์ที่เน้นการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประยุกต์ ริเริ่มเหมาะสมกับหลักสูตร มาตรฐานสาระการเรียนรู้ ความแตกต่างและธรรมชาติของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.55$) ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลายเหมาะสมสอดคล้องกับวัย และความต้องการของผู้เรียน และชุมชน และกำหนดสื่อและแหล่งการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.54$) จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบโดยบูรณาการอย่างสอดคล้องเชื่อมโยงกัน ($\bar{X} = 4.52$) ศึกษาหน่วยการเรียนรู้ในเรื่องเนื้อหาและวัตถุประสงค์การเรียนรู้ และศึกษา วิเคราะห์ ผู้เรียนในเรื่องวิธีการเรียนรู้และความแตกต่างระหว่างบุคคล ($\bar{X} = 4.51$) มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ คือ ศึกษารูปแบบการเรียนการสอน วิธีการสอน และเทคนิคการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหา ($\bar{X} = 4.48$)

ลำดับความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการออกแบบกิจกรรม และจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลายเหมาะสมสอดคล้องกับวัย และความต้องการของผู้เรียน และชุมชน ($PNI_{\text{modified}} = 0.363$) ลำดับที่ 2 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบโดยบูรณาการอย่างสอดคล้องเชื่อมโยงกัน ($PNI_{\text{modified}} = 0.353$) ลำดับที่ 3 กำหนดสื่อและแหล่งการเรียนรู้ ($PNI_{\text{modified}} = 0.347$) ลำดับที่ 4 เลือกวิธีและเครื่องมือวัดผล และตั้งเกณฑ์การประเมินผล ($PNI_{\text{modified}} = 0.341$) ลำดับที่ 5 กำหนดวัตถุประสงค์ที่เน้นการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประยุกต์ ริเริ่มเหมาะสมกับหลักสูตร มาตรฐานสาระการเรียนรู้ ความแตกต่างและธรรมชาติของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ($PNI_{\text{modified}} = 0.304$) ลำดับที่ 6 ศึกษารูปแบบการเรียนการสอน วิธีการสอน และเทคนิค การสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหา ($PNI_{\text{modified}} = 0.287$) ลำดับที่ 7 ศึกษา วิเคราะห์ ผู้เรียนในเรื่องวิธีการเรียนรู้และความแตกต่างระหว่างบุคคล ($PNI_{\text{modified}} = 0.256$) และลำดับที่ 8 ศึกษาหน่วยการเรียนรู้ในเรื่องเนื้อหาและวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ($PNI_{\text{modified}} = 0.249$)

พูน ปณ ทิโต ชิว

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าความต้องการ
จำเป็น ของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการจัดการเรียนการ
สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ด้านการจัดการเรียนการสอนที่ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI (I-D) D	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน		
2.1 วิเคราะห์ความต้องการ หรือความสนใจของผู้เรียน เป็นสำคัญ	3.50	0.63	ปานกลาง	4.48	0.52	มาก	0.280	7
2.2 ใช้รูปแบบ วิธีการ หรือ เทคนิคการสอนต่าง ๆ ในการ กระตุ้นให้ผู้เรียนเรียนเกิด ความคิดขยายจากความคิดเดิม ในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง	3.53	0.61	มาก	4.51	0.51	มากที่สุด	0.278	8
2.3 เลือกกิจกรรมที่สอดคล้อง กับวัตถุประสงค์ของการจัดการ เรียนรู้ สอดคล้องเชื่อมโยงกับ มาตรฐานหรือตัวชี้วัด	3.49	0.50	ปานกลาง	4.49	0.51	มาก	0.287	5
2.4 เน้นให้ผู้เรียนสามารถสร้าง องค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง	3.49	0.50	ปานกลาง	4.48	0.49	มาก	0.284	6
2.5 จัดให้มีการฝึกและ การปฏิบัติที่มีความท้าทายและ หลากหลาย	3.43	0.70	ปานกลาง	4.53	0.51	มากที่สุด	0.321	3
2.6 ร่วมกันสรุปประเด็นที่ได้ จากกระบวนการคิดที่เกิดขึ้น จากการเรียนรู้	3.35	0.72	ปานกลาง	4.54	0.50	มากที่สุด	0.355	1

ตาราง 16 (ต่อ)

ด้านการจัดการเรียนการสอนที่ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI (I-D) D	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน		
2.7 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำ กิจกรรมและการประเมินผล มีการวัดและประเมินผลที่ หลากหลายและสอดคล้องกับ กิจกรรม	3.49	0.64	ปานกลาง	4.55	0.50	มากที่สุด	0.304	4
2.8 กระตุ้นผู้เรียนให้ตื่นตัว ตลอดเวลา เพื่อการจัดการชั้น เรียนที่ตีขณะฝึกปฏิบัติ	3.40	0.63	ปานกลาง	4.52	0.49	มากที่สุด	0.329	2
โดยรวม	3.46	0.62	ปานกลาง	4.51	0.50	มากที่สุด	0.304	

จากตาราง 16 สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$) พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ คือ ใช้รูปแบบ วิธีการ หรือเทคนิคการสอนต่าง ๆ ในการ กระตุ้นให้ผู้เรียนเรียนเกิดความคิดขยายจากความคิดเดิมในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ($\bar{X} = 3.53$) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 7 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ วิเคราะห์ ความต้องการหรือความสนใจของผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 3.50$) เลือกกิจกรรมที่สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องเชื่อมโยงกับมาตรฐานหรือตัวชี้วัด เน้นให้ผู้เรียนสามารถ สร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง และผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและการประเมินผล มีการวัด และประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับกิจกรรม ($\bar{X} = 3.49$) จัดให้มีการฝึกและการปฏิบัติที่มี ความท้าทายและหลากหลาย ($\bar{X} = 4.43$) กระตุ้นผู้เรียนให้ตื่นตัวตลอดเวลา เพื่อการจัดการชั้นเรียน ที่ตีขณะฝึกปฏิบัติ ($\bar{X} = 3.40$) และร่วมกันสรุปประเด็นที่ได้จากกระบวนการคิดที่เกิดขึ้นจากการ เรียนรู้ ($\bar{X} = 3.35$)

สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$) มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด 5 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และการประเมินผล มีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับกิจกรรม ($\bar{X} = 4.55$) ร่วมกันสรุปประเด็นที่ได้จากกระบวนการคิดที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.54$) จัดให้มีการฝึกและการปฏิบัติที่มีความท้าทายและหลากหลาย ($\bar{X} = 4.53$) กระตุ้นผู้เรียนให้ตื่นตัวตลอดเวลา เพื่อการจัดการชั้นเรียนที่ดีขณะฝึกปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.52$) ใช้รูปแบบ วิธีการ หรือเทคนิคการสอนต่าง ๆ ในการกระตุ้นให้ผู้เรียนเรียนเกิดความคิดขยายจากความคิดเดิมในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ($\bar{X} = 4.51$) มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก 3 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ เลือกรูปแบบที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องเชื่อมโยงกับมาตรฐานหรือตัวชี้วัด ($\bar{X} = 4.49$) วิเคราะห์ความต้องการหรือความสนใจของผู้เรียนเป็นสำคัญ และเน้นให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 4.48$)

ลำดับความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ร่วมกันสรุปประเด็นที่ได้จากกระบวนการคิดที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ ($PNI_{\text{modified}} = 0.355$) ลำดับที่ 2 กระตุ้นผู้เรียนให้ตื่นตัวตลอดเวลา เพื่อการจัดการชั้นเรียนที่ดีขณะฝึกปฏิบัติ ($PNI_{\text{modified}} = 0.329$) ลำดับที่ 3 จัดให้มีการฝึกและการปฏิบัติที่มีความท้าทายและหลากหลาย ($PNI_{\text{modified}} = 0.321$) ลำดับที่ 4 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและการประเมินผล มีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับกิจกรรม ($PNI_{\text{modified}} = 0.304$) ลำดับที่ 5 เลือกรูปแบบที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องเชื่อมโยงกับมาตรฐานหรือตัวชี้วัด ($PNI_{\text{modified}} = 0.287$) ลำดับที่ 6 เน้นให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ($PNI_{\text{modified}} = 0.284$) ลำดับที่ 7 วิเคราะห์ความต้องการหรือความสนใจของผู้เรียนเป็นสำคัญ ($PNI_{\text{modified}} = 0.280$) และลำดับที่ 8 ใช้รูปแบบ วิธีการ หรือเทคนิคการสอนต่าง ๆ ในการกระตุ้นให้ผู้เรียนเรียนเกิดความคิดขยายจากความคิดเดิมในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ($PNI_{\text{modified}} = 0.278$)

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าความต้องการ
จำเป็น ของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ
และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ และ แหล่งเรียนรู้แบบการจัดการ เรียนรู้เชิงรุก	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI (I-D) D	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน		
3.1 ศึกษา วิเคราะห์สภาพ ปัญหา การใช้และการประเมิน คุณภาพสื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.44	0.63	มาก	4.58	0.51	มากที่สุด	0.032	8
3.2 จัดหาสื่อ เทคโนโลยี และ แหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยอย่าง หลากหลายเพื่อใช้ในการเรียน การสอนและการพัฒนางาน ด้านวิชาการ	3.55	0.61	มาก	4.56	0.50	มากที่สุด	0.285	7
3.3 เลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ ผ่านการประเมินคุณภาพทาง วิชาการสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์การเรียนรู้	3.40	0.50	ปานกลาง	4.57	0.51	มากที่สุด	0.344	3
3.4 สื่อและแหล่งเรียนรู้ เหมาะสมกับลักษณะของ ผู้เรียน	3.45	0.51	ปานกลาง	4.55	0.41	มากที่สุด	0.319	5
3.5 สื่อและแหล่งเรียนรู้ เหมาะสมกับจำนวนของผู้เรียน และกิจกรรมการเรียนการสอน	3.33	0.70	ปานกลาง	4.53	0.51	มากที่สุด	0.360	1

ตาราง 17 (ต่อ)

ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ และ แหล่งเรียนรู้แบบการจัดการ เรียนรู้เชิงรุก	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI (I-D) D	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน		
3.6 ส่งเสริม สนับสนุนให้ พัฒนาครูเพื่อผลิต พัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน	3.33	0.72	ปานกลาง	4.51	0.50	มากที่สุด	0.354	2
3.7 กำกับติดตาม ประเมินผล การผลิต จัดหา พัฒนาและ ใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี การศึกษาอย่างต่อเนื่อง	3.52	0.64	มาก	4.54	0.50	มากที่สุด	0.290	6
3.8 เลือกสื่อการสอนที่มี วิธีการใช้งาน เก็บรักษา และ บำรุงรักษา ได้สะดวก	3.44	0.63	ปานกลาง	4.58	0.49	มากที่สุด	0.331	4
โดยรวม	3.56	0.62	มาก	4.55	0.49	มากที่สุด	0.280	

จากตาราง 17 สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$) พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 3 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ศึกษา วิเคราะห์สภาพปัญหาการใช้และการประเมินคุณภาพสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 4.44$) จัดหาสื่อเทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยอย่างหลากหลายเพื่อใช้ในการเรียนการสอนและการพัฒนางานด้านวิชาการ ($\bar{X} = 3.55$) และกำกับติดตาม ประเมินผล การผลิต จัดหา พัฒนาและใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.52$) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 5 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สื่อและแหล่งเรียนรู้เหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.45$) เลือกสื่อการสอนที่มีวิธีการใช้งาน เก็บรักษา และบำรุงรักษา ได้สะดวก ($\bar{X} = 3.44$) เลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ผ่านการประเมินคุณภาพทางวิชาการสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้

($\bar{X} = 4.40$) สื่อและแหล่งเรียนรู้เหมาะสมกับจำนวนของผู้เรียน และกิจกรรมการเรียนการสอน และส่งเสริม สนับสนุนให้พัฒนาครูเพื่อผลิต พัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.33$)

สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$) มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับ มากที่สุดทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ศึกษา วิเคราะห์สภาพปัญหา การใช้และ การประเมินคุณภาพสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และเลือกสื่อการสอนที่มีวิธีการใช้ งาน เก็บรักษา และบำรุงรักษา ได้สะดวก ($\bar{X} = 4.58$) เลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ผ่านการประเมิน คุณภาพทางวิชาการสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.57$) จัดหาสื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยอย่างหลากหลายเพื่อใช้ในการเรียนการสอนและการพัฒนางานด้าน วิชาการ ($\bar{X} = 4.56$) สื่อและแหล่งเรียนรู้เหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.55$) กำกับติดตาม ประเมินผล การผลิต จัดหา พัฒนาและใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.54$) สื่อและแหล่งเรียนรู้เหมาะสมกับจำนวนของผู้เรียน และกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.53$) ส่งเสริม สนับสนุนให้พัฒนาครูเพื่อผลิต พัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.51$)

ลำดับความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้ ดังนี้ ลำดับที่ 1 สื่อและแหล่งเรียนรู้เหมาะสมกับจำนวนของผู้เรียน และกิจกรรมการเรียนการสอน ($PNI_{\text{modified}} = 0.360$) ลำดับที่ 2 ส่งเสริม สนับสนุนให้พัฒนาครูเพื่อผลิต พัฒนาสื่อ นวัตกรรม การเรียนการสอน ($PNI_{\text{modified}} = 0.354$) ลำดับที่ 3 เลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ผ่านการประเมิน คุณภาพทางวิชาการสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ($PNI_{\text{modified}} = 0.344$) ลำดับที่ 4 เลือกสื่อ การสอนที่มีวิธีการใช้งาน เก็บรักษา และบำรุงรักษา ได้สะดวก ($PNI_{\text{modified}} = 0.331$) ลำดับที่ 5 สื่อและแหล่งเรียนรู้เหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียน ($PNI_{\text{modified}} = 0.319$) ลำดับที่ 6 กำกับติดตาม ประเมินผล การผลิต จัดหา พัฒนาและใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($PNI_{\text{modified}} = 0.290$) ลำดับที่ 7 จัดหาสื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยอย่างหลากหลาย เพื่อใช้ในการเรียนการสอนและการพัฒนางานด้านวิชาการ ($PNI_{\text{modified}} = 0.285$) และลำดับที่ 8 ศึกษา วิเคราะห์สภาพปัญหา การใช้และการประเมินคุณภาพสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.032$)

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าความต้องการ
จำเป็น ของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการประเมินผลการ
เรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ด้านการประเมินผลการเรียน การสอนแบบการจัดการเรียนรู้ เชิงรุก	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI (I-D) D	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน		
4.1 ออกแบบวิธีการวัดและ ประเมินผลอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหากิจกรรม การเรียนรู้ และผู้เรียน	3.47	0.57	ปานกลาง	4.45	0.52	มาก	0.282	2
4.2 สร้างและตรวจสอบ คุณภาพเครื่องมือการวัดและ ประเมินผล	3.43	0.71	ปานกลาง	4.52	0.51	มากที่สุด	0.318	1
4.3 นำเครื่องมือวัดและ ประเมินผลไปใช้อย่างถูกต้อง เหมาะสม	3.55	0.64	มาก	4.44	0.50	มาก	0.251	6
4.4 ระวังความคลาดเคลื่อน หรือความผิดพลาดของการวัด	3.54	0.63	มาก	4.45	0.49	มาก	0.257	5
4.5 วัดและประเมินผลผู้เรียน ตามสภาพจริง	3.55	0.50	มาก	4.48	0.51	มาก	0.262	4
4.6 นำผลการประเมิน การเรียนรู้มาใช้ในการ พัฒนาการจัดการเรียนรู้	3.45	0.51	ปานกลาง	4.42	0.41	มาก	0.281	3
โดยรวม	3.50	0.59	ปานกลาง	4.46	0.49	มาก	0.275	

จากตาราง 18 สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการประเมินผลการเรียนการสอนแบบ
การจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.50$) พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 3 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ นำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม, วัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง ($\bar{X} = 3.55$) และระวังความคลาดเคลื่อนหรือความผิดพลาดของการวัด ($\bar{X} = 3.54$) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ และผู้เรียน ($\bar{X} = 3.47$) นำผลการประเมินการเรียนรู้มาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.45$) และสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 4.43$)

สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการประเมินผล การเรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.46$) มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ คือ สร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 4.52$) มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก 5 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ วัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง ($\bar{X} = 4.48$) ออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ และผู้เรียน, ระวังความคลาดเคลื่อนหรือความผิดพลาดของการวัด ($\bar{X} = 4.45$) นำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม ($\bar{X} = 4.44$) และนำผลการประเมินการเรียนรู้มาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.42$)

ลำดับความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการประเมินผล การเรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 สร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวัดและประเมินผล ($PNI_{\text{modified}} = 0.318$) ลำดับที่ 2 ออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ และผู้เรียน ($PNI_{\text{modified}} = 0.282$) ลำดับที่ 3 นำผลการประเมินการเรียนรู้มาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ($PNI_{\text{modified}} = 0.281$) ลำดับที่ 4 วัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง ($PNI_{\text{modified}} = 0.262$) ลำดับที่ 5 ระวังความคลาดเคลื่อนหรือความผิดพลาดของการวัด ($PNI_{\text{modified}} = 0.257$) และลำดับที่ 6 นำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม ($PNI_{\text{modified}} = 0.251$)

ระยะที่ 3 สร้างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติเป็นเลิศ (Best Practice) จากค่าลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ซึ่งเรียงจากด้านที่มีความต้องการจำเป็นมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ 1) ด้านการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 2) ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 3) ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และ 4) ด้านการประเมินผลการเรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ผู้วิจัยได้นำทั้ง 4 ด้าน ไปสร้างแบบสัมภาษณ์โดยเรียงตามลำดับความสำคัญจำเป็นตามลำดับ

การวิเคราะห์ข้อมูลในตอนนี้เป็นการวิเคราะห์เนื้อหาข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ประกอบด้วยผู้ให้ข้อมูล 2 กลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้าฝ่ายวิชาการ จากโรงเรียนที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานในภาพรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ 3 ปีต่อเนื่อง ปีการศึกษา 2561-2563 จำนวน 5 โรงเรียน ได้แก่

1. โรงเรียนบ้านดอนวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาลสินธุ์ เขต 1
2. โรงเรียนหนองกุงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาลสินธุ์ เขต 1
3. โรงเรียนกาลสินธุ์พิทยาสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาลสินธุ์ เขต 1
4. โรงเรียนอนุบาลกาลสินธุ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาลสินธุ์ เขต 1
5. โรงเรียนสนามบิน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา และครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ จากการสัมภาษณ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุกในสถานศึกษา โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ผู้วิจัยสรุปแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการสัมภาษณ์ได้ ดังนี้

1. ด้านการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้

เชิงรุก

ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา และครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการสามารถสรุปการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ด้านการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ได้ดังนี้

โรงเรียนที่ 1

“...จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับนโยบาย การเปลี่ยนแปลงทางสังคม และบริบทสถานศึกษาให้เป็นปัจจุบัน...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 1 กรกฎาคม 2564 : การสัมภาษณ์)

“...วิเคราะห์ความสนใจของผู้เรียนเพื่อนำไปออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์และนำความรู้ประสบการณ์ไปใช้ได้อย่างคุ้มค่า...”

(ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ, วันที่ 1 กรกฎาคม 2564 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 2

“...ฝึกอบรมครูเกี่ยวกับการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกจากวิทยากรภายนอกที่มีความรู้ความสามารถและประสบผลสำเร็จในการนำแผนการจัดกิจกรรมไปใช้...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 1 กรกฎาคม 2564 : การสัมภาษณ์)

“...ศึกษาแนวทางการพัฒนาการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกจากเอกสารตำราของนักวิชาการต่าง ๆ อย่างหลากหลาย...”

(ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ, วันที่ 1 กรกฎาคม 2564 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 3

“...ผู้บริหารและครูร่วมกันสร้างรูปแบบการเรียนรู้ที่เป็นอัตลักษณ์ของโรงเรียน โดยคำนึงถึงบริบทสถานศึกษาเป็นสำคัญ...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 2 กรกฎาคม 2564 : การสัมภาษณ์)

“...ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สร้างความสะดวกและง่ายต่อการใช้งาน...”

(ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ, วันที่ 2 กรกฎาคม 2564 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 4

“...ส่งเสริมให้นำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนได้เห็นคุณค่าและซึมซับวัฒนธรรมของท้องถิ่น...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 2 กรกฎาคม 2564 : การสัมภาษณ์)

“...ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมวิถีชีวิตและความต้องการของชุมชนและผู้เรียน...”

(ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ, วันที่ 2 กรกฎาคม 2564 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 5

“...กระตุ้นให้ครูออกแบบกิจกรรมและแผนการจัดการเรียนรู้ โดยนำจุดเด่นของสถานศึกษามาร่วมบูรณาการอย่างสร้างสรรค์ตามความรู้ความสามารถของครู...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 9 กรกฎาคม 2564 : การสัมภาษณ์)

“...ร่วมกันวิเคราะห์จุดเด่นของสถานศึกษานำมาออกแบบกิจกรรมและแผนการจัดการเรียนรู้ อย่างหลากหลาย เหมาะสมสอดคล้องกับวัย และความต้องการของผู้เรียน และชุมชนและวิพากษ์กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน...”

(ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ, วันที่ 9 กรกฎาคม 2564 : การสัมภาษณ์)

จากสัมภาษณ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติเป็นเลิศ (Best Practice) ด้านการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีแนวทางการพัฒนาดังนี้

1. จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับนโยบาย การเปลี่ยนแปลงทางสังคม และบริบทสถานศึกษาให้เป็นปัจจุบัน
2. ฝึกอบรมครูเกี่ยวกับการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกจากวิทยากรภายนอก
3. ศึกษาแนวทางการพัฒนาการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกจากเอกสารตำราของนักวิชาการต่าง ๆ อย่างหลากหลาย

- โรงเรียน
4. ผู้บริหารและครูร่วมกันสร้างรูปแบบการเรียนรู้ที่เป็นอัตลักษณ์ของโรงเรียน
  5. วิเคราะห์ความสนใจของผู้เรียนเพื่อนำไปออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้
  6. ร่วมกันวิเคราะห์จุดเด่นของสถานศึกษาเพื่อนำมาออกแบบกิจกรรมและแผนการจัดการเรียนรู้
  7. ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น
  8. ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
  9. วิพากษ์กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน

2. ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา และครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการสามารถสรุปการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ได้ดังนี้

โรงเรียนที่ 1

“...สร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างครูและนักเรียนในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อเกิดแนวทางการพัฒนาที่ไปในทิศทางเดียวกัน...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 1 กรกฎาคม 2564 : การสัมภาษณ์)

“...เชิญวิทยากรภายนอกที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และประสบความสำเร็จในการสอนมาให้ความรู้แก่ครูในโรงเรียน เพื่อให้เกิดแรงบันดาลใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน...”

(ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ, วันที่ 1 กรกฎาคม 2564 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 2

“...ศึกษาดูงานโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จนมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ เช่น มีผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานสูงกว่าระดับประเทศ หรือได้รับรางวัลสถานศึกษาพระราชทาน...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 1 กรกฎาคม 2564 : การสัมภาษณ์)

“...ชุมชนมีส่วนร่วมในการนิเทศติดตามการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างต่อเนื่อง...”

(ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ, วันที่ 1 กรกฎาคม 2564 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 3

“...นำผลสำเร็จที่เกิดจากการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาความดีความชอบ...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 2 กรกฎาคม 2564 : การสัมภาษณ์)

“...ใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่มีประสิทธิผล...”

(ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ, วันที่ 2 กรกฎาคม 2564 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 4

“...ส่งเสริมให้ครูฝึกอบรมเพื่อให้เกิดจากการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่มีรูปแบบทันสมัย สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 2 กรกฎาคม 2564 : การสัมภาษณ์)

“...ครูจัดกิจกรรมโดยบูรณาการใช้เทคโนโลยีร่วมอย่างสร้างสรรค์...”

(ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ, วันที่ 2 กรกฎาคม 2564 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 5

“...นำปราชญ์ชาวบ้านมาร่วมจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจใจท้องถิ่น...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 9 กรกฎาคม 2564 : การสัมภาษณ์)

“...ครูร่วมกันสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่แสดงถึงอัตลักษณ์ของโรงเรียน มีการนำไปใช้จริง และประสบผลสำเร็จ...”

(ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ, วันที่ 9 กรกฎาคม 2564 : การสัมภาษณ์)

จากสัมภาษณ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติเป็นเลิศ (Best Practice) ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีแนวทางการพัฒนาดังนี้

1. สร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างครูและนักเรียนในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อเกิดแนวทางการพัฒนาที่ไปในทิศทางเดียวกัน
2. เชิญวิทยากรภายนอกที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และประสบความสำเร็จในการสอนมาให้ความรู้แก่ครูในโรงเรียน
3. ศึกษาดูงานโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
4. ครูร่วมกันสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่แสดงถึงอัตลักษณ์ของโรงเรียน
5. ส่งเสริมให้ครูฝึกอบรมเพื่อให้เกิดจากการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่มีรูปแบบทันสมัย สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน
6. คุรุจัดกิจกรรมโดยบูรณาการใช้เทคโนโลยีร่วมอย่างสร้างสรรค์
7. นำปราชญ์ชาวบ้านมาร่วมจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
8. ชุมชนมีส่วนร่วมในการนิเทศติดตามการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างต่อเนื่อง
9. ใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่มีประสิทธิผล
10. นำผลสำเร็จที่เกิดจากการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาความดีความชอบ

3. ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา และครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการสามารถสรุปการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ได้ดังนี้

โรงเรียนที่ 1

“...ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนาและแลกเปลี่ยน
การใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาที่ทันสมัย สำหรับใช้จัดการเรียนการสอนร่วมกับ
เขตพื้นที่การศึกษา ผู้ปกครอง องค์กรปกครองท้องถิ่น รวมทั้งหน่วยงานอื่น ๆ...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 1 กรกฎาคม 2564 : การสัมภาษณ์)

“...ศึกษา สํารวจ วิเคราะห์สภาพปัญหา การจัดการ การเลือก การใช้
และการประเมินคุณภาพสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา...”

(ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ, วันที่ 1 กรกฎาคม 2564 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 2

“...ศึกษาดูงานโรงเรียนที่มีการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบ
การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ที่มีแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนนั้น ๆ อย่างหลากหลายและประสบ
ความสำเร็จในการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 1 กรกฎาคม 2564 : การสัมภาษณ์)

“...อบรมเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถในการผลิตและการใช้
สื่อต่าง ๆ จากสถาบันและหน่วยงานต่าง ๆ อย่างหลากหลาย...”

(ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ, วันที่ 1 กรกฎาคม 2564 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 3

“...ชุมชนมีส่วนร่วมในการสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนในโรงเรียน
เพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 2 กรกฎาคม 2564 : การสัมภาษณ์)

“...ครูมีความรู้ความเข้าใจในการใช้สื่อเทคโนโลยีจัดกิจกรรมการเรียน
การสอนอย่างหลากหลายสอดคล้องกับความสนใจและความต้องการของผู้เรียน...”

(ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ, วันที่ 2 กรกฎาคม 2564 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 4

“...ส่งเสริมให้ครูฝึกอบรมเพื่อให้เกิดจากการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่มีรูปแบบทันสมัย สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 2 กรกฎาคม 2564 : การสัมภาษณ์)

“...เปิดโอกาสให้นักเรียนและผู้ปกครองร่วมกันผลิตและให้ความเห็นเกี่ยวกับการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างต่อเนื่อง...”

(ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ, วันที่ 2 กรกฎาคม 2564 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 5

“...ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีการจัดการจัดการเรียนการสอนของครู อีกทั้งนิเทศติดตามการสื่อในการจัดกิจกรรมเพื่อผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 9 กรกฎาคม 2564 : การสัมภาษณ์)

“...ครูร่วมกันพัฒนาการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียนอย่างสูงสุด...”

(ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ, วันที่ 9 กรกฎาคม 2564 : การสัมภาษณ์)

จากสัมภาษณ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติเป็นเลิศ (Best Practice) ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีแนวทางการพัฒนาดังนี้

1. ศึกษา สํารวจ วิเคราะห์สภาพปัญหา การจัดการ การเลือก การใช้ และการประเมินคุณภาพสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
2. ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดทำ พัฒนาและแลกเปลี่ยน การใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาที่ทันสมัย สำหรับใช้จัดการเรียนการสอนร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ
3. ศึกษาดูงานโรงเรียนที่มีการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ที่ประสบความสำเร็จ
4. อบรมเพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะในการผลิตและการใช้สื่อต่าง ๆ จากสถาบันและหน่วยงานต่าง ๆ อายากหลากหลาย

5. ชุมชนมีส่วนร่วมในการสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนในโรงเรียน
6. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนและผู้ปกครองร่วมกันผลิตและให้ความเห็นเกี่ยวกับการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างต่อเนื่อง
7. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู
8. ครูร่วมกันพัฒนาการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียนอย่างสูงสุด

4. ด้านการประเมินผลการเรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา และครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการสามารถสรุปการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ด้านการประเมินผลการเรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ได้ดังนี้

โรงเรียนที่ 1

“...ร่วมกันจัดทำระเบียบการวัดและประเมินผลให้สอดคล้อง
การหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรสถานศึกษา...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 1 กรกฎาคม 2564 : การสัมภาษณ์)

“...ครูศึกษาระเบียบการวัดและประเมินผล วิธีปฏิบัติให้เกิด
ความเข้าใจ...”

(ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ, วันที่ 1 กรกฎาคม 2564 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 2

“...อบรมพัฒนาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจการปฏิบัติเกี่ยวกับ
การประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ถูกต้อง...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 1 กรกฎาคม 2564 : การสัมภาษณ์)

“...วัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง จากสิ่งที่ผู้เรียนได้
ปฏิบัติจริง และความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน เช่น การประเมินจากการปฏิบัติ หรือการประเมิน
โดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน รวมถึงการประเมินตนเอง และการประเมินโดยเพื่อน...”

(ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ, วันที่ 1 กรกฎาคม 2564 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 3

“...ร่วมกันพัฒนาเกณฑ์ที่ใช้ตัดสินผลการประเมินให้มีความชัดเจน เป็นไปได้ มีความยุติธรรมตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 2 กรกฎาคม 2564 : การสัมภาษณ์)

“...ใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการปรับปรุงรูปแบบการวัดและ ประเมินผลรวมถึงเกณฑ์ชี้วัดความสำเร็จ...”

(ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ, วันที่ 2 กรกฎาคม 2564 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 4

“...กระตุ้นให้ครูออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหากิจกรรมการเรียนรู้ และผู้เรียน...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 2 กรกฎาคม 2564 : การสัมภาษณ์)

“...เลือกใช้เครื่องมือที่เหมาะสมและมีการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ...”

(ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ, วันที่ 2 กรกฎาคม 2564 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 5

“...นิเทศติดตามแบบกัลยาณมิตรในการประเมินผลการเรียนการสอน แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อให้เกิดความยุติธรรมแก่ผู้เรียนมากที่สุด...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 9 กรกฎาคม 2564 : การสัมภาษณ์)

“...ครูร่วมกับนักเรียนและผู้ปกครองนำผลการประเมินใช้ในการ ปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิผล...”

(ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ, วันที่ 9 กรกฎาคม 2564 : การสัมภาษณ์)

จากสัมภาษณ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติเป็นเลิศ (Best Practice) ด้านการประเมินผลการเรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

1. ร่วมกันจัดทำระเบียบการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องการหลักสูตร แกนกลางและหลักสูตรสถานศึกษา

2. ครูศึกษาระเบียบการวัดและประเมินผล วิธีปฏิบัติให้เกิดความเข้าใจ
3. อบรมพัฒนาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน
4. ผู้เรียนมีส่วนร่วมวัดและประเมินผลตามสภาพจริง
5. ใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการปรับปรุงรูปแบบการวัดและประเมินผลรวมถึงเกณฑ์ชี้วัดความสำเร็จ
6. กระตุ้นให้ครูออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหากิจกรรมการเรียนรู้ และผู้เรียน
7. เลือกใช้เครื่องมือที่เหมาะสมและมีการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ
8. นิเทศติดตามแบบกัลยาณมิตรในการประเมินผลการเรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
9. ครูร่วมกับนักเรียนและผู้ปกครองนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิผล

ตอนที่ 2 ยก่างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้วิจัยนำผลการศึกษา ระยะเวลาที่ 1 ระยะเวลาที่ 2 และระยะเวลาที่ 3 ตอนที่ 1 มาสังเคราะห์เพื่อนำไปเป็นแนวทางการพัฒนาประกอบการยก่างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปราบกฏดังตาราง 19-22

ตาราง 19 ผลการสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของ
ครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการ
ออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

องค์ประกอบและตัวชี้วัด	การศึกษา Best practice	แนวทางการพัฒนา การเสริมสร้างสมรรถนะ การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู
1. ด้านการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก		
<p>1.1 ศึกษาหน่วยการเรียนรู้ในเรื่องเนื้อหาและวัตถุประสงค์การเรียนรู้</p> <p>1.2 ศึกษา วิเคราะห์ ผู้เรียนในเรื่องวิธีการเรียนรู้และความแตกต่างระหว่างบุคคล</p> <p>1.3 ศึกษารูปแบบการเรียนการสอน วิธีการสอน และเทคนิคการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหา</p> <p>1.4 กำหนดวัตถุประสงค์ที่เน้นการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประยุกต์ ริเริ่มเหมาะสมกับหลักสูตร มาตรฐานสาระการเรียนรู้ ความแตกต่างและธรรมชาติของผู้เรียนเป็นรายบุคคล</p> <p>1.5 ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลายเหมาะสมสอดคล้องกับวัย และความต้องการของผู้เรียน และชุมชน</p>	<p>1.1 จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา สอดคล้องกับนโยบาย การเปลี่ยนแปลงทางสังคม และ บริบทสถานศึกษาให้เป็นปัจจุบัน</p> <p>1.2 ฝึกอบรมครูเกี่ยวกับการ ออกแบบกิจกรรมและจัดทำ แผนการเรียนรู้แบบการจัดการ เรียนรู้เชิงรุกจากวิทยากร ภายนอก</p> <p>1.3 ศึกษาแนวทางการ พัฒนาการออกแบบกิจกรรม และจัดทำแผนการเรียนรู้แบบ การจัดการเรียนรู้เชิงรุกจาก เอกสารตำราของนักวิชาการต่าง ๆ อย่างหลากหลาย</p> <p>1.4 ผู้บริหารและครูร่วมกัน สร้างรูปแบบการเรียนรู้ที่เป็นอัต ลักษณ์ของโรงเรียน</p>	<p>1.1 ชุมชนมีส่วนร่วมจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษาให้ให้เป็น ปัจจุบัน</p> <p>1.2 ร่วมกันศึกษา วิเคราะห์ ความแตกต่างระหว่างบุคคล ของผู้เรียน</p> <p>1.3 ร่วมกันศึกษารูปแบบการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ สอดคล้องกับเนื้อหาและความ แตกต่างระหว่างบุคคล</p> <p>1.4 ร่วมกันกำหนด วัตถุประสงค์ที่เหมาะสมกับ หลักสูตร มาตรฐานสาระการ เรียนรู้ ความแตกต่างและ ธรรมชาติของผู้เรียนเป็น รายบุคคล</p> <p>1.5 ศึกษาและเข้ารับการอบรม เกี่ยวกับการออกแบบกิจกรรม และจัดทำแผนการเรียนรู้แบบ การจัดการเรียนรู้เชิงรุกจาก วิทยากรภายนอก</p>

ตาราง 19 (ต่อ)

องค์ประกอบและตัวชี้วัด	การศึกษา Best practice	แนวทางการพัฒนา การเสริมสร้างสมรรถนะ การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู
1.6 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ อย่างเป็นระบบ โดยบูรณาการอย่างสอดคล้อง เชื่อมโยงกัน 1.7 กำหนดสื่อและแหล่ง การเรียนรู้ 1.8 เลือกวิธีและเครื่องมือวัดผล และตั้งเกณฑ์การประเมินผล	1.5 วิเคราะห์ความสนใจของ ผู้เรียนเพื่อนำไปออกแบบ กิจกรรมและจัดทำแผนการ เรียนรู้ 1.6 ร่วมกันวิเคราะห์จุดเด่นของ สถานศึกษาเพื่อนำมาออกแบบ กิจกรรมและแผนการจัดการ เรียนรู้ 1.7 ออกแบบแผนการจัดการ เรียนรู้โดยบูรณาการภูมิปัญญา ท้องถิ่น 1.8 ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยใน การออกแบบกิจกรรมและจัดทำ แผนการเรียนรู้แบบ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก 1.9 วิพากษ์กิจกรรมการจัดการ เรียนรู้ร่วมกัน	1.6 ร่วมกันวิเคราะห์จุดเด่นของ สถานศึกษาเพื่อนำมาออกแบบ กิจกรรมและ แผนการจัดการเรียนรู้ 1.7 ออกแบบกิจกรรม การเรียนรู้ที่หลากหลาย เหมาะสมสอดคล้องกับวัย และ ความต้องการของผู้เรียน และ ชุมชน 1.8 จัดทำแผนการจัดการ เรียนรู้อย่างเป็นระบบ โดยบูรณาการเชื่อมโยงองค์ ความรู้ที่หลากหลาย 1.9 บูรณาการใช้เทคโนโลยีที่ ทันสมัยในการออกแบบ กิจกรรมและจัดทำแผนการ เรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้ เชิงรุก 1.10 วิพากษ์กิจกรรม การจัดการเรียนรู้ร่วมกัน

จากตาราง 19 ผลการสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการ
 เรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 ด้านการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีดังนี้

- 1.1 ชุมชนมีส่วนร่วมจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้ใช้เป็นปัจจุบัน
- 1.2 ร่วมกันศึกษา วิเคราะห์ ความแตกต่างระหว่างบุคคล ของผู้เรียน

- 1.3 ร่วมกันศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาและความแตกต่างระหว่างบุคคล
- 1.4 ร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์ให้เหมาะสมกับหลักสูตร มาตรฐานสาระการเรียนรู้ ความแตกต่างและธรรมชาติของผู้เรียนเป็นรายบุคคล
- 1.5 ศึกษาและเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกจากวิทยากรภายนอก
- 1.6 ร่วมกันวิเคราะห์จุดเด่นของสถานศึกษาเพื่อนำมาออกแบบกิจกรรมและแผนการจัดการเรียนรู้
- 1.7 ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสมสอดคล้องกับวัยและความต้องการของผู้เรียน และชุมชน
- 1.8 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบโดยบูรณาการเชื่อมโยงองค์ความรู้ที่หลากหลาย
- 1.9 บูรณาการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
- 1.10 วิพากษ์กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน

ตาราง 20 ผลการสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

องค์ประกอบและตัวชี้วัด	การศึกษา Best practice	แนวทางการพัฒนาการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู
2. ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก		
2.1 วิเคราะห์ความต้องการหรือความสนใจของผู้เรียนเป็นสำคัญ	2.1 สร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างครูและนักเรียนในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อเกิดแนวทางการพัฒนาที่ไปในทิศทางเดียวกัน	2.1 เข้ารับการฝึกอบรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จากวิทยากรที่ประสบความสำเร็จในการสอน

ตาราง 20 (ต่อ)

องค์ประกอบและตัวชี้วัด	การศึกษา Best practice	แนวทางการพัฒนา การเสริมสร้างสมรรถนะ การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู
<p>2.2 ใช้รูปแบบ วิธีการ หรือเทคนิคการสอนต่าง ๆ ในการกระตุ้นให้ผู้เรียนเรียนเกิดความคิดขยายจากความคิดเดิมในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง</p> <p>2.3 เลือกกิจกรรมที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องเชื่อมโยงกับมาตรฐานหรือตัวชี้วัด</p> <p>2.4 เน้นให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง</p> <p>2.5 จัดให้มีการฝึกและการปฏิบัติที่มีความท้าทายและหลากหลาย</p> <p>2.6 ร่วมกันสรุปประเด็นที่ได้จากกระบวนการคิดที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้</p> <p>2.7 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและการประเมินผล มีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับกิจกรรม</p> <p>2.8 กระตุ้นผู้เรียนให้ตื่นตัวตลอดเวลา เพื่อการจัดการชั้นเรียนที่ตีขณะฝึกปฏิบัติ</p>	<p>2.2 เชิญวิทยากรภายนอกที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และประสบความสำเร็จในการสอนมาให้ความรู้แก่ครูในโรงเรียน</p> <p>2.3 ศึกษาดูงานโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ</p> <p>2.4 ครูร่วมกันสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่แสดงถึงอัตลักษณ์ของโรงเรียน</p> <p>2.5 ส่งเสริมให้ครูฝึกอบรมเพื่อให้เกิดจากการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่มีรูปแบบทันสมัย สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน</p> <p>2.6 ครูจัดกิจกรรมโดยบูรณาการใช้เทคโนโลยีร่วมอย่างสร้างสรรค์</p>	<p>2.2 ศึกษาดูงานโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ</p> <p>2.3 สร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างครูและนักเรียนในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อเกิดแนวทางการพัฒนาที่ไปในทิศทางเดียวกัน</p> <p>2.4 ร่วมกันวิเคราะห์ความต้องการหรือความสนใจของผู้เรียน</p> <p>2.5 ใช้รูปแบบ วิธีการ หรือเทคนิคการสอนต่าง ๆ ในการกระตุ้นให้ผู้เรียนเรียนเกิดความคิดขยายจากความคิดเดิมในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง</p> <p>2.6 เลือกกิจกรรมที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องเชื่อมโยงกับมาตรฐานหรือตัวชี้วัด และบริบทสถานศึกษา</p>

ตาราง 20 (ต่อ)

องค์ประกอบและตัวชี้วัด	การศึกษา Best practice	แนวทางการพัฒนา การเสริมสร้างสมรรถนะ การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู
	2.7 นำปราชญ์ชาวบ้านมาร่วม จัดกิจกรรมการเรียนการสอน 2.8 ชุมชนมีส่วนร่วมในการ นิเทศติดตามการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญอย่างต่อเนื่อง 2.9 ใช้ชุมชนการเรียนรู้ทาง วิชาชีพในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แนวทางการพัฒนาการจัดการ เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่ มีประสิทธิภาพ 2.10 นำผลสำเร็จที่เกิดจากการ จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญเป็นส่วนหนึ่งในการ พิจารณาความดีความชอบ	2.7 ชุมชนมีส่วนร่วมจัด กิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนสามารถ สร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองมี ความท้าทายและปฏิบัติ กิจกรรมอย่างหลากหลาย 2.8 บูรณาการใช้เทคโนโลยีร่วม อย่างสร้างสรรค์ในการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน 2.9 ชุมชนมีส่วนร่วมในการ นิเทศติดตามการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญอย่างต่อเนื่อง 2.10 ใช้ชุมชนการเรียนรู้ทาง วิชาชีพในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แนวทางการพัฒนาการจัดการ เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่ มีประสิทธิภาพ

จากตาราง 20 ผลการสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

2.1 เข้ารับการฝึกอบรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จากวิทยากรที่ประสบความสำเร็จในการสอน

2.2 ศึกษาดูงานโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

- 2.3 สร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างครูและนักเรียนในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อเกิดแนวทางการพัฒนาที่ไปในทิศทางเดียวกัน
- 2.4 ร่วมกันวิเคราะห์ความต้องการหรือความสนใจของผู้เรียน
- 2.5 ใช้รูปแบบ วิธีการ หรือเทคนิคการสอนต่าง ๆ ในการกระตุ้นให้ผู้เรียนเรียนเกิดความคิดขยายจากความคิดเดิมในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง
- 2.6 เลือกกิจกรรมที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องเชื่อมโยงกับมาตรฐานหรือตัวชี้วัด และบริบทสถานศึกษา
- 2.7 ชุมชนมีส่วนร่วมจัดกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง มีความท้าทายและปฏิบัติกิจกรรมอย่างหลากหลาย
- 2.8 บูรณาการใช้เทคโนโลยีร่วมอย่างสร้างสรรค์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- 2.9 ชุมชนมีส่วนร่วมในการนิเทศติดตามการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างต่อเนื่อง
- 2.10 ใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่มีประสิทธิผล

ตาราง 21 ผลการสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

องค์ประกอบและตัวชี้วัด	การศึกษา Best Practice	แนวทางการพัฒนาการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู
3. ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก		
3.1 ศึกษา วิเคราะห์สภาพปัญหา การใช้และการประเมินคุณภาพสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.1 ศึกษา สํารวจ วิเคราะห์สภาพปัญหา การจัดการ การเลือก การใช้และการประเมินคุณภาพสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.1 ศึกษา วิเคราะห์สภาพปัญหา การใช้และการประเมินคุณภาพสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ตาราง 21 (ต่อ)

องค์ประกอบและตัวชี้วัด	การศึกษา Best Practice	แนวทางการพัฒนา การเสริมสร้างสมรรถนะ การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู
<p>3.2 จัดหาสื่อ เทคโนโลยี และ แหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยอย่าง หลากหลายเพื่อใช้ในการเรียน การสอนและการพัฒนางานด้าน วิชาการ</p> <p>3.3 เลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ ผ่านการประเมินคุณภาพทาง วิชาการสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์การเรียนรู้</p> <p>3.4 สื่อและแหล่งเรียนรู้ เหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียน</p> <p>3.5 สื่อและแหล่งเรียนรู้ เหมาะสมกับจำนวนของผู้เรียน และกิจกรรมการเรียนการสอน</p> <p>3.6 ส่งเสริม สนับสนุนให้พัฒนา ครูเพื่อผลิต พัฒนาสื่อ นวัตกรรม การเรียนการสอน</p> <p>3.7 กำกับติดตาม ประเมินผล การผลิต จัดหา พัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี การศึกษาอย่างต่อเนื่อง</p> <p>3.8 เลือกสื่อการสอนที่มี วิธีการใช้งาน เก็บรักษา และ บำรุงรักษา ได้สะดวก</p>	<p>3.2 ประสานความร่วมมือใน การผลิต จัดหา พัฒนาและ แลกเปลี่ยนการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี การศึกษาที่ทันสมัย สำหรับใช้ จัดการเรียนการสอนร่วมกับ หน่วยงานต่าง ๆ</p> <p>3.3 ศึกษาดูงานโรงเรียนที่มี การใช้และพัฒนาสื่อ และ แหล่งเรียนรู้แบบการจัดการ เรียนรู้เชิงรุก ที่ประสบ ความสำเร็จ</p> <p>3.4 อบรมเพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะในการผลิตและการใช้สื่อ ต่าง ๆ จากสถาบันและ หน่วยงานต่าง ๆ อย่าง หลากหลาย</p> <p>3.5 ชุมชนมีส่วนร่วมในการ สร้างและพัฒนาแหล่งเรียนใน โรงเรียน</p>	<p>3.2 ประสานความร่วมมือใน การผลิต จัดหา พัฒนาและ แลกเปลี่ยนการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี การศึกษาที่ทันสมัย สำหรับใช้ จัดการเรียนการสอนร่วมกับ หน่วยงานต่าง ๆ</p> <p>3.3 ศึกษาดูงานโรงเรียนที่มี การใช้และพัฒนาสื่อ และ แหล่งเรียนรู้แบบการจัดการ เรียนรู้เชิงรุก ที่ประสบ ความสำเร็จ</p> <p>3.4 อบรมเพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะในการผลิตและการใช้ สื่อต่าง ๆ จากสถาบันและ หน่วยงานต่าง ๆ อย่าง หลากหลาย</p> <p>3.5 เลือกใช้สื่อและเทคโนโลยี ที่ผ่านการประเมินคุณภาพทาง วิชาการสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์การเรียนรู้</p> <p>3.6 เลือกสื่อการสอนที่มี วิธีการใช้งาน เก็บรักษา และ บำรุงรักษา ได้สะดวก</p>

ตาราง 21 (ต่อ)

องค์ประกอบและตัวชี้วัด	การศึกษา Best Practice	แนวทางการพัฒนาการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู
	<p>3.6 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนและผู้ปกครองร่วมกันผลิตและให้ความเห็นเกี่ยวกับการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างต่อเนื่อง</p> <p>3.7 ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู</p> <p>3.8 ครูร่วมกันพัฒนาการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียนอย่างสูงสุด</p>	<p>3.7 ชุมชนมีส่วนร่วมในการสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนในโรงเรียน</p> <p>3.8 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนและผู้ปกครองร่วมกันผลิตและให้ความเห็นเกี่ยวกับการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างต่อเนื่อง</p> <p>3.9 ชุมชนร่วมกำกับติดตามประเมินผล การผลิต จัดหา พัฒนาและใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง</p> <p>3.10 พัฒนาการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียนอย่างสูงสุด</p>

จากตาราง 21 ผลการสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีแนวทางการพัฒนาดังนี้

3.1 ศึกษา วิเคราะห์สภาพปัญหา การใช้และการประเมินคุณภาพสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

- 3.2 ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดทำ พัฒนาและแลกเปลี่ยนการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาที่ทันสมัย สำหรับใช้จัดการเรียนการสอนร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ
- 3.3 ศึกษาดูงานโรงเรียนที่มีการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการ เรียนรู้เชิงรุก ที่ประสบความสำเร็จ
- 3.4 อบรมเพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะในการผลิตและการใช้สื่อต่าง ๆ จากสถาบันและ หน่วยงานต่าง ๆ อยากรหลากหลาย
- 3.5 เลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ผ่านการประเมินคุณภาพทางวิชาการสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์การเรียนรู้
- 3.6 เลือกสื่อการสอนที่มีวิธีการใช้งาน เก็บรักษา และบำรุงรักษา ได้สะดวก
- 3.7 ชุมชนมีส่วนร่วมในการสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนในโรงเรียน
- 3.8 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนและผู้ปกครองร่วมกันผลิตและให้ความเห็นเกี่ยวกับการใช้และ พัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในการจัดการเรียนการสอนของครูอย่าง ต่อเนื่อง
- 3.9 ชุมชนร่วมกำกับติดตาม ประเมินผล การผลิต จัดทำ พัฒนาและใช้สื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
- 3.10 พัฒนาการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกให้มี ประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียนอย่างสูงสุด

ตาราง 22 ผลการสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของ ครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการ ประเมินผลการเรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

องค์ประกอบและตัวชี้วัด	การศึกษา Best practice	แนวทางการพัฒนา การเสริมสร้างสมรรถนะ การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู
4. ด้านการประเมินผลการเรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก		
4.1 ออกแบบวิธีการวัดและ ประเมินผลอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรม การเรียนรู้ และผู้เรียน	4.1 ร่วมกันจัดทำระเบียบการ วัดและประเมินผลให้สอดคล้อง การหลักสูตรแกนกลางและ หลักสูตรสถานศึกษา	4.1 ร่วมกันจัดทำระเบียบ การวัดและประเมินผลให้ สอดคล้องหลักสูตรแกนกลาง และหลักสูตรสถานศึกษา

ตาราง 22 (ต่อ)

องค์ประกอบและตัวชี้วัด	การศึกษา Best practice	แนวทางการพัฒนา การเสริมสร้างสมรรถนะ การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู
<p>4.2 สร้างและตรวจสอบ คุณภาพเครื่องมือการวัดและ ประเมินผล</p> <p>4.3 นำเครื่องมือวัดและ ประเมินผลไปใช้อย่างถูกต้อง เหมาะสม</p> <p>4.4 ระวังความคลาดเคลื่อน หรือความผิดพลาดของการวัด</p> <p>4.5 วัดและประเมินผลผู้เรียน ตามสภาพจริง</p> <p>4.6 นำผลการประเมินการ เรียนรู้มาใช้ในการพัฒนาการ จัดการเรียนรู้</p>	<p>4.2 ครูศึกษาระเบียบการวัด และประเมินผล วิธีปฏิบัติให้เกิด ความเข้าใจ</p> <p>4.3 อบรมพัฒนาเพื่อสร้าง ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติ เกี่ยวกับการประเมินผลการ เรียนรู้ของผู้เรียน</p> <p>4.4 ผู้เรียนมีส่วนร่วมวัดและ ประเมินผลตามสภาพจริง</p> <p>4.5 ใช้ชุมชนการเรียนรู้ทาง วิชาชีพในการปรับปรุงรูปแบบ การวัดและประเมินผลรวมถึง เกณฑ์ชี้วัดความสำเร็จ</p> <p>4.6 กระตุ้นให้ครูออกแบบ วิธีการวัดและประเมินผลอย่าง หลากหลาย เหมาะสมกับ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ และ ผู้เรียน</p> <p>4.7 เลือกใช้เครื่องมือที่ เหมาะสมและมีการประเมินโดย ผู้เชี่ยวชาญ</p>	<p>4.2 ศึกษาระเบียบการวัดและ ประเมินผล วิธีปฏิบัติให้เกิด ความเข้าใจ</p> <p>4.3 อบรมพัฒนาเพื่อสร้าง ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติ เกี่ยวกับการประเมินผลการ เรียนรู้ของผู้เรียน</p> <p>4.4 ออกแบบวิธีการวัดและ ประเมินผลอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรม การเรียนรู้ และผู้เรียน</p> <p>4.5 สร้างและตรวจสอบ คุณภาพเครื่องมือการวัดและ ประเมินผล</p> <p>4.6 นำเครื่องมือวัดและ ประเมินผลไปใช้อย่างถูกต้อง เหมาะสม</p> <p>4.7 ใช้ชุมชนการเรียนรู้ทาง วิชาชีพในการปรับปรุงรูปแบบ การวัดและประเมินผลรวมถึง เกณฑ์ชี้วัดความสำเร็จ</p> <p>4.8 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัด และประเมินตามสภาพจริง</p>

ตาราง 22 (ต่อ)

องค์ประกอบและตัวชี้วัด	การศึกษา Best practice	แนวทางการพัฒนา การเสริมสร้างสมรรถนะ การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู
	4.8 นิเทศติดตามแบบ กัลยาณมิตรในการประเมินผล การเรียนการสอนแบบการ จัดการเรียนรู้เชิงรุก 4.9 ครู ร่วมกับนักเรียนและผู้ปกครอง นำผลการประเมินไปใช้ในการ ปรับปรุงและพัฒนาการเรียน เรียนสอนให้เกิดประสิทธิผล	4.9 ชุมชนมีส่วนร่วมนิเทศ ติดตามแบบกัลยาณมิตรในการ ประเมินผลการเรียนการสอน แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 4.10 ครูร่วมกับนักเรียนและ ผู้ปกครองนำผลการประเมิน ไปใช้ในการปรับปรุงและ พัฒนาการเรียนเรียนสอนให้ เกิดประสิทธิผล

จากตาราง 22 ผลการสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการประเมินผลการเรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

- 4.1 ร่วมกันจัดทำระเบียบการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องการหลักสูตรแกนกลาง และหลักสูตรสถานศึกษา
- 4.2 ศึกษาระเบียบการวัดและประเมินผล วิธีปฏิบัติให้เกิดความเข้าใจ
- 4.3 อบรมพัฒนาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจการปฏิบัติเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน
- 4.4 ออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรม การเรียนรู้ และผู้เรียน
- 4.5 สร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวัดและประเมินผล
- 4.6 นำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม
- 4.7 ใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการปรับปรุงรูปแบบการวัดและประเมินผลรวมถึง เกณฑ์ชี้วัดความสำเร็จ
- 4.8 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินตามสภาพจริง

4.9 ชุมชนมีส่วนร่วมนิเทศติดตามแบบกัลยาณมิตรในการประเมินผลการเรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

4.10 ครูร่วมกับนักเรียนและผู้ปกครองนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิผล

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากขั้นตอนที่ 2 ตอนที่ 1 สังเคราะห์ได้แนวทางการพัฒนาประกอบการร่างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามกรอบแนวคิด ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ของโปรแกรม 3) เนื้อหา 4) วิธีการพัฒนา และ 5) การประเมินผลการพัฒนา ดังนี้

(ฉบับร่าง)

โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. หลักการ

โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดทำขึ้นเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้ครูสามารถนำความรู้ ความเข้าใจ ที่ได้จากการพัฒนา ไปพัฒนาศักยภาพครูให้มีสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และดำเนินการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้เกิดประสิทธิผล

2. วัตถุประสงค์ของโปรแกรม

เพื่อพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ทั้ง 4 ด้าน คือ 1) ด้านการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 2) ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 3) ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และ 4) ด้านการประเมินผลการเรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

3. เนื้อหา

เนื้อหาของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งออกเป็น 4 Module ได้แก่

Module 1 การออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย

- 1.1 ชุมชนมีส่วนร่วมจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้ให้เป็นปัจจุบัน
- 1.2 ร่วมกันศึกษา วิเคราะห์ ความแตกต่างระหว่างบุคคล ของผู้เรียน
- 1.3 ร่วมกันศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาและความแตกต่างระหว่างบุคคล
- 1.4 ร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์ที่เหมาะสมกับหลักสูตร มาตรฐานสาระการเรียนรู้ ความแตกต่างและธรรมชาติของผู้เรียนเป็นรายบุคคล
- 1.5 ศึกษาและเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกจากวิทยากรภายนอก
- 1.6 ร่วมกันวิเคราะห์จุดเด่นของสถานศึกษาเพื่อนำมาออกแบบกิจกรรมและแผนการจัดการเรียนรู้
- 1.7 ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสมสอดคล้องกับวัย และความต้องการของผู้เรียน และชุมชน
- 1.8 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบโดยบูรณาการเชื่อมโยงองค์ความรู้ อย่างหลากหลาย
- 1.9 บูรณาการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
- 1.10 วิพากษ์กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน

Module 2 การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย

- 2.1 เข้ารับการฝึกอบรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จากวิทยากรที่ประสบความสำเร็จในการสอน
- 2.2 ศึกษาดูงานโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 2.3 สร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างครูและนักเรียนในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อเกิดแนวทางการพัฒนาที่ไปในทิศทางเดียวกัน
- 2.4 ร่วมกันวิเคราะห์ความต้องการหรือความสนใจของผู้เรียน

2.5 ใช้รูปแบบ วิธีการ หรือเทคนิคการสอนต่าง ๆ ในการกระตุ้นให้ผู้เรียนเรียนเกิดความคิดขยายจากความคิดเดิมในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง

2.6 เลือกกิจกรรมที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องเชื่อมโยงกับมาตรฐานหรือตัวชี้วัด และบริบทสถานศึกษา

2.7 ชุมชนมีส่วนร่วมจัดกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองมีความท้าทายและปฏิบัติกิจกรรมอย่างหลากหลาย

2.8 บูรณาการใช้เทคโนโลยีร่วมอย่างสร้างสรรค์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2.9 ชุมชนมีส่วนร่วมในการนิเทศติดตามการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างต่อเนื่อง

2.10 ใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่มีประสิทธิภาพ

Module 3 การใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย

3.1 ศึกษา วิเคราะห์สภาพปัญหา การใช้และการประเมินคุณภาพสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

3.2 ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดทำ พัฒนาและแลกเปลี่ยนการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาที่ทันสมัย สำหรับใช้จัดการเรียนการสอนร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ

3.3 ศึกษาดูงานโรงเรียนที่มีการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ที่ประสบความสำเร็จ

3.4 อบรมเพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะในการผลิตและการใช้สื่อต่าง ๆ จากสถาบันและหน่วยงานต่าง ๆ อย่างหลากหลาย

3.5 เลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ผ่านการประเมินคุณภาพทางวิชาการสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้

3.6 เลือกสื่อการสอนที่มีวิธีการใช้งาน เก็บรักษา และบำรุงรักษา ได้สะดวก

3.7 ชุมชนมีส่วนร่วมในการสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนในโรงเรียน

3.8 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนและผู้ปกครองร่วมกันผลิตและให้ความเห็นเกี่ยวกับการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างต่อเนื่อง

3.9 ชุมชนร่วมกำกับติดตาม ประเมินผล การผลิต จัดทำ พัฒนาและใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

3.10 พัฒนาการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียนอย่างสูงสุด

Module 4 การประเมินผลการเรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกประกอบด้วย

4.1 ร่วมกันจัดทำระเบียบการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องการหลักสูตรแกนกลาง และหลักสูตรสถานศึกษา

4.2 ศึกษาระเบียบการวัดและประเมินผล วิธีปฏิบัติให้เกิดความเข้าใจ

4.3 อบรมพัฒนาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจการปฏิบัติเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

4.4 ออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ และผู้เรียน

4.5 สร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวัดและประเมินผล

4.6 นำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม

4.7 ใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการปรับปรุงรูปแบบการวัดและประเมินผล รวมถึงเกณฑ์วัดความสำเร็จ

4.8 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินตามสภาพจริง

4.9 ชุมชนมีส่วนร่วมนิเทศติดตามแบบกัลยาณมิตรในการประเมินผลการเรียน การสอนแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

4.10 ครูร่วมกับนักเรียนและผู้ปกครองนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิผล

4. วิธีการพัฒนา

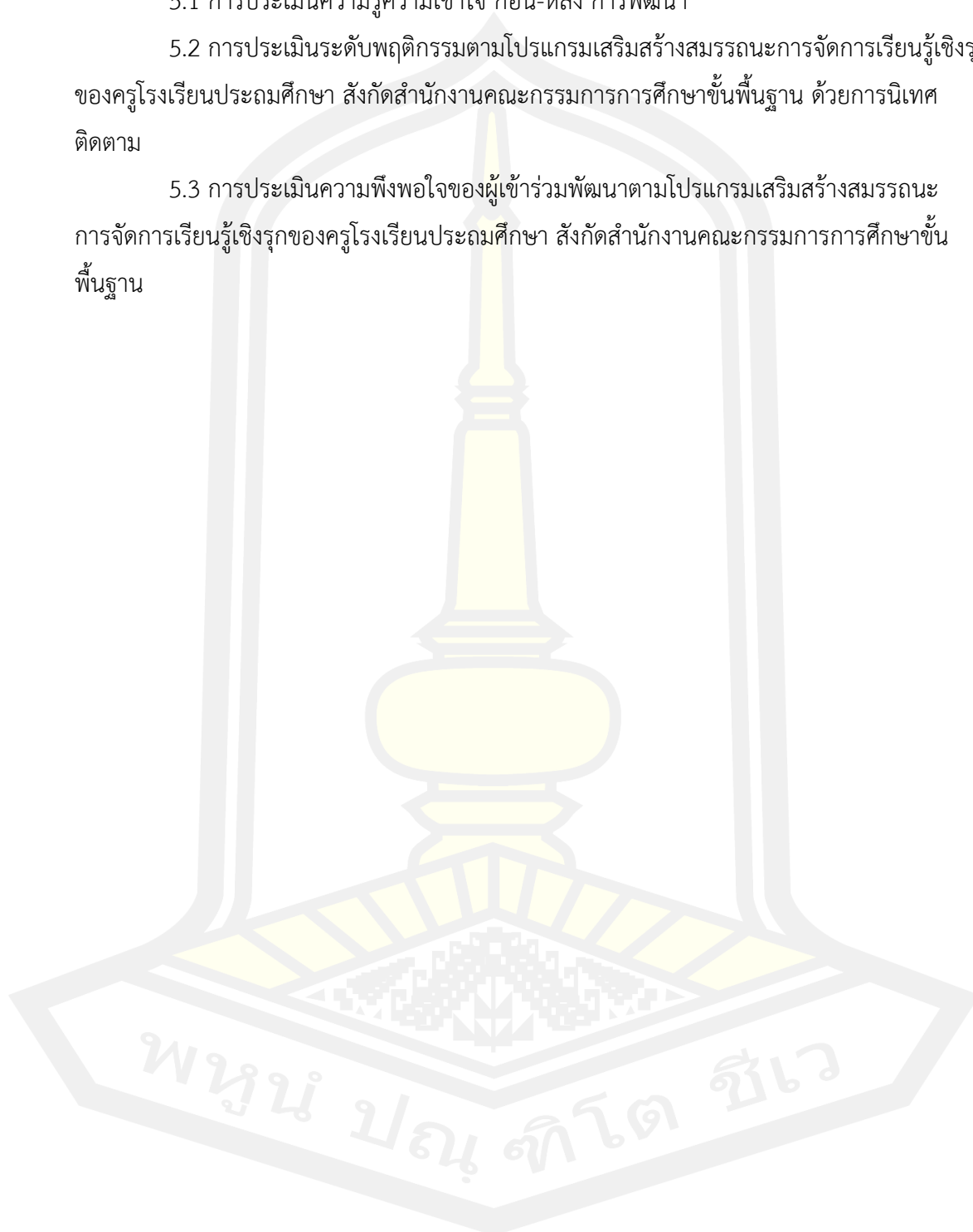
ใช้วิธีการพัฒนาตามหลักการพัฒนา 70: 20:10 ประกอบด้วย 1) ร้อยละ 70 คือ อัตราส่วนของการเรียนรู้จากประสบการณ์การทำงาน 2) ร้อยละ 20 คือ อัตราส่วนของกิจกรรมจากการเรียนรู้จากการทำงานร่วมกับผู้อื่น การเรียนรู้จากบุคคลอื่น ๆ และ 3) ร้อยละ 10 คือ อัตราส่วนของกิจกรรมที่จะช่วยให้เกิดการพัฒนาตนเองจากการอบรม วิธีการที่จะนำมาใช้ในการดำเนินการพัฒนาครูตามโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ 1) การเรียนรู้ด้วยตนเอง 2) การศึกษาดูงาน 3) การประชุมเชิงปฏิบัติการ 4) การบูรณาการกับการปฏิบัติงาน

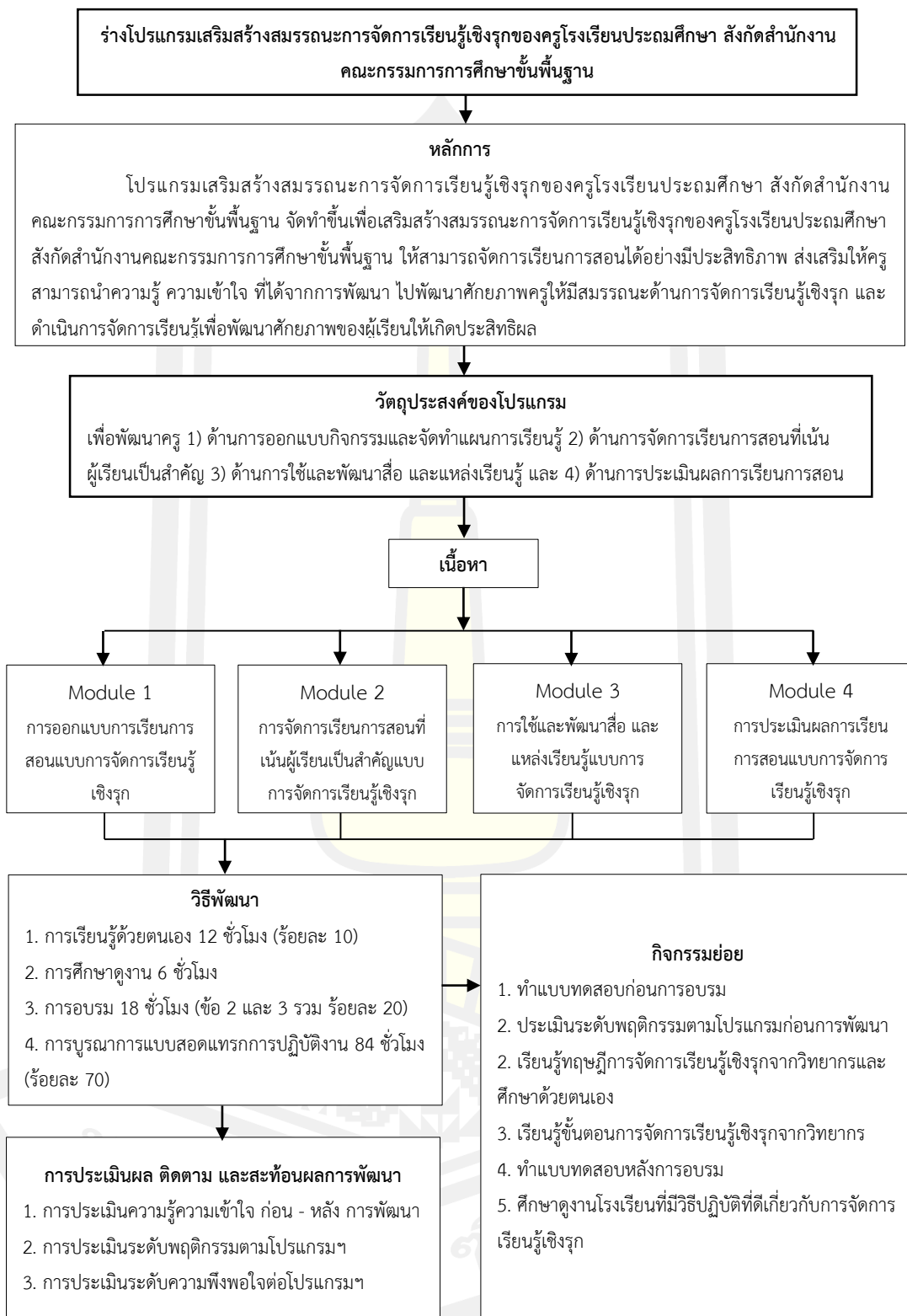
5. การประเมินผลการพัฒนา

5.1 การประเมินความรู้ความเข้าใจ ก่อน-หลัง การพัฒนา

5.2 การประเมินระดับพฤติกรรมตามโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยการนิเทศติดตาม

5.3 การประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมพัฒนาตามโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ภาพประกอบ 3 ร่างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 3 ตรวจสอบยืนยันและประเมินร่างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การตรวจสอบยืนยันร่างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ด้วยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2564 เวลา 09.30 น.-12.00 น. ณ ห้องประชุม โรงเรียนบ้านดอนวิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 1 มีข้อเสนอแนะ ปรากฏดังตาราง 23

ตาราง 23 ผลการสนทนากลุ่มเพื่อตรวจสอบยืนยันโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ร่างโปรแกรม	ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลแก้ไข
1. หลักการ	ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอให้คงไว้	คงไว้
2. วัตถุประสงค์ของโปรแกรม	ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอให้กำหนด วัตถุประสงค์เป็นรายข้อเป็น การพัฒนาความรู้ความเข้าใจ และพฤติกรรม	1. เพื่อพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการ เรียนรู้เชิงรุก 2. เพื่อพัฒนาความสามารถใน การจัดการเรียนรู้เชิงรุก
3. เนื้อหา		
Module 1 การออกแบบ กิจกรรมและจัดทำแผน การเรียนรู้แบบการจัดการ เรียนรู้เชิงรุก	- ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอให้ปรับ ข้อความชื่อ Module ให้กระชับ - ตัดคำฟุ่มเฟือยในแนวทาง การพัฒนา	Module 1 การออกแบบ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วยแนวทาง การพัฒนา 10 ข้อ
Module 2 การจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญแบบการจัดการเรียนรู้ เชิงรุก	- ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอให้ปรับชื่อ Module และข้อความ แนวทางการพัฒนาให้กระชับ - เรียงลำดับการปฏิบัติ ก่อน-หลัง	Module 2 การจัดการเรียนรู้ เชิงรุก ประกอบด้วยแนวทาง การพัฒนา 10 ข้อ

ตาราง 23 (ต่อ)

ร่างโปรแกรม	ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลแก้ไข
Module 3 การใช้และพัฒนา สื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการ จัดการเรียนรู้เชิงรุก	- ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอให้ปรับชื่อ Module ให้สอดคล้องกับชื่อ โปรแกรมและปรับข้อความแนว ทางการพัฒนาให้กระชับ - เรียงลำดับการปฏิบัติ ก่อน-หลัง	Module 3 การใช้และพัฒนา สื่อ และแหล่งเรียนรู้ สำหรับ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วยแนวทาง การพัฒนา 10 ข้อ
Module 4 การประเมินผลการ เรียนการสอนแบบการจัดการ เรียนรู้เชิงรุก	- ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอให้ปรับชื่อ Module และข้อความแนว ทางการพัฒนาให้กระชับ - เพิ่มรายละเอียดให้เป็นเกณฑ์ ที่สามารถปฏิบัติได้จริง	Module 4 การประเมินผลการ จัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วยแนวทาง การพัฒนา 10 ข้อ
4. วิธีการพัฒนา 1) การเรียนรู้ด้วยตนเอง 2) การศึกษาดูงาน 3) การประชุมเชิงปฏิบัติการ 4) การบูรณาการกับการ ปฏิบัติงาน	ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอให้ กำหนดเวลาเป็นรายชั่วโมง แต่ละกิจกรรมการพัฒนาให้ ชัดเจนตามหลักการพัฒนา 70 20 : 10	1. การเรียนรู้ด้วยตนเอง 12 ชั่วโมง (ร้อยละ 10) 2. การศึกษาดูงาน 6 ชั่วโมง 3. การประชุมเชิงปฏิบัติการ 18 ชั่วโมง (ข้อ 2 และ 3 รวม ร้อย ละ 20) 4. การบูรณาการแบบ สอดแทรกการปฏิบัติงาน 84 ชั่วโมง (ร้อยละ 70)
5. การประเมินผลการพัฒนา 5.1 การประเมินความรู้ความ เข้าใจ ก่อน-หลัง การพัฒนา	ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอให้คงไว้	คงไว้

ตาราง 23 (ต่อ)

ร่างโปรแกรม	ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลแก้ไข
5.2 การประเมินระดับ พฤติกรรมตามโปรแกรม เสริมสร้างสมรรถนะการจัดการ เรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน ด้วยการนิเทศติดตาม 5.3 การประเมินความพึงพอใจ ของผู้เข้าร่วมพัฒนาตาม โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะ การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน		

ผู้วิจัยนำร่างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียน
 ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปตรวจสอบยืนยัน โดย
 ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ด้วยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) แล้วนำมาปรับปรุง
 แก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ได้โปรแกรมฯ ฉบับปรับปรุง ดังนี้

พหุบัณฑิต ชีวะ

(ฉบับปรับปรุง)

**โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**

1. หลักการ

โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดทำขึ้นเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้ครูสามารถนำความรู้ ความเข้าใจ ที่ได้จากการพัฒนา ไปพัฒนาศักยภาพครูให้มีสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และดำเนินการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้เกิดประสิทธิผล

2. วัตถุประสงค์ของโปรแกรม

2.1 เพื่อพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 เพื่อพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. เนื้อหา

เนื้อหาของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งออกเป็น 4 Module ได้แก่

Module 1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย

- 1.1 ชุมชนมีส่วนร่วมจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้ให้เป็นปัจจุบัน
- 1.2 ร่วมกันศึกษา วิเคราะห์ ความแตกต่างระหว่างบุคคล ของผู้เรียน
- 1.3 ศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาและความแตกต่างระหว่างบุคคล
- 1.4 กำหนดวัตถุประสงค์ให้เหมาะสมกับหลักสูตร มาตรฐานสาระการเรียนรู้ ความแตกต่างและธรรมชาติของผู้เรียนเป็นรายบุคคล
- 1.5 ศึกษาและเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกจากวิทยากรภายนอก

1.6 ร่วมกันวิเคราะห์จุดเด่นของสถานศึกษาเพื่อนำมาออกแบบกิจกรรมและแผนการจัดการเรียนรู้

1.7 ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลายเหมาะสมสอดคล้องกับวัย และความต้องการของผู้เรียน และชุมชน

1.8 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบโดยบูรณาการเชื่อมโยงองค์ความรู้อย่างหลากหลาย

1.9 บูรณาการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

1.10 วิพากษ์กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน

Module 2 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย

2.1 เข้ารับการฝึกอบรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จากวิทยากรที่ประสบความสำเร็จในการสอน

2.2 ศึกษาดูงานโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.3 สร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างครูและนักเรียนในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อเกิดแนวทางการพัฒนาที่ไปในทิศทางเดียวกัน

2.4 ร่วมกันวิเคราะห์ความต้องการหรือความสนใจของผู้เรียน

2.5 ใช้รูปแบบ วิธีการ หรือเทคนิคการสอนต่าง ๆ ในการกระตุ้นให้ผู้เรียนเรียนเกิดความคิดขยายจากความคิดเดิมในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง

2.6 เลือกกิจกรรมที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องเชื่อมโยงกับมาตรฐานหรือตัวชี้วัด และบริบทสถานศึกษา

2.7 บูรณาการใช้เทคโนโลยีร่วมอย่างสร้างสรรค์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2.8 ชุมชนมีส่วนร่วมจัดกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองมีความท้าทายและปฏิบัติกิจกรรมอย่างหลากหลาย

2.9 ชุมชนมีส่วนร่วมในการนิเทศติดตามการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างต่อเนื่อง

2.10 ใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่มีประสิทธิภาพ

Module 3 การใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย

3.1 ศึกษา วิเคราะห์สภาพปัญหา การใช้และการประเมินคุณภาพสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

3.2 ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดทำ พัฒนาและแลกเปลี่ยนการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาที่ทันสมัย สำหรับใช้จัดการเรียนการสอนร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ

3.3 ศึกษาดูงานโรงเรียนที่มีการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ที่ประสบความสำเร็จ

3.4 เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะในการผลิตและการใช้สื่อต่าง ๆ จากสถาบันและหน่วยงานต่าง ๆ อย่างหลากหลาย

3.5 เลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ผ่านการประเมินคุณภาพทางวิชาการสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้

3.6 เลือกสื่อการสอนที่มีวิธีการใช้งาน เก็บรักษา และบำรุงรักษา ได้สะดวก

3.7 ชุมชนมีส่วนร่วมในการสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนในโรงเรียน

3.8 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนและผู้ปกครองร่วมกันผลิตและให้ความเห็นเกี่ยวกับการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างต่อเนื่อง

3.9 ชุมชนร่วมกำกับติดตาม ประเมินผล การผลิต จัดทำ พัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

3.10 พัฒนาการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียนอย่างสูงสุด

Module 4 การประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย

4.1 ร่วมกันจัดทำระเบียบการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องการหลักสูตรแกนกลาง และหลักสูตรสถานศึกษา

4.2 ศึกษาระเบียบการวัดและประเมินผล วิธีปฏิบัติให้เกิดความเข้าใจ

4.3 อบรมพัฒนาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจการปฏิบัติเกี่ยวกับการประเมินผล การเรียนรู้ของผู้เรียน

4.4 ออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ และผู้เรียน

4.5 สร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวัดและประเมินผล

4.6 นำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม

4.7 ใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการปรับปรุงรูปแบบการวัดและประเมินผล รวมถึงเกณฑ์ชี้วัดความสำเร็จให้มีประสิทธิภาพ

4.8 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินตามสภาพจริง

4.9 ชุมชนมีส่วนร่วมนิเทศติดตามแบบกัลยาณมิตรในการประเมินผลการเรียน การสอนแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

4.10 ครูร่วมกับนักเรียนและผู้ปกครองนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิผล

4. วิธีการพัฒนา

ใช้วิธีการพัฒนาตามหลักการพัฒนา 70: 20:10 ประกอบด้วย 1) ร้อยละ 70 คือ อัตราส่วนของการเรียนรู้จากประสบการณ์การทำงาน 2) ร้อยละ 20 คือ อัตราส่วนของกิจกรรมจากการเรียนรู้จากการทำงานร่วมกับผู้อื่น การเรียนรู้จากบุคคลอื่น ๆ และ 3) ร้อยละ 10 คือ อัตราส่วนของกิจกรรมที่จะช่วยให้เกิดการพัฒนาตนเองจากการอบรม วิธีการที่จะนำมาใช้ในการดำเนินการพัฒนาครูตามโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 120 ชั่วโมง ได้แก่

1. การเรียนรู้ด้วยตนเอง 12 ชั่วโมง (ร้อยละ 10)
2. การศึกษาดูงาน 6 ชั่วโมง
3. การประชุมเชิงปฏิบัติการ 18 ชั่วโมง (ข้อ 2 และ 3 รวม ร้อยละ 20)
4. การบูรณาการแบบสอดแทรกการปฏิบัติงาน 84 ชั่วโมง (ร้อยละ 70)

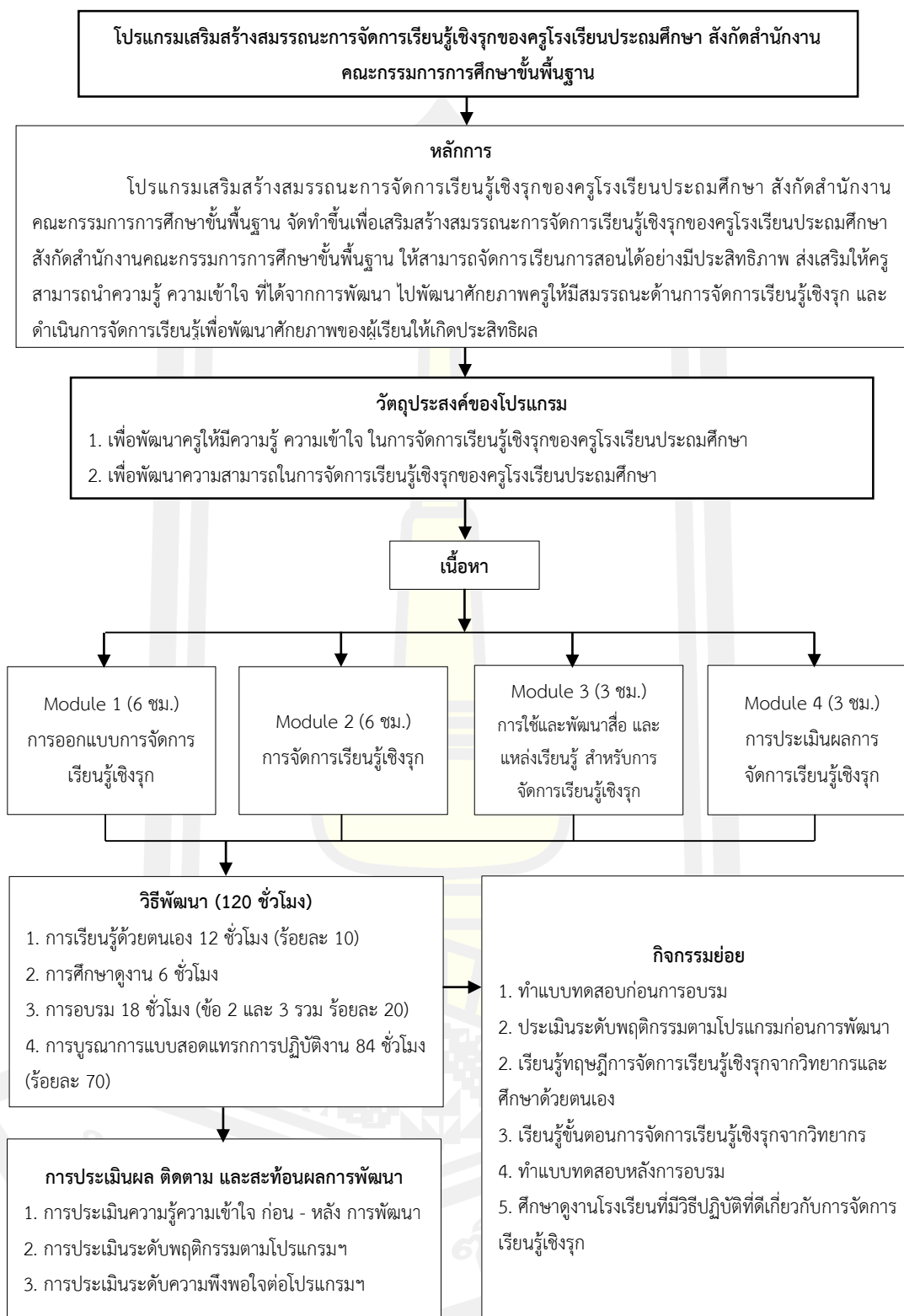
5. การประเมินผลการพัฒนา

5.1 การประเมินความรู้ความเข้าใจ ก่อน-หลัง การพัฒนา

5.2 การประเมินระดับพฤติกรรมตามโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยการนิเทศติดตาม

5.3 การประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมพัฒนาต่อโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้วิจัยได้สรุปภาพของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 4 โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ภาพประกอบ 5 Module 1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ภาพประกอบ 6 Module 2 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก

Module 3 การใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้สำหรับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

หลักการ

การใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้สำหรับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เป็นสิ่งที่ครูสร้างขึ้นหรือเลือกใช้เป็นตัวกลางในการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ของการเรียนการสอนที่กำหนดไว้ได้อย่างง่ายและรวดเร็ว เป็นเครื่องมือและตัวกลางซึ่งมีความสำคัญในกระบวนการเรียนการสอนมีหน้าที่เป็นตัวนำความต้องการของครูไปสู่ตัวนักเรียนอย่างถูกต้องและรวดเร็วเป็นผลให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามจุดมุ่งหมายการเรียนการสอนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้เข้ารับการพัฒนาก่อเกิดความรู้ ความเข้าใจ และสามารถเกี่ยวกับการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้สำหรับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

เนื้อหา

Module 3 การใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้สำหรับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย

- 3.1 ศึกษา วิเคราะห์สภาพปัญหา การใช้และการประเมินคุณภาพสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 3.2 ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดทำ พัฒนาและแลกเปลี่ยนการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาที่ทันสมัย สำหรับใช้จัดการเรียนการสอนร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ
- 3.3 ศึกษาดูงานโรงเรียนที่มีการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้ ที่ประสบความสำเร็จ
- 3.4 เข้าร่วมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะในการผลิตและการใช้สื่อต่าง ๆ จากสถาบันและหน่วยงานต่าง ๆ อย่างหลากหลาย
- 3.5 เลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ผ่านการประเมินคุณภาพทางวิชาการสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้
- 3.6 เลือกสื่อการสอนที่มีวิธีการใช้งาน เก็บรักษา และบำรุงรักษา ได้สะดวก
- 3.7 ชุมชนมีส่วนร่วมในการสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนในโรงเรียน
- 3.8 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนและผู้ปกครองร่วมกันผลิตและให้ความเห็นเกี่ยวกับการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างต่อเนื่อง
- 3.9 ชุมชนร่วมกันติดตาม ประเมินผล การผลิต จัดทำ พัฒนาและใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
- 3.10 พัฒนาการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียนอย่างสูงสุด

วิธีพัฒนา

1. การเรียนรู้ด้วยตนเอง
2. การศึกษาดูงาน
3. การประชุมเชิงปฏิบัติการ
4. การบูรณาการแบบสอดแทรกการปฏิบัติงาน

การประเมินผล ติดตาม และสะท้อนผลการพัฒนา

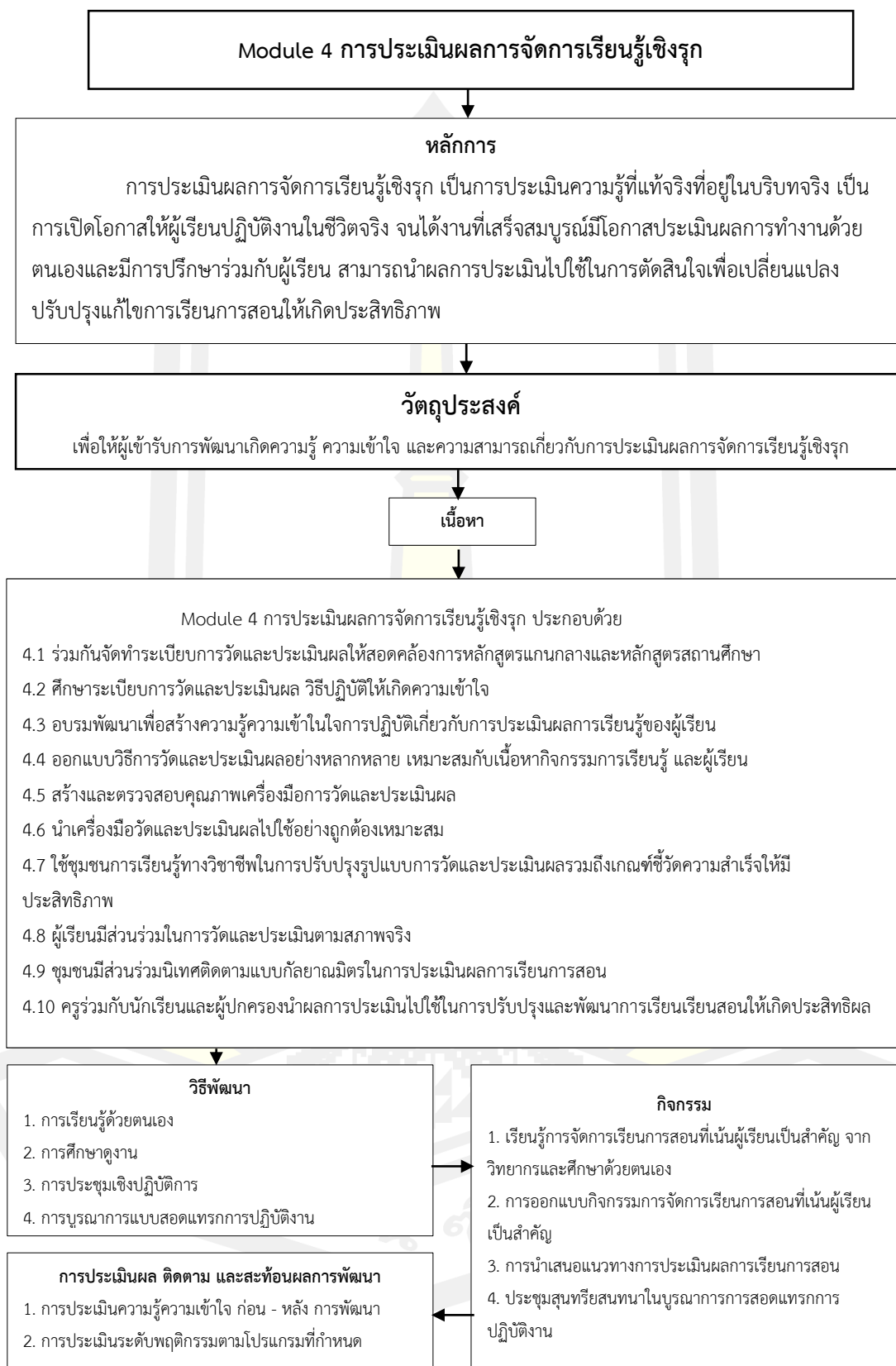
1. การประเมินความรู้ความเข้าใจ ก่อน - หลัง การพัฒนา
2. การประเมินระดับพฤติกรรมตามโปรแกรมที่กำหนด

กิจกรรม

1. เรียนรู้การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จากวิทยากรและศึกษาด้วยตนเอง
2. การออกแบบกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. การนำเสนอแนวทางการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้
4. ประชุมสุนทรียสนทนาในบูรณาการการสอดแทรกการปฏิบัติงาน

ภาพประกอบ 7 Module 3 การใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้สำหรับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ภาพประกอบ 8 Module 4 การประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ไปปรับปรุงแก้ไขโปรแกรมฯ แล้วหลังจากนั้นดำเนินการให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ตรวจสอบและประเมินโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีประเด็นสำคัญสำหรับการประเมิน คือ ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโครงสร้างโปรแกรมและเนื้อหาภาพรวมในแต่ละ Module ปรากฏดังตาราง 24

ตาราง 24 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

รายการประเมิน	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. หลักการ	4.40	0.50	มาก	4.56	0.51	มากที่สุด
1.1 ความจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.43	0.53	มาก	4.55	0.51	มากที่สุด
1.2 มีความชัดเจนแสดงถึงจุดเน้นของโปรแกรม	4.33	0.45	มาก	4.56	0.48	มากที่สุด
1.3 ปัญหาที่เกิดขึ้นสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง	4.45	0.53	มาก	4.57	0.53	มากที่สุด
2. วัตถุประสงค์ของโปรแกรม	4.41	0.54	มาก	4.55	0.52	มากที่สุด
2.1 เพื่อพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.43	0.53	มาก	4.53	0.51	มากที่สุด
2.2 เพื่อพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.38	0.55	มาก	4.57	0.53	มากที่สุด

ตาราง 24 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
3. เนื้อหา	4.39	0.48	มาก	4.49	0.50	มาก
3.1 Module 1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.50	0.50	มาก	4.58	0.49	มากที่สุด
3.2 Module 2 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.43	0.53	มาก	4.58	0.49	มากที่สุด
3.3 Module 3 การใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.39	0.49	มาก	4.51	0.53	มากที่สุด
3.4 Module 4 การประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.24	0.38	มาก	4.29	0.49	มาก
4. วิธีการพัฒนา (120 ชั่วโมง)	4.42	0.50	มาก	4.54	0.52	มากที่สุด
4.1 การเรียนรู้ด้วยตนเอง 12 ชั่วโมง (ร้อยละ 10)	4.45	0.50	มาก	4.55	0.51	มากที่สุด
4.2 การศึกษาดูงาน 6 ชั่วโมง	4.53	0.53	มากที่สุด	4.58	0.49	มากที่สุด
4.3 การประชุมเชิงปฏิบัติการ 18 ชั่วโมง (ข้อ 2 และ 3 รวม ร้อยละ 20)	4.39	0.49	มาก	4.51	0.53	มากที่สุด
4.4 การบูรณาการแบบสอดแทรก การปฏิบัติงาน 84 ชั่วโมง (ร้อยละ 70)	4.29	0.49	มาก	4.51	0.53	มากที่สุด
5. การประเมินผลการพัฒนา	4.45	0.52	มาก	4.55	0.53	มากที่สุด
5.1 การประเมินความรู้ความเข้าใจ ก่อน - หลัง การพัฒนา	4.43	0.53	มาก	4.51	0.53	มากที่สุด
5.2 การประเมินระดับพฤติกรรมตามโปรแกรมฯ	4.45	0.50	มาก	4.57	0.53	มากที่สุด
5.3 การประเมินระดับความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมพัฒนาต่อโปรแกรมฯ	4.43	0.53	มาก	4.57	0.53	มากที่สุด
โดยรวม	4.41	0.51	มาก	4.54	0.52	มากที่สุด

จากตาราง 24 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปรากฏผลดังนี้

ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$) เมื่อพิจารณาเป็นรายรายการ พบว่า มีรายการที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกรายการ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ การประเมินผลการพัฒนา ($\bar{X} = 4.45$) วิธีการพัฒนา ($\bar{X} = 4.42$) วัตถุประสงค์ของโปรแกรม ($\bar{X} = 4.41$) หลักการ ($\bar{X} = 4.40$) และเนื้อหา ($\bar{X} = 4.39$)

ค่าเฉลี่ยความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$) เมื่อพิจารณาเป็นรายรายการ พบว่า มีรายการที่มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด 4 รายการ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ หลักการ ($\bar{X} = 4.56$) วัตถุประสงค์ของโปรแกรม และการประเมินผลการพัฒนา ($\bar{X} = 4.55$) วิธีการพัฒนา ($\bar{X} = 4.54$) มีรายการที่มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก 1 รายการ คือ เนื้อหา ($\bar{X} = 4.49$)

ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ไปปรับปรุงแก้ไขและจัดทำคู่มือโปรแกรม ผู้วิจัยนำเสนอส่วนเนื้อหา ดังนี้

คู่มือโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

หลักการ

การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพด้วยกระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยถ่ายทอดความรู้ การฝึกและการอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรมการสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมสังคม การเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตการที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว ต้องอาศัยครูผู้สอนที่มีทักษะในการจัดการเรียนรู้ มีเจตคติต่อวิชาชีพครูที่ดี มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง โดยเฉพาะในยุคศตวรรษที่ 21 เป็นทักษะแห่งอนาคตใหม่ที่ครูควรมีทักษะและคุณลักษณะที่รองรับการเข้าถึงเพื่อสร้างนวัตกรรมบริหารจัดการชั้นเรียนแนวใหม่ในอันที่จะพัฒนาผู้เรียนที่เยาวชนในยุคใหม่ได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืนซึ่งสอดคล้องกับหลักการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)

พ.ศ. 2545 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนากระบวนการคิดให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน โดยเฉพาะการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ คิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการคิดอย่างเป็นระบบ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 ก)

การจัดการเรียนการสอนในสภาพปัจจุบัน ผู้สอนต้องปรับเปลี่ยนวิธีการสอนให้เป็นการสอนที่สร้างสรรค์ และสร้างผู้เรียนให้เป็นผู้ใฝ่รู้ และสามารถสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง กระบวนการจัดการศึกษาต้องเป็นไปในลักษณะเชิงรุก หรือ Active Learning นั่นคือ การเปลี่ยนวิธีการสอนแบบเดิม ๆ เป็นการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ กระตุ้นให้เกิดความใฝ่รู้ รู้จักคิดวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ และแก้ไขปัญหาได้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จะเป็นผลทำให้ผู้เรียนค้นพบความรู้ใหม่ สร้างสรรค์ความรู้ใหม่ และสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ได้ (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์, 2559) ครูจึงเป็นบุคลากรที่มีบทบาทสำคัญในกระบวนการจัดการศึกษา คุณภาพของครูจึงมีความสำคัญ เพราะครูที่มีคุณภาพจะส่งผลต่อผู้เรียนให้มีคุณภาพ ครูจึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุข คุณภาพของครูผู้สอนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2556)

การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างหนึ่งสำหรับการเสริมสร้างสมรรถนะครูให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเชิงรุกได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเป็นการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนประยุกต์ใช้ทักษะและเชื่อมโยงองค์ความรู้นำไปปฏิบัติ เพื่อแก้ไขปัญหาหรือประกอบอาชีพในอนาคต การพัฒนาสมรรถนะจึงเป็นสิ่งสำคัญและความต้องการสูงสุดในองค์กรคือ การบรรลุเป้าหมาย และประเด็นสำคัญที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายได้ก็คือการพัฒนาทรัพยากรบุคคลในองค์กรให้มีสมรรถนะในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของแต่ละคน สามารถกำหนดจุดยืนของแต่ละตำแหน่งและผลตอบแทนได้อย่างชัดเจน (Mogan and other, 2006; Castillo, 2005)

จากปัญหาและความสำคัญของปัญหาการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังกล่าวข้างต้น จึงได้พัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานขึ้น เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อคุณภาพผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของโปรแกรม

2.1 เพื่อพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 เพื่อพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. เนื้อหา

เนื้อหาของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งออกเป็น 4 Module ได้แก่

Module 1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย

- 1.1 ชุมชนมีส่วนร่วมจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้ให้เป็นปัจจุบัน
- 1.2 ร่วมกันศึกษา วิเคราะห์ ความแตกต่างระหว่างบุคคล ของผู้เรียน
- 1.3 ศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาและ ความแตกต่างระหว่างบุคคล
- 1.4 กำหนดวัตถุประสงค์ให้เหมาะสมกับหลักสูตร มาตรฐานสาระการเรียนรู้ ความแตกต่างและธรรมชาติของผู้เรียนเป็นรายบุคคล
- 1.5 ศึกษาและเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการออกแบบกิจกรรมและจัดทำ แผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกจากวิทยากรภายนอก
- 1.6 ร่วมกันวิเคราะห์จุดเด่นของสถานศึกษาเพื่อนำมาออกแบบกิจกรรมและ แผนการจัดการเรียนรู้
- 1.7 ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลายเหมาะสมสอดคล้องกับวัย และ ความต้องการของผู้เรียน และชุมชน
- 1.8 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบโดยบูรณาการเชื่อมโยงองค์ความรู้ อย่างหลากหลาย
- 1.9 บูรณาการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการออกแบบกิจกรรมและจัดทำ แผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
- 1.10 วิพากษ์กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน

Module 2 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย

- 2.1 เข้ารับการฝึกอบรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก จากวิทยากรที่ประสบความสำเร็จในการสอน

2.2 ศึกษาดูงานโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.3 สร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างครูและนักเรียนในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อเกิดแนวทางการพัฒนาที่ไปในทิศทางเดียวกัน

2.4 ร่วมกันวิเคราะห์ความต้องการหรือความสนใจของผู้เรียน

2.5 ใช้รูปแบบ วิธีการ หรือเทคนิคการสอนต่าง ๆ ในการกระตุ้นให้ผู้เรียนเรียนเกิดความคิดขยายจากความคิดเดิมในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง

2.6 เลือกกิจกรรมที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องเชื่อมโยงกับมาตรฐานหรือตัวชี้วัด และบริบทสถานศึกษา

2.7 บูรณาการใช้เทคโนโลยีร่วมอย่างสร้างสรรค์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2.8 ชุมชนมีส่วนร่วมจัดกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองมีความท้าทายและปฏิบัติกิจกรรมอย่างหลากหลาย

2.9 ชุมชนมีส่วนร่วมในการนิเทศติดตามการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างต่อเนื่อง

2.10 ใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่มีประสิทธิผล

Module 3 การใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้ สำหรับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย

3.1 ศึกษา วิเคราะห์สภาพปัญหา การใช้และการประเมินคุณภาพสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

3.2 ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดทำ พัฒนาและแลกเปลี่ยนการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาที่ทันสมัย สำหรับใช้จัดการเรียนการสอนร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ

3.3 ศึกษาดูงานโรงเรียนที่มีการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ที่ประสบความสำเร็จ

3.4 เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะในการผลิตและการใช้สื่อต่าง ๆ จากสถาบันและหน่วยงานต่าง ๆ อย่างหลากหลาย

3.5 เลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ผ่านการประเมินคุณภาพทางวิชาการสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้

3.6 เลือกสื่อการสอนที่มีวิธีการใช้งาน เก็บรักษา และบำรุงรักษา ได้สะดวก

3.7 ชุมชนมีส่วนร่วมในการสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนในโรงเรียน

3.8 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนและผู้ปกครองร่วมกันผลิตและให้ความเห็นเกี่ยวกับการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างต่อเนื่อง

3.9 ชุมชนร่วมกำกับติดตาม ประเมินผล การผลิต จัดทำ พัฒนาและใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

3.10 พัฒนาการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียนอย่างสูงสุด

Module 4 การประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย

4.1 ร่วมกันจัดทำระเบียบการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องการหลักสูตรแกนกลาง และหลักสูตรสถานศึกษา

4.2 ศึกษาระเบียบการวัดและประเมินผล วิธีปฏิบัติให้เกิดความเข้าใจ

4.3 อบรมพัฒนาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติเกี่ยวกับการประเมินผล การเรียนรู้ของผู้เรียน

4.4 ออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ และผู้เรียน

4.5 สร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวัดและประเมินผล

4.6 นำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม

4.7 ใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการปรับปรุงรูปแบบการวัดและประเมินผล รวมถึงเกณฑ์ชี้วัดความสำเร็จให้มีประสิทธิภาพ

4.8 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินตามสภาพจริง

4.9 ชุมชนมีส่วนร่วมนิเทศติดตามแบบกัลยาณมิตรในการประเมินผลการเรียน การสอนแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

4.10 ครูร่วมกับนักเรียนและผู้ปกครองนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิผล

วิธีการพัฒนา

โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งการดำเนินการเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมความพร้อม ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาโดยใช้คู่มือโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยวิธีการพัฒนา ตามหลักการ 70 : 20 : 10 (รวม 120 ชั่วโมง) ได้แก่

- 1) การศึกษาด້วยตนเอง 12 ชั่วโมง (ร้อยละ 10)
- 2) การศึกษาดูงาน 6 ชั่วโมง
- 3) การประชุมเชิงปฏิบัติการ 18 ชั่วโมง (ข้อ 2 และ ข้อ 3 รวมกัน ร้อยละ 20)
- 4) การบูรณาการสอดแทรกการปฏิบัติงาน (ร้อยละ 70)

โดยใช้เนื้อหา 4 Module ขั้นตอนที่ 3 การประเมินหลังการพัฒนา รวมระยะเวลาพัฒนา 12 สัปดาห์

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมความพร้อม

การเตรียมความพร้อมในการพัฒนาตามโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการดังนี้

1.1 เชิญวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถและประสบผลสำเร็จด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกจนมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ ได้แก่ ครูผู้สอนที่มีผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานสูงกว่าระดับประเทศต่อเนื่องอย่างน้อย 3 ปี หรือเป็นครูที่มีวิทยฐานะเชี่ยวชาญ หรือคณาจารย์ในระดับอุดมศึกษาที่มีผลงานเป็นที่ยอมรับ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายหยุด ญูปยุ อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

1.2 ผู้วิจัยส่งหนังสือเชิญชวนครูในจังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการกลุ่มเป้าหมายตอบรับเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการตามโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีผู้ตอบรับเข้าร่วมพัฒนา จำนวน 10 คน

1.3 การประเมินก่อนการพัฒนา (Pretest) ด้วยแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ โดยผู้ร่วมพัฒนาทำแบบทดสอบก่อนการศึกษาด້วยตนเองและส่งก่อนวันประชุมเชิงปฏิบัติการ

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาโดยใช้คู่มือโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (120 ชั่วโมง)

2.1 การศึกษาด້วยตัวเอง (12 ชั่วโมง)

เพื่อให้ผู้เข้ารับการพัฒนาได้ศึกษาหาความรู้ด้วยตัวเองจากเอกสารที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น โดยส่งมอบเอกสาร เนื้อหา 4 Module ได้แก่ Module 1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Module 2 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก Module 3 การใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Module 4 การประเมินผลการจัดการเรียนรู้

เชิงรุก และศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ด้วยตนเอง ระยะเวลา 7 วัน โดยมอบภาระงานให้ส่ง
สรุบบทเรียนที่ได้ศึกษาเอกสาร จำนวน 4 หน้า ส่งในวันเข้ารับการประชุมเชิงปฏิบัติการวันแรก

2.2 การศึกษาดูงาน (6 ชั่วโมง)

การศึกษาดูงาน โรงเรียนคุณภาพที่มีผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานในภาพรวม
สูงกว่าระดับประเทศ 3 ปีต่อเนื่องกัน เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถและทักษะประสบการณ์ด้าน
การบริหารและการดำเนินงานสู่โรงเรียนคุณภาพ โดยการเลือกแบบเจาะจง ในวันที่ 1 ตุลาคม 2564
ณ โรงเรียนอนุบาลกาฬสินธุ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 อำเภอเมือง
จังหวัดกาฬสินธุ์

2.3 การประชุมเชิงปฏิบัติการ (18 ชั่วโมง)

2.3.1 การลงทะเบียน ปฐมนิเทศครูกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 10 คน เพื่อชี้แจง
วัตถุประสงค์ รายละเอียด ขั้นตอนการพัฒนาและความสำคัญจำเป็นของการพัฒนา

2.3.2 การประเมินระดับพฤติกรรมก่อนการพัฒนา ด้วยแบบสอบถามเพื่อประเมิน
ระดับพฤติกรรมตามโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยผู้ร่วมพัฒนาทำแบบสอบถาม
ก่อนเริ่มการประชุมเชิงปฏิบัติการ

2.3.3 ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อชี้แจงทำความเข้าใจ ความสำคัญ ประโยชน์และ
ความจำเป็นที่นำเอาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมาใช้ จำนวน 3 วัน ในรูปแบบการ
บรรยาย การสาธิต การลงมือปฏิบัติ การนำเสนอผลงาน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการสรุปอภิปราย
ผล โดยคณะวิทยากร เมื่อวันที่ 26-28 กันยายน 2564 ณ ห้องประชุมโรงเรียนบ้านดอนวิทยาคาร
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์

2.3.4 การประเมินความรู้ความเข้าใจหลังการพัฒนา (Posttest) ด้วยแบบทดสอบ
วัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก

2.4 การบูรณาการแบบสอดแทรกการปฏิบัติงาน (84 ชั่วโมง)

2.4.1 การบูรณาการแบบสอดแทรกกับการปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
ควบคู่กับการปฏิบัติงานหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ ผู้เข้ารับการพัฒนาได้เรียนรู้ร่วมกันตาม
โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยการ PLC วิจัยสนทริยสนทนา นำเสนอสัปดาห์ละ 3 วัน
วันละ 2 ชั่วโมง ตั้งแต่เวลา 15.30 น.-17.30 น. คือวันจันทร์ วันพุธ และวันศุกร์ เป็นเวลา
12 สัปดาห์

2.4.2 การนิเทศ ติดตามและประเมินผล แบบมีส่วนร่วม ดำเนินการโดยผู้บริหาร
สถานศึกษาร่วมกับวิทยากรและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินการนิเทศติดตามผลการพัฒนา
เมื่อวันที่ 28-29 ธันวาคม 2564

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินหลังการพัฒนา

- 3.1 การประเมินความรู้ความเข้าใจ ก่อน - หลัง การพัฒนา
- 3.2 การประเมินระดับพฤติกรรมตามโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้
เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 3.3 การประเมินความพึงพอใจต่อโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
ของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การวัดและประเมินผลการพัฒนา

การวัดและประเมินหลังจากการใช้คู่มือโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้
เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รายละเอียด
ปรากฏดังตาราง 25

ตาราง 25 การประเมินผลโปรแกรม ตัวชี้วัดความสำเร็จ วิธีการประเมิน และเครื่องมือที่ใช้

การประเมินผล	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีการประเมิน	เครื่องมือที่ใช้
1. การประเมินความรู้ ความเข้าใจ ก่อน - หลัง การพัฒนา	ร้อยละ 80 ของร่วมพัฒนา หลังการพัฒนามีความ สูงขึ้น ก่อนการพัฒนา	ทดสอบ	แบบทดสอบ ความเข้าใจ ก่อน-หลัง การพัฒนา
2. การประเมินระดับ พฤติกรรมตามโปรแกรมฯ	ร้อยละ 80 ของผู้ร่วมพัฒนา มี ระดับพฤติกรรมตามโปรแกรม กำหนดระดับมากขึ้นไป	-นิเทศ -ประเมินตาม รายการ	แบบสอบถาม เพื่อประเมิน ระดับพฤติกรรม
3. การประเมินระดับความ พึงพอใจต่อโปรแกรมฯ	ร้อยละ 80 ของผู้ร่วมพัฒนา มี ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ขึ้นไป	ประเมินตาม รายการ	แบบสอบถาม เพื่อประเมิน ระดับความพึง พอใจ

ผู้วิจัยดำเนินการจัดทำคู่มือโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรียบร้อยแล้วจากนั้นดำเนินการให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ตรวจสอบและประเมินคู่มือโปรแกรมฯ โดยมีประเด็นสำคัญสำหรับใช้ในการประเมิน คือ ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของคู่มือโปรแกรมฯ ด้านเนื้อหาปรากฏดังตาราง 26

ตาราง 26 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของคู่มือโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

รายการประเมิน	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. หลักการ	4.43	0.53	มาก	4.57	0.53	มากที่สุด
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	4.43	0.53	มาก	4.57	0.53	มากที่สุด
1.2 ความจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะของครูโรงเรียนประถมศึกษา	4.43	0.53	มาก	4.57	0.53	มากที่สุด
2. วัตถุประสงค์	4.38	0.52	มาก	4.52	0.53	มากที่สุด
2.1 มีความชัดเจน	4.29	0.49	มาก	4.57	0.53	มากที่สุด
2.2 ครอบคลุมทุกเนื้อหา	4.43	0.53	มาก	4.43	0.53	มาก
2.3 สามารถบรรลุผลได้	4.43	0.53	มาก	4.57	0.53	มากที่สุด
3. เนื้อหา	4.43	0.52	มาก	4.61	0.52	มากที่สุด
Module 1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.43	0.53	มาก	4.57	0.53	มากที่สุด
Module 2 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.57	0.53	มากที่สุด	4.57	0.53	มากที่สุด
Module 3 การใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้ สำหรับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.29	0.49	มาก	4.71	0.49	มากที่สุด
Module 4 การประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.43	0.53	มาก	4.57	0.53	มากที่สุด

ตาราง 26 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
4. วิธีการพัฒนา (120 ชั่วโมง)	4.46	0.52	มาก	4.64	0.51	มากที่สุด
4.1 การเรียนรู้ด้วยตนเอง (12 ชั่วโมง)	4.29	0.49	มาก	4.71	0.49	มากที่สุด
4.2 การศึกษาดูงาน (6 ชั่วโมง)	4.57	0.53	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด
4.3 การประชุมเชิงปฏิบัติการ (18 ชั่วโมง)	4.43	0.53	มาก	4.57	0.53	มากที่สุด
4.4 การบูรณาการแบบสอดแทรกการปฏิบัติงาน (84 ชั่วโมง)	4.57	0.53	มาก	4.57	0.53	มาก
5. การวัดและประเมินผล	4.36	0.51	มาก	4.50	0.53	มาก
5.1 ตรงตามวัตถุประสงค์ของโปรแกรม	4.29	0.49	มาก	4.57	0.53	มากที่สุด
5.2 ครอบคลุมในสิ่งที่ต้องการวัดและประเมินผล	4.43	0.53	มากที่สุด	4.43	0.53	มาก
โดยรวม	4.41	0.52	มาก	4.57	0.52	มากที่สุด

จากตาราง 26 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของคู่มือโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลปรากฏดังนี้

ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของคู่มือโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีด้านที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านวิธีการพัฒนา ($\bar{X} = 4.46$) ด้านหลักการ และด้านเนื้อหา ($\bar{X} = 4.43$) ด้านวัตถุประสงค์ ($\bar{X} = 4.38$) และด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 4.36$)

ค่าเฉลี่ยความเป็นไปได้ของคู่มือโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีด้านที่มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด 4 ด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านวิธีการพัฒนา ($\bar{X} = 4.64$)

ด้านเนื้อหา ($\bar{X} = 4.61$) ด้านหลักการ ($\bar{X} = 4.57$) ด้านวัตถุประสงค์ ($\bar{X} = 4.52$) ด้านที่ีมีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือ ด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 4.50$)

ระยะที่ 4 ผลการใช้โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมความพร้อม

การเตรียมความพร้อมในการพัฒนาตามโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการดังนี้

1.1 เชิญวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถและประสบผลสำเร็จด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกจนมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ ได้แก่ ครูผู้สอนที่มีผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานสูงกว่าระดับประเทศต่อเนื่องอย่างน้อย 3 ปี หรือเป็นครูที่มีวิทยฐานะเชี่ยวชาญ หรือคณาจารย์ในระดับอุดมศึกษาที่มีผลงานเป็นที่ยอมรับ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายหยุด ญูปยุ อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

1.2 ผู้วิจัยส่งหนังสือเชิญชวนครูในจังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ กลุ่มเป้าหมายตอบรับเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการตามโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีผู้ตอบรับเข้าร่วมพัฒนา จำนวน 10 คน

1.3 การประเมินก่อนการพัฒนา (Pretest) ด้วยแบบทดสอบวัดความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ โดยผู้ร่วมพัฒนาทำแบบทดสอบ ก่อน การศึกษาด้วยตนเองและส่งก่อนวันประชุมเชิงปฏิบัติการ

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาโดยใช้คู่มือโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิง รุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (120 ชั่วโมง)

2.1 การศึกษาด้วยตัวเอง (12 ชั่วโมง)

เพื่อให้ผู้เข้ารับการพัฒนาดำเนินการหาความรู้ด้วยตัวเองจากเอกสารที่ผู้วิจัยได้ พัฒนาขึ้น โดยส่งมอบเอกสาร เนื้อหา 4 Module ได้แก่ Module 1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้ เชิงรุก Module 2 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก Module 3 การใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้ สำหรับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Module 4 การประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และศึกษาค้นคว้า

จากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ด้วยตนเอง ระยะเวลา 7 วัน โดยมอบภาระงานให้ส่งสรุปบทเรียนที่ได้ศึกษา เอกสาร จำนวน 4 หน้า ส่งในวันเข้ารับการประชุมเชิงปฏิบัติการวันแรก

2.2 การศึกษาดูงาน (6 ชั่วโมง)

การศึกษาดูงาน โรงเรียนคุณภาพที่มีผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานใน ภาพรวมสูงกว่าระดับประเทศ 3 ปีต่อเนื่องกัน เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถและทักษะ ประสบการณ์ด้านการบริหารและการดำเนินงานสู่โรงเรียนคุณภาพ โดยการเลือกแบบเจาะจง ในวันที่ 31 สิงหาคม 2564 ณ โรงเรียนอนุบาลกาฬสินธุ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์

2.3 การประชุมเชิงปฏิบัติการ (18 ชั่วโมง)

2.3.1 การลงทะเบียน ปฐมนิเทศครูกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 10 คน เพื่อชี้แจง วัตถุประสงค์ รายละเอียด ขั้นตอนการพัฒนาและความสำคัญจำเป็นของการพัฒนา

2.3.2 การประเมินระดับพฤติกรรมก่อนการพัฒนา ด้วยแบบสอบถาม เพื่อประเมินระดับพฤติกรรมตามโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยผู้ร่วมพัฒนาทำ แบบสอบถามก่อนเริ่มการประชุมเชิงปฏิบัติการ

2.3.3 ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อชี้แจงทำความเข้าใจ ความสำคัญ ประโยชน์และความจำเป็นที่นำเอาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมาใช้ จำนวน 3 วัน ในรูปแบบการ บรรยาย การสาธิต การลงมือปฏิบัติ การนำเสนอผลงาน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการสรุปอภิปราย ผล โดยคณะวิทยากร เมื่อวันที่ 26-28 สิงหาคม 2564 ณ ห้องประชุมโรงเรียนบ้านดอนวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปรากฏดัง ตาราง 27

ตาราง 27 การประชุมเชิงปฏิบัติการโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วันที่	08.00- 09.00	09.00- 10.00	10.00- 11.00	11.00- 12.00	12.00- 13.00	13.00- 14.00	14.00- 15.00	15.00- 16.00	16.00- 16.30
1	พิธีเปิด	Module 1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก			พัก	Module 1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (ต่อ)			
2		Module 2 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก				Module 2 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (ต่อ)			
3		Module 3 การใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้สำหรับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกฯ				Module 4 การประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก			พิธีปิด

2.3.4 การประเมินความรู้ความเข้าใจหลังการพัฒนา (Posttest) ด้วยแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก

2.4 การบูรณาการแบบสอดแทรกการปฏิบัติงาน (84 ชั่วโมง)

2.4.1 การบูรณาการแบบสอดแทรกกับการปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ควบคู่กับการปฏิบัติงานหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ ผู้เข้ารับการพัฒนาได้เรียนรู้ร่วมกันตามโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยการ PLC วิจัยสนทนายสนทนา นำเสนอสัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 2 ชั่วโมง ตั้งแต่เวลา 15.30 น.-17.-30 น. คือวันจันทร์ วันพุธ และวันศุกร์ เป็นเวลา 12 สัปดาห์

2.4.2 การนิเทศ ติดตามและประเมินผล แบบมีส่วนร่วม ดำเนินการโดยผู้บริหารสถานศึกษาร่วมกับวิทยากรและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินการนิเทศติดตามผลการพัฒนา เมื่อวันที่ 28-29 ธันวาคม 2564

การประเมินหลังการพัฒนา

1. ผลการประเมินความรู้ความเข้าใจ ก่อน - หลัง การพัฒนา ปรากฏดังตาราง 28

ตาราง 28 ผลการวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของ
ครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คนที่ (10)	ก่อนพัฒนา (30)	ร้อยละ	หลังพัฒนา (30)	ร้อยละ
1	12	40.00	25	83.33
2	15	50.00	27	90.00
3	14	46.67	28	93.33
4	12	40.00	28	93.33
5	14	46.67	27	90.00
6	14	46.67	27	90.00
7	15	50.00	26	86.67
8	16	53.33	25	83.33
9	12	40.00	27	90.00
10	13	43.33	28	93.33
$\bar{X}$	13.70	45.67	26.80	89.33
S.D.	1.42	4.73	1.14	3.78
t	-19.926			
p	.000*			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 28 ครูที่เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ มีคะแนนประเมินความรู้ก่อนการเข้าร่วมพัฒนา เฉลี่ย 13.70 คะแนน จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 45.67 และมีคะแนนประเมินความรู้หลังการเข้าร่วมพัฒนา เฉลี่ย 26.80 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน คิดเป็น ร้อยละ 89.33 เมื่อทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนน พบว่า คะแนนประเมินความรู้หลังการเข้าร่วมพัฒนา สูงกว่าคะแนนประเมินความรู้ก่อนการเข้าร่วมพัฒนา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการประเมินระดับพฤติกรรมตามโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปรากฏดังตาราง 29-35

ตาราง 29 ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพของผู้รับการประเมิน

สถานภาพของผู้รับการประเมิน	จำนวน (คน) n = 10	ร้อยละ
วุฒิการศึกษา		
1. ปริญญาตรี	7	70.00
2. ปริญญาโท	3	30.00
รวม	10	100.00
ประสบการณ์การทำงาน		
1. 1-5 ปี	5	50.00
2. 6-10 ปี	2	20.00
3. 11 ปีขึ้นไป	3	30.00
รวม	10	100.00

จากตาราง 29 ผู้รับการประเมิน จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยแยกเป็นปริญญาตรี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 และปริญญาโท จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยแยกเป็น 1-5 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 6-10 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 และ 11 ปีขึ้นไป จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00

แบบประเมินระดับพฤติกรรม ตอนที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การพัฒนาตามโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตาราง 30 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับพฤติกรรมการพัฒนาตามโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ก่อนและหลังการพัฒนา โดยรวมรายด้าน

สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	ก่อนการพัฒนา			หลังการพัฒนา		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. Module 1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	3.38	0.48	ปานกลาง	4.70	0.47	มากที่สุด
2. Module 2 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	3.40	0.50	ปานกลาง	4.69	0.48	มากที่สุด
3. Module 3 การใช้และพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้สำหรับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	3.34	0.49	ปานกลาง	4.62	0.50	มากที่สุด
4. Module 4 การประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	3.30	0.53	ปานกลาง	4.67	0.49	มากที่สุด
โดยรวม	3.36	0.50	ปานกลาง	4.67	0.49	มากที่สุด

จากตาราง 30 การประเมินระดับพฤติกรรมพัฒนาตามโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ก่อนและหลังการพัฒนา โดยรวมรายด้าน ก่อนการพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$) และหลังการพัฒนาอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$)

ตาราง 31 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระดับพฤติกรรมก่อนและหลังการพัฒนา

Module	n	$\bar{X}$	S.D.	t	P
Module 1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	10	3.38	0.48	-33.957	.000*
ก่อนพัฒนา		4.70	0.47		
หลังพัฒนา					

ตาราง 31 (ต่อ)

Module	n	$\bar{X}$	S.D.	t	P
Module 2 การจัดการเรียนรู้เชิง รุก ก่อนพัฒนา หลังพัฒนา	10	3.34 4.69	0.50 0.48	-46.589	.000*
Module 3 การใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้ สำหรับการจัดการ เรียนรู้เชิงรุก ก่อนพัฒนา หลังพัฒนา	10	3.34 4.62	0.49 0.50	-51.314	.000*
Module 4 การประเมินผลการ จัดการเรียนรู้เชิงรุก ก่อนพัฒนา หลังพัฒนา	10	3.30 4.67	0.53 0.49	-28.990	.000*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 31 ระดับพฤติกรรมการพัฒนาตามโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ก่อนและหลังการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าเฉลี่ยหลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนการพัฒนา

พหุบัณฑิต ชีวะ

ตาราง 32 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับพฤติกรรมตามสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกก่อนและหลังการพัฒนา Module 1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

Module 1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	ก่อนการพัฒนา			หลังการพัฒนา		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.1 ชุมชนมีส่วนร่วมจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้ให้เป็นปัจจุบัน	3.30	0.48	ปานกลาง	4.70	0.48	มากที่สุด
1.2 ร่วมกันศึกษา วิเคราะห์ ความแตกต่างระหว่างบุคคล ของผู้เรียน	3.40	0.52	ปานกลาง	4.80	0.42	มากที่สุด
1.3 ศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาและความแตกต่างระหว่างบุคคล	3.10	0.32	ปานกลาง	4.60	0.52	มากที่สุด
1.4 กำหนดวัตถุประสงค์ให้เหมาะสมกับหลักสูตร มาตรฐานสาระการเรียนรู้ ความแตกต่างและธรรมชาติของผู้เรียนเป็นรายบุคคล	3.60	0.52	มาก	4.80	0.42	มากที่สุด
1.5 ศึกษาและเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกจากวิทยากรภายนอก	3.40	0.52	ปานกลาง	4.70	0.48	มากที่สุด
1.6 ร่วมกันวิเคราะห์จุดเด่นของสถานศึกษาเพื่อนำมาออกแบบกิจกรรมและแผนการจัดการเรียนรู้	3.50	0.53	ปานกลาง	4.70	0.48	มากที่สุด
1.7 ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลายเหมาะสมสอดคล้องกับวัยและความต้องการของผู้เรียน และชุมชน	3.40	0.52	ปานกลาง	4.80	0.42	มากที่สุด

ตาราง 32 (ต่อ)

Module 1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	ก่อนการพัฒนา			หลังการพัฒนา		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.8 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบโดยบูรณาการเชื่อมโยงองค์ความรู้อย่างหลากหลาย	3.20	0.42	ปานกลาง	4.60	0.52	มากที่สุด
1.9 บูรณาการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	3.60	0.52	มาก	4.70	0.48	มากที่สุด
1.10 วิพากษ์กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน	3.30	0.48	ปานกลาง	4.60	0.52	มากที่สุด
โดยรวม	3.38	0.48	ปานกลาง	4.70	0.47	มากที่สุด

จากตาราง 32 การประเมินระดับพฤติกรรมตามโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในสถานศึกษา ก่อนและหลังการพัฒนา Module 1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ก่อนการพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$) และหลังการพัฒนาอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$)

ตาราง 33 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับพฤติกรรมตามสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกก่อนและหลังการพัฒนา Module 2 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก

Module 2 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	ก่อนการพัฒนา			หลังการพัฒนา		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
2.1 เข้ารับการฝึกอบรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกจากวิทยากรที่ประสบความสำเร็จในการสอน	3.20	0.42	ปานกลาง	4.60	0.52	มากที่สุด

ตาราง 33 (ต่อ)

Module 2 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	ก่อนการพัฒนา			หลังการพัฒนา		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
2.2 ศึกษาดูงานโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.50	0.53	ปานกลาง	4.70	0.48	มากที่สุด
2.3 สร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างครูและนักเรียนในการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อเกิดแนวทางการพัฒนาที่ไปในทิศทางเดียวกัน	3.30	0.48	ปานกลาง	4.60	0.52	มากที่สุด
2.4 ร่วมกันวิเคราะห์ความต้องการหรือความสนใจของผู้เรียน	3.60	0.52	มาก	4.80	0.42	มากที่สุด
2.5 ใช้รูปแบบ วิธีการ หรือเทคนิคการสอนต่าง ๆ ในการกระตุ้นให้ผู้เรียนเรียน เกิดความคิดขยายจากความคิดเดิมในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง	3.40	0.52	ปานกลาง	4.80	0.42	มากที่สุด
2.6 เลือกกิจกรรมที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องเชื่อมโยงกับมาตรฐานหรือตัวชี้วัด และบริบทสถานศึกษา	3.50	0.53	ปานกลาง	4.70	0.48	มากที่สุด
2.7 บูรณาการใช้เทคโนโลยีร่วมอย่างสร้างสรรค์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.40	0.52	ปานกลาง	4.80	0.42	มากที่สุด
2.8 ชุมชนมีส่วนร่วมจัดกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองมีความท้าทายและปฏิบัติกิจกรรมอย่างหลากหลาย	3.20	0.42	ปานกลาง	4.50	0.53	มาก

ตาราง 33 (ต่อ)

Module 2 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	ก่อนการพัฒนา			หลังการพัฒนา		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
2.9 ชุมชนมีส่วนร่วมในการนิเทศติดตามการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างต่อเนื่อง	3.50	0.53	ปานกลาง	4.70	0.48	มากที่สุด
2.10 ใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่มีประสิทธิผล	3.40	0.52	ปานกลาง	4.70	0.48	มากที่สุด
โดยรวม	3.40	0.50	ปานกลาง	4.69	0.48	มากที่สุด

จากตาราง 33 การประเมินระดับพฤติกรรมตามโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในสถานศึกษา ก่อนและหลังการพัฒนา Module 2 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ก่อนการพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$) และหลังการพัฒนาอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$)

ตาราง 34 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับพฤติกรรมตามสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกก่อนและหลังการพัฒนา Module 3 การใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

Module 3 การใช้และพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ สำหรับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	ก่อนการพัฒนา			หลังการพัฒนา		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
3.1 ศึกษา วิเคราะห์สภาพปัญหาการใช้และการประเมินคุณภาพสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.30	0.48	ปานกลาง	4.70	0.48	มากที่สุด

ตาราง 34 (ต่อ)

Module 3 การใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้ สำหรับการจัดการ เรียนรู้เชิงรุก	ก่อนการพัฒนา			หลังการพัฒนา		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
3.2 ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนาและแลกเปลี่ยนการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาที่ ทันสมัย สำหรับใช้จัดการเรียนการสอน ร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ	3.40	0.52	ปานกลาง	4.60	0.52	มากที่สุด
3.3 ศึกษาดูงานโรงเรียนที่มีการใช้และ พัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ที่ประสบ ความสำเร็จ	3.30	0.48	ปานกลาง	4.60	0.52	มากที่สุด
3.4 เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนา ความรู้ ทักษะในการผลิตและการใช้สื่อ ต่าง ๆ จากสถาบันและหน่วยงานต่าง ๆ อย่างหลากหลาย	3.40	0.52	ปานกลาง	4.70	0.48	มากที่สุด
3.5 เลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ผ่าน การประเมินคุณภาพทางวิชาการ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	3.20	0.42	ปานกลาง	4.50	0.53	มาก
3.6 เลือกสื่อการสอนที่มีวิธีการใช้งาน เก็บรักษา และบำรุงรักษา ได้สะดวก	3.30	0.48	ปานกลาง	4.40	0.52	มาก
3.7 ชุมชนมีส่วนร่วมในการสร้างและ พัฒนาแหล่งเรียนในโรงเรียน	3.40	0.52	ปานกลาง	4.70	0.48	มากที่สุด

ตาราง 34 (ต่อ)

Module 3 การใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้ สำหรับการจัดการ เรียนรู้เชิงรุก	ก่อนการพัฒนา			หลังการพัฒนา		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
3.8 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนและผู้ปกครอง ร่วมกันผลิตและให้ความเห็นเกี่ยวกับ การใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้ แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในการ จัดการเรียนการสอนของครูอย่าง ต่อเนื่อง	3.30	0.48	ปานกลาง	4.60	0.52	มากที่สุด
3.9 ชุมชนร่วมกำกับติดตาม ประเมินผล การผลิต จัดทำ พัฒนาและ ใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี การศึกษาอย่างต่อเนื่อง	3.40	0.52	ปานกลาง	4.70	0.48	มากที่สุด
3.10 พัฒนาการใช้และพัฒนาสื่อ และ แหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิง รุกให้มีประสิทธิภาพและเกิด ประสิทธิผลต่อผู้เรียนอย่างสูงสุด	3.40	0.52	ปานกลาง	4.70	0.48	มากที่สุด
โดยรวม	3.34	0.49	ปานกลาง	4.62	0.50	มากที่สุด

จากตาราง 34 การประเมินระดับพฤติกรรมตามโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครู
ด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในสถานศึกษา ก่อนและหลังการพัฒนา Module 3 การใช้และพัฒนาสื่อ
และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ก่อนการพัฒนา
อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.34$) และหลังการพัฒนาอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$)

ตาราง 35 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับพฤติกรรมตามสมรรถนะการจัดการเรียนรู้
เชิงรุกก่อนและหลังการพัฒนา Module 4 การประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

Module 4 การประเมินผลการจัดการ เรียนรู้เชิงรุก	ก่อนการพัฒนา			หลังการพัฒนา		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
4.1 ร่วมกันจัดทำระเบียบการวัดและ ประเมินผลให้สอดคล้องการหลักสูตร แกนกลางและหลักสูตรสถานศึกษา	3.40	0.52	ปานกลาง	4.60	0.52	มากที่สุด
4.2 ศึกษาระเบียบการวัดและ ประเมินผล วิธีปฏิบัติให้เกิดความ เข้าใจ	3.40	0.52	ปานกลาง	4.60	0.52	มากที่สุด
4.3 อบรมพัฒนาเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจการปฏิบัติเกี่ยวกับการ ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน	3.50	0.53	ปานกลาง	4.70	0.48	มากที่สุด
4.4 ออกแบบวิธีการวัดและ ประเมินผลอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหากิจกรรมการ เรียนรู้ และผู้เรียน	3.30	0.48	ปานกลาง	4.80	0.42	มากที่สุด
4.5 สร้างและตรวจสอบคุณภาพ เครื่องมือการวัดและประเมินผล	3.30	0.48	ปานกลาง	4.60	0.52	มากที่สุด
4.6 นำเครื่องมือวัดและประเมินผลไป ใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม	3.10	0.57	ปานกลาง	4.60	0.52	มากที่สุด
4.7 ใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพใน การปรับปรุงรูปแบบการวัดและ ประเมินผลรวมถึงเกณฑ์ชี้วัด ความสำเร็จให้มีประสิทธิภาพ	3.40	0.52	ปานกลาง	4.70	0.48	มากที่สุด
4.8 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัดและ ประเมินตามสภาพจริง	3.10	0.57	ปานกลาง	4.70	0.48	มากที่สุด

ตาราง 35 (ต่อ)

Module 4 การประเมินผลการจัดการ เรียนรู้เชิงรุก	ก่อนการพัฒนา			หลังการพัฒนา		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
4.9 ชุมชนมีส่วนร่วมนิเทศติดตามแบบ กัลยาณมิตรในการประเมินผลการ เรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้ เชิงรุก	3.30	0.48	ปานกลาง	4.70	0.48	มากที่สุด
4.10 ครูร่วมกับนักเรียนและ ผู้ปกครองนำผลการประเมินไปใช้ในการ การปรับปรุงและพัฒนาการเรียนเรียน สอนให้เกิดประสิทธิผล	3.20	0.63	ปานกลาง	4.70	0.48	มากที่สุด
โดยรวม	3.30	0.53	ปานกลาง	4.67	0.49	มากที่สุด

จากตาราง 35 การประเมินระดับพฤติกรรมตามโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครู
ด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในสถานศึกษา ก่อนและหลังการพัฒนา Module 4 การประเมินผล
การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ก่อนการพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.30$) และหลังการพัฒนา
อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$)

3. ผลการประเมินความพึงพอใจต่อโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้
เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปรากฏดัง
ตาราง 36-37

แบบสอบถามความพึงพอใจ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน
ความพึงพอใจ

ตาราง 36 ความถี่และร้อยละจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน) n = 10	ร้อยละ
วุฒิการศึกษา		
1. ปริญญาตรี	7	70.00
2. ปริญญาโท	3	30.00
รวม	10	100.00
ประสบการณ์การทำงาน		
1. 1-5 ปี	5	50.00
2. 6-10 ปี	2	20.00
3. 11 ปีขึ้นไป	3	30.00
รวม	10	100.00

จากตาราง 36 ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยแยกเป็นปริญญาตรี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 และปริญญาโท จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยแยกเป็น 1-5 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 6-10 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 และ 11 ปีขึ้นไป จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00

แบบสอบถาม ตอนที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน รายการประเมินความพึงพอใจต่อโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พหุบัณฑิต ชีวะ

ตาราง 37 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความพึงพอใจต่อโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะ
การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความพึงพอใจ
1. กระบวนการขั้นตอนการพัฒนา	4.60	0.51	มากที่สุด
1.1 กิจกรรมการพัฒนาตาม Module	4.70	0.48	มากที่สุด
1.2 ความเหมาะสมของระยะเวลาประชุมเชิงปฏิบัติการ (3 วัน)	4.50	0.53	มากที่สุด
1.3 ความเหมาะสมของระยะเวลาการพัฒนา (120 ชั่วโมง)	4.60	0.52	มากที่สุด
1.4 การจัดลำดับขั้นตอนการพัฒนา	4.60	0.52	มากที่สุด
2. วิทยากร	4.70	0.47	มากที่สุด
2.1 ความรอบรู้ ในเนื้อหาของวิทยากร	4.80	0.42	มากที่สุด
2.2 ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้	4.70	0.48	มากที่สุด
2.3 การตอบคำถาม	4.60	0.52	มากที่สุด
3. วิธีการปฏิบัติตามโปรแกรม	4.68	0.48	มากที่สุด
1. Module 1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.60	0.52	มากที่สุด
2. Module 2 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.80	0.42	มากที่สุด
3. Module 3 การใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้ สำหรับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.70	0.48	มากที่สุด
4. Module 4 การประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.60	0.52	มากที่สุด
4. คุณภาพการพัฒนา	4.65	0.50	มากที่สุด
4.1 ท่านได้รับความรู้ แนวคิด ทักษะและประสบการณ์ ใหม่ ๆ จากการพัฒนา	4.80	0.42	มากที่สุด
4.2 ท่านสามารถนำสิ่งที่ได้รับจากการพัฒนาตามโปรแกรม ไปใช้ในการปฏิบัติงาน	4.60	0.52	มากที่สุด
4.3 สิ่งที่ท่านได้รับจากการพัฒนาครั้งนี้ตรงตามความ คาดหวังของท่าน	4.70	0.48	มากที่สุด

ตาราง 37 (ต่อ)

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
4.4 สัดส่วนระหว่างการฝึกอบรมภาคทฤษฎีกับภาคปฏิบัติมีความเหมาะสม	4.60	0.52	มากที่สุด
4.5 หลักสูตรการพัฒนาเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้และพัฒนาความสามารถของท่าน	4.60	0.52	มากที่สุด
4.6 ประโยชน์ที่ท่านได้รับจากการพัฒนา	4.60	0.52	มากที่สุด
โดยรวม	4.66	0.49	มากที่สุด

จากตาราง 37 ระดับความพึงพอใจต่อโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$) พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านวิทยากร ($\bar{X} = 4.70$) ด้านวิธีการปฏิบัติตามโปรแกรม ($\bar{X} = 4.68$) ด้านคุณภาพการพัฒนา ($\bar{X} = 4.65$) และด้านกระบวนการขั้นตอนการพัฒนา ($\bar{X} = 4.60$)

แบบสอบถามตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ จากแบบประเมินความพึงพอใจปลายเปิด มีดังนี้

1. เป็นการพัฒนาที่สอดคล้องกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนยุคเทคโนโลยี ควรมีการบูรณาการใช้เทคโนโลยีเพื่อดึงดูดหรือสร้างความสนใจผู้เรียน
2. ทราบแนวทางการจัดกิจกรรมแบบเชิงรุก สามารถนำไปบูรณาการใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้
3. การเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นผลดีต่อตัวครูและผู้เรียน ครูควรมีวินัยใช้แนวทางการพัฒนาที่ดีอย่างต่อเนื่อง
4. เกิดความร่วมมือร่วมใจพัฒนาการศึกษาทั้งโรงเรียนและชุมชน
5. ควรมีการนิเทศติดตามแบบกัลยาณมิตรอย่างต่อเนื่อง อาจเป็นรูปแบบออนไลน์ เพื่อให้เข้ากับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้นำเสนอ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. เพื่อสร้างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. เพื่อศึกษาผลการใช้โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สรุปผล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ 30 ตัวชี้วัด ดังนี้ 1) ด้านการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

มี 8 ตัวชี้วัด 2) ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มี 8 ตัวชี้วัด 3) การใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มี 8 ตัวชี้วัด 4) ด้านการประเมินผลการเรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มี 6 ตัวชี้วัด ผลการประเมินความเหมาะสม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ลำดับความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ลำดับที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ลำดับที่ 3 ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และลำดับที่ 4 ด้านการประเมินผลการเรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

3. ผลการสร้างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ของโปรแกรม 3) เนื้อหา ประกอบด้วย Module 1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Module 2 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก Module 3 การใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้สำหรับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Module 4 การประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 4) วิธีการพัฒนา และ 5) การประเมินผลการพัฒนา ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก และความเป็นไปได้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

4. ผลการใช้โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปรากฏดังนี้

4.1 ผลการประเมินความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการพัฒนา พบว่า คะแนนประเมินความรู้หลังการเข้าร่วมพัฒนาสูงกว่าคะแนนประเมินความรู้ก่อนการเข้าร่วมพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

4.2 ผลการประเมินระดับพฤติกรรมตามโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า คะแนนประเมินระดับพฤติกรรมหลังการเข้าร่วมพัฒนาสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.3 ผลการประเมินระดับความพึงพอใจต่อโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

ผลการวิจัยการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยสรุปว่า

องค์ประกอบและตัวชี้วัดของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ 30 ตัวชี้วัด ดังนี้

- 1) การออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มี 8 ตัวชี้วัด
- 2) ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มี 8 ตัวชี้วัด
- 3) การใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มี 8 ตัวชี้วัด
- 4) ด้านการประเมินผลการเรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มี 6 ตัวชี้วัด

ผลการประเมินความเหมาะสม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้วิจัยได้ศึกษาองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และนำองค์ประกอบมาสังเคราะห์หาตัวชี้วัดจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ และนำไปประเมินความเหมาะสมโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ทำให้ได้องค์ประกอบและตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ในยุคศตวรรษที่ 21 ที่เน้นทักษะของครูในการจัดชั้นเรียนแนวใหม่ ดังที่ กระทรวงศึกษาธิการ (2551 ก) ได้นำเสนอว่า ยุคศตวรรษที่ 21 เป็นทักษะแห่งอนาคตใหม่ที่ครูควรมีทักษะและคุณลักษณะที่รองรับการเข้าถึงเพื่อสร้างนวัตกรรมบริหารจัดการชั้นเรียนแนวใหม่ ในอันที่จะพัฒนาผู้เรียนที่เยาวชนในยุคใหม่ได้อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไฉไลศรี เพชรใต้ (2563) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบและตัวชี้วัดของการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 5 องค์ประกอบ จำนวน 15 ตัวชี้วัด ยืนยันโดยผู้ทรงคุณวุฒิมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สรญา ทองธรรมมา (2564) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูสมรรถนะสูง ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบและ

ตัวบ่งชี้ครูสมรรถนะสูง ในระดับประถมศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก 15 ตัวบ่งชี้ ผลการประเมินความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยสรุปว่า

2.1 สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ครูโรงเรียนประถมศึกษาให้ความสนใจและพัฒนาตนเองให้มีความพร้อมและสามารถจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้ แต่ยังขาดหลักการหรือแนวปฏิบัติที่ชัดเจน อีกทั้งยังจัดการเรียนการสอนแบบเดิมคือ ครูเป็นผู้ให้ความรู้ ดังที่ นนทลี พรธาดาวิทย์ (2561) ได้นำเสนอว่า การสอนแบบเดิมจะไม่สามารถพัฒนาให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้จากการเรียนไปปฏิบัติได้ดี และอาจไม่ส่งเสริมต่อสมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียนในยุคศตวรรษที่ 21 ทั้งนี้ผู้สอนบางส่วนมักมุ่งเน้นการสอนอย่างไม่เป็นระบบแบบแผน หรือเลือกรูปแบบการสอนที่ไม่เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียนจึงอาจทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายหรือเกิดทัศนคติในแง่ลบได้อีกด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไฉไลศรี เพชรใต้ (2563) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูประถมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิवास โพธิธาทอง (2563) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง

2.2 สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ครูโรงเรียนประถมศึกษาให้ความสนใจในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้วยการจัดการเรียนการสอนเชิงรุก เพื่อให้เด็กเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ปรับจากครูที่มีบทบาทเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ให้ผู้ อำนวยความสะดวก แนะนำมากกว่าสั่งให้ผู้เรียนทำ ดังที่ Mogan และคณะ (2006) และ Castillo (2005) ได้นำเสนอว่า การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างหนึ่งสำหรับการเสริมสร้างสมรรถนะครูให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเชิงรุกได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศราวุฒิ สนใจ (2561) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนศักดิ์ เจริญธรรม (2561)

ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูวิทยาศาสตร์ในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมี
 วิจารณ์ญาณของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่พึงประสงค์โดยรวม
 อยู่ในระดับมากที่สุด

2.3 ลำดับความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
 ของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรียงลำดับ
 ความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านการออกแบบกิจกรรมและจัดทำ
 แผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ลำดับที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น
 สำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ลำดับที่ 3 ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบ
 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก และลำดับที่ 4 ด้านการประเมินผลการเรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้
 เชิงรุก ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการจัดการเรียนรู้เชิงรุกต้องเริ่มต้นจากการออกแบบกิจกรรมที่สอดคล้องกับ
 สถานการณ์ปัจจุบันและความสนใจของผู้เรียน จึงจะนำไปจัดกิจกรรม ใช้สื่อประกอบ อีกทั้งวัดและ
 ประเมินผลเพื่อความสำเร็จตามลำดับ จึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ครูต้องได้รับการพัฒนา ดังที่
 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2556) ได้นำเสนอว่า ครูมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคน
 ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรม
 ในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุข คุณภาพของครูผู้สอนเป็นปัจจัย
 สำคัญที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศราวุฒิ สนใจ
 (2561) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์เพื่อส่งเสริมทักษะ
 การคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 ผลการวิจัยพบว่า ระดับความต้องการจำเป็นเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ การดำเนินการจัด
 กิจกรรมการเรียนรู้เตรียมการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลการจัดการเรียนรู้และ
 การสรุปและรายงานผลการจัดการเรียนรู้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิริยา ภูถาวร (2564)
 ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างคุณลักษณะครูผู้นำในการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลเพื่อพัฒนา
 คุณภาพการศึกษา สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20
 ผลการวิจัยพบว่า ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ คุณลักษณะ
 ด้านความรู้ ความเข้าใจดิจิทัล คุณลักษณะด้านการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล และคุณลักษณะด้าน
 การสื่อสารยุคดิจิทัล ตามลำดับ

3. ผลการสร้างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียน
 ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยสรุปว่า

โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา
 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ของ
 โปรแกรม 3) เนื้อหา ประกอบด้วย Module 1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Module 2

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก Module 3 การใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้สำหรับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Module 4 การประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 4) วิธีการพัฒนา และ 5) การประเมินผลการพัฒนา ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก และความเป็นไปได้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ต้องชัดเจนสามารถนำมากำหนดโปรแกรมได้อย่างถูกต้องตามหลักทฤษฎีกระบวนการพัฒนาโปรแกรม อารัง บัวศรี (2542), สุมิตรา พงศธร (2550), Caffarella (2002) Charney and Conway (2005), Fink (2015) ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ของโปรแกรม 3) เนื้อหา 4) วิธีการพัฒนา และ 5) การประเมินผลการพัฒนา และแนวคิดวิธีการเสริมสร้างสมรรถนะครู นิสิตาร์ก เวชยานนท์ (2548), สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (2550), จอมพงศ์ มงคลวนิช (2555), พศิน แดงจาง (2558) และ Fulen และ Hargreaves (1992) ประกอบด้วย 1) การเรียนรู้ด้วยตนเอง 2) การศึกษาดูงาน 3) การประชุมเชิงปฏิบัติการ และ 4) การบูรณาการกับการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ มัญชลี เปี่ยมดี (2563) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า โปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย หลักการและเป้าหมายของโปรแกรม จุดมุ่งหมายของโปรแกรม เนื้อหาของโปรแกรม กิจกรรมการพัฒนา และการประเมินผลโปรแกรม ผลการประเมินด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้และด้านความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สรญา ทองธรรมมา (2564) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูสมรรถนะสูงในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า โปรแกรมเสริมสร้างครูสมรรถนะสูงในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย หลักการและเป้าหมายของโปรแกรม จุดมุ่งหมายของโปรแกรม เนื้อหาของโปรแกรม กิจกรรมการพัฒนา และการประเมินผลโปรแกรม ระยะเวลาในการดำเนินโปรแกรม 180 ชั่วโมง ผลการประเมินด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้และด้านความเป็นประโยชน์พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

4. ผลการใช้โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยสรุปว่า

4.1 ผลการประเมินความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการพัฒนา พบว่า คะแนนประเมินความรู้หลังการเข้าร่วมพัฒนาสูงกว่าคะแนนประเมินความรู้ก่อนการเข้าร่วมพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพมา

กำหนดแนวปฏิบัติตามโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเชิญวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ในการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการประชุมเชิงปฏิบัติการ ผู้เข้ารับการพัฒนาจึงมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไฉไลศรี เพชรใต้ (2563) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ผลการทดสอบความรู้เกี่ยวกับสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูก่อนการพัฒนามีค่าเฉลี่ย 12.90 คิดเป็นร้อยละ 43.00 และมีคะแนนหลังการพัฒนา มีค่าเฉลี่ย 27.66 คิดเป็นร้อยละ 92.20 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลีลาวดี ชนะมาร (2563) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์ สำหรับเด็กปฐมวัย

ของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้เนื้อหาในรายวิชาการบูรณาการประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย 1 หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 ผลการประเมินระดับพฤติกรรมตามโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า คะแนนประเมินระดับพฤติกรรมหลังการเข้าร่วมพัฒนาสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารตำรางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และศึกษาวีธีปฏิบัติที่ดีจากโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ด้วยการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา และครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ ได้ข้อมูลเชิงคุณภาพ แล้วนำมากำหนดโปรแกรมมีแนวปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและสถานการณ์ปัจจุบัน ส่งผลให้ครูมีพฤติกรรมตามที่โปรแกรมกำหนดในระดับมากที่สุดทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไฉไลศรี เพชรใต้ (2563) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลีลาวดี ชนะมาร (2563) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนมีความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.3 ผลการประเมินระดับความพึงพอใจต่อโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารตำรางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และศึกษาวิธีปฏิบัติที่ดีจากโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ด้วยการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา และครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ ได้ข้อมูลเชิงคุณภาพ แล้วนำมากำหนดโปรแกรม มีแนวปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและสถานการณ์ปัจจุบัน ส่งผลให้ครูปฏิบัติตามโปรแกรมได้จริงและจึงมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไฉไลศรี เพชรใต้ (2563) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโปรแกรมฯ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สรญา ทองธรรมมา (2564) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูสมรรถนะสูง ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า ผู้เข้าร่วมโปรแกรมมีสมรรถนะตามกรอบการพัฒนาที่สูงขึ้น ระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ด้านการออกแบบการเรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และเมื่อนำมาจัดลำดับความต้องการจำเป็นปรากฏว่ามีความต้องการจำเป็นอยู่อันดับ 1 แสดงให้เห็นว่า การเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและส่งผลให้ครูในสถานศึกษาเกิดความสามัคคีร่วมแรงร่วมใจสร้างบรรยากาศทางวิชาการ ดังนั้น ผู้บริหารในระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรมีการกำหนดนโยบายอย่างชัดเจนในการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเป็นรูปธรรมและเกิดประสิทธิผล

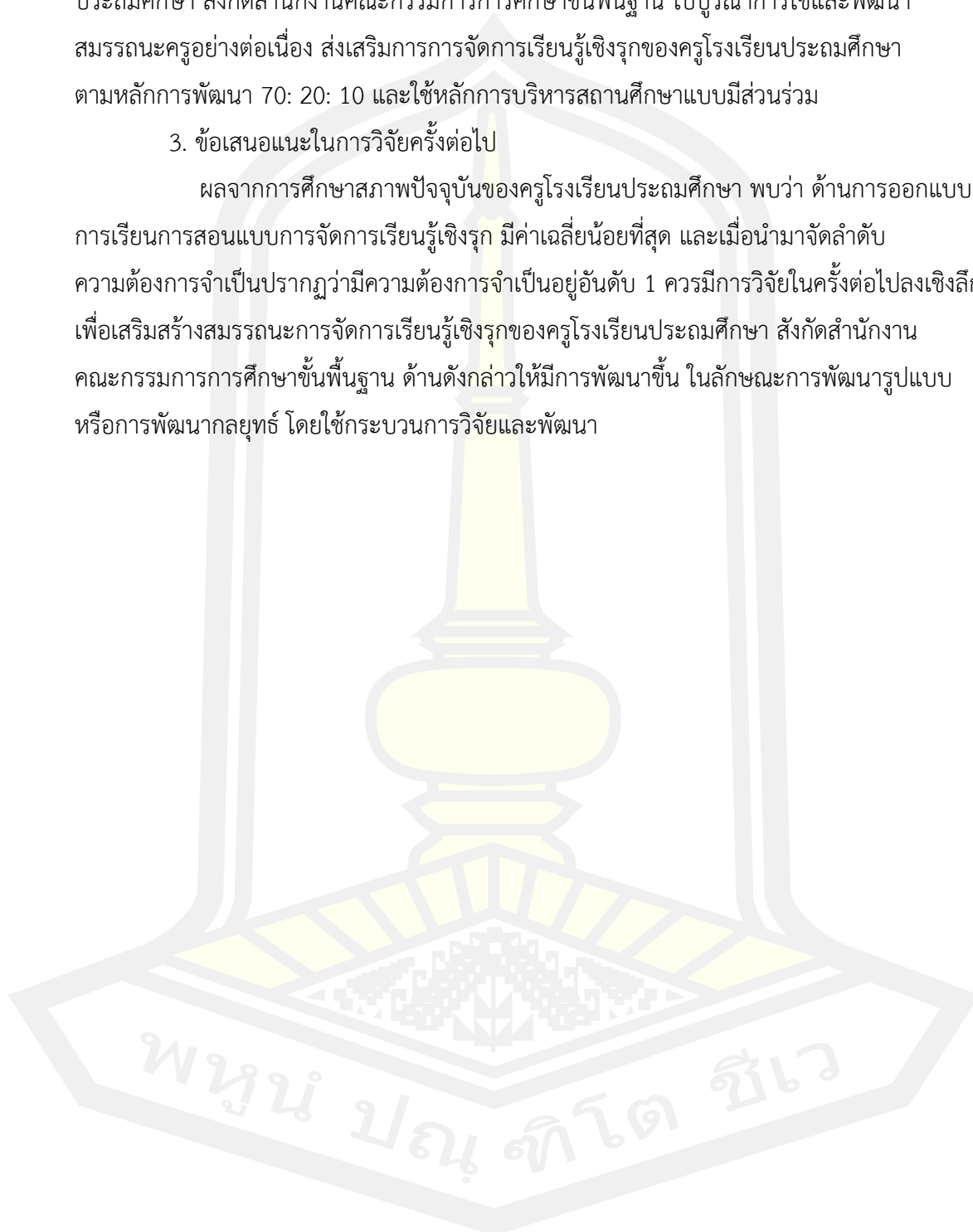
2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำนโยบายการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมในสถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุน นิเทศ กำกับติดตามการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอย่างต่อเนื่อง

2.2 ควรนำโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปบูรณาการใช้และพัฒนาสมรรถนะครูอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษาตามหลักการพัฒนา 70: 20: 10 และใช้หลักการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ผลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันของครูโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า ด้านการออกแบบการเรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และเมื่อนำมาจัดลำดับความต้องการจำเป็นปรากฏว่ามีความต้องการจำเป็นอยู่อันดับ 1 ควรมีการวิจัยในครั้งต่อไปลงเชิงลึกเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านดังกล่าวให้มีการพัฒนาขึ้น ในลักษณะการพัฒนารูปแบบหรือการพัฒนากลยุทธ์ โดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551 ก). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551 ข). *แนวทางปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ*. กรุงเทพฯ : ที.เอส.บี.โปรดักส์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *บทบาทของครูในการเรียนรู้ แบบ Active Learning*. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- กิดานันท์ มลิทอง. (2555). *สื่อการสอนและฝึกอบรมจากสื่อพื้นฐานถึงสื่อดิจิทัล*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เกื้อจิตร ชีระกาญจน์. (2555). *รายงานผลการวิจัย สมรรถนะในปัจจุบันของผู้จัดการฝ่ายบริหาร ทรัพยากรบุคคลในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2555). *การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2556). *การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จินตนา ท่วมกลาง. (2555). *การพัฒนาสื่อ/นวัตกรรมทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : สถาพรบุคส์.
- จิระประภา อัครบวร. (2549). *สร้างคนสร้างผลงาน*. กรุงเทพฯ : ก.พลพิมพ์
- จิราภรณ์ ยกอินทร์. (2560). *การจัดการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.
- จุฑามาศ เพิ่มพูนเจริญยศ. (2561). *การพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกผ่านห้องเรียนอัจฉริยะสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลไทรโยค*. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- เจริญวิษณุ สมพงษ์ธรรม. (2554). *การพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงาน: สมรรถนะหลัก (Core Competency)*. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ไฉไลศรี เพชรใต้. (2563). *การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุสิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ชนาธิป พรกุล. (2551). *การออกแบบการสอน การบูรณาการ การอ่าน การคิดวิเคราะห์และ การเขียน*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ (2557)
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2557). *เทคโนโลยีทางการศึกษา: ทฤษฎีและการวิจัย*. กรุงเทพฯ : โอเอส.
- ชาติรี เกิดธรรม. (2553). *เทคนิคการสอนแบบโครงงาน*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลธัญบุรี.
- ชาย โปธิสิตา. (2547). *ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ*. กรุงเทพฯ : อมรินทร์.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2551). *การบริหารงานวิชาการและการนิเทศภายในสถานศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 5. ปัตตานี : ฝ่ายเทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักงานวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- ชูชัย สมितिไกร. (2552). *การสรรหาคัดเลือกและการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : วีพรีน.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2553). *Active Learning*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ณรงค์วิทย์ แสนทอง. (2550). *มารู้จัก COMPETENCY กันเถอะ*. กรุงเทพฯ : เอช อาร์ เซ็นเตอร์.
- ณัฐวดี ธาตุดี. (2561). *การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ทิตนา แคมมณี. (2556). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชนศักดิ์ เจริญธรรม. (2561). *การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูวิทยาศาสตร์ในการจัดการเรียนรู้เพื่อ ส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญา การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ธำรง บัวศรี. (2542). *ทฤษฎีหลักสูตร: การออกแบบและการพัฒนา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา.
- ธีระ รุญเจริญ. (2545). *ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ: ศักยภาพเพื่อการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง.
- นงนภัส คู่ขวัญ. (2551). *สิ่งแวดล้อมและการพัฒนา เล่ม 1*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นนทลี พรธาดาวิทย์. (2561). *การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning*. กรุงเทพฯ : ทริปเพิ้ลเอด ดูเคชั่น.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2551). *หลักการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์.

- นิสดารก์ เวชยานนท์. (2548). *การบริหารทรัพยากรมนุษย์ : เอกสารประกอบการสอน วิชา รศ. 620*.
กรุงเทพฯ : คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ :
สุวีริยาสาส์น.
- ปฐมาภรณ์ ปะการะโพธิ์. (2564). *การพัฒนาโปรแกรมการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปรัชญา เวสารัชช์. (2554). *หลักการจัดการศึกษา*. กรุงเทพฯ : สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล*. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริม
กรุงเทพฯ.
- เพชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ. (2554). *การพัฒนาสมรรถนะทางการบริหาร*. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.
- พศิน แดงจวง. (2558). *รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
- พิชิต ฤทธิจรูญ. (2556). *หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : แฮร์ส ออฟ
เคอร์มิสท์.
- เพ็ญพักตร์ อุทิศ. (2547). *แนวคิดและเทคนิคการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion: FGD)*.
กรุงเทพฯ : คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2559). *การศึกษา 4.0 เป็นยิ่งกว่าการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ศูนย์ตำราและเอกสาร
วิชาการ วิทยาลัยครุศาสตร์ มธบ.
- ไพศาล เครือแสง. (2556). *เทคนิคการสอนเชิงรุก เรียนรู้ประสบการณ์จาก Shelton College
International ประเทศสิงคโปร์*. นครสวรรค์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ไพศาล น้อยสุวรรณ. (2553). *การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน*. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- มัณฑิณี เปี่ยมดี. (2563). *การพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะ
ชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น
พื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุขุบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนา
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ยอดอนงค์ จอมหงส์พิพัฒน์. (2553). *การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูผู้นำการจัดการเรียนรู้ตาม
แนวทางปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุขุบัณฑิต สาขาวิชา
อุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
- รพีพรรณ เทียมเดช. (2557). *การจัดการเรียนรู้*. เพชรบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.

- รัตน์ บัสนันท์. (2551). *การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา*. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- เรวดี ทรงเที่ยง. (2548). *การพัฒนาโปรแกรมการส่งเสริมแรงจูงใจภายในเพื่อสร้างสัมพันธภาพในการทำงานของหัวหน้าช่างในศูนย์บริการรถยนต์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ลีลาวดี ชนะมาร. (2563). *การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา*.
- วรรณิ แกมเกตุ. (2551). *วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัชร เล่าเรียนดี และคณะ. (2560). *กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อพัฒนาการคิดและยกระดับคุณภาพการศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21*. พิมพ์ครั้งที่ 12. นครปฐม : เพชรเกษมพรินติ้ง กรุ๊ป.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2556). *กระบวนทัศน์ใหม่ทางการศึกษากรณีศึกษาต่อการศึกษาศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ : หจก.ทิพย์วิสุทธิ์.
- วีระ ไทยพานิช. (2551). *57 วิธีสอน*. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วีรียา ภูถาวร. (2564). *การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างคุณลักษณะครูผู้นำในการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศรารุณี สนใจ. (2561). *การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศักดิ์ ไชยกิจภิญโญ. (2548). *สอนอย่างไรให้ Active Learning*. *วารสารนวัตกรรมการเรียนการสอน*, 2(2), 12-15.
- ศักดิ์ศรี ปาณะกุล. (2550). *วิธีการสอนวิทยาศาสตร์*. กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์.

- ศิริพงษ์ เสาภายน. (2548). *หลักการบริหารการศึกษา : ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ*. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ : บூค พอยท์.
- สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา. (2552). *การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อ*.
กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2554). *ผลการประเมิน PISA 2009 การอ่าน
คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์*. กรุงเทพฯ : อรุณ.
- สมคิด พรหมจ้อย. (2547). *การพัฒนาครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ในการพัฒนาครูและ
บุคลากรทางการศึกษาในทศวรรษหน้า*. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2551). *การวัดผลการศึกษา*. กทม. : ประสานการพิมพ์.
- สมศักดิ์ คงเที่ยง. (2552). *หลักการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สรญา ทองธรรมมา. (2564). *การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูสมรรถนะสูง ในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุสิต สาขาวิชา
การบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สร้อยพร ถนัทรอบ. (2564). *การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะด้านการบริหารหลักสูตรและ
การจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์*.
วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2548). *คู่มือสมรรถนะข้าราชการพลเรือนไทย*.
กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
- สำนักงานทดสอบทางการศึกษา. (2560). *คู่มือการประเมินสถานศึกษาเพื่อรับรองวุฒิพระราชทาน
ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่ง
ประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2547). *แนวทางการพัฒนานครแห่งความรู้*. กรุงเทพฯ :
ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *บทวิเคราะห์สถานภาพการพัฒนาครูทั้งระบบ และ
ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาครูเพื่อคุณภาพผู้เรียน*. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการ
สภาการศึกษา.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. (2549). *เศรษฐกิจพอเพียง ร่วมเรียนรู้ สานขยายผล*.
กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งพับลิชชิ่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *คู่มือการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการ
การศึกษา*. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558). *รายงานผลการดำเนินงานประจำปี พ.ศ.2558*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). *คู่มือการประเมินสมรรถนะครู*. กรุงเทพฯ : สำนักพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). *แนวทางการนิเทศเพื่อพัฒนาและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2562). *ข้อมูลพื้นฐานสถานศึกษาในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ. (2550). *เอกสารประกอบการประชุมวิชาการ สวทช. ประจำปี 2550 เรื่อง "เพิ่มความสุขและผลิตภาพประชาชาติด้วยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี"*. กรุงเทพฯ : สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2548). *มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2549). *คู่มือการปฏิบัติงานการต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2556). *บทวิเคราะห์สถานภาพการพัฒนาคู่มือทั้งระบบ และข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาครูเพื่อคุณภาพผู้เรียน*. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2559). *แนวทางการประเมินตามสภาพจริง*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- สีมา สีมานนท์. (2553). "ของฝากอธิบดีเรื่องกาพัฒนาสมรรถนะองค์กร," *มติชน*. มีนาคม 2553 หน้า 6.
- สุทธิวรรณ ตันติรจนางศ์. (2555). *การวัดและประเมินผลทางการศึกษา*. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุธรรม ธรรมทัศนานนท์. (2554). *หลักการ ทฤษฎีและแนวปฏิบัติทางการบริหารการศึกษา*. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุนีย์ คล้ายนิล และคณะ. (2550). *การวัดและประเมินผลเพื่อคุณภาพการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ : เซเว่น พรินติ้ง กรุ๊ป.
- สุมิตรา พงศธร. (2550). *สรุปเรื่องของหลักสูตร. สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย*, 2(79), 15-23, กุมภาพันธ์-เมษายน.
- สุรัชย์ พรหมพันธ์. (2554). *ข้าแหละสมรรถนะเพื่อพัฒนา*. กรุงเทพฯ : ปัญญาชน.

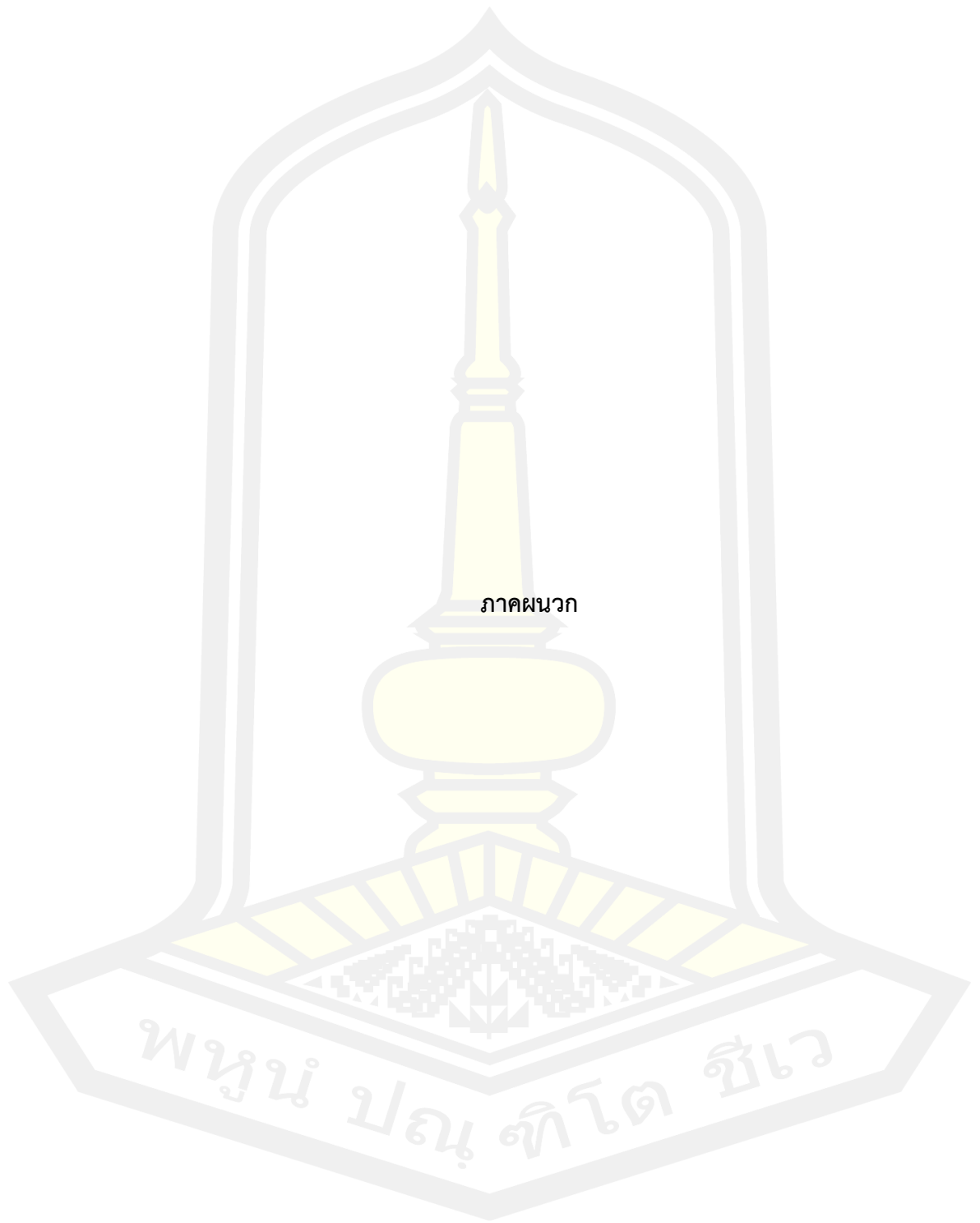
- สุวิมล ว่องวานิช. (2550). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2554). *การสังเคราะห์เทคนิคที่ใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นในนิติต คณะครุศาสตร์*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- หวน พันธุ์พันธ์. (2551). *การบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- อภิรักษ์ สิริรัตนจิตต์. (2560). *การจัดการเรียนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. สงขลา : มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- อภิवास โพรธิตาทอง. (2563). *การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30. วิทยานิพนธ์ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*.
- อรุณี อ่อนสวัสดิ์. (2551). *ระเบียบวิธีวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 3. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- อาภรณ์ ภูวิทย์พันธ์. (2549). *Competency dictionary*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : เอช อาร์ เซ็นเตอร์.
- อาภรณ์ ภูวิทย์พันธ์. (2559). *การพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรบนพื้นฐาน 70:20:10 Learning Model*. กรุงเทพฯ : เอช อาร์ เซ็นเตอร์.
- เอกรินทร์ สีมหาศาล. (2546). *แนวปฏิบัติกระบวนการวัดและประเมินผล ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ : บั๊ค พอยท์.
- Arets, J., Jennings, C. and Heijnen, V. (2015). *70:20:10 Towards 100% performance*. Maastricht : Sutler Media.
- Atkinson, D. (1993). *Teaching monolingual classes*. Limerick : University of Limerick.
- Bar, M.J. and Keating, L.A. (1990). *Developing Effective Student Services Program*. California : Jossey-Bass.
- Barrett, P., Barrett, L. and Davies, F. (2013). *Achieving a Step Change in the Optimal Sensory Design of Buildings for users at all Life-Stages. Building and Environment*, 67, 97-104.
- Biech, E. (2015). *101 Ways to Make Learning Active Beyond the Classroom*. New York : John Wiley & Sons.
- Bonwell, C.C. and Eison, J.A. (1991). *Active Learning : Creative Excitement in the Classroom*. Washington, D.C. : ASHE-ERIC Higher Education Reports.
- Boone, E.I. (1992). *Developing Programmer in Adult Education*. New Jersey : Practice Hall.

- Boyle, P.G. (1981). *Planning Better Program*. New York : McGraw-Hill Book Company.
- Brandes, D., and Ginis, P. (1996). *A guide to student-centered learning*. Oxford : Blackwell.
- Briggs, M.H. (1997). *Building Early Intervention Teams: Working Together for Children and Families*. Gaithersburg, Maryland : Aspen Publishers.
- Caffarella, R. (2002). *Planning Program for Adult Learner: a Practice Guide for Educators, Trainer and Staff Developer*. San Francisco : Jossey-Bass Publisher.
- Campbell, R.F. and Gregg, R.T. (1983). *Administrative Behavior in Education*. New York : Harper and Row.
- Castillo, E.D. (2005). *Defining Competencies*. Mexico : Business Mexico.
- Charles, J. and Wagnier, J. (2013). *No Title Effective Learning with 70 : 20 : 10*. [online]. Available from <http://www.crossknowledge.net/crossknowledge>. [accessed 16 May 2020].
- Charney, C. and Conway, K. (2005). *The trainer's tool kit*. New York : AMACOM.
- Chen, T. and others. (2009) Cross-talks of sensory transcription networks in response to various environmental stresses. *Interdiscip Sci*, 1(1), 46-54.
- Copeland, R.W. (1974). *How children learn mathematics: Teaching implications of Piaget's research*. 2nd ed. New York, NY: Macmillan Publishing.
- Dale, E. (1969). *Audio-Visual Methods in Teaching*. 3 Ed. New York : The Dryden Press Holt.
- Darling-Hammond, L. and Lieberman, A. (2014). Teacher Education Around the World. *British Educational Research Journal*, 40(4), 743–745, August.
- Fink, A. (2015). *Evaluation Fundamentals: Insight into Program. Effectiveness, Quality, and Value*. Los Angeles : Sage.
- Francis, A. and John, A.O. (2014). Life Skills Education in Kenya: An Assessment of the Level of Preparedness of Teachers and School Managers in Implementing Life Skills Education in Trans-Nzoia District, Kenya. *Journal Of Humanities And Social Science (IOSR-JHSS)*, 19(9), 32-44.
- Fullen, M. and Hargreaves, A. (1992). *Teacher Development and Education Change*. London : The Falmer Press.

- Gagné, R. M. and other. (2005). *Principles of Instructional Design*. New York : Holt, Rinehart and Winston.
- Gayatri, M.S.W., Channaveer, R.M. and Lakshmana, G. (2017). Life Skills Education Program Among High School Children : An Intervention Study. *Journal of Mental Health Education*, 1(1), 19-29.
- Geven K. and Attard, A. (2012). *Time for Student-Centred Learning*. Scotland : Wilson.
- Grabinger, R.S. (1996). *Handbook of research for educational communications and technology*. New York : Simon & Schuster Macmillan.
- Guntuku, R. and Meesala, A. (2013). Developing a Management Teacher Competency Scale for Indian Context. *TRANS Asian Journal of Marketing & Management Research*, 2(5), 14-26.
- Hoy, W.K. and Cecil, M.G. (2001). *Educational Administration Theory Research and Practice*. Singapore : McGraw-Hill.
- Jennings, C. and Wargnier, J. (2015). *Effective Learning with 70: 20:10 The New Frontier for the extended Enterprise*. [online]. Available from : <http://www.crossknowledge.com>. [accessed 15 May 2020].
- Joyce, B., Weil, M. and Calhoun, E. (2009). *Models of Teaching*. 8th ed. New York : Allyn & Bacon.
- Knezevich, S.J. (1962). *Administration of Public Education*. 4th ed. New York : Warper and Row.
- Krishnendu, M. and Debjani, G. (2014). Status of Life Skill Education in Teacher Education Curriculum of SAARC Countries: A Comparative Evaluation. *Journal of Education & Social Policy*, 1(1), 93-99, June.
- Lombardo, M.M. and Eichinger, R.W. (1996). *The Career Architect Development Planner*. Minneapolis : Lominger.
- McClelland, D.C. (1973). Testing for competence rather than intelligence. *American Psychologist*, 28(1), 1-14
- Mckinney, S.E. (2008). Developing Teachers for High-Poverty Schools : The Role of the Internship Experience. *Urban Education*, 43(1), 68-82, January.
- Mogan, P. and others. (2006). We Asked HR Professionals. What Are Your Organization's Biggest Training Needs? *Canadian HR Reporter*. Toronto : Mar.

- Morgan, D.L. (1988). *Focus group and qualitative research*. California : Sage.
- Morrison, H.P. and others. (2011). Intercomparison of cloud model simulations of Arctic mixed-phase boundary layer clouds observed during SHEBA/FIRE-ACE. *J. Adv. Model. Earth Syst.*, 3(2), 186.
- O'Driscoll, T. (2015). Getting Training in Gear. *Training*, 52(1) : 138.
- Omstein, A.C. and Lasley, J.T. (2000). *Strategies for Effective Teaching*. Boston : Allrn and Bacon.
- Petty, G. (2004). *Active learning work: The evidence*. [online]. Available from : <http://www.geoffpetty.com> [accessed 12 July 2019].
- Pritchett, C.G. (2007). Perceptions of Alabama School Personnel of Research-Based Instructional Strategies to Improve Student Achievement. *Dissertations Abstracts International*, 68(1), unpagged, July.
- Romiszowski, J. (1999). *Basic theory of teaching materials selection*. London : Nichols Publishing.
- Sims, R.C. and Koszalka, T.A. (2008). Competencies for the new-age instructional designer. *Handbook of research on educational communications and technology*, 3, 569-575.
- Smit, P. and Ragan, T.J. (1999). *Instructional Design*. New York : Maxeil Macmillian International.
- Spencer, L.M. and Spencer, S.M. (1993). *Competencies at Work : Model for Superior Performance*. New York : Wiley.
- Stacy, Z. (2015). *English Education*. Miami State : Miami University.
- Thomas, St. (2018). *Measurement and Evaluation*. Minnesota : University of St. Thomas.
- Witkin, O. (1995). *Planning and Conducting Needs Assessment*. California: A Practical Guide.

ภาคผนวก

พหุบัณฑิตวิชเว

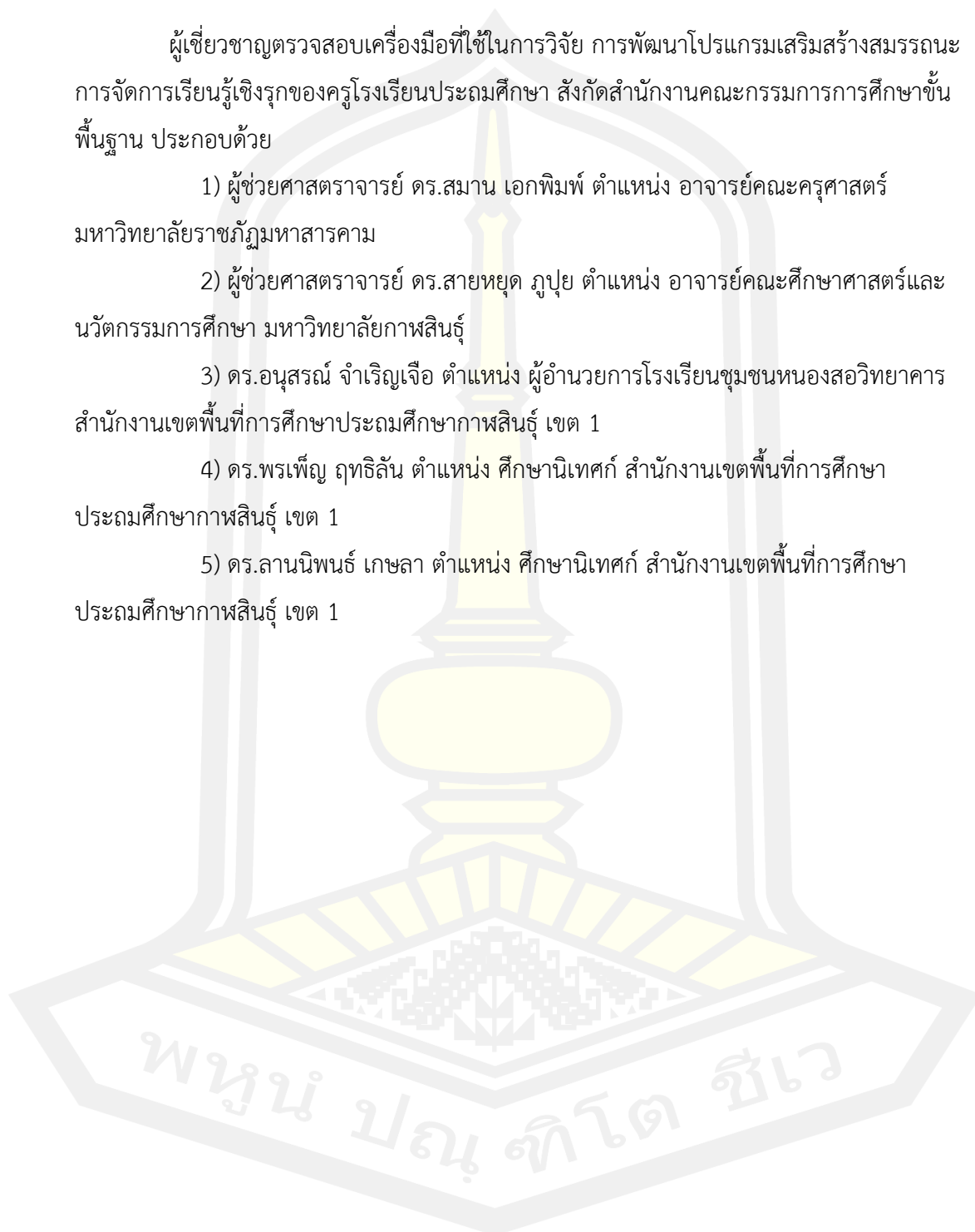
ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ

พหุณฺ์ ปณฺุ ทิโต ชีเว

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย

- 1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมาน เอกพิมพ์ ตำแหน่ง อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- 2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายหยุด ภูบุญ ตำแหน่ง อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์
- 3) ดร.อนุสรณ์ จำเริญเจือ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนหนองสอวิทยาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1
- 4) ดร.พรเพ็ญ ฤทธิลัน ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1
- 5) ดร.ลานนิพนธ์ เกษลา ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบยืนยันและประเมินองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการจัดการเรียนรู้
เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย

- 1) รองศาสตราจารย์ ดร.ธรินธร นามวรรณ ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชาบริหาร
และพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- 2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมาน เอกพิมพ์ ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตร
และการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- 3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายหยุด ภูบุย ตำแหน่ง อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์และ
นวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์
- 4) นายยงยุทธ พรหมแก้ว ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1
- 5) ดร.ลานนิพนธ์ เกษลา ตำแหน่ง ศึกษาานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1
- 6) ดร.พรเพ็ญ ฤทธิลัน ตำแหน่ง ศึกษาานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1
- 7) ดร.อนุสรณ์ จำเริญเจือ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนหนองสอ อำเภอเมือง
จังหวัดกาฬสินธุ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

พูน ปณ ทัโต ชีเว

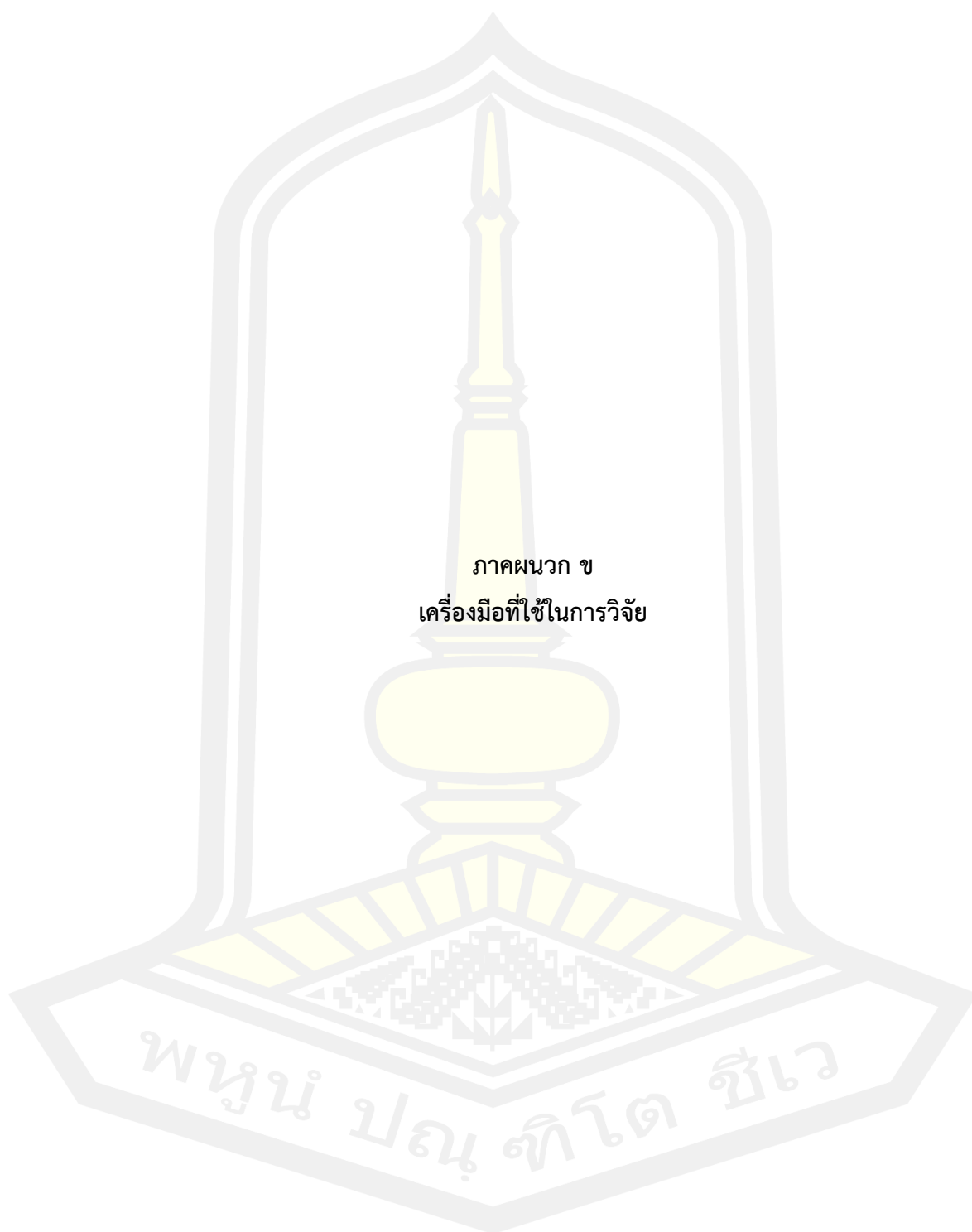
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบยืนยันและประเมินโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย

- 1) รองศาสตราจารย์ ดร.ธรินธร นามวรรณ ตำแหน่ง หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- 2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมร มะลาศรี ตำแหน่ง อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์
- 3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายหยุด ภูบุย ตำแหน่ง อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์
- 4) ดร.วิเศษ พลอาจทัน ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1
- 5) ดร.พรเพ็ญ ฤทธิลัน ตำแหน่ง ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ เขต 3
- 6) นางสาวนิพพิทา กุลชิต ตำแหน่ง ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ เขต 1
- 7) ดร.นริศ ภูอาราม ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดอนวิทยาคาร อำเภอเมืองจังหวัดกาฬสินธุ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1
- 8) ดร.ชาติรี ถาวรรัช ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลกาฬสินธุ์ อำเภอเมืองจังหวัดกาฬสินธุ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1
- 9) ดร.ทัศนีย์ เมษสุวรรณ ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนหามแห่ไพหนองวิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

พูน บณู ทิโต ชีเว

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

พหุบัน ปณฺ ทิโต ชีเว

แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญ

ประเมินความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมของแบบสอบถามเพื่อ
ประเมินองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามเพื่อประเมินนี้ใช้สำหรับประเมินความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมของแบบสอบถามเพื่อประเมินองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. โปรดพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหาหรือข้อความกับความมุ่งหมายของการวิจัยว่ามีความสอดคล้องกันอย่างไร โดยพิจารณาจาก
  - +1 หมายถึง แน่ใจว่ามีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาหรือข้อความกับความมุ่งหมาย
  - 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาหรือข้อความกับความมุ่งหมาย
  - 1 หมายถึง แน่ใจว่าไม่มีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาหรือข้อความกับความมุ่งหมาย

นางสาวเพชรจันทร์ ภูทะวัง

นิสิตหลักสูตรการศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต (กศ.ด.)

สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พหุบัณฑิต ชีวะ

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	ความสอดคล้อง			ความคิดเห็น เพิ่มเติม
	+1	0	-1	
1. ด้านการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้ แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก				
1.1 ศึกษาหน่วยการเรียนรู้ในเรื่องเนื้อหาและ วัตถุประสงค์การเรียนรู้				
1.2 ศึกษา วิเคราะห์ ผู้เรียนในเรื่องวิธีการเรียนรู้และ ความแตกต่างระหว่างบุคคล				
1.3 ศึกษารูปแบบการเรียนการสอน วิธีการสอน และ เทคนิค การสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหา				
1.4 กำหนดวัตถุประสงค์ที่เน้นการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประยุกต์ ริเริ่มเหมาะสมกับหลักสูตร มาตรฐานสาระการ เรียนรู้ ความแตกต่างและธรรมชาติของผู้เรียนเป็น รายบุคคล				
1.5 ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย เหมาะสมสอดคล้องกับวัย และความต้องการของผู้เรียน และชุมชน				
1.6 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบโดย บูรณาการอย่างสอดคล้องเชื่อมโยงกัน				
1.7 กำหนดสื่อและแหล่งการเรียนรู้				
1.8 เลือกวิธีและเครื่องมือวัดผล และตั้งเกณฑ์การ ประเมินผล				
2. ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก				
2.1 วิเคราะห์ความต้องการหรือความสนใจของผู้เรียน เป็นสำคัญ				
2.2 ใช้รูปแบบ วิธีการ หรือเทคนิคการสอนต่าง ๆ ในการ กระตุ้นให้ผู้เรียนเรียนเกิดความคิดขยายจากความคิดเดิม ในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง				

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	ความสอดคล้อง			ความคิดเห็น เพิ่มเติม
	+1	0	-1	
2.3 เลือกกิจกรรมที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องเชื่อมโยงกับมาตรฐานหรือตัวชี้วัด				
2.4 เน้นให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง				
2.5 จัดให้มีการฝึกและการปฏิบัติที่มีความท้าทายและหลากหลาย				
2.6 ร่วมกันสรุปประเด็นที่ได้จากกระบวนการคิดที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้				
2.7 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและการประเมินผล มีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับกิจกรรม				
2.8 กระตุ้นผู้เรียนให้ตื่นตัวตลอดเวลา เพื่อการจัดการชั้นเรียนที่ดีขณะฝึกปฏิบัติ				
3. ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก				
3.1 ศึกษา วิเคราะห์สภาพปัญหา การใช้และการประเมินคุณภาพสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา				
3.2 จัดหาสื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยอย่างหลากหลายเพื่อใช้ในการเรียนการสอนและการพัฒนาทางด้านวิชาการ				
3.3 เลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ผ่านการประเมินคุณภาพทางวิชาการสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้				
3.4 สื่อและแหล่งเรียนรู้เหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียน				
3.5 สื่อและแหล่งเรียนรู้เหมาะสมกับจำนวนของผู้เรียนและกิจกรรมการเรียนการสอน				
3.6 ส่งเสริม สนับสนุนให้พัฒนาครูเพื่อผลิต พัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน				

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	ความสอดคล้อง			ความคิดเห็น เพิ่มเติม
	+1	0	-1	
3.7 กำกับติดตาม ประเมินผล การผลิต จัดทำ พัฒนา และใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาอย่างต่อเนื่อง				
3.8 เลือกสื่อการสอนที่มีวิธีการใช้งาน เก็บรักษา และบำรุงรักษา ได้สะดวก				
4. ด้านการประเมินผลการเรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก				
4.1 ออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ และผู้เรียน				
4.2 สร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวัดและประเมินผล				
4.3 นำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม				
4.4 ระวังความคลาดเคลื่อนหรือความผิดพลาดของการวัด				
4.5 วัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง				
4.6 นำผลการประเมินการเรียนรู้มาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้				

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ประเมิน

พหุบัณฑิต ชีวะ

**แบบสอบถามเพื่อประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัด
ของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามเพื่อประเมินนี้ใช้สำหรับประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. แบบสอบถามเพื่อประเมินนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 1 การประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง

โปรดพิจารณาเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความเหมาะสมของแต่ละข้อ โดยกำหนดระดับเกณฑ์คะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

นางสาวเพชรจันทร์ ภูทะวัง

นิสิตหลักสูตรการศึกษาดุขฎฐฎฎฎ (กศ.ด.)

สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
1. ด้านการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก					
1.1 ศึกษาหน่วยการเรียนรู้ในเรื่องเนื้อหาและวัตถุประสงค์การเรียนรู้					
1.2 ศึกษา วิเคราะห์ ผู้เรียนในเรื่องวิธีการเรียนรู้และความแตกต่างระหว่างบุคคล					
1.3 ศึกษารูปแบบการเรียนการสอน วิธีการสอน และเทคนิค การสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหา					
1.4 กำหนดวัตถุประสงค์ที่เน้นการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประยุกต์ ริเริ่มเหมาะสมกับหลักสูตร มาตรฐานสาระการเรียนรู้ ความแตกต่างและธรรมชาติของผู้เรียนเป็นรายบุคคล					
1.5 ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสม สอดคล้องกับวัย และความต้องการของผู้เรียน และชุมชน					
1.6 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบโดยบูรณาการ อย่างสอดคล้องเชื่อมโยงกัน					
1.7 กำหนดสื่อและแหล่งการเรียนรู้					
1.8 เลือกวิธีและเครื่องมือวัดผล และตั้งเกณฑ์การประเมินผล					
2. ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก					
2.1 วิเคราะห์ความต้องการหรือความสนใจของผู้เรียนเป็นสำคัญ					
2.2 ใช้รูปแบบ วิธีการ หรือเทคนิคการสอนต่าง ๆ ในการกระตุ้น ให้ผู้เรียนเรียนเกิดความคิดขยายจากความคิดเดิมในลักษณะใด ลักษณะหนึ่ง					
2.3 เลือกกิจกรรมที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการ เรียนรู้ สอดคล้องเชื่อมโยงกับมาตรฐานหรือตัวชี้วัด					
2.4 เน้นให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง					
2.5 จัดให้มีการฝึกและการปฏิบัติที่มีความท้าทายและหลากหลาย					

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
2.6 ร่วมกันสรุปประเด็นที่ได้จากกระบวนการคิดที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้					
2.7 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและการประเมินผล มีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับกิจกรรม					
2.8 กระตุ้นผู้เรียนให้ตื่นตัวตลอดเวลา เพื่อการจัดการชั้นเรียนที่ดีขณะฝึกปฏิบัติ					
3. ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก					
3.1 ศึกษา วิเคราะห์สภาพปัญหา การใช้และการประเมินคุณภาพสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา					
3.2 จัดหาสื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยอย่างหลากหลายเพื่อใช้ในการเรียนการสอนและการพัฒนางานด้านวิชาการ					
3.3 เลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ผ่านการประเมินคุณภาพทางวิชาการสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้					
3.4 สื่อและแหล่งเรียนรู้เหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียน					
3.5 สื่อและแหล่งเรียนรู้เหมาะสมกับจำนวนของผู้เรียน และกิจกรรมการเรียนการสอน					
3.6 ส่งเสริม สนับสนุนให้พัฒนาครูเพื่อผลิต พัฒนาสื่อ นวัตกรรม การเรียนการสอน					
3.7 กำกับติดตาม ประเมินผล การผลิต จัดหา พัฒนาและใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาอย่างต่อเนื่อง					
3.8 เลือกสื่อการสอนที่มีวิธีการใช้งาน เก็บรักษา และบำรุงรักษาได้สะดวก					
4. ด้านการประเมินผลการเรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก					
4.1 ออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้อ และผู้เรียน					

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
4.2 สร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวัดและประเมินผล					
4.3 นำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม					
4.4 ระวังความคลาดเคลื่อนหรือความผิดพลาดของการวัด					
4.5 วัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง					
4.6 นำผลการประเมินการเรียนรู้มาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้					

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก

1. ด้านการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

.....

2. ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

.....

3. ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

.....

4. ด้านการประเมินการเรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ประเมิน

พหุบัณฑิต ชีวะ

แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญ

ประเมินความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมของแบบสอบถาม
สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามเพื่อประเมินนี้ใช้สำหรับประเมินความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. โปรดพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหาหรือข้อความกับความมุ่งหมายของการวิจัยว่ามีความสอดคล้องกันอย่างไร โดยพิจารณาจาก

- +1 หมายถึง แน่ใจว่ามีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาหรือข้อความกับความมุ่งหมาย
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาหรือข้อความกับความมุ่งหมาย
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าไม่มีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาหรือข้อความกับความมุ่งหมาย

นางสาวเพชรจันทร์ ภูทะวัง

นิสิตหลักสูตรการศึกษาดุขุภีบัณฑิต (กศ.ด.)

สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พหุบัณฑิต ชีวะ

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	ความสอดคล้อง			ความคิดเห็น เพิ่มเติม
	+1	0	-1	
1. ด้านการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้ แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก				
1.1 ศึกษาหน่วยการเรียนรู้ในเรื่องเนื้อหาและ วัตถุประสงค์การเรียนรู้				
1.2 ศึกษา วิเคราะห์ ผู้เรียนในเรื่องวิธีการเรียนรู้และ ความแตกต่างระหว่างบุคคล				
1.3 ศึกษารูปแบบการเรียนการสอน วิธีการสอน และ เทคนิค การสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหา				
1.4 กำหนดวัตถุประสงค์ที่เน้นการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประยุกต์ ริเริ่มเหมาะสมกับหลักสูตร มาตรฐานสาระการ เรียนรู้ ความแตกต่างและธรรมชาติของผู้เรียนเป็น รายบุคคล				
1.5 ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย เหมาะสมสอดคล้องกับวัย และความต้องการของผู้เรียน และชุมชน				
1.6 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบโดย บูรณาการอย่างสอดคล้องเชื่อมโยงกัน				
1.7 กำหนดสื่อและแหล่งการเรียนรู้				
1.8 เลือกวิธีและเครื่องมือวัดผล และตั้งเกณฑ์การ ประเมินผล				
2. ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก				
2.1 วิเคราะห์ความต้องการหรือความสนใจของผู้เรียน เป็นสำคัญ				
2.2 ใช้รูปแบบ วิธีการ หรือเทคนิคการสอนต่าง ๆ ในการ กระตุ้นให้ผู้เรียนเรียนเกิดความคิดขยายจากความคิดเดิม ในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง				

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	ความสอดคล้อง			ความคิดเห็น เพิ่มเติม
	+1	0	-1	
2.3 เลือกกิจกรรมที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องเชื่อมโยงกับมาตรฐานหรือตัวชี้วัด				
2.4 เน้นให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง				
2.5 จัดให้มีการฝึกและการปฏิบัติที่มีความท้าทายและหลากหลาย				
2.6 ร่วมกันสรุปประเด็นที่ได้จากกระบวนการคิดที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้				
2.7 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและการประเมินผล มีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับกิจกรรม				
2.8 กระตุ้นผู้เรียนให้ตื่นตัวตลอดเวลา เพื่อการจัดการชั้นเรียนที่ดีขณะฝึกปฏิบัติ				
3. ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก				
3.1 ศึกษา วิเคราะห์สภาพปัญหา การใช้และการประเมินคุณภาพสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา				
3.2 จัดหาสื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยอย่างหลากหลายเพื่อใช้ในการเรียนการสอนและการพัฒนาทางด้านวิชาการ				
3.3 เลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ผ่านการประเมินคุณภาพทางวิชาการสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้				
3.4 สื่อและแหล่งเรียนรู้เหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียน				
3.5 สื่อและแหล่งเรียนรู้เหมาะสมกับจำนวนของผู้เรียนและกิจกรรมการเรียนการสอน				
3.6 ส่งเสริม สนับสนุนให้พัฒนาครูเพื่อผลิต พัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน				

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	ความสอดคล้อง			ความคิดเห็น เพิ่มเติม
	+1	0	-1	
3.7 กำกับติดตาม ประเมินผล การผลิต จัดทำ พัฒนา และใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาอย่างต่อเนื่อง				
3.8 เลือกสื่อการสอนที่มีวิธีการใช้งาน เก็บรักษา และบำรุงรักษา ได้สะดวก				
4. ด้านการประเมินผลการเรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก				
4.1 ออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ และผู้เรียน				
4.2 สร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวัดและประเมินผล				
4.3 นำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม				
4.4 ระวังความคลาดเคลื่อนหรือความผิดพลาดของการวัด				
4.5 วัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง				
4.6 นำผลการประเมินการเรียนรู้มาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้				

ลงชื่อ.....
(.....)

ผู้ประเมิน

พูน บณู ทิโต ชิว

แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์

สำหรับการวิจัย

เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง

1. การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายของการวิจัย

- (1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- (2) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- (3) เพื่อสร้างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- (4) เพื่อศึกษาผลการใช้โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. กรุณาตอบคำถามให้ครบทุกข้อ เพราะคำตอบของท่านเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัยครั้งนี้ ในการบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว การตอบคำถามของท่านถือเป็นความลับ ซึ่งจะไม่มีผลกระทบต่อท่านและหน่วยงานของท่านแต่อย่างใด

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งที่ท่านได้กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

นางสาวเพชรจันทร์ ภูทะวัง

นิสิตหลักสูตรการศึกษาพิเศษบัณฑิต (กศ.ด.)

สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับข้อมูลของท่าน

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ประเภทตำแหน่ง

( ) ผู้บริหารสถานศึกษา ( ) ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ

2. วุฒิการศึกษา

( ) ปริญญาตรี ( ) ปริญญาโท ( ) ปริญญาเอก

3. ขนาดสถานศึกษา

( ) ขนาดเล็ก โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 1-120 คน

( ) ขนาดกลาง โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 121-600 คน

( ) ขนาดใหญ่ โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 600-1,500 คน ขึ้นไป

( ) ขนาดใหญ่ โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 1,501 คน ขึ้นไป

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ของการจัดการเรียนรู้

เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นที่ตรงกับความเป็นจริงตามสภาพปัจจุบัน

สภาพที่พึงประสงค์ ตามระดับความคิดเห็นของท่าน โดยกำหนดคะแนน ดังนี้

5 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ฯ อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ฯ อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ฯ อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ฯ อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ฯ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

พหุ ประถมศึกษา

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3.5 สื่อและแหล่งเรียนรู้เหมาะสมกับจำนวนของผู้เรียน และกิจกรรมการเรียนการสอน										
3.6 ส่งเสริม สนับสนุนให้พัฒนาครูเพื่อผลิตพัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน										
3.8 เลือกสื่อการสอนที่มีวิธีการใช้งาน เก็บรักษา และบำรุงรักษา ได้สะดวก										
4. ด้านการประเมินผลการเรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก										
4.1 ออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้อ และผู้เรียน										
4.2 สร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวัดและประเมินผล										
4.3 นำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม										
4.4 ระวังความคลาดเคลื่อนหรือความผิดพลาดของการวัด										
4.5 วัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง										
4.6 นำผลการประเมินการเรียนรู้อมาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้										

แบบสัมภาษณ์โรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติเป็นเลิศ (Best Practice)

สำหรับการวิจัย

เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มีความมุ่งหมายเพื่อต้องการทราบวิธีการหรือแนวปฏิบัติในของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 สัมภาษณ์เกี่ยวกับวิธีการหรือแนวปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นการศึกษาเพื่อมุ่งเน้นประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น ซึ่งไม่มีผลกระทบหรือเกิดความเสียหายต่อหน่วยงานหรือบุคคลที่ให้สัมภาษณ์แต่อย่างใด จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้กรุณาให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในการสัมภาษณ์ครั้งนี้เป็นอย่างดี จึงขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งที่ท่านได้กรุณาให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์

นางสาวเพชรจันทร์ ภูทะวัง

นิสิตหลักสูตรการศึกษาดุขุฎิบัณฑิต (กศ.ด.)

สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พหุ อนุ ทั โด ชิว

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

คำชี้แจง ขอความกรุณาท่านให้สัมภาษณ์ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ชื่อ-นามสกุล.....
2. วุฒิการศึกษาสูงสุด.....
สาขาวิชา.....
3. ตำแหน่งปัจจุบัน.....
4. สถานที่ทำงาน.....

เรื่องที่สัมภาษณ์ วิธีการหรือแนวปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้สัมภาษณ์ นางสาวเพชรจันทร์ ฤทธะวัง

สถานที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....เริ่มเวลา.....น. ถึง.....น.

ตอนที่ 2 สัมภาษณ์เกี่ยวกับวิธีการหรือแนวปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียน

ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ในฐานะที่ท่านเป็นมีประสบการณ์ในการบริหาร/การจัดการเรียนรู้เชิงรุกในสถานศึกษา
ท่านมีความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ตามประเด็นที่กำหนดให้ อย่างไร

1. ด้านการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

---

4. ด้านการประเมินการเรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

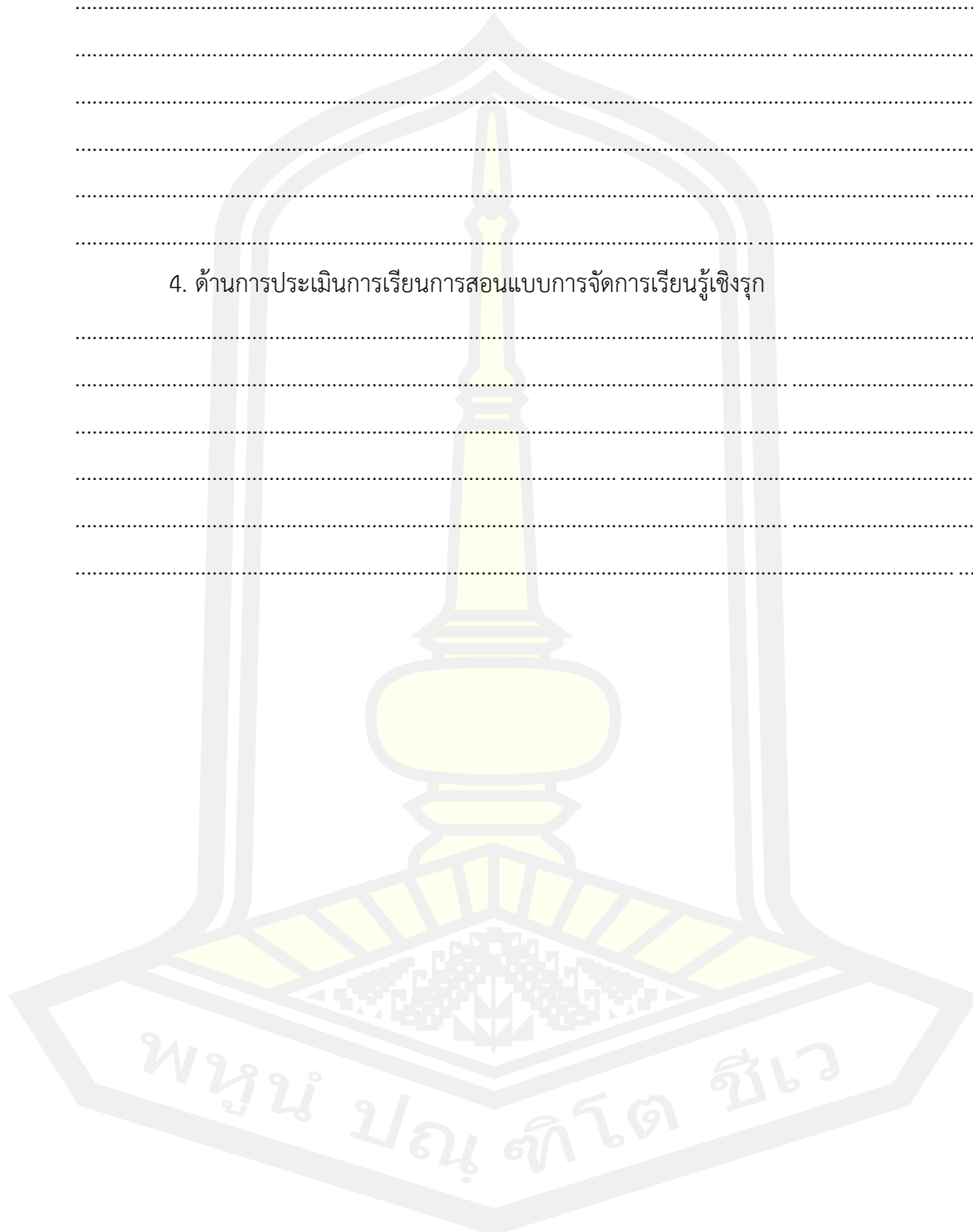

แบบสอบถามเพื่อประเมินโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
ของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง

1. เครื่องมือที่ใช้ในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเพื่อประเมินโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในประเด็นความเหมาะสมและความเป็นไปได้ว่ามีความเหมาะสม

2. โปรดพิจารณาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ครบทุกด้าน

3. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นแต่ละช่อง โดยกำหนดคะแนน ดังนี้

5 หมายถึง มีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นางสาวเพชรจันทร์ ภูทะวัง

นิสิตหลักสูตรการศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต (กศ.ด.)

สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

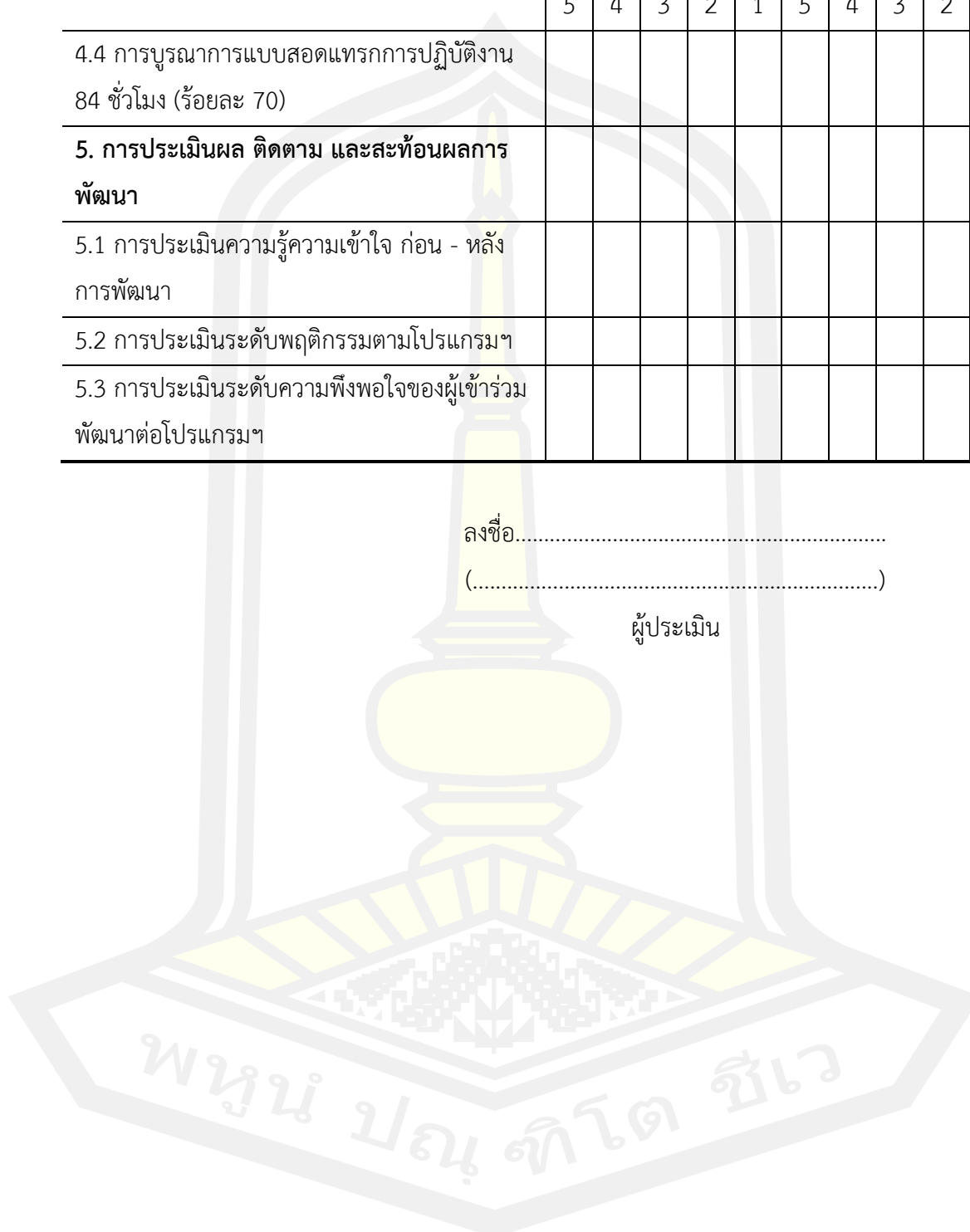
พูน บณู ทิโต ชีเว

รายการประเมิน	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4.4 การบูรณาการแบบสอดแทรกการปฏิบัติงาน 84 ชั่วโมง (ร้อยละ 70)										
5. การประเมินผล ติดตาม และสะท้อนผลการ พัฒนา										
5.1 การประเมินความรู้ความเข้าใจ ก่อน - หลัง การพัฒนา										
5.2 การประเมินระดับพฤติกรรมตามโปรแกรมฯ										
5.3 การประเมินระดับความพึงพอใจของผู้เข้าร่วม พัฒนาต่อโปรแกรมฯ										

ลงชื่อ.....
(.....)

ผู้ประเมิน

แบบสอบถามเพื่อประเมินคู่มือโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
ของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง

1. เครื่องมือที่ใช้ในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเพื่อประเมินคู่มือโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในประเด็นความเหมาะสมและความเป็นไปได้ว่ามีความเหมาะสม
  2. โปรดพิจารณาคู่มือโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ครบทุกด้าน
  3. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นแต่ละช่อง โดยกำหนดคะแนน ดังนี้
    - 5 หมายถึง มีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด
    - 4 หมายถึง มีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก
    - 3 หมายถึง มีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับปานกลาง
    - 2 หมายถึง มีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับน้อย
    - 1 หมายถึง มีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับน้อยที่สุด
- ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นางสาวเพชรจันทร์ ภูทะวัง

นิสิตหลักสูตรการศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต (กศ.ด.)

สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูน ปณ ทิโต ชีเว

รายการประเมิน	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1. หลักการ										
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา										
1.2 ความจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะของครู โรงเรียนประถมศึกษา										
2. วัตถุประสงค์										
2.1 มีความชัดเจน										
2.2 ครอบคลุมทุกเนื้อหา										
2.3 สามารถบรรลุผลได้										
3. เนื้อหา										
Module 1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก										
Module 2 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก										
สำคัญ Module 3 การใช้และพัฒนาสื่อ และ แหล่งเรียนรู้ สำหรับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก										
Module 4 ด้านการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ เชิงรุก										
4. วิธีการพัฒนา (120 ชั่วโมง)										
4.1 การเรียนรู้ด้วยตนเอง (12 ชั่วโมง)										
4.2 การศึกษาดูงาน (6 ชั่วโมง)										
4.3 การประชุมเชิงปฏิบัติการ (18 ชั่วโมง)										
4.4 การบูรณาการแบบสอดแทรกการปฏิบัติงาน (84 ชั่วโมง)										
5. การวัดและประเมิน										
5.1 ตรงตามวัตถุประสงค์ของโปรแกรม										
5.2 ครอบคลุมในสิ่งที่ต้องการวัดและประเมินผล										

ลงชื่อ.....

.....)

ผู้ประเมิน

แบบสอบถามเพื่อประเมินความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของข้อคำถามแบบทดสอบ
สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

สำหรับการวิจัย เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามเพื่อประเมินนี้ใช้สำหรับประเมินความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของข้อคำถามแบบทดสอบ การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. โปรดพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหาหรือข้อความกับความมุ่งหมายของการวิจัยว่า มีความสอดคล้องกันอย่างไร โดยพิจารณาจาก

- +1 หมายถึง แน่ใจว่ามีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาหรือข้อความกับความมุ่งหมาย
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาหรือข้อความกับความมุ่งหมาย
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าไม่มีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาหรือข้อความกับความมุ่งหมาย

นางสาวเพชรจันทร์ ภูทะวัง

นิสิตหลักสูตรการศึกษาดุขฎิบัณฑิต (กศ.ด.)

สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พหุณ ปรณุ ทิโต ชีเว

ข้อคำถาม	ความสอดคล้อง			ความคิดเห็น เพิ่มเติม
	+1	0	-1	
1. สิ่งใดที่ผู้สอนต้องทำเป็นลำดับแรกในการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญคือข้อใด ก. กำหนดวัตถุประสงค์ให้กับผู้เรียน ข. ออกแบบการเรียนรู้ ค. จัดเตรียมสื่อการเรียนรู้ให้เหมาะสม ง. ศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล				
2. ขั้นตอนสำคัญที่สุดของการสอนแบบวิทยาศาสตร์ ตรงกับข้อใด ก. การกำหนดปัญหา ข. การตั้งสมมติฐาน ค. การวิเคราะห์ ง. การทดลอง				
3. ในการออกแบบการเรียนรู้ ควรทำสิ่งใดเป็นอันดับแรก ก. วิเคราะห์ตัวชี้วัด ข. วิเคราะห์ผลการเรียนรู้ ค. วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ ง. วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้				
4. Input ในระบบการจัดการเรียนการสอน หมายถึง ข้อใด ก. ครู ข. ผลการเรียนรู้ ค. เทคนิคการสอน ง. การสร้างความพร้อม				
5. Learning by Doing เป็นการเรียนรู้ด้วยวิธีการใด ก. ประสบการณ์ ข. การกระทำ ค. การทดลอง ง. เลียนแบบ				

ข้อความถาม	ความสอดคล้อง			ความคิดเห็นเพิ่มเติม
	+1	0	-1	
<p>6. การบูรณาการแบบการจัดการเรียนรู้ที่นักเรียนได้เรียนเนื้อหาและฝึกทักษะอย่างน้อย 2 วิชาร่วมกันโดยกิจกรรมมีการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของทุกวิชา ตรงกับข้อใด</p> <p>ก. การบูรณาการแบบข้ามสาขาวิชา</p> <p>ข. การบูรณาการแบบพหุวิทยาการ</p> <p>ค. การบูรณาการแบบสหวิทยาการ</p> <p>ง. การบูรณาการภายในวิชา</p>				
<p>7. การจัดบรรยากาศแบบใดที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี</p> <p>ก. บรรยากาศแห่งความสำเร็จ</p> <p>ข. บรรยากาศที่มีความอบอุ่น</p> <p>ค. บรรยากาศที่ท้าทาย</p> <p>ง. บรรยากาศที่มีอิสระ</p>				
<p>8. ข้อใดไม่ใช่ทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อผู้เรียนทุกคนในศตวรรษที่ 21</p> <p>ก. Writing</p> <p>ข. Reading</p> <p>ค. Learning</p> <p>ง. Arithmetic</p>				
<p>9. สิ่งที่น่าไปใช้ในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ คือข้อใด</p> <p>ก. มาตรฐานการเรียนรู้</p> <p>ข. สาระการเรียนรู้</p> <p>ค. หลักสูตร</p> <p>ง. ตัวชี้วัด</p>				

ข้อความ	ความสอดคล้อง			ความคิดเห็น เพิ่มเติม
	+1	0	-1	
10. ข้อใดเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี ก. เหมาะสมกับผู้เรียน ข. ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ค. ตรงตามนโยบายรัฐบาล ง. ถูกต้องตามแบบแผนทั่วไป				
11. ข้อใดไม่ใช่กฎแฉะ 5 ดอกในการจัดการเรียนการสอน แบบ Brain-based Learning ก. School ข. Classroom ค. Playground ง. Book & Worksheet				
12. การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบใด ที่ผู้เรียนได้ค้นพบองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเอง ก. Active Learning ข. Construct ค. Resource ง. Thinking				
13. ในการจัดการเรียนรู้ ต้องให้ความสำคัญต่อสิ่งใด ก. ความรู้และคุณธรรม ข. ความรู้และความสามารถ ค. ความถนัดและความสนใจ ง. ความประพฤติและการปฏิบัติ				
14. ทักษะที่จำเป็นในการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือข้อใด ก. 3R10C ข. 3R4C ค. 3R8C ง. 3R7C				

ข้อคำถาม	ความสอดคล้อง			ความคิดเห็น เพิ่มเติม
	+1	0	-1	
15. ข้อใดเป็นการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการภายในวิชา ก. สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมในวิชาวิทยาศาสตร์ ข. สอนภาษาจีนโดยใช้ทักษะการพูด ฟัง อ่าน เขียน เข้าด้วยกัน ค. ครู A กับครู B สอนวิชาเดียวกันมอบหมายให้ นักเรียนทำงานอย่างเดียวกัน ง. สอนเรื่องวัฏจักรสิ่งมีชีวิต ให้เห็นความเชื่อมโยง ระหว่างวิทยาศาสตร์กับวัฒนธรรม				
16. ในการจัดการเรียนรู้แบบ PBL ครูมีบทบาทอย่างไร ก. ให้ความรู้ ข. เป็นที่ปรึกษา ค. ร่วมแก้ปัญหา ง. กระตุ้นผู้เรียน				
17. การจัดการเรียนการสอนแบบ BBL เป็นการพัฒนาสิ่งใด ก. ความคิด ข. ความรู้ ค. สมอง ง. จิตใจ				
18. กระบวนการเรียนรู้ที่ดี ต้องมีลักษณะอย่างไร ก. มีวิธีการที่หลากหลาย ข. ยึดถือผู้สอนเป็นสำคัญ ค. นักเรียนเข้าใจได้อย่างแจ่มแจ้ง ง. ผู้เรียนได้ค้นพบสาระสำคัญหรือองค์ความรู้ ใหม่ด้วยตนเอง				

ข้อคำถาม	ความสอดคล้อง			ความคิดเห็น เพิ่มเติม
	+1	0	-1	
19. ผลจากการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็น ศูนย์กลาง คือข้อใด ก. ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ ข. ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ ค. ผู้เรียนมีความสามัคคี ง. ผู้เรียนกล้าแสดงออก				
20. การจัดการเรียนรู้ ต้องคำนึงถึงสิ่งใดมากที่สุด ก. สื่อ ข. ผู้สอน ค. ผู้เรียน ง. มาตรฐานการเรียนรู้				
21. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ ก. เน้นการท่องจำเนื้อหาเพื่อใช้ในการสอบ ข. มีการเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนกับสังคมและประยุกต์ใช้ ได้ ค. ให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ได้จากนอก ห้องเรียน ง. สนับสนุนให้มีการฝึกและปฏิบัติในสภาพจริงของ การทำงาน				
22. กระบวนการจัดการเรียนรู้ ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนา ตามสิ่งใด ก. ช่วงวัย ข. ศักยภาพ ค. ความถนัด ง. ความรู้พื้นฐาน				

ข้อคำถาม	ความสอดคล้อง			ความคิดเห็น เพิ่มเติม
	+1	0	-1	
23. ข้อใดไม่ใช่ในวัตกรรมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ก. Creativity ข. Arithmetic ค. Collaboration ง. Critical Thinking				
24. การประเมินผลการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเน้น อะไร ก. เนื้อหา ข. สติปัญญา ค. ผลสัมฤทธิ์ ง. ผลงานและกระบวนการ				
25. บทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตรงกับข้อใด ก. Supporter ข. Helper and Advisor ค. Supporter and Encourager ง. ถูกทุกข้อ				
26. เครื่องมือที่เหมาะสมกับการวัดพฤติกรรมด้านทักษะ กระบวนการคือข้อใด ก. แบบสังเกต ข. แบบสัมภาษณ์ ค. แบบสำรวจรายการ ง. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน				

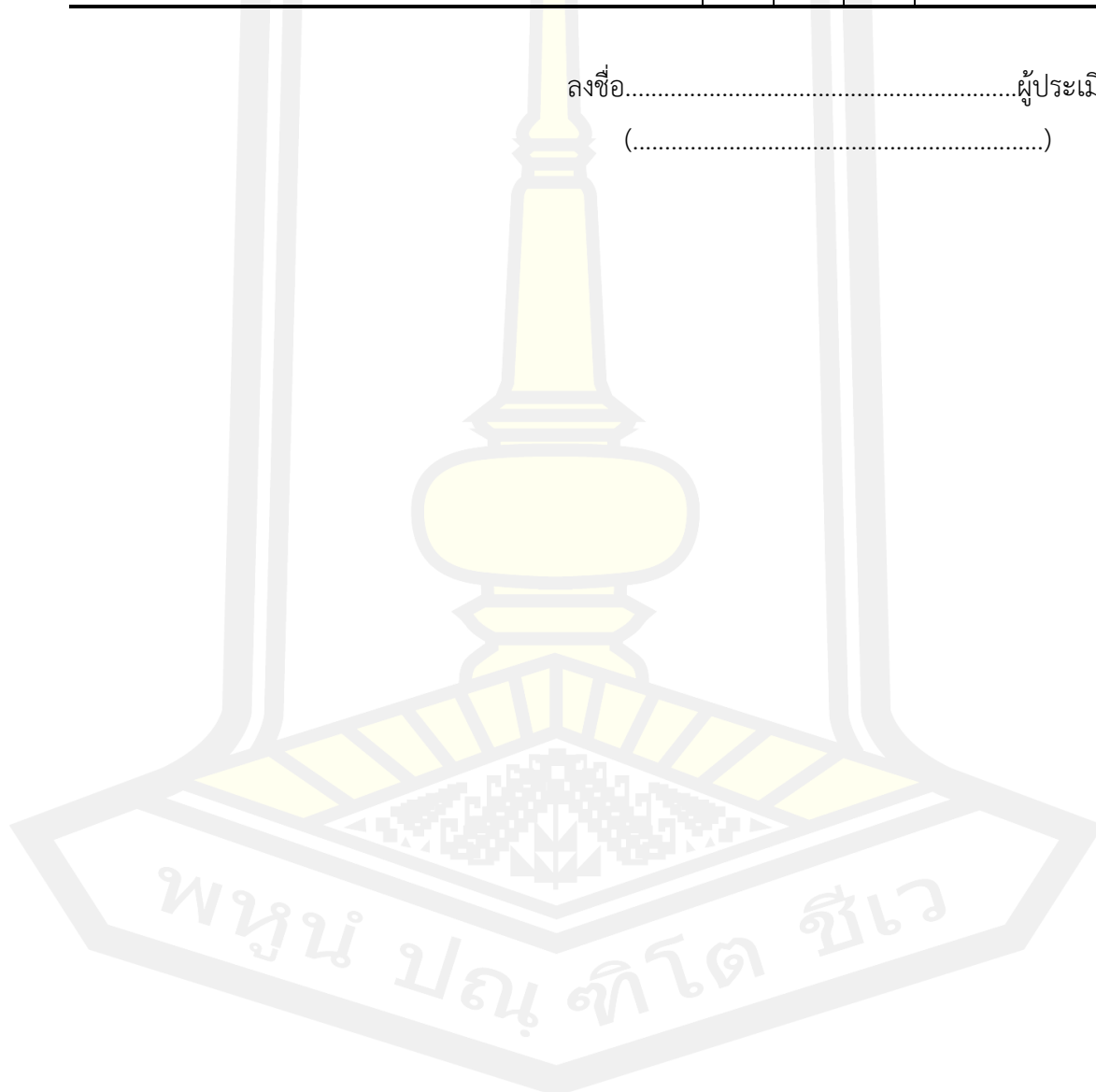
ข้อความ	ความสอดคล้อง			ความคิดเห็น เพิ่มเติม
	+1	0	-1	
27. จุดมุ่งหมายที่สำคัญของการวัดผลและประเมินผลการเรียนคือข้อใด ก. ตัดสินผลการเรียน ข. ปรับปรุงการเรียนการสอน ค. ค้นหาข้อบกพร่องของนักเรียน ง. แจ้างผลการเรียนให้ผู้ปกครองทราบ				
28. ข้อใดเป็นบทบาทที่สำคัญที่สุดของการประเมินผลต่อระบบการเรียนการสอน ก. เพื่อบ่งบอกประสิทธิภาพของครู ข. เพื่อรับรองผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ค. เพื่อบ่งบอกประสิทธิภาพของหลักสูตร ง. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน				
29. พฤติกรรมด้านจิตพิสัยขั้นรับรู้ สัมพันธ์สอดคล้องกับพฤติกรรมด้านพุทพิสัยระดับใด ก. นำไปใช้ ข. วิเคราะห์ ค. ประเมินค่า ง. ความรู้ ความจำ				
30. ข้อใดเป็นปัญหาของครู ที่ส่งผลต่อการเรียนการสอนน้อยที่สุด ก. ขาดการพัฒนาเทคนิคการสอน ข. ขาดการพัฒนาสื่อที่สนองความแตกต่าง ค. ครูมีขวัญกำลังใจต่ำเนื่องจากปัญหาค่าครองชีพ ง. มีชั่วโมงสอนมาก และปฏิบัติภารกิจซึ่งนอกเหนือการเรียนการสอน				

ข้อคำถาม	ความสอดคล้อง			ความคิดเห็น เพิ่มเติม
	+1	0	-1	
31. วิธีการสอนแบบใดที่เกี่ยวข้องกับเวลามากที่สุด ก. สาธิต ข. ทดลอง ค. บรรยาย ง. บทบาทสมมติ				
32. ข้อใดเป็นปัญหาการวัดผลประเมินผลมากที่สุด ก. ครูมักแยกการสอนกับการวัดผลออกจากกัน ข. ครูยังไม่เข้าใจแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัด ประเมินผล ค. ครูเน้นการวัดผลและประเมินด้านเดียว คือ ความรู้ ความจำ ง. ครูไม่ได้พัฒนาความรู้ ความสามารถด้านการวัด และประเมินผลงาน				
33. เพราะเหตุใดการใช้สื่อการสอนจึงต้องมีความสัมพันธ์ กับเนื้อหาของบทเรียน ก. สื่อการสอนจะต้องใช้ให้เด็กเกิดการเรียนรู้ ข. สื่อการสอนถูกกำหนดการใช้สื่อการสอนไว้แล้ว ค. จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามเนื้อหาของ บทเรียน ง. เนื้อหาของบทเรียนกำหนดการใช้สื่อการสอนไว้ แล้ว				
34. การเขียนแผนการสอนที่เหมาะสมที่สุดจัดลำดับหัวข้อ อย่างไร ก. จุดประสงค์ ความคิดรวบยอด กิจกรรม ข. จุดประสงค์ ความคิดรวบยอด เนื้อหา กิจกรรม ค. ความคิดรวบยอด จุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม ง. ความคิดรวบยอด จุดประสงค์ กิจกรรม เนื้อหา				

ข้อคำถาม	ความสอดคล้อง			ความคิดเห็น เพิ่มเติม
	+1	0	-1	
35. จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม คือจุดมุ่งหมายที่เป็นอย่างไร ก. ระบุว่านักเรียนรู้อะไรบ้าง ข. ระบุว่านักเรียนจะมีเจตคติที่มีต่อวิชาที่สอน ค. ระบุว่าพฤติกรรมจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร ง. ระบุพฤติกรรมที่สังเกตและวัดได้ของนักเรียน				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

**แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจก่อนการพัฒนา
การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**

+++++

- คำชี้แจง 1. แบบทดสอบมีทั้งหมด 30 ข้อ 30 คะแนน กำหนดเวลา 30 นาที
2. โปรดทำเครื่องหมายกากบาท (X) ทับตัวเลือกที่ท่านเห็นว่าถูกต้องเพียงข้อเดียว

+++++

1. สิ่งใดที่ผู้สอนต้องทำเป็นลำดับแรกในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญคือข้อใด
  - ก. กำหนดวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียน
  - ข. ออกแบบการเรียนรู้
  - ค. จัดเตรียมสื่อการเรียนรู้ให้เหมาะสม
  - ง. ศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล
2. ในการออกแบบการเรียนรู้ ควรทำสิ่งใดเป็นอันดับแรก
  - ก. วิเคราะห์ตัวชี้วัด
  - ข. วิเคราะห์ผลการเรียนรู้
  - ค. วิเคราะห์สาระการเรียนรู้
  - ง. วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้
3. Input ในระบบการจัดการเรียนการสอน หมายถึง ข้อใด
  - ก. ครู
  - ข. ผลการเรียนรู้
  - ค. เทคนิคการสอน
  - ง. การสร้างความพร้อม
4. Learning by Doing เป็นการเรียนรู้ด้วยวิธีการใด
  - ก. ประสบการณ์
  - ข. การกระทำ
  - ค. การทดลอง
  - ง. เลียนแบบ
5. การบูรณาการแบบการจัดการเรียนรู้ที่นักเรียนได้เรียนเนื้อหาและฝึกทักษะอย่างน้อย 2 วิชา
ร่วมกันโดยกิจกรรมมีการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของทุกวิชา ตรงกับข้อใด
  - ก. การบูรณาการแบบข้ามสาขาวิชา
  - ข. การบูรณาการแบบพหุวิทยาการ

- ค. การบูรณาการแบบสหวิทยาการ
- ง. การบูรณาการภายในวิชา
6. การจัดบรรยากาศแบบใดที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี
- ก. บรรยากาศแห่งความสำเร็จ
- ข. บรรยากาศที่มีความอบอุ่น
- ค. บรรยากาศที่ท้าทาย
- ง. บรรยากาศที่มีอิสระ
7. ข้อใดไม่ใช่ทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อผู้เรียนทุกคน ในศตวรรษที่ 21
- ก. Writing
- ข. Reading
- ค. Learning
- ง. Arithmetic
8. สิ่งที่น่าไปใช้ในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ คือข้อใด
- ก. มาตรฐานการเรียนรู้
- ข. สารการเรียนรู้
- ค. หลักสูตร
- ง. ตัวชี้วัด
9. ข้อใดเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี
- ก. เหมาะสมกับผู้เรียน
- ข. ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
- ค. ตรงตามนโยบายรัฐบาล
- ง. ถูกต้องตามแบบแผนทั่วไป
10. การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบใด ที่ผู้เรียนได้ค้นพบองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเอง
- ก. Active Learning
- ข. Construct
- ค. Resource
- ง. Thinking
11. ในการจัดการเรียนรู้ ต้องให้ความสำคัญต่อสิ่งใด
- ก. ความรู้และคุณธรรม
- ข. ความรู้และความสามารถ
- ค. ความถนัดและความสนใจ

- ง. ความประพจน์และการปฏิบัติ
12. ข้อใดเป็นการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการภายในวิชา
- สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมในวิชาวิทยาศาสตร์
  - สอนภาษาจีนโดยใช้ทักษะการพูด ฟัง อ่าน เขียนเข้าด้วยกัน
  - ครู A กับครู B สอนวิชาเดียวกันมอบหมายให้นักเรียนทำงานอย่างเดียวกัน
  - สอนเรื่องวัฏจักรสิ่งมีชีวิต ให้ความเชื่อมโยงระหว่างวิทยาศาสตร์กับวัฒนธรรม
13. กระบวนการเรียนรู้ที่ดี ต้องมีลักษณะอย่างไร
- มีวิธีการที่หลากหลาย
  - ยึดถือผู้สอนเป็นสำคัญ
  - นักเรียนเข้าใจได้อย่างแจ่มแจ้ง
  - ผู้เรียนได้ค้นพบสาระสำคัญหรือองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเอง
14. ผลจากการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือข้อใด
- ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์
  - ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ
  - ผู้เรียนมีความสามัคคี
  - ผู้เรียนกล้าแสดงออก
15. การจัดการเรียนรู้ ต้องคำนึงถึงสิ่งใดมากที่สุด
- สื่อ
  - ผู้สอน
  - ผู้เรียน
  - มาตรฐานการเรียนรู้
16. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- เน้นการท่องจำเนื้อหาเพื่อใช้ในการสอบ
  - มีการเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนกับสังคมและประยุกต์ใช้ได้
  - ให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ได้จากนอกห้องเรียน
  - สนับสนุนให้มีการฝึกและปฏิบัติในสภาพจริงของการทำงาน
17. กระบวนการจัดการเรียนรู้ ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามสิ่งใด
- ช่วงวัย
  - ศักยภาพ
  - ความถนัด
  - ความรู้พื้นฐาน

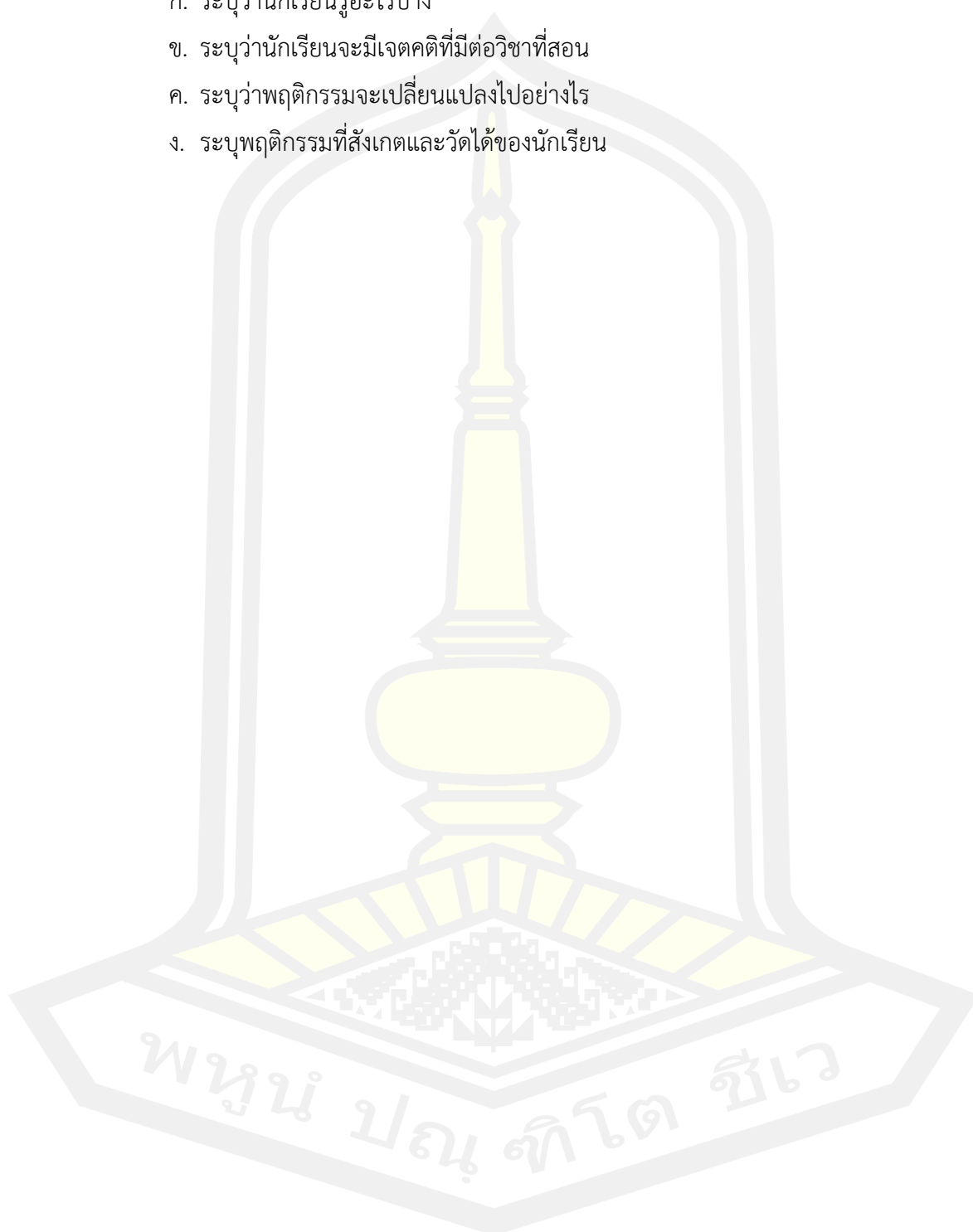
18. ข้อใดไม่ใช่ในวัตรกรรมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
- ก. Creativity
  - ข. Arithmetic
  - ค. Collaboration
  - ง. Critical Thinking
19. การประเมินผลการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเน้นอะไร
- ก. เนื้อหา
  - ข. สถิติปัญญา
  - ค. ผลสัมฤทธิ์
  - ง. ผลงานและกระบวนการ
20. บทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตรงกับข้อใด
- ก. Supporter
  - ข. Helper and Advisor
  - ค. Supporter and Encourager
  - ง. ถูกทุกข้อ
21. เครื่องมือที่เหมาะสมกับการวัดพฤติกรรมด้านทักษะกระบวนการคือข้อใด
- ก. แบบสังเกต
  - ข. แบบสัมภาษณ์
  - ค. แบบสำรวจรายการ
  - ง. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
22. จุดมุ่งหมายที่สำคัญของการวัดผลและประเมินผลการเรียนคือข้อใด
- ก. ตัดสินผลการเรียน
  - ข. ปรับปรุงการเรียนการสอน
  - ค. ค้นหาข้อบกพร่องของนักเรียน
  - ง. แจ้งผลการเรียนให้ผู้ปกครองทราบ
23. ข้อใดเป็นบทบาทที่สำคัญที่สุดของการประเมินผลต่อระบบการเรียนการสอน
- ก. เพื่อปกป้องประสิทธิภาพของครู
  - ข. เพื่อรับรองผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
  - ค. เพื่อปกป้องประสิทธิภาพของหลักสูตร
  - ง. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน

24. พฤติกรรมด้านจิตพิสัยขั้นรับรู้ สัมพันธ์สอดคล้องกับพฤติกรรมด้านพุทธพิสัยระดับใด
- ก. นำไปใช้
  - ข. วิเคราะห์
  - ค. ประเมินค่า
  - ง. ความรู้ ความจำ
25. ข้อใดเป็นปัญหาของครู ที่ส่งผลต่อการเรียนการสอนน้อยที่สุด
- ก. ขาดการพัฒนาเทคนิคการสอน
  - ข. ขาดการพัฒนาสื่อที่สนองความแตกต่าง
  - ค. ครูมีขวัญกำลังใจต่ำเนื่องจากปัญหาค่าครองชีพ
  - ง. มีชั่วโมงสอนมาก และปฏิบัติภารกิจซึ่งนอกเหนือการเรียนการสอน
26. วิธีการสอนแบบใดที่เกี่ยวข้องกับเวลามากที่สุด
- ก. สาธิต
  - ข. ทดลอง
  - ค. บรรยาย
  - ง. บทบาทสมมุติ
27. ข้อใดเป็นปัญหาการวัดผลประเมินผลมากที่สุด
- ก. ครูมักแยกการสอนกับการวัดผลออกจากกัน
  - ข. ครูยังไม่เข้าใจแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดประเมินผล
  - ค. ครูเน้นการวัดผลและประเมินด้านเดียว คือความรู้ ความจำ
  - ง. ครูไม่ได้พัฒนาความรู้ ความสามารถด้านการวัดและประเมินผลงาน
28. เพราะเหตุใดการใช้สื่อการสอนจึงต้องมีความสัมพันธ์กับเนื้อหาของบทเรียน
- ก. สื่อการสอนจะต้องใช้ให้เด็กเกิดการเรียนรู้
  - ข. สื่อการสอนถูกกำหนดการใช้สื่อการสอนไว้แล้ว
  - ค. จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามเนื้อหาของบทเรียน
  - ง. เนื้อหาของบทเรียนกำหนดการใช้สื่อการสอนไว้แล้ว
29. การเขียนแผนการสอนที่เหมาะสมที่สุดจัดลำดับหัวข้ออย่างไร
- ก. จุดประสงค์ ความคิดรวบยอด กิจกรรม
  - ข. จุดประสงค์ ความคิดรวบยอด เนื้อหา กิจกรรม
  - ค. ความคิดรวบยอด จุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม
  - ง. ความคิดรวบยอด จุดประสงค์ กิจกรรม เนื้อหา

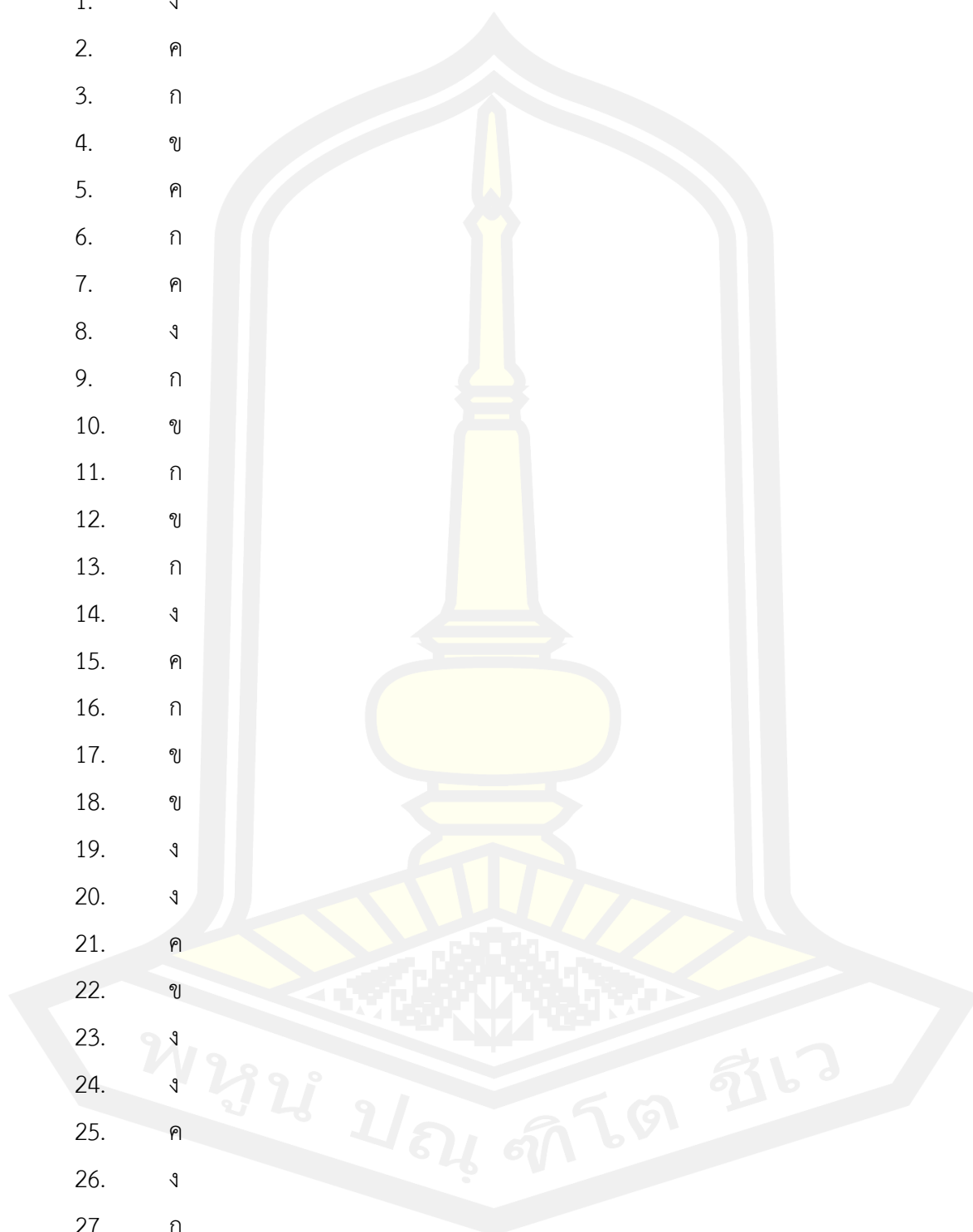
30. จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม คือจุดมุ่งหมายที่เป็นอย่างไร

- ก. ระบุว่านักเรียนรู้อะไรบ้าง
- ข. ระบุว่านักเรียนจะมีเจตคติที่มีต่อวิชาที่สอน
- ค. ระบุว่าพฤติกรรมจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร
- ง. ระบุพฤติกรรมที่สังเกตและวัดได้ของนักเรียน

เฉลยแบบทดสอบก่อนการพัฒนา

1. ง
2. ค
3. ก
4. ข
5. ค
6. ก
7. ค
8. ง
9. ก
10. ข
11. ก
12. ข
13. ก
14. ง
15. ค
16. ก
17. ข
18. ข
19. ง
20. ง
21. ค
22. ข
23. ง
24. ง
25. ค
26. ง
27. ก
28. ค
29. ข
30. ง

**แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจหลังการพัฒนา
การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**

+++++

- คำชี้แจง 1. แบบทดสอบมีทั้งหมด 30 ข้อ 30 คะแนน กำหนดเวลา 30 นาที
2. โปรดทำเครื่องหมายกากบาท (X) ทับตัวเลือกที่ท่านเห็นว่าถูกต้องเพียงข้อเดียว

+++++

1. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
  - ก. เน้นการท่องจำเนื้อหาเพื่อใช้ในการสอบ
  - ข. มีการเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนกับสังคมและประยุกต์ใช้ได้
  - ค. ให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ได้จากนอกห้องเรียน
  - ง. สนับสนุนให้มีการฝึกและปฏิบัติในสภาพจริงของการทำงาน
2. กระบวนการจัดการเรียนรู้ ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามสิ่งใด
  - ก. ช่วงวัย
  - ข. ศักยภาพ
  - ค. ความถนัด
  - ง. ความรู้พื้นฐาน
3. ข้อใดไม่ใช่แนวคิดกรรมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
  - ก. Creativity
  - ข. Arithmetic
  - ค. Collaboration
  - ง. Critical Thinking
4. การประเมินผลการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเน้นอะไร
  - ก. เนื้อหา
  - ข. สติปัญญา
  - ค. ผลสัมฤทธิ์
  - ง. ผลงานและกระบวนการ
5. บทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตรงกับข้อใด
  - ก. Supporter
  - ข. Helper and Advisor

- ค. Supporter and Encourager
- ง. ถูกทุกข้อ
6. เครื่องมือที่เหมาะสมกับการวัดพฤติกรรมด้านทักษะกระบวนการคือข้อใด
- ก. แบบสังเกต
- ข. แบบสัมภาษณ์
- ค. แบบสำรวจรายการ
- ง. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
7. จุดมุ่งหมายที่สำคัญของการวัดผลและประเมินผลการเรียนคือข้อใด
- ก. ตัดสินผลการเรียน
- ข. ปรับปรุงการเรียนการสอน
- ค. ค้นหาข้อบกพร่องของนักเรียน
- ง. แจ้งผลการเรียนให้ผู้ปกครองทราบ
8. ข้อใดเป็นบทบาทที่สำคัญที่สุดของการประเมินผลต่อระบบการเรียนการสอน
- ก. เพื่อบ่งบอกประสิทธิภาพของครู
- ข. เพื่อรับรองผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- ค. เพื่อบ่งบอกประสิทธิภาพของหลักสูตร
- ง. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน
9. พฤติกรรมด้านจิตพิสัยขั้นรับรู้ สัมพันธ์สอดคล้องกับพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัยระดับใด
- ก. นำไปใช้
- ข. วิเคราะห์
- ค. ประเมินค่า
- ง. ความรู้ ความจำ
10. ข้อใดเป็นปัญหาของครู ที่ส่งผลต่อการเรียนการสอนน้อยที่สุด
- ก. ขาดการพัฒนาเทคนิคการสอน
- ข. ขาดการพัฒนาสื่อที่สนองความแตกต่าง
- ค. ครูมีขวัญกำลังใจต่ำเนื่องจากปัญหาค่าครองชีพ
- ง. มีชั่วโมงสอนมาก และปฏิบัติภารกิจซึ่งนอกเหนือการเรียนการสอน
11. วิธีการสอนแบบใดที่เกี่ยวข้องกับเวลามากที่สุด
- ก. สาธิต
- ข. ทดลอง
- ค. บรรยาย

ง. บทบาทสมมุติ

12. ข้อใดเป็นปัญหาการวัดผลประเมินผลมากที่สุด
  - ก. ครูมักแยกการสอนกับการวัดผลออกจากกัน
  - ข. ครูยังไม่เข้าใจแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดประเมินผล
  - ค. ครูเน้นการวัดผลและประเมินด้านเดียว คือความรู้ ความจำ
  - ง. ครูไม่ได้พัฒนาความรู้ ความสามารถด้านการวัดและประเมินผลงาน
13. เพราะเหตุใดการใช้สื่อการสอนจึงต้องมีความสัมพันธ์กับเนื้อหาของบทเรียน
  - ก. สื่อการสอนจะต้องใช้ให้เด็กเกิดการเรียนรู้
  - ข. สื่อการสอนถูกกำหนดการใช้สื่อการสอนไว้แล้ว
  - ค. จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามเนื้อหาของบทเรียน
  - ง. เนื้อหาของบทเรียนกำหนดการใช้สื่อการสอนไว้แล้ว
14. การเขียนแผนการสอนที่เหมาะสมที่สุดจัดลำดับหัวข้ออย่างไร
  - ก. จุดประสงค์ ความคิดรวบยอด กิจกรรม
  - ข. จุดประสงค์ ความคิดรวบยอด เนื้อหา กิจกรรม
  - ค. ความคิดรวบยอด จุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม
  - ง. ความคิดรวบยอด จุดประสงค์ กิจกรรม เนื้อหา
15. จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม คือจุดมุ่งหมายที่เป็นอย่างไร
  - ก. ระบุว่านักเรียนรู้อะไรบ้าง
  - ข. ระบุว่านักเรียนจะมีเจตคติที่มีต่อวิชาที่สอน
  - ค. ระบุว่าพฤติกรรมจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร
  - ง. ระบุพฤติกรรมที่สังเกตและวัดได้ของนักเรียน
16. สิ่งใดที่ผู้สอนต้องทำเป็นลำดับแรกในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญคือข้อใด
  - ก. กำหนดวัตถุประสงค์ให้กับผู้เรียน
  - ข. ออกแบบการเรียนรู้
  - ค. จัดเตรียมสื่อการเรียนรู้ให้เหมาะสม
  - ง. ศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล
17. ในการออกแบบการเรียนรู้ ควรทำสิ่งใดเป็นอันดับแรก
  - ก. วิเคราะห์ตัวชี้วัด
  - ข. วิเคราะห์ผลการเรียนรู้
  - ค. วิเคราะห์สาระการเรียนรู้
  - ง. วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้

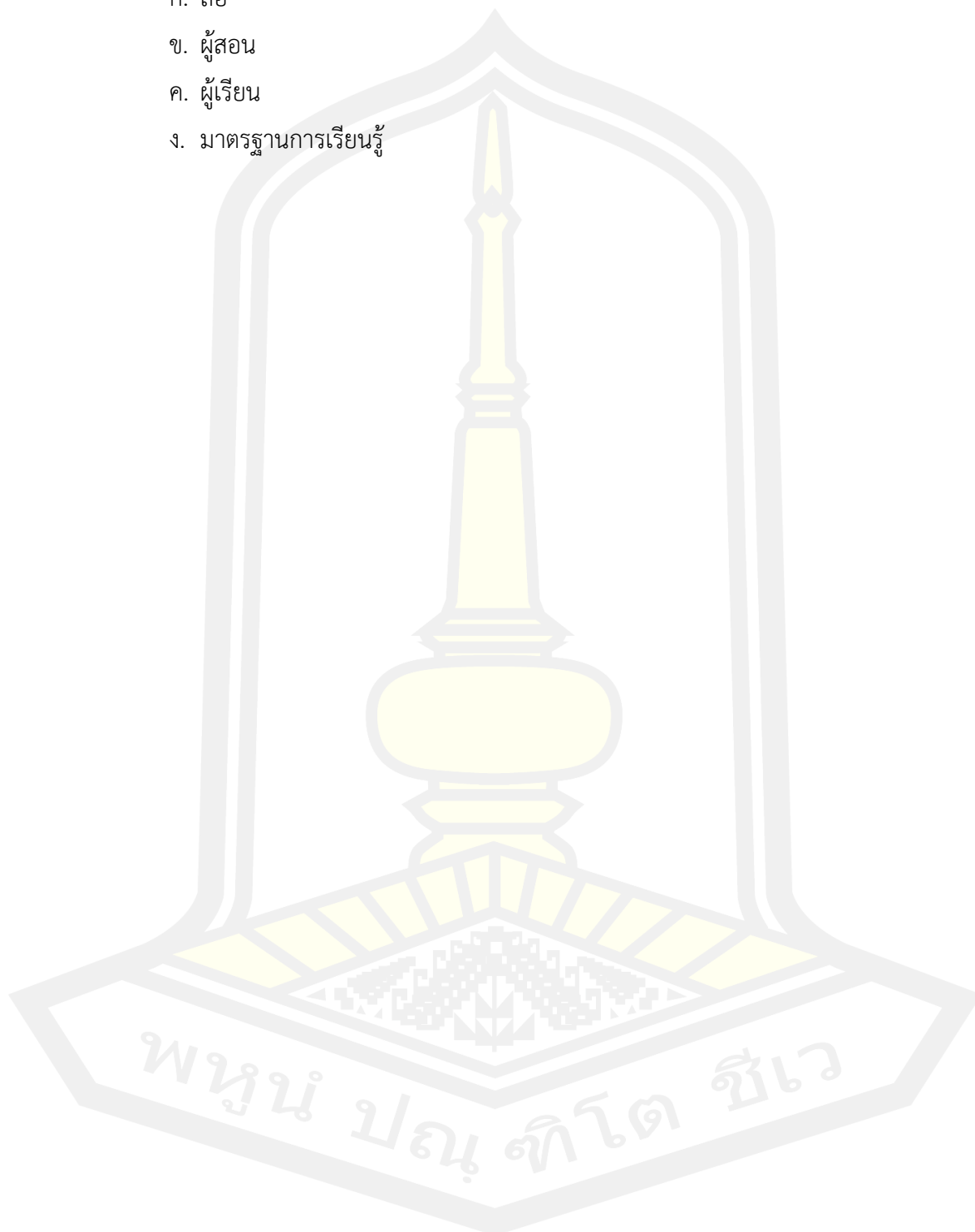
18. Input ในระบบการจัดการเรียนการสอน หมายถึง ข้อใด
- ครู
  - ผลการเรียนรู้
  - เทคนิคการสอน
  - การสร้างความพร้อม
19. Learning by Doing เป็นการเรียนรู้ด้วยวิธีการใด
- ประสบการณ์
  - การกระทำ
  - การทดลอง
  - เลียนแบบ
20. การบูรณาการแบบการจัดการเรียนรู้ที่นักเรียนได้เรียนเนื้อหาและฝึกทักษะอย่างน้อย 2 วิชา ร่วมกันโดยกิจกรรมมีการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของทุกวิชา ตรงกับข้อใด
- การบูรณาการแบบข้ามสาขาวิชา
  - การบูรณาการแบบพหุวิทยาการ
  - การบูรณาการแบบสหวิทยาการ
  - การบูรณาการภายในวิชา
21. การจัดบรรยากาศแบบใดที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี
- บรรยากาศแห่งความสำเร็จ
  - บรรยากาศที่มีความอบอุ่น
  - บรรยากาศที่ท้าทาย
  - บรรยากาศที่มีอิสระ
22. ข้อใดไม่ใช่ทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อผู้เรียนทุกคน ในศตวรรษที่ 21
- Writing
  - Reading
  - Learning
  - Arithmetic
23. สิ่งที่น่าไปใช้ในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ คือข้อใด
- มาตรฐานการเรียนรู้
  - สาระการเรียนรู้
  - หลักสูตร
  - ตัวชี้วัด

24. ข้อใดเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี
- ก. เหมาะสมกับผู้เรียน
  - ข. ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
  - ค. ตรงตามนโยบายรัฐบาล
  - ง. ถูกต้องตามแบบแผนทั่วไป
25. การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบใด ที่ผู้เรียนได้ค้นพบองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเอง
- ก. Active Learning
  - ข. Construct
  - ค. Resource
  - ง. Thinking
26. ในการจัดการเรียนรู้ ต้องให้ความสำคัญต่อสิ่งใด
- ก. ความรู้และคุณธรรม
  - ข. ความรู้และความสามารถ
  - ค. ความถนัดและความสนใจ
  - ง. ความประพฤติและการปฏิบัติ
27. ข้อใดเป็นการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการภายในวิชา
- ก. สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมในวิชาวิทยาศาสตร์
  - ข. สอนภาษาจีนโดยใช้ทักษะการพูด ฟัง อ่าน เขียนเข้าด้วยกัน
  - ค. ครู A กับครู B สอนวิชาเดียวกันมอบหมายให้นักเรียนทำงานอย่างเดียวกัน
  - ง. สอนเรื่องวัฏจักรสิ่งมีชีวิต ให้เห็นความเชื่อมโยงระหว่างวิทยาศาสตร์กับวัฒนธรรม
28. กระบวนการเรียนรู้ที่ดี ต้องมีลักษณะอย่างไร
- ก. มีวิธีการที่หลากหลาย
  - ข. ยึดถือผู้สอนเป็นสำคัญ
  - ค. นักเรียนเข้าใจได้อย่างแจ่มแจ้ง
  - ง. ผู้เรียนได้ค้นพบสาระสำคัญหรือองค์การความรู้ใหม่ด้วยตนเอง
29. ผลจากการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือข้อใด
- ก. ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์
  - ข. ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ
  - ค. ผู้เรียนมีความสามัคคี
  - ง. ผู้เรียนกล้าแสดงออก

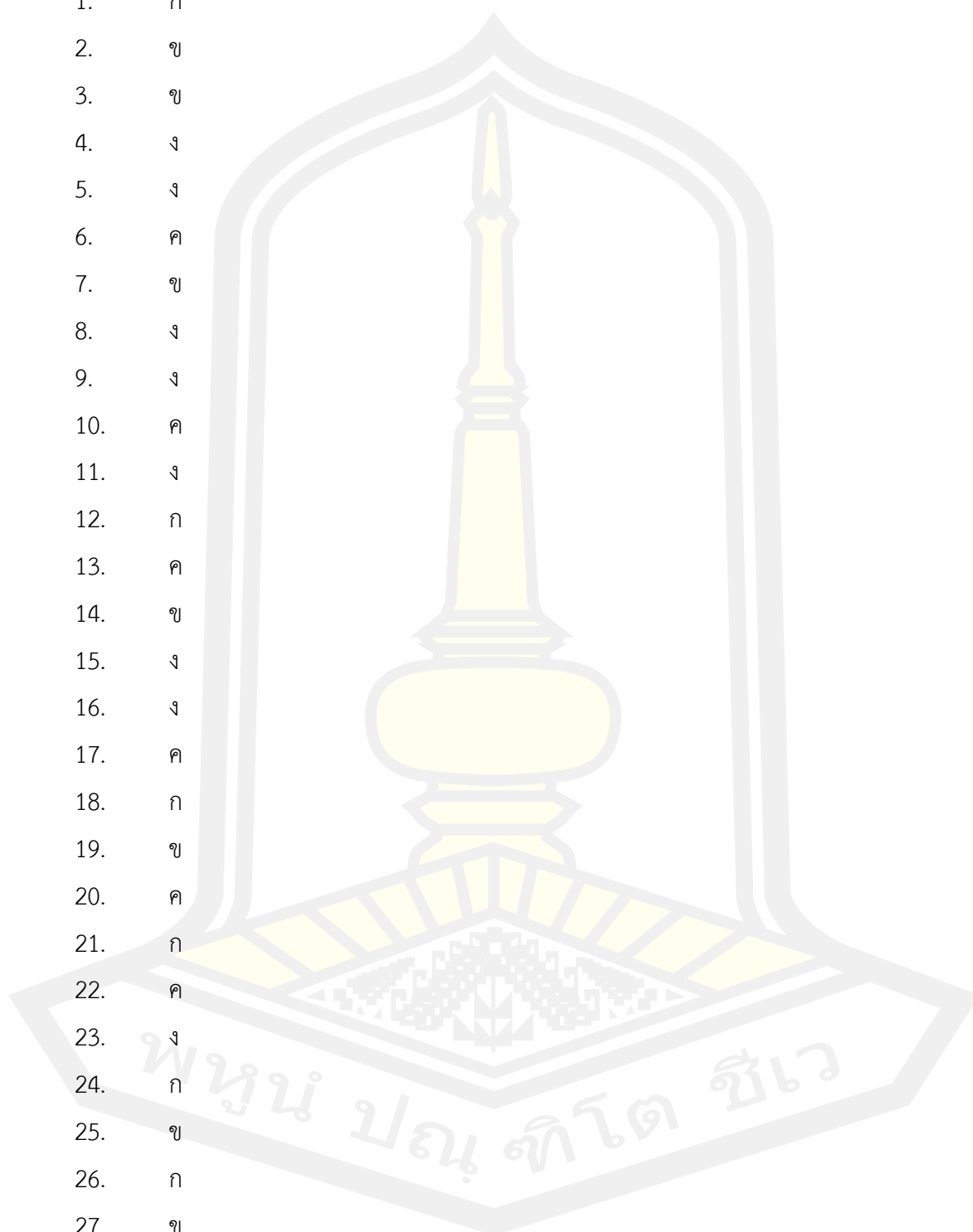
30. การจัดการเรียนรู้ ต้องคำนึงถึงสิ่งใดมากที่สุด

- ก. สื่อ
- ข. ผู้สอน
- ค. ผู้เรียน
- ง. มาตรฐานการเรียนรู้

เฉลยแบบทดสอบหลังการพัฒนา

1. ก
2. ข
3. ข
4. ง
5. ง
6. ค
7. ข
8. ง
9. ง
10. ค
11. ง
12. ก
13. ค
14. ข
15. ง
16. ง
17. ค
18. ก
19. ข
20. ค
21. ก
22. ค
23. ง
24. ก
25. ข
26. ก
27. ข
28. ก
29. ง
30. ค

แบบสอบถามเพื่อประเมินระดับพฤติกรรมการพัฒนาตามโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในสถานศึกษา โรงเรียนบ้านดงเมือง (ดงเมืองวิทยา)

คำชี้แจง

1. เครื่องมือที่ใช้ในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเพื่อประเมินระดับพฤติกรรมการพัฒนาตามโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในสถานศึกษา โรงเรียนบ้านดงเมือง (ดงเมืองวิทยา)

2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับระดับพฤติกรรมการพัฒนาตามโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในสถานศึกษา โรงเรียนบ้านดงเมือง (ดงเมืองวิทยา)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นางสาวเพชรจันทร์ ภูทะวัง

นิสิตหลักสูตรการศึกษาดุขฎีบัณฑิต (กศ.ด.)

สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พหุ น บณุ ทิโต ชีเว

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ชื่อ.....นามสกุล.....
 ประเมินวันที่.....

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับระดับพฤติกรรมการพัฒนาตามโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อคำถามเกี่ยวกับระดับพฤติกรรมการพัฒนาตามโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นที่ตรงกับความเป็นจริงตามระดับความคิดเห็นของท่าน โดยกำหนดคะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับพฤติกรรมการพัฒนาตามโปรแกรมฯ อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับพฤติกรรมการพัฒนาตามโปรแกรมฯ อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ระดับพฤติกรรมการพัฒนาตามโปรแกรมฯ อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับพฤติกรรมการพัฒนาตามโปรแกรมฯ อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ระดับพฤติกรรมการพัฒนาตามโปรแกรมฯ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

พหุ ประถมศึกษา

รายการประเมิน	ระดับพฤติกรรมตามโปรแกรม				
	5	4	3	2	1
Module 1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก					
1.1 ชุมชนมีส่วนร่วมจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้ให้เป็นปัจจุบัน					
1.2 ร่วมกันศึกษา วิเคราะห์ ความแตกต่างระหว่างบุคคล ของผู้เรียน					
1.3 ศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาและความแตกต่างระหว่างบุคคล					
1.4 กำหนดวัตถุประสงค์ให้เหมาะสมกับหลักสูตร มาตรฐานสาระการเรียนรู้ ความแตกต่างและธรรมชาติของผู้เรียนเป็นรายบุคคล					
1.5 ศึกษาและเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จากวิทยากรภายนอก					
1.6 ร่วมกันวิเคราะห์จุดเด่นของสถานศึกษาเพื่อนำมาออกแบบกิจกรรมและแผนการจัดการเรียนรู้					
1.7 ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลายเหมาะสมสอดคล้องกับวัย และความต้องการของผู้เรียน และชุมชน					
1.8 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบโดยบูรณาการเชื่อมโยงองค์ความรู้อย่างหลากหลาย					
1.9 บูรณาการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก					
1.10 วิพากษ์กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน					
Module 2 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก					
2.1 เข้ารับการฝึกอบรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จากวิทยากรที่ประสบความสำเร็จในการสอน					
2.2 ศึกษาดูงานโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					

รายการประเมิน	ระดับพฤติกรรมตามโปรแกรม				
	5	4	3	2	1
2.3 สร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างครูและนักเรียนในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อเกิดแนวปฏิบัติที่ไปในทิศทางเดียวกัน					
2.4 ร่วมกันวิเคราะห์ความต้องการหรือความสนใจของผู้เรียน					
2.5 ใช้รูปแบบ วิธีการ หรือเทคนิคการสอนต่าง ๆ ในการกระตุ้นให้ผู้เรียนเรียนเกิดความคิดขยายจากความคิดเดิมในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง					
2.6 เลือกกิจกรรมที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องเชื่อมโยงกับมาตรฐานหรือตัวชี้วัด และบริบทสถานศึกษา					
2.7 บูรณาการใช้เทคโนโลยีร่วมอย่างสร้างสรรค์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
2.8 ชุมชนมีส่วนร่วมจัดกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองมีความท้าทายและปฏิบัติกิจกรรมอย่างหลากหลาย					
2.9 ชุมชนมีส่วนร่วมในการนิเทศติดตามการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างต่อเนื่อง					
2.10 ใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่มีประสิทธิผล					
Module 3 การใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้ สำหรับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก					
3.1 ศึกษา วิเคราะห์สภาพปัญหา การใช้และการประเมินคุณภาพสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา					
3.2 ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดทำ พัฒนาและแลกเปลี่ยนการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาที่ทันสมัย สำหรับใช้จัดการเรียนการสอนร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ					
3.3 ศึกษาดูงานโรงเรียนที่มีการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้ที่ประสบความสำเร็จ					

รายการประเมิน	ระดับพฤติกรรมตามโปรแกรม				
	5	4	3	2	1
3.4 เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะในการผลิตและการใช้สื่อต่าง ๆ จากสถาบันและหน่วยงานต่าง ๆ อย่างหลากหลาย					
3.5 เลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ผ่านการประเมินคุณภาพทางวิชาการสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้					
3.6 เลือกสื่อการสอนที่มีวิธีการใช้งาน เก็บรักษา และบำรุงรักษา ได้สะดวก					
3.7 ชุมชนมีส่วนร่วมในการสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนในโรงเรียน					
3.8 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนและผู้ปกครองร่วมกันผลิตและให้ความเห็นเกี่ยวกับการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างต่อเนื่อง					
3.9 ชุมชนร่วมกำกับติดตาม ประเมินผล การผลิต จัดทำ พัฒนา และใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาอย่างต่อเนื่อง					
3.10 พัฒนาการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียนอย่างสูงสุด					
Module 4 การประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก					
4.1 ร่วมกันจัดทำระเบียบการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรสถานศึกษา					
4.2 ศึกษาระเบียบการวัดและประเมินผล วิธีปฏิบัติให้เกิดความเข้าใจ					
4.3 อบรมพัฒนาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจการปฏิบัติเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน					
4.4 ออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหากิจกรรมการเรียนรู้ และผู้เรียน					
4.5 สร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวัดและประเมินผล					
4.6 นำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม					
4.7 ใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการปรับปรุงรูปแบบการวัดและประเมินผลรวมถึงเกณฑ์ชี้วัดความสำเร็จให้มีประสิทธิภาพ					

รายการประเมิน	ระดับพฤติกรรมตามโปรแกรม				
	5	4	3	2	1
4.8 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินตามสภาพจริง					
4.9 ชุมชนมีส่วนร่วมนิเทศติดตามแบบกัลยาณมิตรในการประเมินผลการเรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก					
4.10 ครูร่วมกับนักเรียนและผู้ปกครองนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิผล					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ประเมิน

แบบสอบถามเพื่อประเมินความพึงพอใจต่อโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
ของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง

1. เครื่องมือที่ใช้ในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเพื่อประเมินความพึงพอใจต่อโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจต่อโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นางสาวเพชรจันทร์ ภูทะวัง

นิสิตหลักสูตรการศึกษาดุขุภีบัณฑิต (กศ.ด.)

สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พหุณ ปณุ ทิโต ชีเว

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับข้อมูลของท่าน

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. วุฒิการศึกษา

( ) ปริญญาตรี ( ) ปริญญาโท ( ) ปริญญาเอก

2. ประสบการณ์ทำงาน

( ) 1-5 ปี ( ) 6-10 ปี ( ) 11 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจต่อโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อคำถามเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจต่อโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นที่ตรงกับความเป็นจริงตามระดับความคิดเห็นของท่าน โดยกำหนดคะแนน ดังนี้

5 หมายถึง มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับปานกลาง

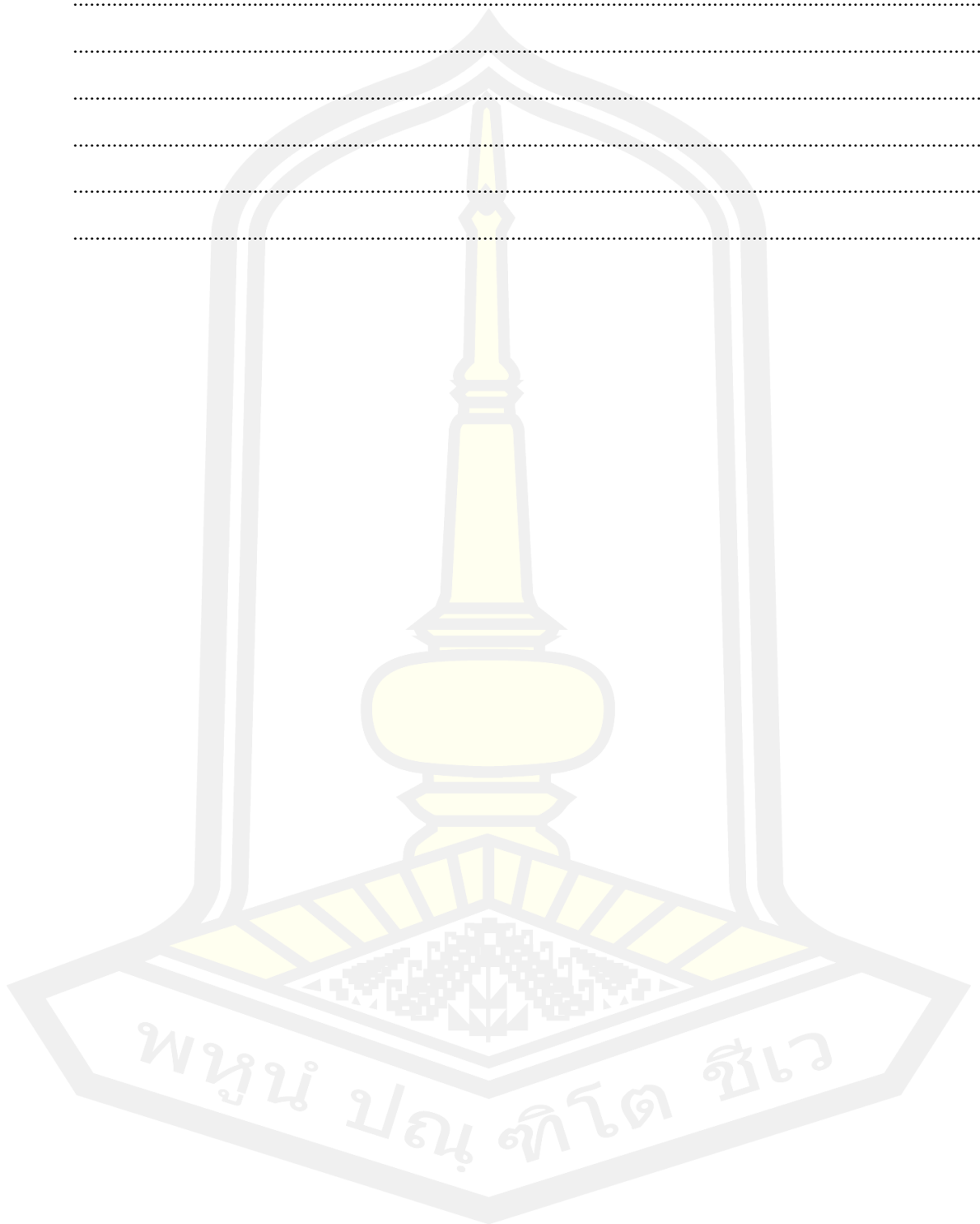
2 หมายถึง มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับน้อย

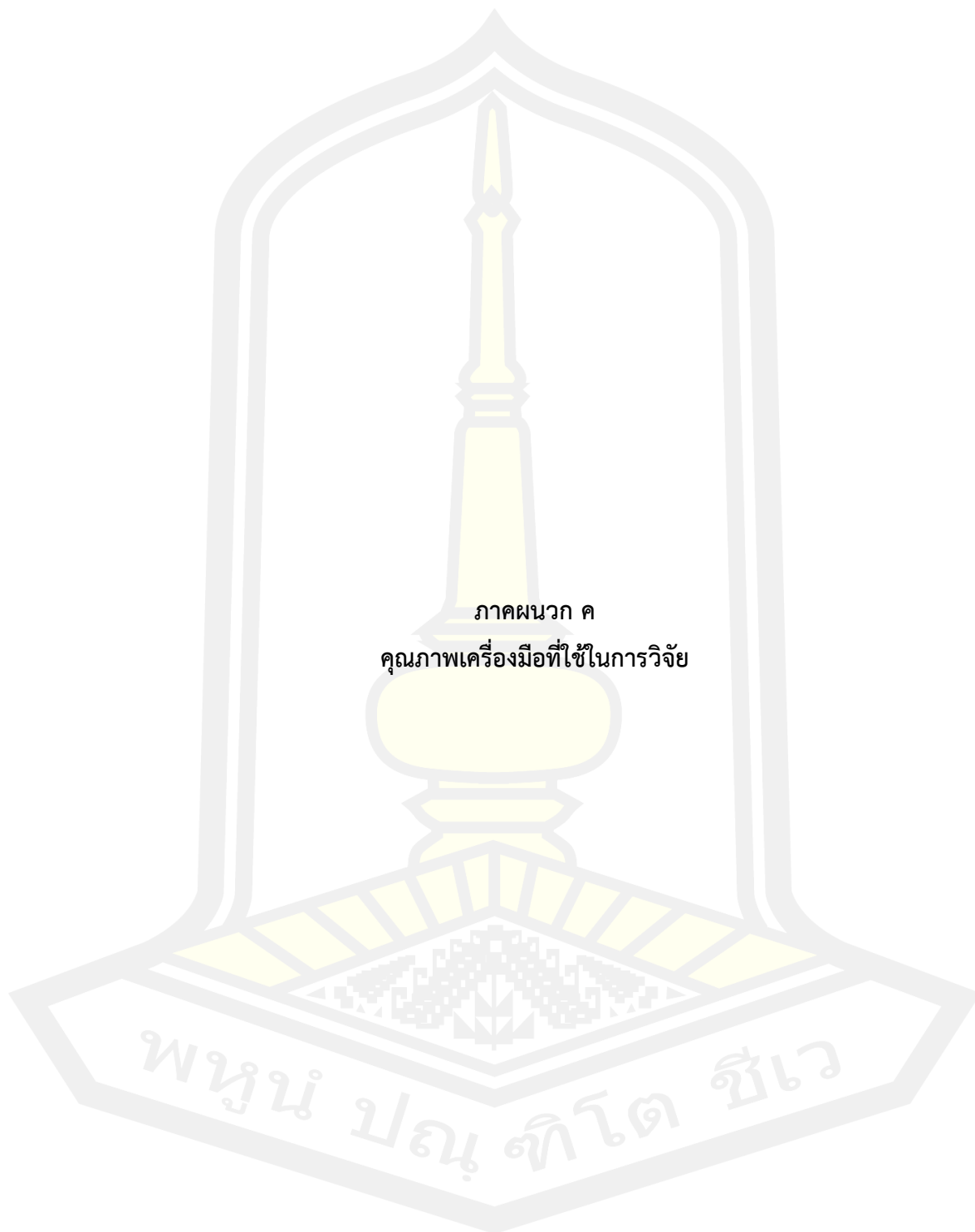
1 หมายถึง มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

พหุบัณฑิต ชีวะ

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
1. กระบวนการขั้นตอนการพัฒนา					
1.1 กิจกรรมการพัฒนาตาม Module					
1.2 ความเหมาะสมของระยะเวลาประชุมเชิงปฏิบัติการ (3 วัน)					
1.3 ความเหมาะสมของระยะเวลาการพัฒนา (120 ชั่วโมง)					
1.4 การจัดลำดับขั้นตอนการพัฒนา					
2. วิทยากร					
2.1 ความรอบรู้ ในเนื้อหาของวิทยากร					
2.2 ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้					
2.3 การตอบคำถาม					
3. วิธีการปฏิบัติตามโปรแกรม					
1. Module 1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก					
2. Module 2 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก					
3. Module 3 การใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้ สำหรับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก					
4. Module 4 การประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก					
4. คุณภาพการพัฒนา					
4.1 ท่านได้รับความรู้ แนวคิด ทักษะและประสบการณ์ ใหม่ ๆ จากการพัฒนา					
4.2 ท่านสามารถนำสิ่งที่ได้รับจากการพัฒนาตามโปรแกรม ไปใช้ในการปฏิบัติงาน					
4.3 สิ่งที่ท่านได้รับจากการพัฒนาครั้งนี้ตรงตามความ คาดหวังของท่าน					
4.4 สัดส่วนระหว่างการฝึกอบรมภาคทฤษฎีกับภาคปฏิบัติมี ความเหมาะสม					
4.5 หลักสูตรการพัฒนาเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้และพัฒนา ความสามารถของท่าน					
4.6 ประโยชน์ที่ท่านได้รับจากการพัฒนา					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ภาคผนวก ค
คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

พหุณฺ์ ปณฺุ ทิโต สีเว

ตาราง 38 (ต่อ)

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม	ค่าเฉลี่ย	ความ สอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
3.5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4. ด้านการประเมินผลการเรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก								
4.1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4.2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4.3	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
4.4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4.5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4.6	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
4.7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4.8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

จากตาราง 38 พบว่า ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.80 – 1.00

ตาราง 39 ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ ของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (r_{xy})		ค่าความเชื่อมั่น (α)	
	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์
1. ด้านการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก				
1.1	0.59	0.81	0.92	0.98
1.2	0.77	0.88	0.98	0.97
1.3	0.56	0.75	0.92	0.99
1.4	0.56	0.57	0.93	0.98
1.5	0.64	0.65	0.94	0.98
1.6	0.68	0.65	0.96	0.96
1.7	0.59	0.63	0.97	0.97
1.8	0.64	0.65	0.94	0.98
2. ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก				
2.1	0.65	0.88	0.98	0.96
2.2	0.66	0.88	0.99	0.97
2.3	0.81	0.67	0.92	0.98
2.4	0.67	0.67	0.97	0.97
2.5	0.66	0.69	0.91	0.99
2.6	0.88	0.69	0.95	0.97
2.7	0.88	0.68	0.97	0.99
2.8	0.67	0.67	0.98	0.99
3. ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก				
3.1	0.68	0.88	0.99	0.99
3.2	0.69	0.67	0.97	0.97
3.3	0.66	0.69	0.90	0.98
3.4	0.56	0.56	0.99	0.97

ตาราง 39 (ต่อ)

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (r_{xy})		ค่าความเชื่อมั่น (α)	
	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์
3.5	0.56	0.81	0.98	0.97
3.6	0.67	0.67	0.97	0.97
3.7	0.66	0.69	0.91	0.99
3.8	0.88	0.69	0.95	0.97
4. ด้านการประเมินการเรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก				
4.1	0.89	0.68	0.97	0.99
4.2	0.69	0.67	0.98	0.99
4.3	0.77	0.88	0.98	0.98
4.4	0.56	0.88	0.96	0.97
4.5	0.88	0.67	0.95	0.98
4.6	0.72	0.91	0.98	0.99

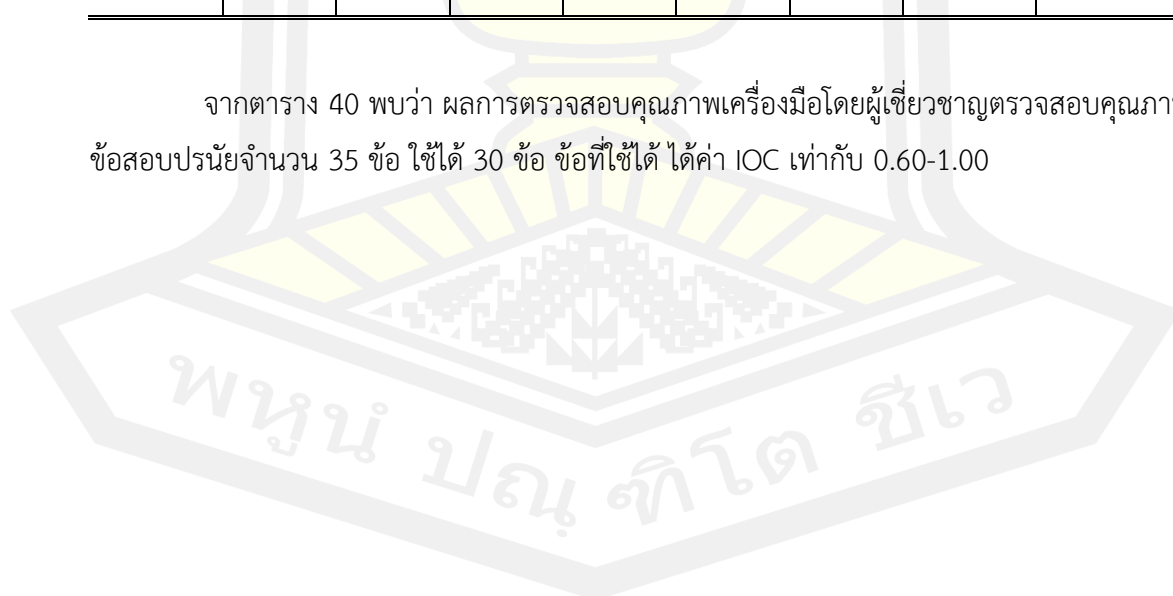
จากตาราง 39 พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน เท่ากับ 0.94 ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ เท่ากับ 0.96 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน อยู่ระหว่าง 0.56-0.89 และมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์อยู่ระหว่าง 0.57-0.91

ตาราง 40 (ต่อ)

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม	ค่าเฉลี่ย	ความ สอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
23	0	+1	+1	+1	0	3	0.60	ใช้ได้
24	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
25	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
26	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
27	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
28	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
29	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
30	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
31	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
32	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
33	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
34	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
35	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้

จากตาราง 40 พบว่า ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพ
ข้อสอบปรนัยจำนวน 35 ข้อ ใช้ได้ 30 ข้อ ข้อที่ใช้ได้ ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.60-1.00

คู่มือการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พัฒนาโดย

นางสาวเพชรจันทร์ ภูทะวัง

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ

พหุบัณฑิต ชีวะ

หลักสูตรการศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์

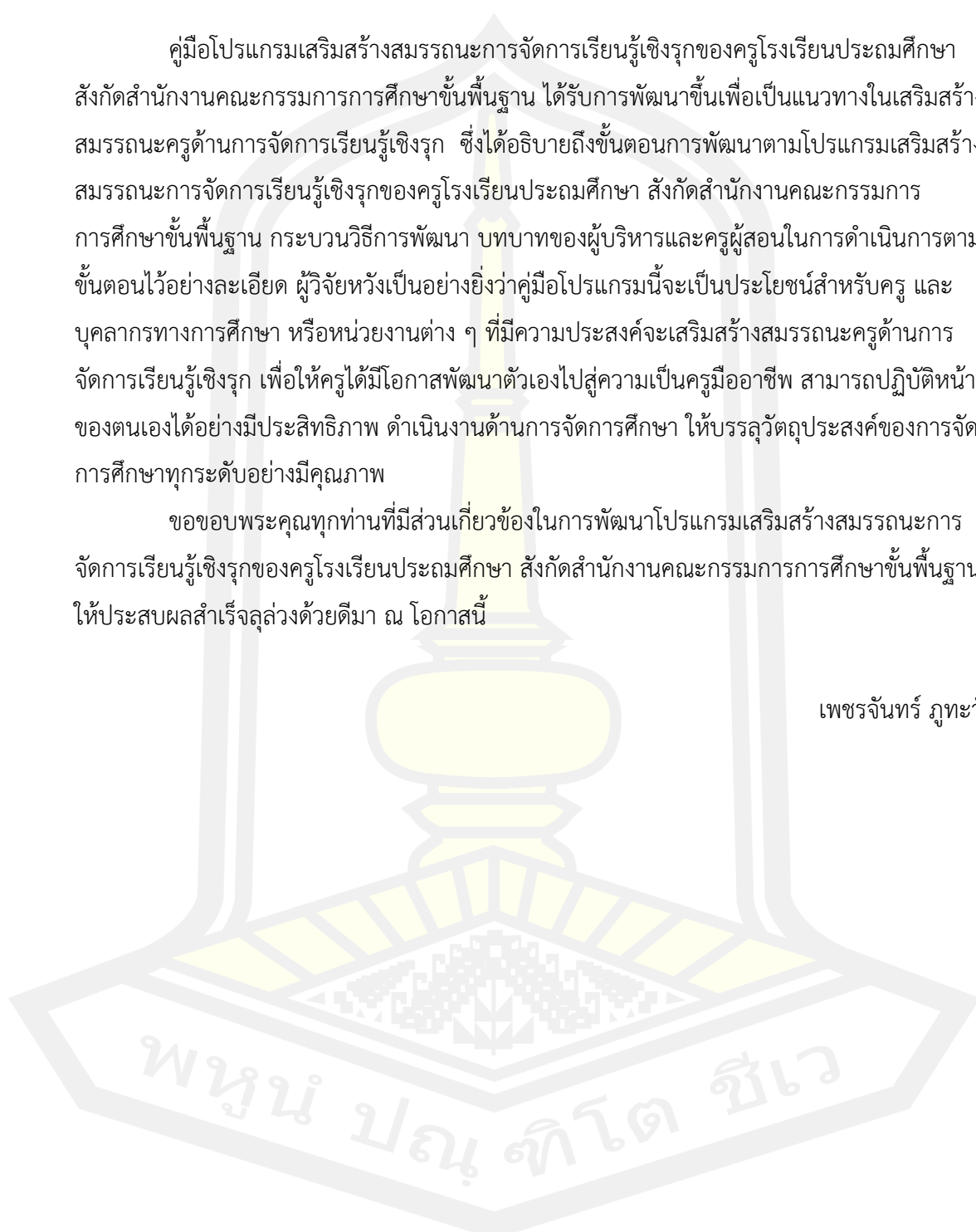
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คำนำ

คู่มือโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้รับการพัฒนาขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ซึ่งได้อธิบายถึงขั้นตอนการพัฒนาตามโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครอบคลุมวิธีการพัฒนา บทบาทของผู้บริหารและครูผู้สอนในการดำเนินการตามขั้นตอนไว้อย่างละเอียด ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือโปรแกรมนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับครู และบุคลากรทางการศึกษา หรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีความประสงค์จะเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อให้ครูได้มีโอกาสพัฒนาตัวเองไปสู่ความเป็นครูมืออาชีพ สามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดำเนินงานด้านการจัดการศึกษา ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาทุกระดับอย่างมีคุณภาพ

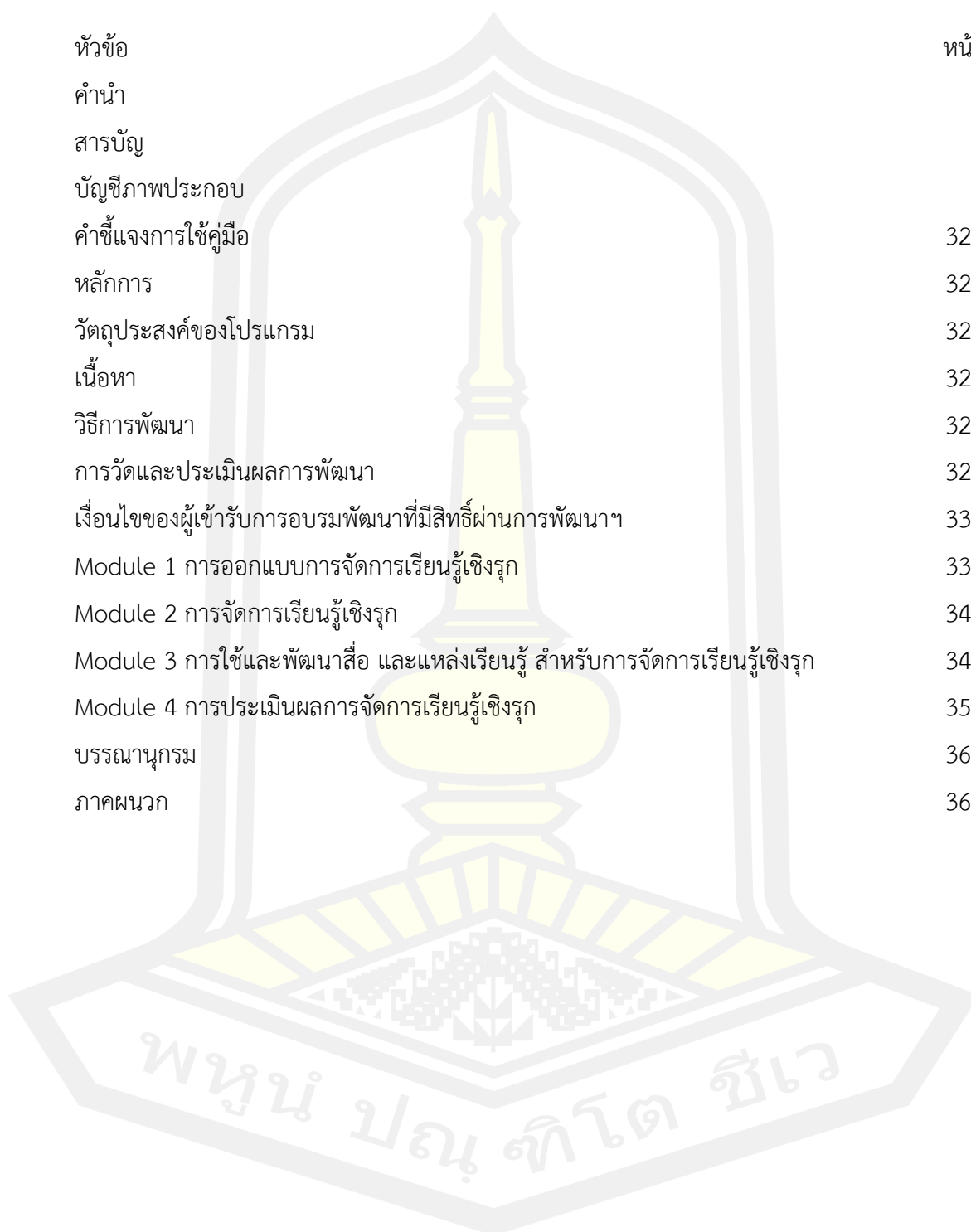
ขอขอบพระคุณทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ประสบผลสำเร็จลุล่วงด้วยดีมา ณ โอกาสนี้

เพชรจันทร์ ภูทะวัง

สารบัญ

	หน้า
หัวข้อ	
คำนำ	
สารบัญ	
บัญชีภาพประกอบ	
คำชี้แจงการใช้คู่มือ	321
หลักการ	322
วัตถุประสงค์ของโปรแกรม	323
เนื้อหา	323
วิธีการพัฒนา	326
การวัดและประเมินผลการพัฒนา	329
เงื่อนไขของผู้เข้ารับการอบรมพัฒนาที่มีสิทธิ์ผ่านการพัฒนาฯ	331
Module 1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	332
Module 2 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	340
Module 3 การใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้ สำหรับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	348
Module 4 การประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	356
บรรณานุกรม	364
ภาคผนวก	366

บัญชีตาราง

หน้า

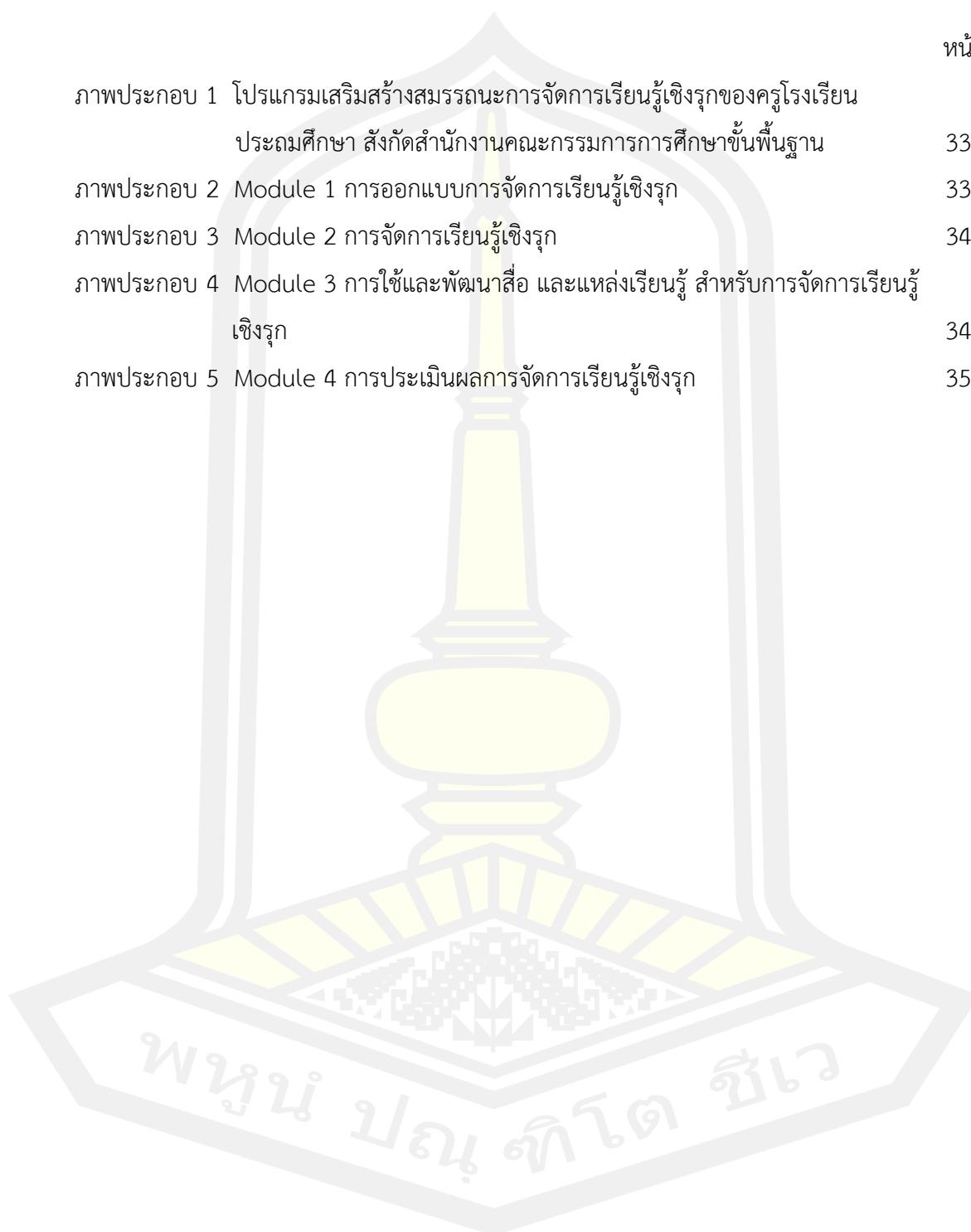
ตาราง 1 การประชุมเชิงปฏิบัติการโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน	328
ตาราง 2 การประเมินผลโปรแกรม ตัวชี้วัดความสำเร็จ วิธีการประเมิน และเครื่องมือที่ใช้	329

บัญชีภาพประกอบ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	330
ภาพประกอบ 2 Module 1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	333
ภาพประกอบ 3 Module 2 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	341
ภาพประกอบ 4 Module 3 การใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้ สำหรับการจัดการเรียนรู้ เชิงรุก	349
ภาพประกอบ 5 Module 4 การประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	357

คำชี้แจงการใช้คู่มือ

การดำเนินการตามคู่มือโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้พัฒนา ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาโปรแกรมโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่
  - 1.1 Module 1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
  - 1.2 Module 2 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก
  - 1.3 Module 3 การใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้ สำหรับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
  - 1.4 Module 4 การประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
2. จัดเตรียมประสานวิทยากร ผู้ทรงคุณวุฒิ และร่วมวางแผนเพื่อกำหนดกรอบระยะเวลาการพัฒนา
3. จัดเตรียมประสานการพัฒนาตาม Module 1-4 ที่กำหนดไว้ในโปรแกรม
4. ดำเนินการตามแผนการพัฒนา
5. ประเมินผลการพัฒนา

พหุบัณฑิต ชีวะ

โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. หลักการ

การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพด้วยกระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยถ่ายทอดความรู้ การฝึกและการอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรมการสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตการที่จะพัฒนาผู้เรียนให้ มีคุณภาพตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว ต้องอาศัยครูผู้สอนที่มีทักษะในการจัดการเรียนรู้ มีเจตคติต่อวิชาชีพครูที่ดี มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง โดยเฉพาะในยุคศตวรรษที่ 21 เป็นทักษะแห่งอนาคตใหม่ที่ครูควรมีทักษะและคุณลักษณะที่รองรับการเข้าถึงเพื่อสร้างนวัตกรรมบริหารจัดการชั้นเรียนแนวใหม่ ในอันที่จะพัฒนาผู้เรียนที่เยาวชนในยุคใหม่ได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืนซึ่งสอดคล้องกับหลักการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนากระบวนการคิดให้เกิดกับผู้เรียน โดยเฉพาะการคิดวิเคราะห์การคิดสังเคราะห์ คิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการคิดอย่างเป็นระบบ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

การจัดการเรียนการสอนในสภาพปัจจุบัน ผู้สอนต้องปรับเปลี่ยนวิธีการสอนให้เป็นการสอนที่สร้างสรรค์ และสร้างผู้เรียนให้เป็นผู้ใฝ่รู้ และสามารถสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง กระบวนการจัดการศึกษาต้องเป็นไปในลักษณะเชิงรุก หรือ Active Learning นั่นคือ การเปลี่ยนวิธีการสอนแบบเดิม ๆ เป็นการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ กระตุ้นให้เกิดความใฝ่รู้ รู้จักคิดวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ และแก้ไขปัญหาได้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จะเป็นผลทำให้นักเรียนค้นพบความรู้ใหม่ สร้างสรรค์ความรู้ใหม่ และสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ได้ (ไพฑูริย์ สีนลาร์ตัน, 2559) ครูจึงเป็นบุคลากรที่มีบทบาทสำคัญในกระบวนการจัดการศึกษา คุณภาพของครูจึงมีความสำคัญ เพราะครูที่มีคุณภาพจะส่งผลต่อผู้เรียนให้มีคุณภาพ ครูจึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุข คุณภาพของครูผู้สอนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2556)

การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างหนึ่งสำหรับการเสริมสร้างสมรรถนะครูให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเชิงรุกได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเป็นการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นพัฒนา

กระบวนการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนประยุกต์ใช้ทักษะและเชื่อมโยงองค์ความรู้นำไปปฏิบัติ เพื่อแก้ไขปัญหาหรือประกอบอาชีพในอนาคต การพัฒนาสมรรถนะจึงเป็นสิ่งสำคัญและความต้องการสูงสุดในองค์กรคือ การบรรลุเป้าหมาย และประเด็นสำคัญที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายได้ก็คือการพัฒนาทรัพยากรบุคคลในองค์กรให้มีสมรรถนะในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของแต่ละคน สามารถกำหนดจุดยืนของแต่ละตำแหน่งและผลตอบแทนได้อย่างชัดเจน (Mogan and other, 2006; Castillo, 2005)

จากปัญหาและความสำคัญของปัญหาการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังกล่าวข้างต้น จึงได้พัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานขึ้น เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อคุณภาพผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของโปรแกรม

2.1 เพื่อพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 เพื่อพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. เนื้อหา

เนื้อหาของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งออกเป็น 4 Module ได้แก่

Module 1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย

- 1.1 ชุมชนมีส่วนร่วมจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้ให้เป็นปัจจุบัน
- 1.2 ร่วมกันศึกษา วิเคราะห์ ความแตกต่างระหว่างบุคคล ของผู้เรียน
- 1.3 ศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาและความแตกต่างระหว่างบุคคล

1.4 กำหนดวัตถุประสงค์ให้เหมาะสมกับหลักสูตร มาตรฐานสาระการเรียนรู้ ความแตกต่างและธรรมชาติของผู้เรียนเป็นรายบุคคล

1.5 ศึกษาและเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จากวิทยากรภายนอก

1.6 ร่วมกันวิเคราะห์จุดเด่นของสถานศึกษาเพื่อนำมาออกแบบกิจกรรมและแผนการจัดการเรียนรู้

1.7 ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลายเหมาะสมสอดคล้องกับวัย และความต้องการของผู้เรียน และชุมชน

1.8 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบโดยบูรณาการเชื่อมโยงองค์ความรู้อย่างหลากหลาย

1.9 บูรณาการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

1.10 วิพากษ์กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน

Module 2 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย

2.1 เข้ารับการฝึกอบรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จากวิทยากรที่ประสบความสำเร็จในการสอน

2.2 ศึกษาดูงานโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.3 สร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างครูและนักเรียนในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อเกิดแนวปฏิบัติที่ไปในทิศทางเดียวกัน

2.4 ร่วมกันวิเคราะห์ความต้องการหรือความสนใจของผู้เรียน

2.5 ใช้รูปแบบ วิธีการ หรือเทคนิคการสอนต่าง ๆ ในการกระตุ้นให้ผู้เรียนเรียนเกิดความคิดขยายจากความคิดเดิมในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง

2.6 เลือกกิจกรรมที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องเชื่อมโยงกับมาตรฐานหรือตัวชี้วัด และบริบทสถานศึกษา

2.7 บูรณาการใช้เทคโนโลยีร่วมอย่างสร้างสรรค์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2.8 ชุมชนมีส่วนร่วมจัดกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองมีความท้าทายและปฏิบัติกิจกรรมอย่างหลากหลาย

2.9 ชุมชนมีส่วนร่วมในการนิเทศติดตามการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างต่อเนื่อง

2.10 ใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่มีประสิทธิผล

Module 3 การใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้ สำหรับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย

3.1 ศึกษา วิเคราะห์สภาพปัญหา การใช้และการประเมินคุณภาพสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

3.2 ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดทำ พัฒนาและแลกเปลี่ยนการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาที่ทันสมัย สำหรับใช้จัดการเรียนการสอนร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ

3.3 ศึกษาดูงานโรงเรียนที่มีการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้ ที่ประสบความสำเร็จ

3.4 เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะในการผลิตและการใช้สื่อต่าง ๆ จากสถาบันและหน่วยงานต่าง ๆ อย่างหลากหลาย

3.5 เลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ผ่านการประเมินคุณภาพทางวิชาการสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์การเรียนรู้

3.6 เลือกสื่อการสอนที่มีวิธีการใช้งาน เก็บรักษา และบำรุงรักษา ได้สะดวก

3.7 ชุมชนมีส่วนร่วมในการสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนในโรงเรียน

3.8 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนและผู้ปกครองร่วมกันผลิตและให้ความเห็นเกี่ยวกับการใช้ และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างต่อเนื่อง

3.9 ชุมชนร่วมกำกับติดตาม ประเมินผล การผลิต จัดทำ พัฒนาและใช้สื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

3.10 พัฒนาการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและเกิด ประสิทธิภาพต่อผู้เรียนอย่างสูงสุด

Module 4 การประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย

4.1 ร่วมกันจัดทำระเบียบการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องการหลักสูตรแกนกลาง และหลักสูตรสถานศึกษา

4.2 ศึกษาระเบียบการวัดและประเมินผล วิธีปฏิบัติให้เกิดความเข้าใจ

4.3 อบรมพัฒนาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจการปฏิบัติเกี่ยวกับการประเมินผล การเรียนรู้ของผู้เรียน

4.4 ออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ และผู้เรียน

4.5 สร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวัดและประเมินผล

4.6 นำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม

4.7 ใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการปรับปรุงรูปแบบการวัดและประเมินผล รวมถึงเกณฑ์ชี้วัดความสำเร็จให้มีประสิทธิภาพ

4.8 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินตามสภาพจริง

4.9 ชุมชนมีส่วนร่วมนิเทศติดตามแบบกัลยาณมิตรในการประเมินผลการเรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

4.10 ครูร่วมกับนักเรียนและผู้ปกครองนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิผล

4. วิธีการพัฒนา

โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งการดำเนินการเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมความพร้อม ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาโดยใช้คู่มือโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยวิธีการพัฒนา ตามหลักการ 70 : 20 : 10 (รวม 120 ชั่วโมง) ได้แก่

1. การศึกษาด้วยตนเอง 12 ชั่วโมง (ร้อยละ 10)
2. การศึกษาดูงาน 6 ชั่วโมง
3. การประชุมเชิงปฏิบัติการ 18 ชั่วโมง (ข้อ 2 และ ข้อ 3 รวมกัน ร้อยละ 20)
4. การบูรณาการสอดแทรกการปฏิบัติงาน (ร้อยละ 70)

โดยใช้เนื้อหา 4 Module ขั้นตอนที่ 3 การประเมินหลังการพัฒนา รวมระยะเวลาพัฒนา 12 สัปดาห์

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมความพร้อม

การเตรียมความพร้อมในการพัฒนาตามโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการ ดังนี้

1.1 เชิญวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถและประสบผลสำเร็จด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกจนมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ ได้แก่ ครูผู้สอนที่มีผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานสูงกว่าระดับประเทศต่อเนื่องอย่างน้อย 3 ปี หรือเป็นครูที่มีวิทยฐานะเชี่ยวชาญ หรือคณาจารย์ในระดับอุดมศึกษาที่มีผลงานเป็นที่ยอมรับ

1.2 ผู้วิจัยส่งหนังสือเชิญชวนครูในจังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ

กลุ่มเป้าหมายตอบรับเข้ารับการพัฒนาเชิงปฏิบัติการตามโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.3 การประเมินก่อนการพัฒนา (Pretest) ด้วยแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ โดยผู้ร่วมพัฒนาทำแบบทดสอบ ก่อนการศึกษาด้วยตนเองและส่งก่อนวันประชุมเชิงปฏิบัติการ

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาโดยใช้คู่มือโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (120 ชั่วโมง)

2.1 การศึกษาด้วยตัวเอง (12 ชั่วโมง)

เพื่อให้ผู้เข้ารับการพัฒนาได้ศึกษาหาความรู้ด้วยตัวเองจากเอกสารที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น โดยส่งมอบเอกสาร เนื้อหา 4 Module ได้แก่ Module 1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Module 2 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก Module 3 การใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้สำหรับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Module 4 การประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ด้วยตนเอง ระยะเวลา 7 วัน โดยมอบภาระงานให้ส่งสรุปบทเรียนที่ได้ศึกษาเอกสาร จำนวน 4 หน้า ส่งในวันเข้ารับการประชุมเชิงปฏิบัติการวันแรก

2.2 การศึกษาดูงาน (6 ชั่วโมง)

การศึกษาดูงาน โรงเรียนคุณภาพที่มีผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานในภาพรวมสูงกว่าระดับประเทศ 3 ปีต่อเนื่องกัน เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถและทักษะประสบการณ์ด้านการบริหารและการดำเนินงานสู่โรงเรียนคุณภาพ โดยการเลือกแบบเจาะจง ในวันที่ 1 ตุลาคม 2564 ณ โรงเรียนอนุบาลกาฬสินธุ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 อำเภอเมืองจังหวัดกาฬสินธุ์

2.3 การประชุมเชิงปฏิบัติการ (18 ชั่วโมง)

2.3.1 การลงทะเบียน ปฐมนิเทศครูกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 10 คน เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ รายละเอียด ขั้นตอนการพัฒนาและความสำคัญจำเป็นของการพัฒนา

2.3.2 การประเมินระดับพฤติกรรมก่อนการพัฒนา ด้วยแบบสอบถามเพื่อประเมินระดับพฤติกรรมตามโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยผู้ร่วมพัฒนาทำแบบสอบถามก่อนเริ่มการประชุมเชิงปฏิบัติการ

2.3.3 ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อชี้แจงทำความเข้าใจ ความสำคัญ ประโยชน์และความจำเป็นที่นำเอาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมาใช้ จำนวน 3 วัน ในรูปแบบ

การบรรยาย การสาธิต การลงมือปฏิบัติ การนำเสนอผลงาน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการสรุป
อภิปรายผล โดยคณะวิทยากร ดังตาราง 1

ตาราง 1 การประชุมเชิงปฏิบัติการโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วันที่	08.00- 09.00	09.00- 10.00	10.00- 11.00	11.00- 12.00	12.00- 13.00	13.00- 14.00	14.00- 15.00	15.00- 16.00	16.00- 16.30
1	พิธีเปิด	Module 1 การออกแบบการ จัดการเรียนรู้เชิงรุก			พัก	Module 1 การออกแบบการ จัดการเรียนรู้เชิงรุก (ต่อ)			
2		Module 2 การจัดการเรียนรู้ เชิงรุก				Module 2 การจัดการเรียนรู้ เชิงรุก (ต่อ)			
3		Module 3 การใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้ฯ				Module 4 การประเมินผลการ จัดการเรียนรู้เชิงรุก			พิธีปิด

2.3.4 การประเมินความรู้ความเข้าใจหลังการพัฒนา (Posttest) ด้วยแบบทดสอบ
วัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก

2.4 การบูรณาการแบบสอดแทรกการปฏิบัติงาน (84 ชั่วโมง)

2.4.1 การบูรณาการแบบสอดแทรกกับการปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
ควบคู่กับการปฏิบัติงานหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ ผู้เข้ารับการพัฒนาได้เรียนรู้ร่วมกันตาม
โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยการ PLC วิธีสุนทรียสนทนา นำเสนอสัปดาห์ละ 3 วัน วันละ
2 ชั่วโมง ตั้งแต่เวลา 15.30 น.-17.-30 น. คือวันจันทร์ วันพุธ และวันศุกร์ เป็นเวลา 12 สัปดาห์

2.4.2 การนิเทศ ติดตามและประเมินผล แบบมีส่วนร่วม ดำเนินการโดยผู้บริหาร
สถานศึกษาร่วมกับวิทยากรและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินการนิเทศติดตามผลการพัฒนา

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินหลังการพัฒนา

3.1 การประเมินความรู้ความเข้าใจ ก่อน - หลัง การพัฒนา

3.2 การประเมินระดับพฤติกรรมตามโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้
เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

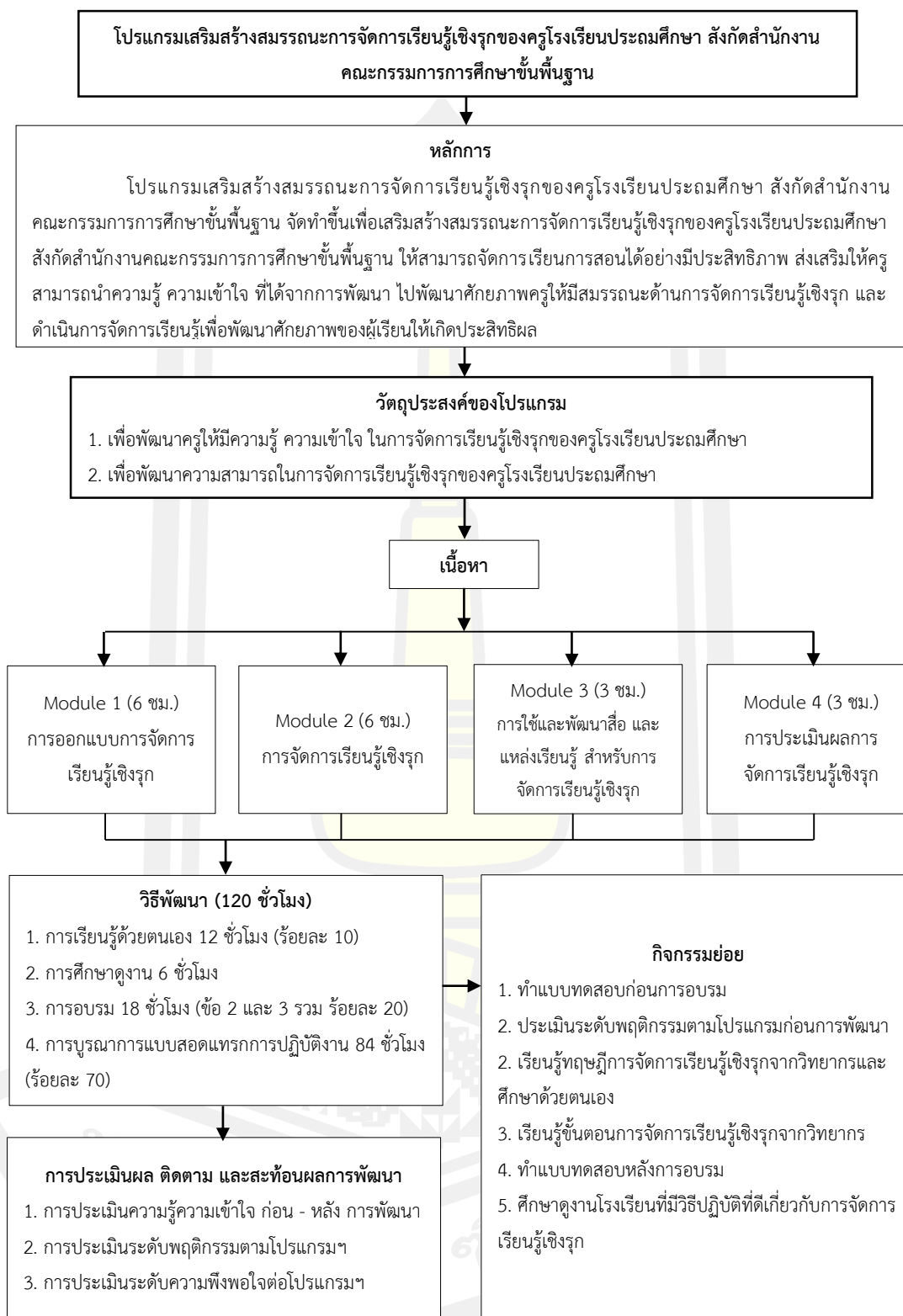
3.3 การประเมินความพึงพอใจต่อโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5. การวัดและประเมินผลการพัฒนา

การวัดและประเมินหลังจากการใช้คู่มือโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รายละเอียดดังตาราง 2

ตาราง 2 การประเมินผลโปรแกรม ตัวชี้วัดความสำเร็จ วิธีการประเมิน และเครื่องมือที่ใช้

การประเมินผล	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีการประเมิน	เครื่องมือที่ใช้
1. การประเมินความรู้ความเข้าใจ ก่อน - หลังการพัฒนา	ร้อยละ 80 ของร่วมพัฒนา หลังการพัฒนามีความ สูงขึ้น ก่อนการพัฒนา	ทดสอบ	แบบทดสอบความเข้าใจ ก่อน-หลังการพัฒนา
2. การประเมินระดับพฤติกรรมตามโปรแกรมฯ	ร้อยละ 80 ของผู้ร่วมพัฒนามีระดับพฤติกรรมตามโปรแกรมกำหนดระดับมากขึ้นไป	- นิเทศ - ประเมินตามรายการ	แบบสอบถามเพื่อประเมินระดับพฤติกรรม
3. การประเมินระดับความพึงพอใจต่อโปรแกรมฯ	ร้อยละ 80 ของผู้ร่วมพัฒนามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากขึ้นไป	ประเมินตามรายการ	แบบสอบถามเพื่อประเมินระดับความพึงพอใจ

ภาพประกอบ 1 โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

**เงื่อนไขของผู้เข้ารับการพัฒนาที่มีสิทธิ์ผ่านการพัฒนา
ตามโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**

ผู้เข้าร่วมพัฒนาตามโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีเงื่อนไขในการวัดและประเมินผลการพัฒนาตามกลยุทธ์ ดังนี้

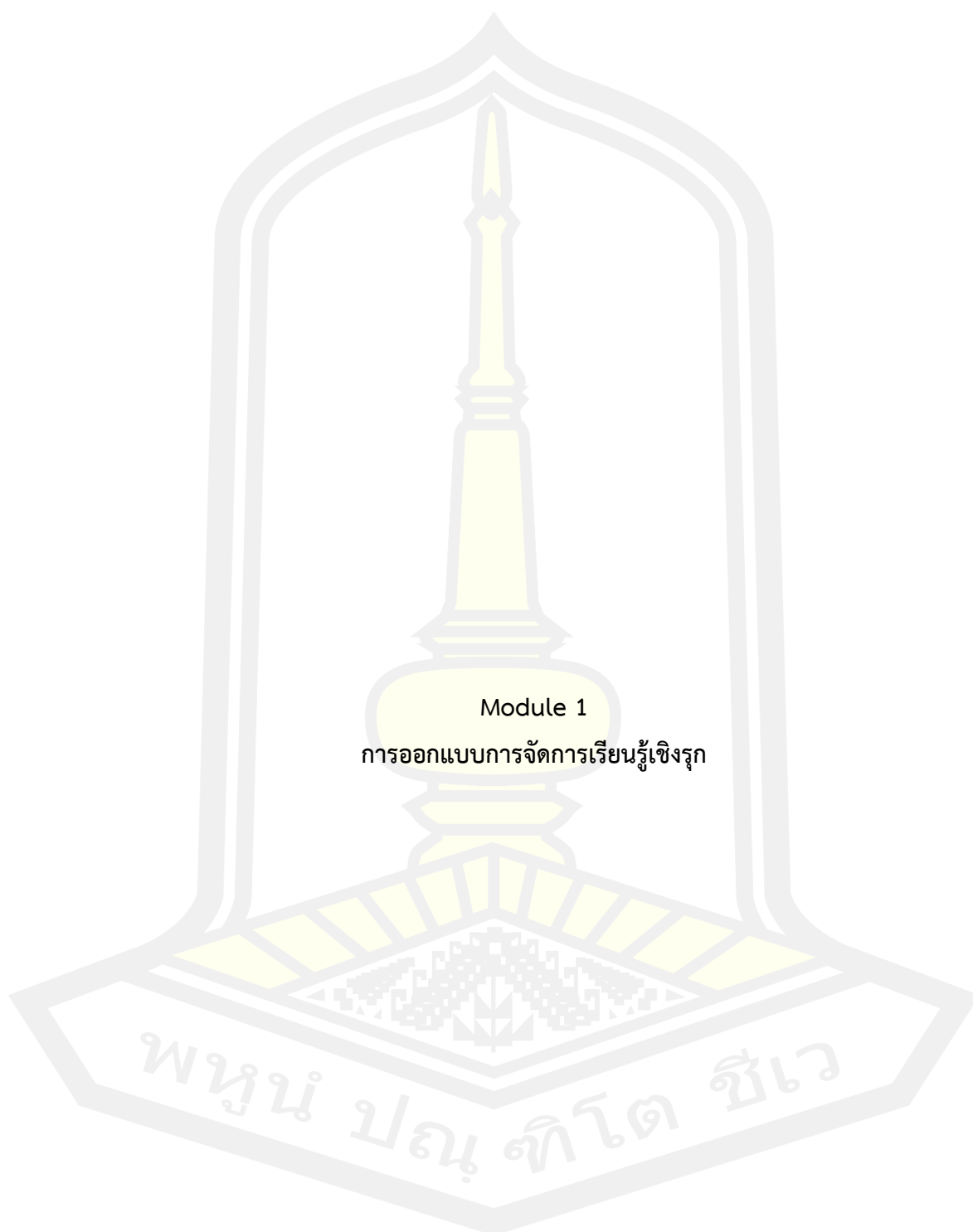
1. เข้ารับการพัฒนาและร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของระยะเวลาการพัฒนา
2. เข้ารับการประเมินในทุก Module ได้แก่ Module 1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้
เชิงรุก Module 2 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก Module 3 การใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้
สำหรับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Module 4 การประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ผู้เข้ารับการ
พัฒนาต้องผ่านการประเมิน ใน 3 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านความรู้ ความเข้าใจการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในสถานศึกษา ผู้เข้ารับการ
พัฒนาต้องผ่านเกณฑ์หลังการพัฒนา ร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม

ด้านที่ 2 ด้านพฤติกรรมตามโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของ
ครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยประเมินระดับ
พฤติกรรมตามโปรแกรมการพัฒนา โดยใช้แบบสอบถามเพื่อประเมินระดับพฤติกรรม โดยผู้เข้ารับการ
พัฒนาต้องผ่านเกณฑ์การประเมินหลังการพัฒนาในระดับมากขึ้นไป

ด้านที่ 3 ความพึงพอใจที่มีต่อโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของ
ครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้แบบสอบถาม
เพื่อประเมินระดับความพึงพอใจที่มีต่อโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

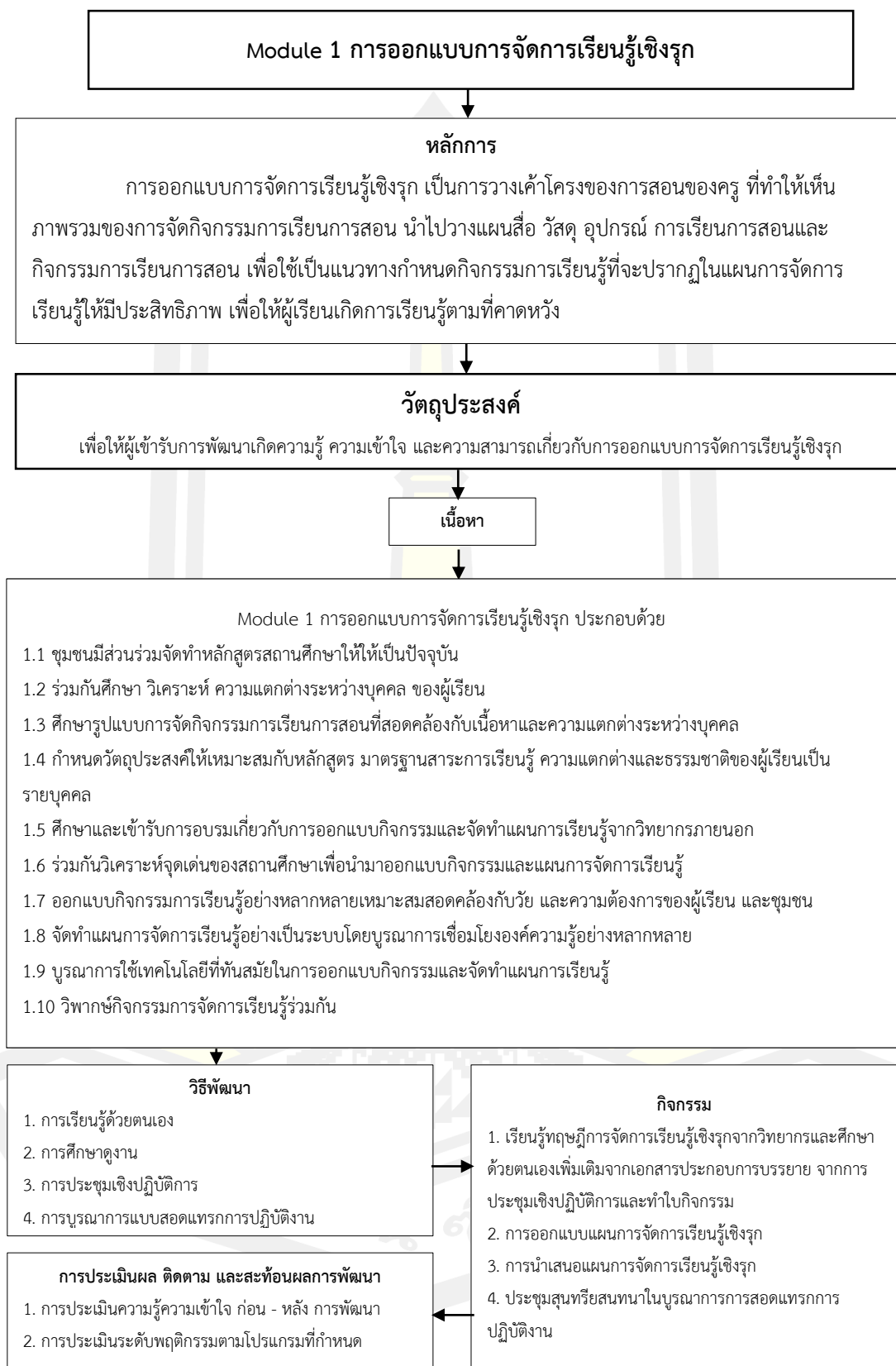
พหุบัณฑิต ชีวะ

Module 1

การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

พหุณ ปณุ ทิโต สีเว

ภาพประกอบ 2 Module 1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ใบความรู้

Module 1 การออกแบบการเรียนการสอน

ความหมายของการออกแบบการเรียนการสอน

นักวิชาการ นักการศึกษา ได้เสนอความหมายของการออกแบบการเรียนการสอนไว้ดังนี้
 ฆนาธิป พรกุล (2551) ได้เสนอความหมายของการออกแบบการเรียนการสอน หมายถึง การวางเค้าโครงของการสอนของครู ที่ทำให้เห็นภาพรวมของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ถือเป็นขั้นตอนในการเลือกวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการเรียนการสอน วิธีการสอน เทคนิคการสอน เพื่อใช้เป็นแนวทางกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้

Smith and Ragan (1999) ได้เสนอความหมายของการออกแบบการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการที่เป็นระบบในการนำหลักการเรียนรู้และหลักการสอนไปวางแผนสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ การเรียนการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน

Gagné and others (2005) ได้เสนอความหมายของการออกแบบการเรียนการสอน หมายถึง การนำหลักการเรียนรู้ไปออกแบบเหตุการณ์ ที่ประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้นอย่างมีเป้าหมายชัดเจน หรือที่เรียกว่าการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามที่คาดหวัง

Sims and Koszalka (2008) ได้เสนอความหมายของการออกแบบการเรียนการสอน หมายถึง กิจกรรมที่มีความสำคัญที่ทำให้เกิดการรวมกันของยุทธศาสตร์การสอน กิจกรรมการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

กล่าวโดยสรุป การออกแบบการเรียนการสอน หมายถึง การวางเค้าโครงของการสอนของครู ที่ทำให้เห็นภาพรวมของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นำไปวางแผนสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ การเรียนการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อใช้เป็นแนวทางกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามที่คาดหวัง

ความสำคัญของการออกแบบการเรียนการสอน

การออกแบบการเรียนการสอนจะช่วยให้ผู้สอนวางแผนการสอนอย่างมีระบบ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุจุดมุ่งหมาย และประสบความสำเร็จผู้สอนต้องพิจารณาหลักการในการออกแบบการเรียนการสอน คือ

1. การออกแบบและพัฒนาการเรียนการสอนนี้เพื่อใคร ใครเป็นผู้เรียนหรือกลุ่มเป้าหมาย ผู้ออกแบบควรมีความเข้าใจและรู้จักลักษณะของกลุ่มผู้เรียนที่เป็นเป้าหมายในการเรียนอีเลิร์นนิ่ง
2. ต้องการให้ผู้เรียนเรียนอะไร มีความรู้ความเข้าใจ และ/หรือ มีความสามารถอะไร ผู้สอนจึงต้องกำหนดจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนให้ชัดเจน
3. ผู้เรียนจะเรียนรู้เนื้อหาวิชานั้น ๆ ได้ดีที่สุດอย่างไร ควรใช้วิธีการและกิจกรรมการเรียนรู้อะไรที่จะช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ และมีสิ่งใดที่ต้องคำนึงถึงบ้าง
4. เมื่อผู้เรียนเข้าสู่กระบวนการเรียน จะทราบได้อย่างไรว่าผู้เรียนมีการเรียนรู้เกิดขึ้น และประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้ จะใช้วิธีใดประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

สรุปได้ว่า การออกแบบการเรียนการสอน ควรมีการวางแผนเพื่อพิจารณาว่าผู้เรียนเป็นใคร มีคุณลักษณะพื้นฐานอย่างไร กำหนดจุดมุ่งหมายในการสอนครั้งนั้นอย่างไร จะใช้วิธีการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ และวิธีการประเมินผลการเรียนรู้อะไรบ้าง จึงจะสามารถทำให้การสอนนั้นบรรลุเป้าหมาย คือ ภายหลังเรียนแล้วรู้ เข้าใจ จดจำ นำไปใช้ ทำได้ สร้างสรรค์ สิ่งใหม่ได้เป็นต้น ดังนั้นสิ่งที่ควรพิจารณาในการออกแบบการเรียนการสอน ได้แก่ ผู้เรียน วิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนรู้ จุดมุ่งหมาย และการประเมิน

รูปแบบวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน (Active Learning) ครอบคลุมวิธีการจัดการเรียนรู้หลากหลายวิธี เช่น

- การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity-Based Learning)
- การจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning)
- การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning)
- การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning)
- การจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการคิด (Thinking Based Learning)
- การจัดการเรียนรู้การบริการ (Service Learning)
- การจัดการเรียนรู้จากการสืบค้น (Inquiry-Based Learning)
- การจัดการเรียนรู้ด้วยการค้นพบ (Discovery Learning)

อย่างไรก็ตาม รูปแบบ วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เหล่านี้ มีพื้นฐานมาจากแนวคิดเดียวกัน คือให้ผู้เรียนเป็นผู้มีบทบาทหลักในการเรียนรู้ของตนเอง

องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้

องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้เป็นสิ่งที่ควรตระหนักถึงเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้จำเป็นต้องเขียนตามลำดับองค์ประกอบและหากขาดองค์ประกอบใดก็อาจทำให้แผนการจัดการเรียนรู้นั้นสมบูรณ์ เมื่อพิจารณาแล้วการศึกษา วิเคราะห์ องค์ประกอบของแผนโดยทั่วไปจะมี 7 องค์ประกอบดังนี้ (เอกรินทร์ สีมหาศาล และคณะ, 2552)

1. สารระสำคัญ เป็นการเขียนในลักษณะเป็นความคิดรวบยอด หรือ Concept
  2. จุดประสงค์การเรียนรู้ เขียนในลักษณะจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งเมื่อผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติทุกพฤติกรรมในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้ แล้วบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ตัวชี้วัด และมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแต่ละหน่วย
  3. สารระการเรียนรู้ เป็นการเขียนเนื้อหาสาระในลักษณะเป็นประเด็นสำคัญสั้น ๆ สอดคล้องกับเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้
  4. กิจกรรมการเรียนรู้ ระบุวิธีสอน กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เทคนิคการสอนที่หลากหลาย เมื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครบถ้วนบรรลุวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ เมื่อเรียนครบทุกแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้เรียนจะได้รับความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ครบถ้วนตามเป้าหมายการเรียนรู้ของตัวชี้วัด และมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ โดยออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องปฏิบัติในแต่ละรายชั่วโมงอย่างชัดเจน
  5. สื่อ แหล่งการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ จะกำหนดสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนไว้อย่างชัดเจน มีใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกทักษะการเรียนรู้เอกสารเพิ่มเติมสำหรับผู้สอนตามความเหมาะสมและบอกแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญที่จะช่วยให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด
  6. การวัดและประเมินผล ทุกแผนการจัดการเรียนรู้ จะระบุรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องการวัดและประเมินผล ทุกแผนการจัดการเรียนรู้จะระบุรายละเอียดเกี่ยวกับ เรื่องการวัดและประเมินผลคือ หลักฐานการเรียนรู้ ร่องรอยการเรียนรู้ วิธีการวัดและประเมินผล เครื่องมือในการวัดและประเมินผล
  7. บันทึกผลการจัดการเรียนรู้ เป็นการบันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมาย
- สรุปได้ว่า องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย สารระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ สารระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล บันทึกผลหลังสอน

อ้างอิง

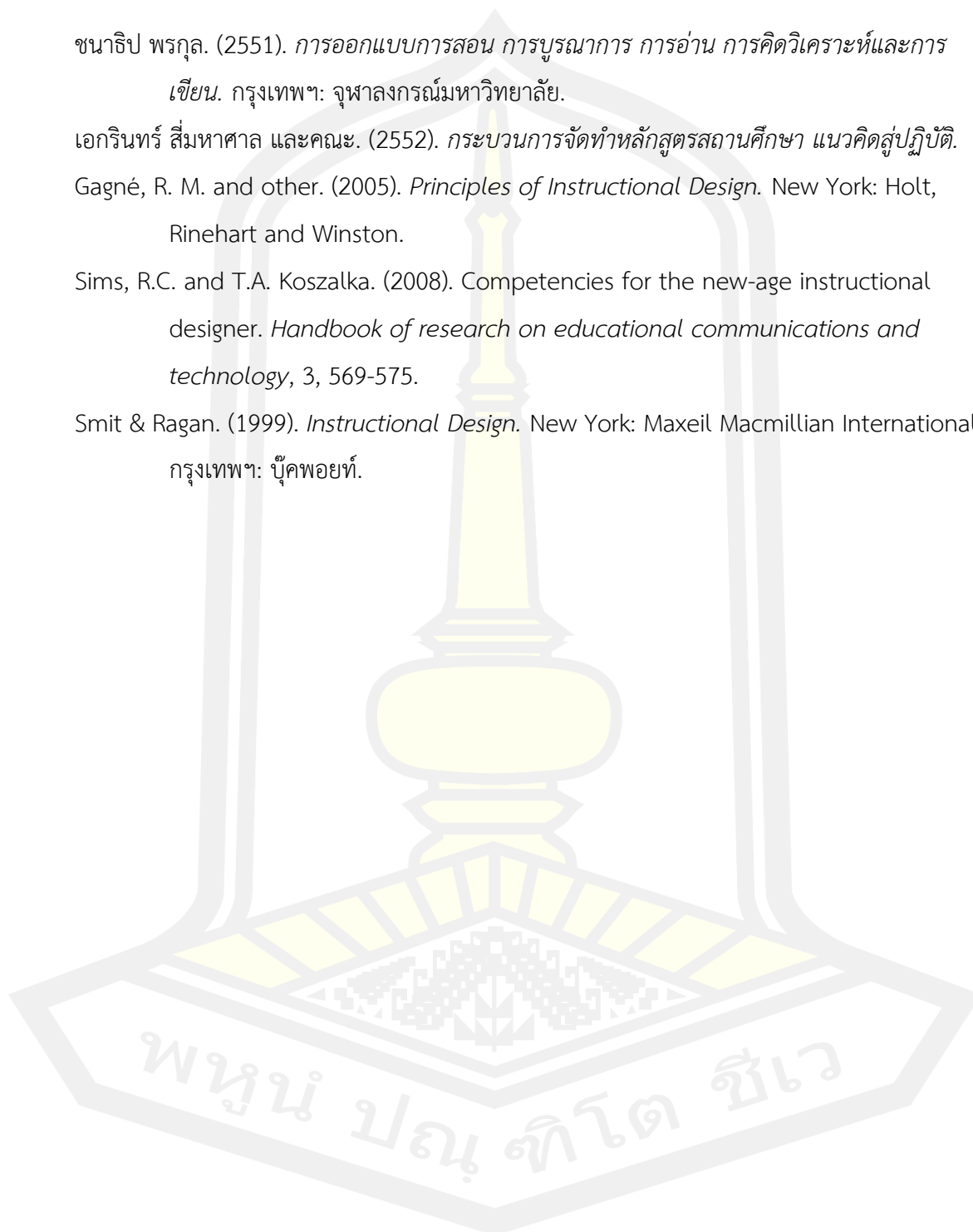
ชนาธิป พรกุล. (2551). *การออกแบบการสอน การบูรณาการ การอ่าน การคิดวิเคราะห์และการเขียน*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เอกรินทร์ สีมหาศาล และคณะ. (2552). *กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา แนวคิดสู่ปฏิบัติ*.

Gagné, R. M. and other. (2005). *Principles of Instructional Design*. New York: Holt, Rinehart and Winston.

Sims, R.C. and T.A. Koszalka. (2008). Competencies for the new-age instructional designer. *Handbook of research on educational communications and technology*, 3, 569-575.

Smit & Ragan. (1999). *Instructional Design*. New York: Maxell Macmillian International. กรุงเทพฯ: บุ๊คพอยท์.

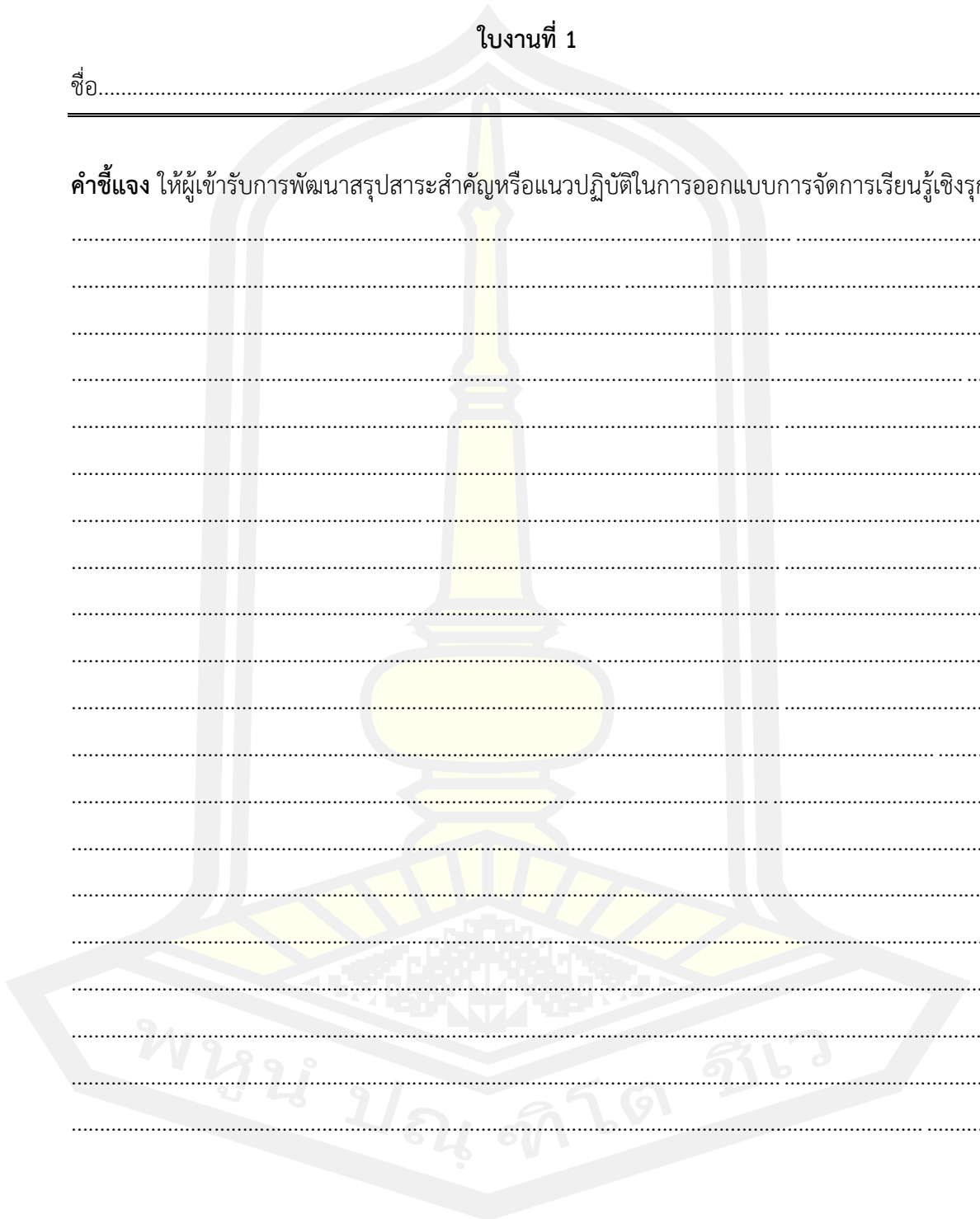

(ใช้สำหรับศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง)

ใบงานที่ 1

ชื่อ.....

คำชี้แจง ให้ผู้เข้ารับการพัฒนาสรุปสาระสำคัญหรือแนวปฏิบัติในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

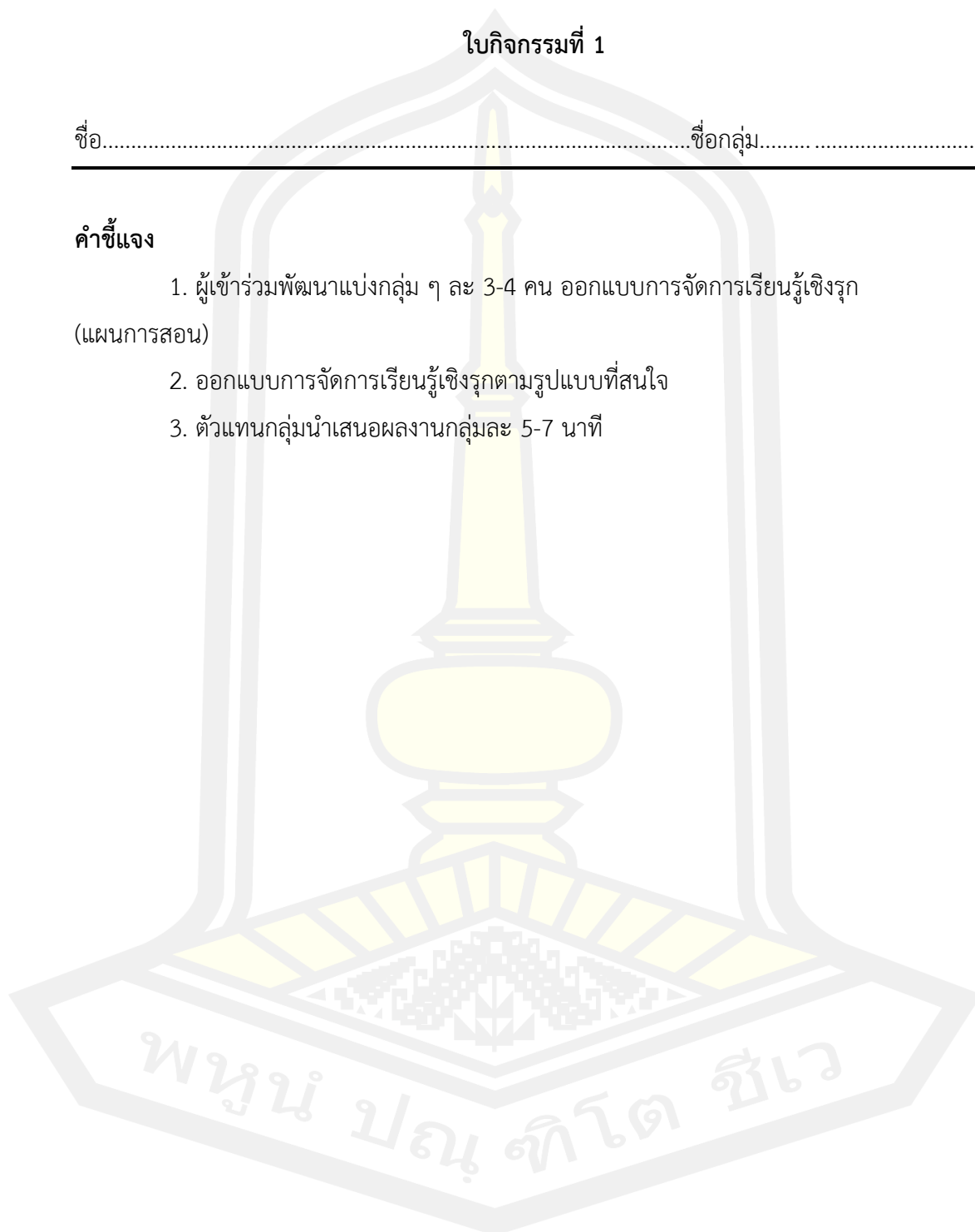
(ใช้สำหรับการประชุมเชิงปฏิบัติการ)

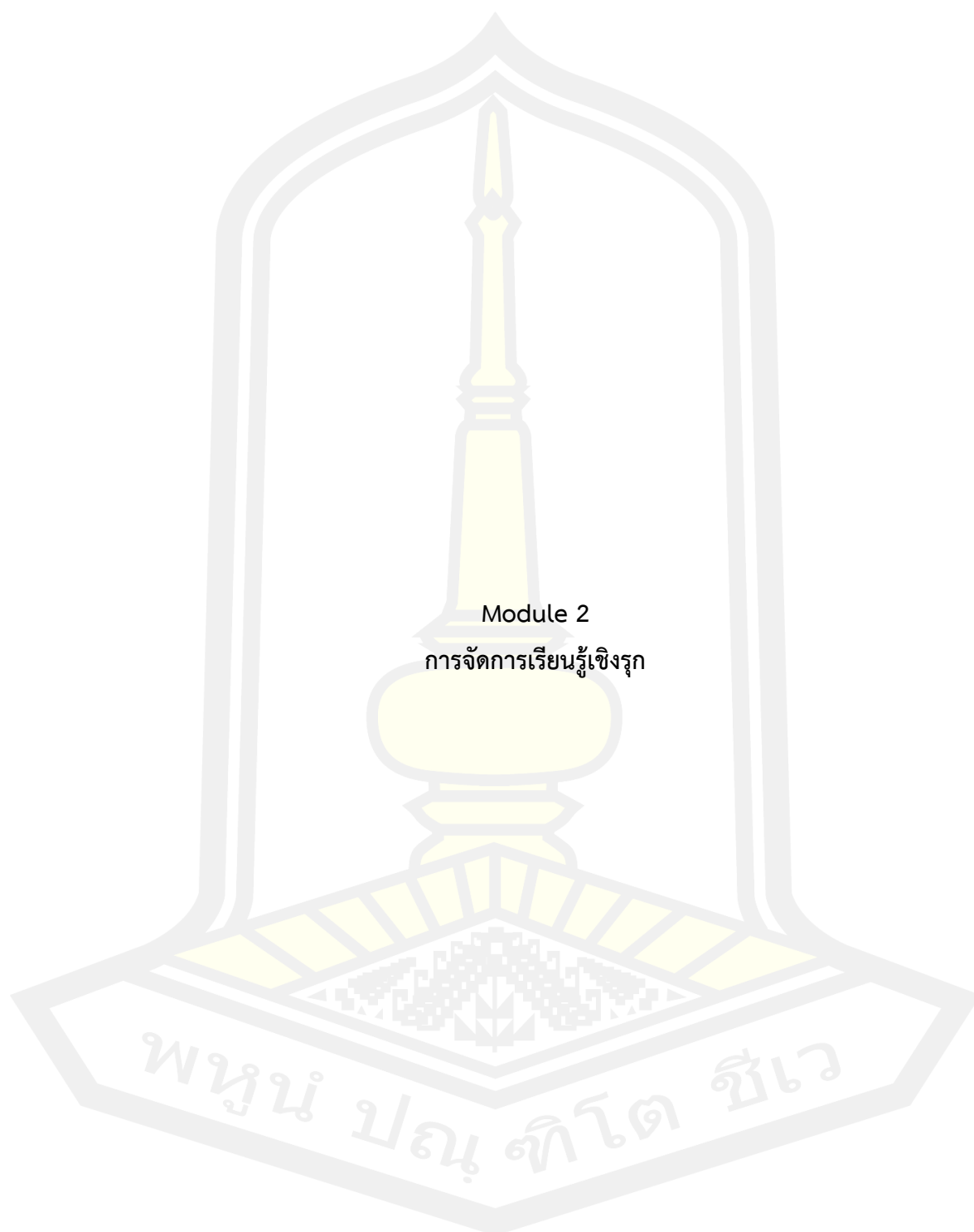
ใบกิจกรรมที่ 1

ชื่อ.....ชื่อกลุ่ม.....

คำชี้แจง

1. ผู้เข้าร่วมพัฒนาแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 3-4 คน ออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (แผนการสอน)
2. ออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามรูปแบบที่สนใจ
3. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานกลุ่มละ 5-7 นาที

Module 2
การจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ภาพประกอบ 3 Module 2 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ใบความรู้

Module 2 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ความหมายของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

นักวิชาการ นักการศึกษา ได้เสนอความหมายของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ไว้ดังนี้

วีระ ไทยพานิช (2551) ได้เสนอความหมายของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง การปฏิบัติจริงในสิ่งที่เรียนมาซึ่งการปฏิบัติย่อย ๆ ก็จะเป็นการกระทำซ้ำ ๆ จุดมุ่งหมายสำคัญของการฝึกปฏิบัติซ้ำ ๆ เพื่อลงมือกระทำจริงและเป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง

ชาติรี เกิดธรรม (2553) ได้เสนอความหมายการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง วิธีการซึ่งช่วยปลูกฝังให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง อันก่อให้เกิดทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยการเรียนรู้จะช่วยเพิ่มบทบาทของผู้เรียนภายในห้องเรียน และลดบทบาทการบรรยายหน้าห้องเรียนลง ซึ่งผู้สอนจะปรับบทบาทจากการบรรยายเป็นหลักเป็นการเป็นผู้อำนวยความสะดวก โดยจะต้องเตรียมสภาพห้องเรียนและวิธีการสอนที่เอื้อต่อแนวคิดนี้ ซึ่งกระบวนการนี้จะช่วยให้มีพัฒนาการของผู้เรียนสูงที่สุด

วิจารณ์ พานิช (2555) ได้เสนอความหมายของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง เป็นแนวคิดหรือความเชื่อที่สนับสนุนให้คนเราปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองตามความสนใจ ตามความถนัดและศักยภาพด้วยการศึกษาค้นคว้า ฝึกปฏิบัติ ฝึกทักษะจนถึงการเรียนรู้ด้วยตนเองเพราะเชื่อว่า หากคนเราได้กระทำจะทำให้เกิดความเชื่อมั่นเป็นแรงจูงใจให้เกิดการใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ผู้เรียนจะสนุกสนานที่จะสืบค้นหาความรู้ต่อไปมีความสุขที่จะเรียน

รพีพรรณ เทียมเดช (2557) ได้เสนอความหมายการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง รูปแบบการจัดการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ผ่านสื่อและวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายตามความสนใจของผู้เรียน โดยมีครูเป็นผู้สนับสนุนและอำนวยความสะดวก ซึ่งต่างจากกระบวนการจัดการเรียนรู้ทั่วไปที่เน้นให้เด็กศึกษาหาความรู้จากการสอนของครูโดยตรง แนวการจัดการเรียนรู้รูปแบบนี้เกิดขึ้นจากความเชื่อพื้นฐานที่ว่า ผู้เรียนทุกคนสามารถที่จะเรียนรู้และพัฒนาได้ตามของตัวเอง แต่แตกต่างกันที่ความต้องการ ความสนใจและความถนัด รวมไปถึงทักษะต่าง ๆ ดังนั้น การจัดการศึกษาจึงไม่ควรที่จะเป็นไปในแนวทางเดียว ควรมีความหลากหลาย และตอบสนองได้กับเด็กทุกกลุ่ม

Geven K Attard (2012) ได้เสนอความหมายการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง วิธีการศึกษาที่เน้นความต้องการของผู้เรียนมากกว่าการเรียนรู้ที่เน้นครูเป็นศูนย์กลางทางความรู้

ความคิด โดยเป็นการเปิดโอกาสให้กับผู้เรียนหาความรู้ ศึกษาสิ่งที่อยากรู้ด้วยตนเองโดยครูเป็นผู้แนะนำ

กล่าวโดยสรุป การจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงด้วยตนเองตามความสนใจ ตามความถนัดและศักยภาพด้วยการศึกษาค้นคว้า ฝึกปฏิบัติ ฝึกทักษะจนถึงการเรียนรู้ด้วยตนเองเพราะเชื่อว่าหากคนเราได้กระทำจะทำให้เกิดความเชื่อมั่นเป็นแรงจูงใจให้เกิดการเรียนรู้ ใฝ่เรียน ผู้เรียนจะสนุกสนานที่จะสืบค้นหาความรู้ต่อไปมีความสุขที่จะเรียน เน้นความต้องการของผู้เรียนมากกว่าการเรียนรู้ที่เน้นครูเป็นศูนย์กลางทางความรู้ ความคิด โดยเป็นการเปิดโอกาสให้กับผู้เรียนหาความรู้ ศึกษาสิ่งที่อยากรู้ด้วยตนเองโดยครูเป็นผู้แนะนำ

ลักษณะของกระบวนการเรียนรู้แบบ Active Learning

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2553) ได้เสนอลักษณะของกระบวนการเรียนรู้แบบ Active Learning ไว้ดังนี้

1. เป็นการเรียนการสอนที่พัฒนาศักยภาพทางสมอง ได้แก่ การคิด การแก้ปัญหา การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้
2. เป็นการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้
3. ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้และจัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง
4. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน มีการสร้างองค์ความรู้ การสร้างปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน และร่วมมือกันมากกว่าการแข่งขัน
5. ผู้เรียนได้เรียนรู้ความรับผิดชอบร่วมกัน การมีวินัยในการทำงาน และการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ
6. เป็นกระบวนการสร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนอ่าน พูด ฟัง คิด
7. เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นทักษะการคิดขั้นสูง
8. เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนบูรณาการข้อมูล ข่าวสาร, สารสนเทศและหลักการสู่การสร้างความคิดรวบยอด
9. ผู้สอนจะเป็นผู้อำนวยการความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง
10. ความรู้เกิดจากประสบการณ์ การสร้างองค์ความรู้ และการสรุปทบทวนของผู้เรียน

รูปแบบการจัดการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ Active Learning

1. การเรียนรู้ผ่านการทำงาน (Work-based Learning) เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดพัฒนาการทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้เนื้อหาสาระ การฝึกปฏิบัติจริง ฝึกฝนทักษะทางสังคม ทักษะชีวิต ทักษะวิชาชีพการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง โดยสถาบันการศึกษามักร่วมมือกับแหล่งงานในชุมชน รับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนร่วมกัน ตั้งแต่การกำหนดวัตถุประสงค์การกำหนดเนื้อหากิจกรรม และวิธีการประเมิน

2. การเรียนรู้ผ่านโครงการ (Project-based Learning) การเรียนรู้ด้วยโครงการเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญรูปแบบหนึ่ง ที่เป็นการให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงในลักษณะของการศึกษา สืบค้น ค้นคว้า ทดลอง ประดิษฐ์คิดค้น โดยครูเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้ให้ความรู้ (teacher) เป็นผู้อำนวยความสะดวก (facilitator) หรือผู้ให้คำแนะนำ (guide) ทำหน้าที่ออกแบบกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนทำงานเป็นทีม กระตุ้น แนะนำ และให้คำปรึกษา เพื่อให้โครงการสำเร็จ ลุล่วง ประโยชน์ของการเรียนรู้ด้วยโครงการ สิ่งที่ผู้เรียนได้รับจากการเรียนรู้ด้วย PBL จึงมิใช่ตัวความรู้ (knowledge) หรือวิธีการหาความรู้ (searching) แต่เป็นทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม (learning and innovation skills) ทักษะชีวิตและประกอบอาชีพ (Life and Career skills) ทักษะด้านข้อมูลข่าวสาร การสื่อสารและเทคโนโลยี (Information Media and Technology Skills) การออกแบบโครงการที่ดีจะกระตุ้นให้เกิดการค้นคว้าอย่างกระตือรือร้นและผู้เรียนจะได้ฝึกการใช้ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และแก้ปัญหา (critical thinking & problem solving) ทักษะการสื่อสาร (communicating) และทักษะการสร้างความร่วมมือ(collaboration) ประโยชน์ที่ได้สำหรับครูที่นอกจากจะเป็นการพัฒนาคุณภาพด้านวิชาชีพแล้ว ยังช่วยให้เกิดการทํางานแบบร่วมมือกับเพื่อนครูด้วยกัน รวมทั้งโอกาสที่จะได้สร้างสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียนด้วย

3. การเรียนรู้ผ่านกิจกรรม (Activity-based Learning) ในการยึดหลักการให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง “Child Centered” การเรียนโดยการปฏิบัติจริง Learning by Doing และปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และแก้ปัญหาได้ Doing by Learning จึงถูกนำมาใช้อย่างจริงจังในการปฏิรูปการศึกษาของไทย การเรียนรู้ชนิดนี้เอง ที่มีผู้ตั้งฉายาว่า “สอนแต่น้อย ให้เรียนมากๆ Teach less..Learn More” การเรียนแบบ Learning by Doing นั้นใช้ “กิจกรรม Activity” เป็นหลักในการเรียนการสอน โดยการ “ปฏิบัติจริง Doing” ในเนื้อหาทุกขั้นตอนของการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทุกคนในกลุ่มเป็นผู้ปฏิบัติ คุณครูเป็นพี่เลี้ยงและเทรนเนอร์ แต่กิจกรรมที่นำมาใช้นี้ต้องมีประสิทธิภาพในการเรียนรู้เนื้อหาจริงๆ มีจุดมุ่งหมาย สนุก และน่าสนใจ ไม่ซ้ำซากจนก่อให้เกิดความเบื่อหน่าย ดังนั้น คุณครูจึงเป็น “นักออกแบบกิจกรรม Activity Designer” มีอาชีพ ที่สามารถ “มองเห็นภาพกิจกรรม” ได้ทันที

4. การเรียนรู้ผ่านการแก้ปัญหา (Problem-based Learning) เป็นรูปแบบการเรียนอีก รูปแบบหนึ่งที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และรู้จักการทำงานร่วมกันเป็นทีมของผู้เรียน โดยผู้สอนมีส่วนร่วม รวมน้อยแต่ก็ท้าทายผู้สอนมากที่สุด กระบวนการการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน จะจัดผู้เรียนเป็น กลุ่มย่อย ขนาดประมาณ 8 -10 คน โดยมีครูหรือผู้สอนประจำกลุ่ม 1 คน ทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุน การการเรียนรู้ (facilitator)

5. การเรียนรู้ผ่านกระบวนการทางวิทยาศาสตร์หรือวิธีวิจัย (Research-based Learning) การเรียนรู้ที่เน้นการวิจัยถือว่าเป็นหัวใจของบัณฑิตศึกษา เพราะเป็นการเรียนที่เน้นการแสวงหา ความรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนโดยตรง เป็นการพัฒนากระบวนการแสวงหาความรู้ และการทดสอบ ความสามารถทางการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน

อ้างอิง

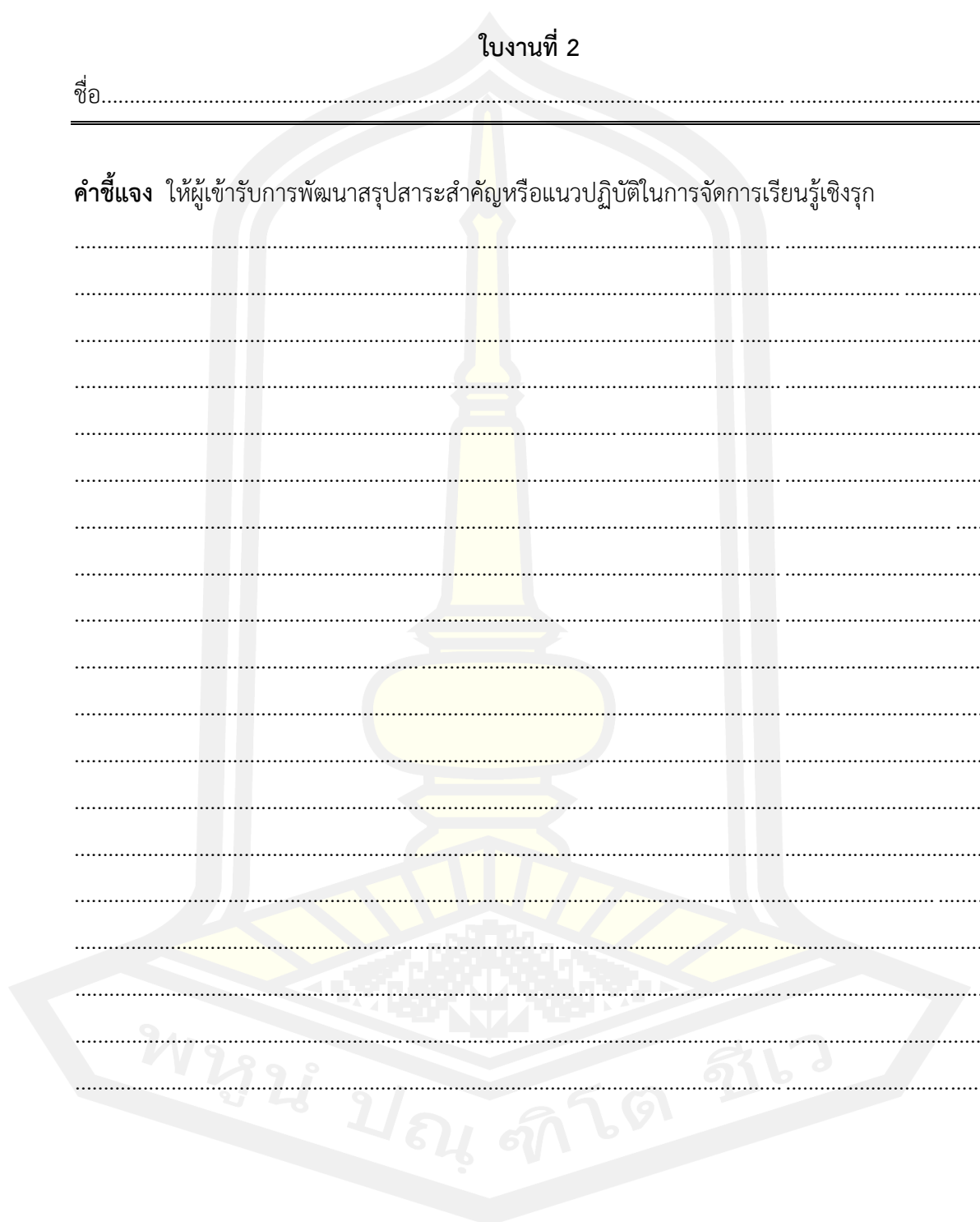
- ชาติรี เกิดธรรม. (2553). *เทคนิคการสอนแบบโครงงาน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ธัญบุรี.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2553). *Active Learning*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- รพีพรรณ เทียมเดช. (2557). *การจัดการเรียนรู้*. เพชรบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี- สฤษดิ์วงศ์.
- วีระ ไทยพานิช. (2551). *57 วิธีสอน*. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- Geven K Attard. (2012). *Time for Student-Centred Learning*. Scotland: L. Wilson.

(ใช้สำหรับการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง)

ใบงานที่ 2

ชื่อ.....

คำชี้แจง ให้ผู้เข้ารับการพัฒนารูปสาระสำคัญหรือแนวปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

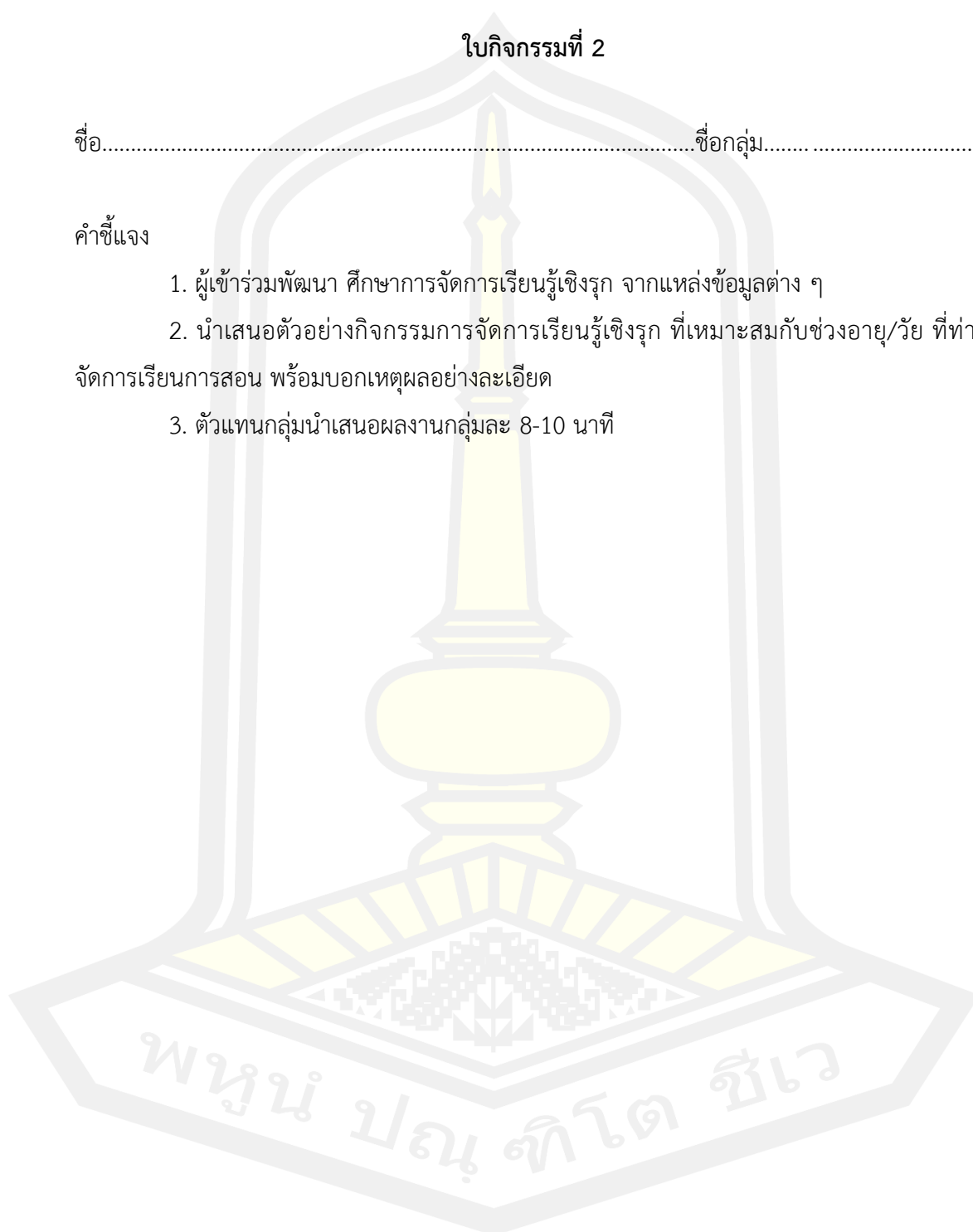
(ใช้สำหรับการประชุมเชิงปฏิบัติการ)

ใบกิจกรรมที่ 2

ชื่อ.....ชื่อกลุ่ม.....

คำชี้แจง

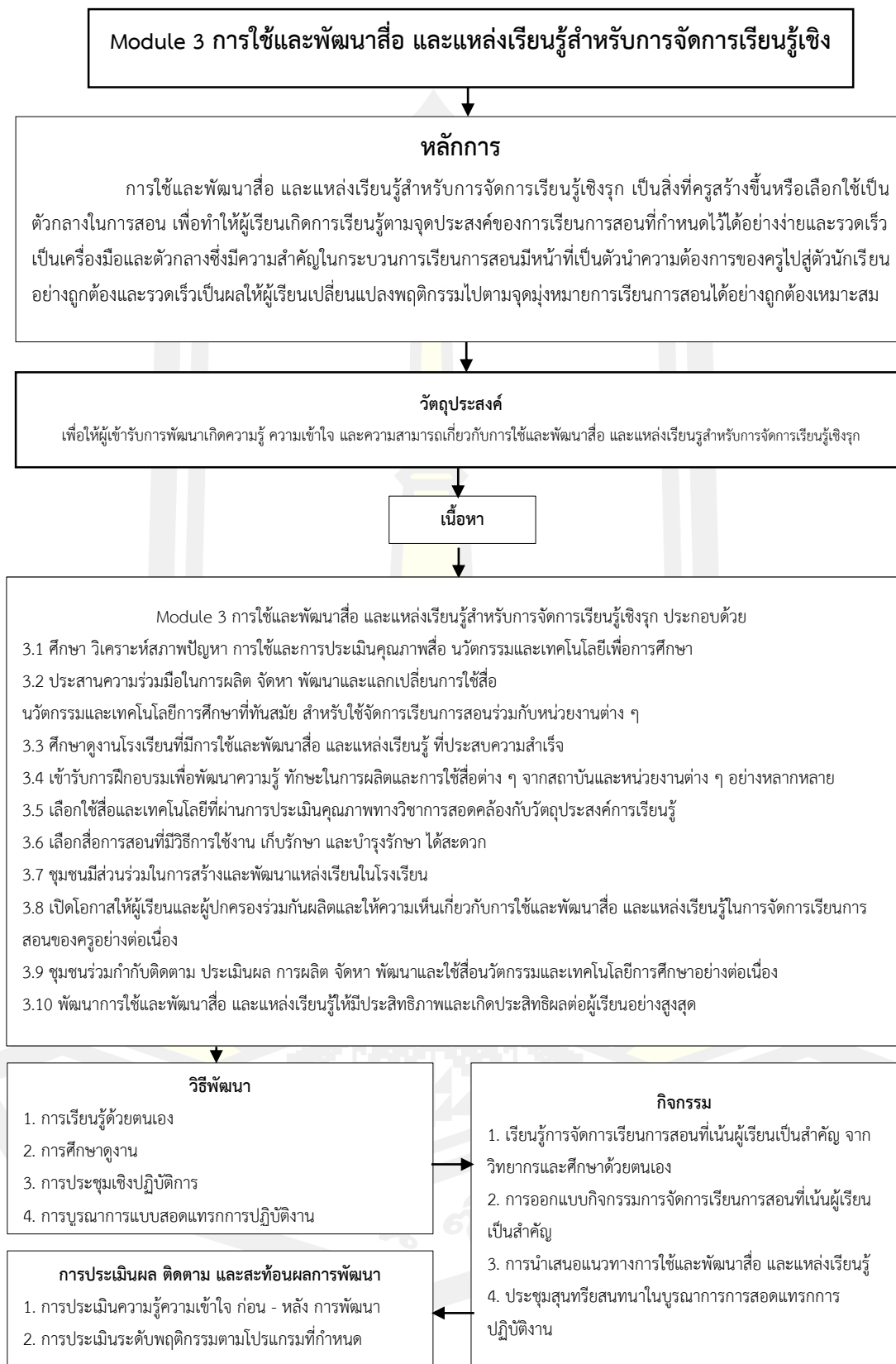
1. ผู้เข้าร่วมพัฒนา ทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ
2. นำเสนอตัวอย่างกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ที่เหมาะสมกับช่วงอายุ/วัย ที่ท่านจัดการเรียนการสอน พร้อมบอกเหตุผลอย่างละเอียด
3. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานกลุ่มละ 8-10 นาที

Module 3

การใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้ สำหรับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ภาพประกอบ 4 Module 3 การใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้ สำหรับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ใบความรู้

Module 3 การใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้ สำหรับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ความหมายของการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้ สำหรับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

นักวิชาการ นักการศึกษา ได้เสนอความหมายของการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้ สำหรับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ไว้ดังนี้

ไพศาล น้อยสุวรรณ (2553) ได้เสนอความหมายของการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้ สำหรับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง การที่ครูเลือกใช้หรือสร้างตัวกลางที่ใช้ถ่ายทอดหรือนำความรู้ ในลักษณะต่าง ๆ จากผู้ส่งไปยังผู้รับให้เข้าใจ ความหมายได้ตรงกันในการเรียนการสอนสื่อที่ใช้เป็นตัวกลางนำความรู้ในกระบวนการสื่อความหมายระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เรียกว่าสื่อการสอน (Instruction Media)

กิดานันท์ มลิทอง (2555) ได้เสนอความหมายของการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้ สำหรับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง ครูผู้สอนสร้างหรือใช้ สิ่งต่าง ๆ ที่เป็นบุคคล วัสดุ อุปกรณ์ ตลอดจนเทคนิควิธีการ ซึ่งเป็นตัวกลางทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ของการเรียนการสอนที่กำหนดไว้ได้อย่างง่ายและรวดเร็วเป็นเครื่องมือและตัวกลางซึ่งมีความสำคัญในกระบวนการเรียนการสอนมีหน้าที่เป็นตัวนำความต้องการของครูไปสู่ตัวนักเรียนอย่างถูกต้องและรวดเร็วเป็นผลให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามจุดมุ่งหมายการเรียนการสอนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม นักการศึกษาเรียกชื่อการสอนด้วยชื่อต่าง ๆ เช่น อุปกรณ์การสอน โสตทัศนอุปกรณ์ เทคโนโลยีการศึกษา สื่อการเรียนการสอนสื่อการศึกษา เป็นต้น

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ (2557) ได้เสนอความหมายของการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้ สำหรับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง วัสดุอุปกรณ์ วิธีการที่ใช้เป็นสื่อกลางให้ผู้สอนสามารถถ่ายทอดความรู้เจตคติและทักษะไปยังผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Atkinson (1993) ได้เสนอความหมายของการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้ สำหรับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง สิ่งที่ครูสร้างขึ้นหรือเลือกใช้เป็นตัวกลางในการสอน เพื่อส่งต่อเนื้อหาหรือสิ่งที่ต้องการจะถ่ายทอดไปยังผู้เรียน และยังเป็นการเพิ่มโอกาสความเข้าใจของผู้สอนและผู้เรียนให้ตรงกันมากยิ่งขึ้น

กล่าวโดยสรุป การใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้ สำหรับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง สิ่งที่ครูสร้างขึ้นหรือเลือกใช้เป็นตัวกลางในการสอน เพื่อทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ของการเรียนการสอนที่กำหนดไว้ได้อย่างง่ายและรวดเร็วเป็นเครื่องมือและตัวกลางซึ่งมีความสำคัญในกระบวนการเรียนการสอนมีหน้าที่เป็นตัวนำความต้องการของครูไปสู่ตัวนักเรียนอย่าง

ถูกต้องและรวดเร็วเป็นผลให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามจุดมุ่งหมายการเรียนการสอนได้อย่างถูกต้องเหมาะสมการใช้และพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้

ประเภทของสื่อการสอน

สื่อการสอนนั้นมีมากมายและได้พัฒนาให้เกิดขึ้นใหม่อยู่เสมอตามความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นักเทคโนโลยีการศึกษา ได้กำหนดและแบ่งประเภทของสื่อการสอนไว้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

Dale (1969) ได้แบ่งสื่อการสอนออกเป็น 11 ประเภทโดยพิจารณาจากลักษณะของประสบการณ์ที่ได้รับจากสื่อการสอน โดยยึดความเป็นรูปธรรมและนามธรรม (Concrete and Abstract) เป็นหลักในการแบ่งประเภทและได้แบ่งประเภทสื่อการสอนในรูปกรวยประสบการณ์ (The Cone of experience) โดยให้สื่อที่มีความเป็นรูปธรรมมากที่สุดไปไว้ที่ฐานกรวยและสื่อที่เป็นนามธรรมน้อยที่สุดไปไว้ที่ยอดกรวย ดังนี้

1. ประสบการณ์ตรงที่มีความหมาย (Direct and Purposeful Experiences) เป็นประสบการณ์ที่ผู้เรียนได้รับความเป็นจริง ผู้รับประสบการณ์นี้ได้รับการผ่านทางประสาทสัมผัสของจริงในชีวิต และประสบการณ์เหล่านั้นมีความหมายต่อผู้ได้รับประสบการณ์
2. ประสบการณ์จำลอง (Contrived Experiences) เป็นประสบการณ์ที่จำลองแบบจากของจริง เพราะของจริงอาจมีขนาดใหญ่ หรือมีความซับซ้อนเกินไป ถ้าใช้ของจำลองอาจทำให้เข้าใจง่ายกว่า ประสบการณ์นี้ได้แก่ ของตัวอย่าง หุ่นจำลอง เป็นต้น
3. ประสบการณ์นำฏการ (Dramatized Experiences) เป็นการมีส่วนร่วมในการแสดง ประสบการณ์ได้จากการศึกษาเนื้อเรื่องที่จะแสดง การจัดฉาก การบอกบท การแต่งบทละคร ฯลฯ
4. การสาธิต (Demonstrations) เป็นการให้ดูตัวอย่างประกอบคำอธิบายการสาธิตที่ดีต้องมีอุปกรณ์ประกอบ ผู้สาธิตควรรู้จักการใช้อุปกรณ์นั้นด้วย เช่น การสาธิต การทดลองทางวิทยาศาสตร์ การสาธิตทำกายบริหารต่าง ๆ ฯลฯ
5. การศึกษานอกสถานที่ (Study Trips) หมายถึง การพาผู้เรียนไปศึกษานอกสถานที่ เพื่อให้ผู้เรียนมีประสบการณ์และความรู้กว้างขวางขึ้น เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้เรียนประสบกับบางสิ่งโดยตรง ซึ่งไม่สามารถจัดได้ในห้องเรียน
6. นิทรรศการ (Exhibitions) หมายถึง การแสดงสิ่งของต่าง ๆ เพื่อให้ความรู้แก่ผู้ดูซึ่งอาจรวมเอา หุ่นจำลอง การสาธิต แผนภูมิ ฯลฯ ไว้เพื่อให้ผู้ดูรับประสบการณ์ต่าง ๆ จากสิ่งเหล่านั้น

7. โทรทัศน์การศึกษา (Education Television) รายการโทรทัศน์จะทำให้ผู้เรียนได้เห็นภาพและได้ยินเสียงเหตุการณ์และความเป็นไปต่าง ๆ ในขณะเดียวกับที่มีการถ่ายทอดเหตุการณ์นั้น ๆ อยู่

8. ภาพยนตร์ (motion Picture) เป็นการจำลองเหตุการณ์มาให้ผู้เรียนได้ดูได้ฟังใกล้เคียงกับความเป็นจริงแม้จะไม่ใช้เวลาเดียวกันกับเหตุการณ์จริงสามารถใช้ได้ดีในการประกอบการสาธิต เพราะเปิดโอกาสให้ผู้ดูได้เห็นเหตุการณ์อย่างใกล้ชิด

9. ภาพนิ่ง (Recordings. Radio. And Still Pictures) ได้แก่ ภาพถ่าย ภาพวาด แผ่นโปร่งใส สไลด์ การบันทึกเสียงต่างๆ และวิทยุสามารถใช้กับการเรียนเป็นกลุ่มหรือรายบุคคลภาพสามารถจำลองความเป็นจริงมาให้เราได้ศึกษาส่วนวิทยุและการบันทึกเสียงให้ความรู้แก่ผู้ฟังโดยไม่ต้องอ่าน

10. ทัศนสัญลักษณ์ (Visual Symbols) ได้แก่ แผนภาพ แผนภูมิ แผนสถิติ ภาพโฆษณา การ์ตูน ซึ่งมีลักษณะเป็นสัญลักษณ์สำหรับการถ่ายทอดความหมาย นำมาใช้แทนความหมายที่เป็นข้อเท็จจริง

11. วจนสัญลักษณ์ (Verbal Symbols) ได้แก่ คำพูด ตัวหนังสือ ตัวอักษรผู้ที่เข้าใจสัญลักษณ์นี้ก็ต้องอาศัย ประสบการณ์เดิมเป็นพื้นฐานมากพอสมควร

การนำแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีแนวทางดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตร และสาระการเรียนรู้
2. จัดทำข้อมูลสารสนเทศแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น
3. จัดทำแผนการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์
4. ขอความร่วมมือกับชุมชนและตัววิทยากรท้องถิ่น
5. เชิญวิทยากรท้องถิ่นมาถ่ายทอดความรู้ หรือนำนักเรียนไปยังแหล่งเรียนรู้
6. ทำการวัด ประเมินผล
7. รายงานผล สรุปผลให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบ

ข้อดีในการนำแหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการกระบวนการเรียนการสอน

1. ผู้เรียนได้เรียนรู้จากของจริง ทำให้เกิดประสบการณ์ตรง
2. ผู้เรียนเกิดความสนุกสนาน
3. ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อชุมชน และกระบวนการเรียนรู้
4. ผู้เรียนเห็นคุณค่าของแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น
5. ผู้เรียนเกิดความรักท้องถิ่นและเกิดความรู้ในการอนุรักษ์สิ่งที่มีคุณค่าในท้องถิ่น

อ้างอิง

ไพศาล น้อยสุวรรณ. (2553). *การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน*. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

กิดานันท์ มลิทอง. (2555). *สื่อการสอนและฝึกอบรมจากสื่อพื้นฐานถึงสื่อดิจิทัล*. กรุงเทพฯ:

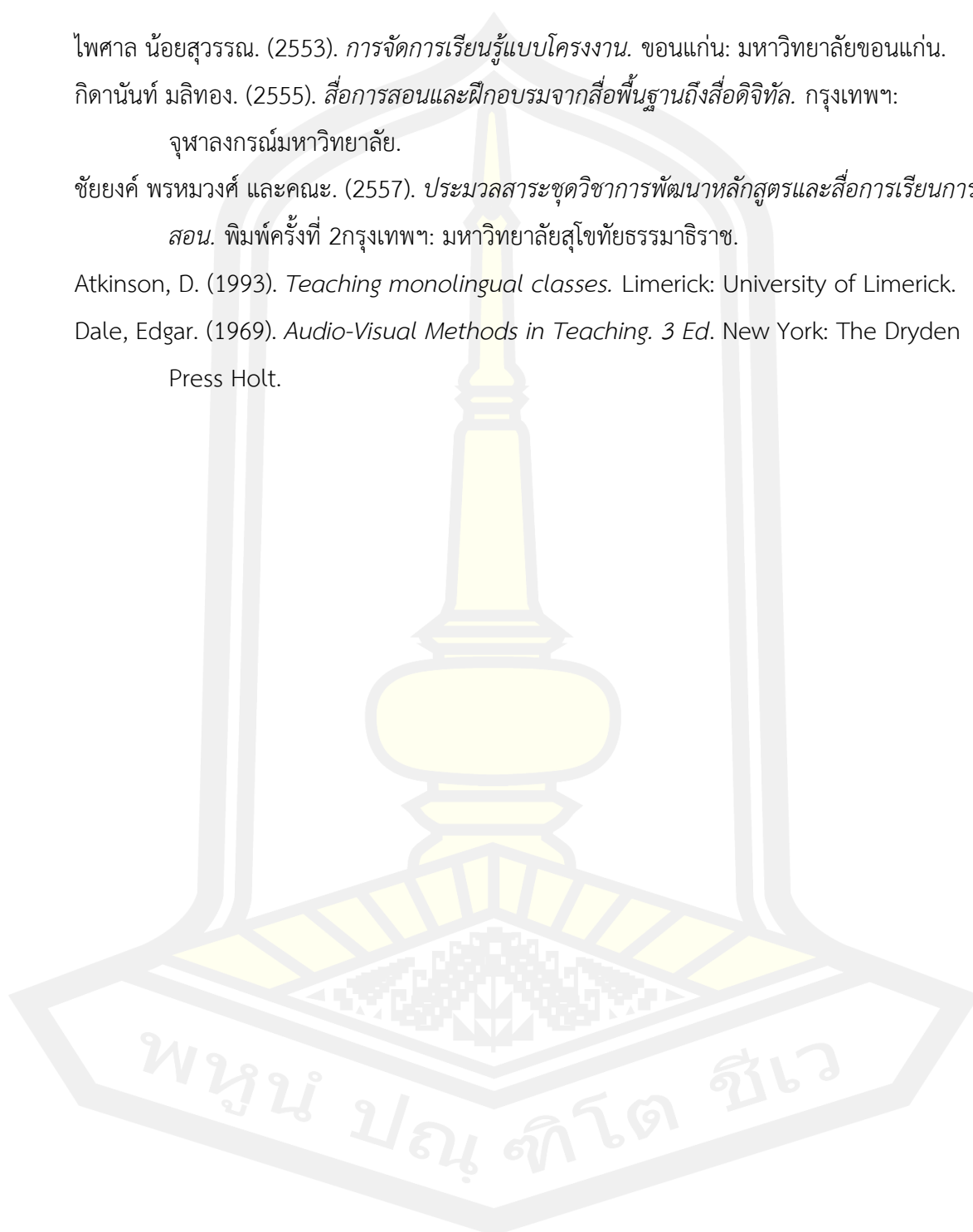
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ. (2557). *ประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนาหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน*.

พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

Atkinson, D. (1993). *Teaching monolingual classes*. Limerick: University of Limerick.

Dale, Edgar. (1969). *Audio-Visual Methods in Teaching*. 3 Ed. New York: The Dryden Press Holt.

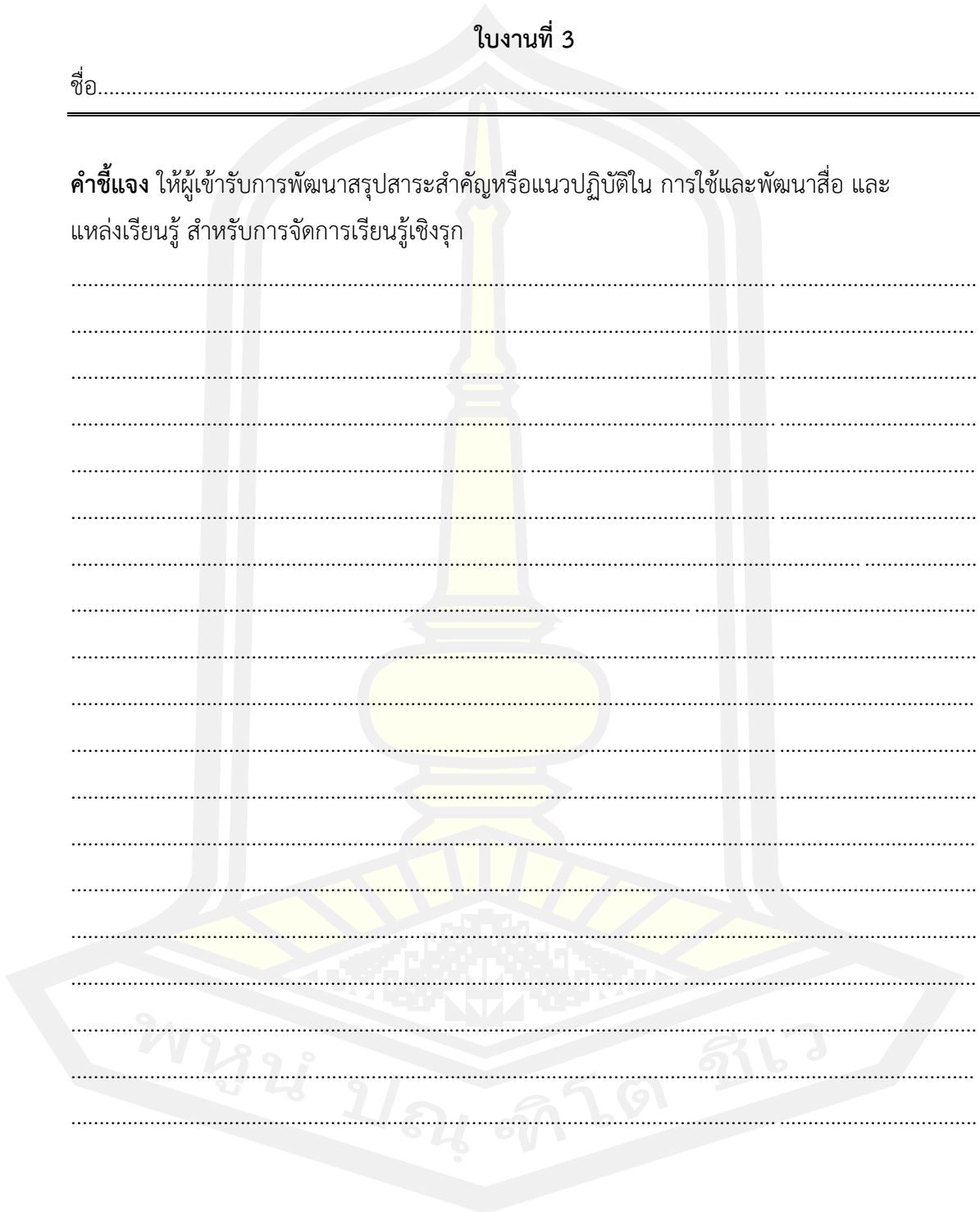

(ใช้สำหรับการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง)

ใบงานที่ 3

ชื่อ.....

คำชี้แจง ให้ผู้เข้ารับการพัฒนาสรุปสาระสำคัญหรือแนวปฏิบัติใน การใช้และพัฒนาสื่อ และ
แหล่งเรียนรู้ สำหรับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

(ใช้สำหรับการประชุมเชิงปฏิบัติการ)

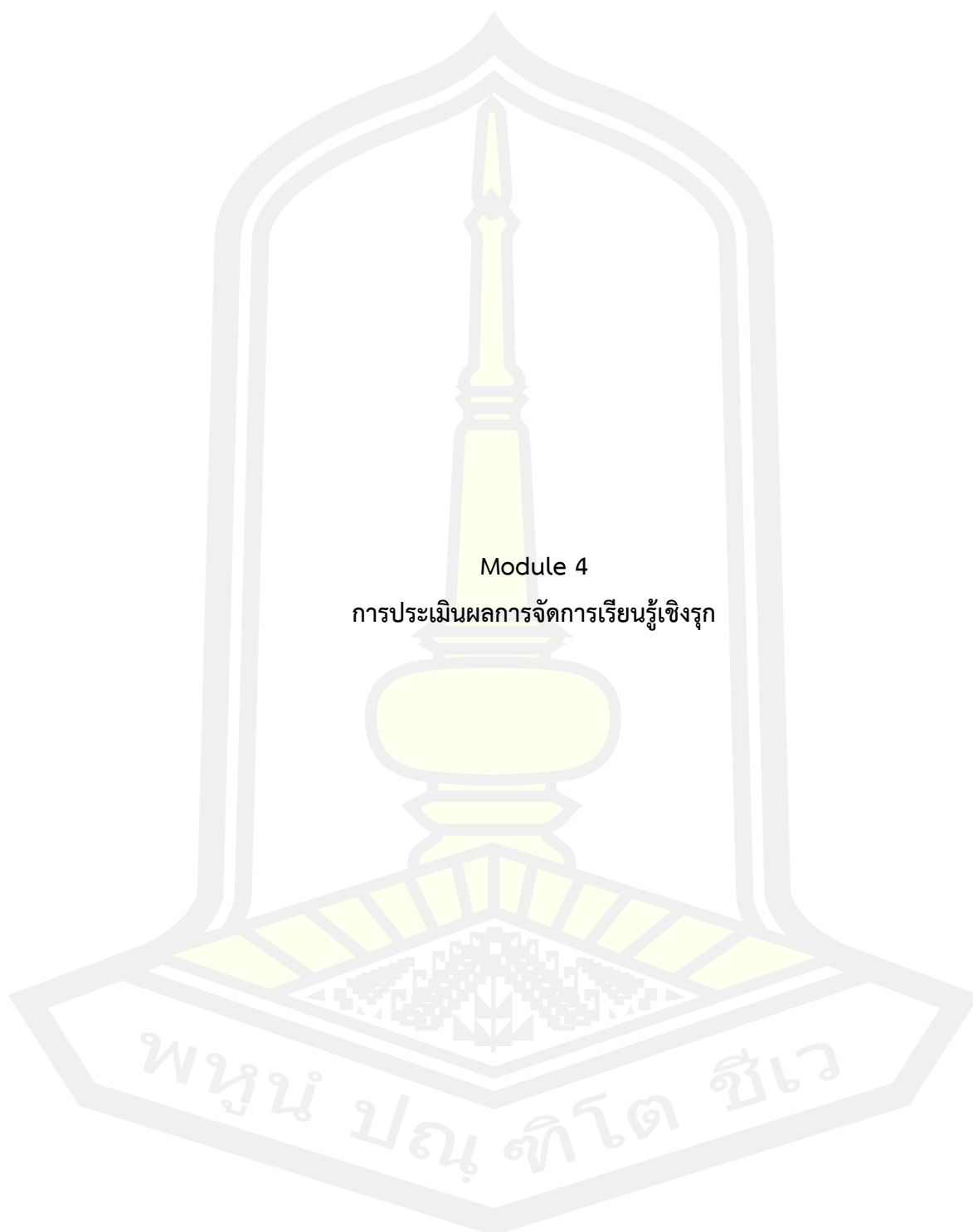
ใบกิจกรรมที่ 3

ชื่อ.....ชื่อกลุ่ม.....

คำชี้แจง

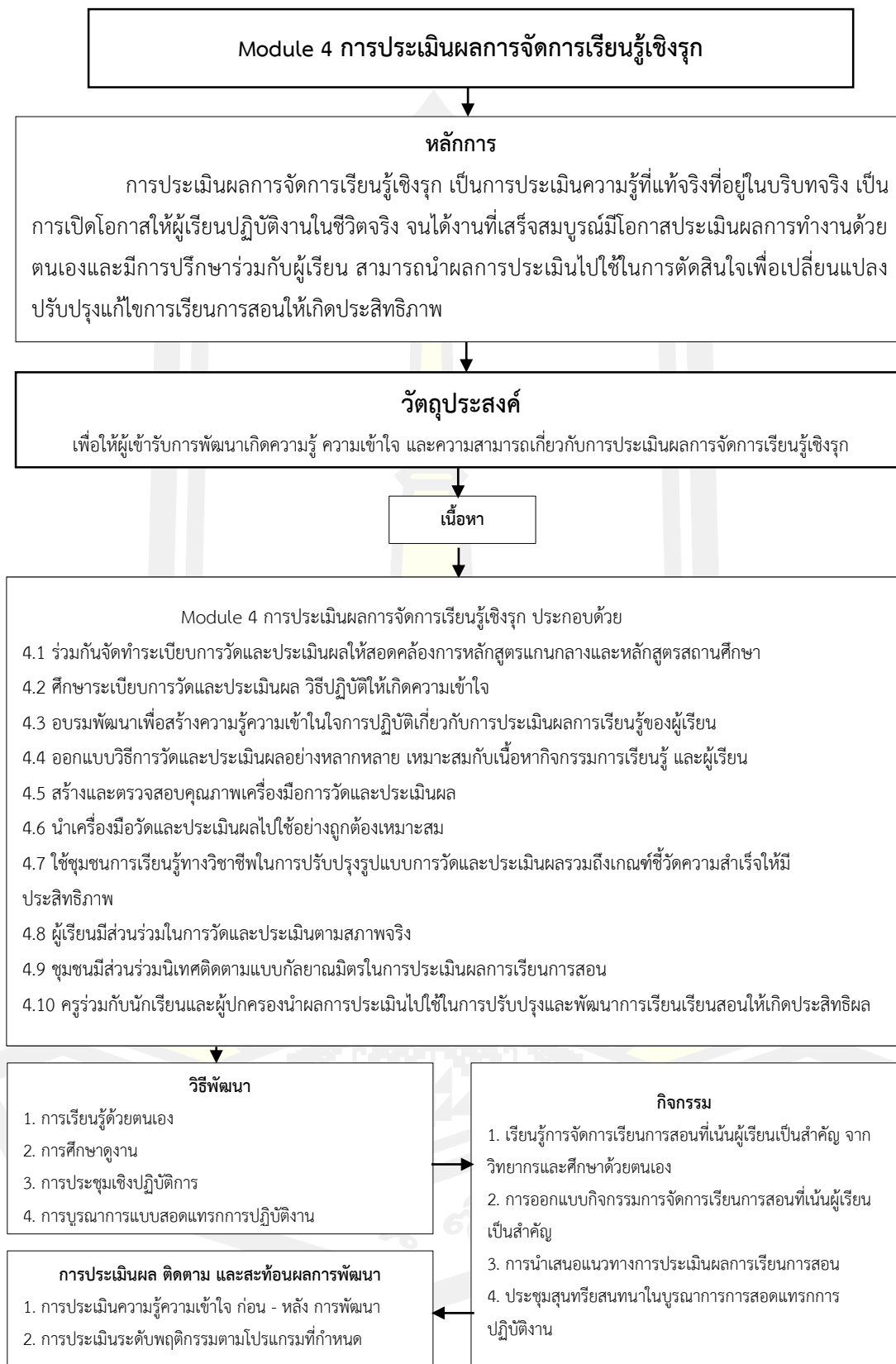
1. ผู้เข้าร่วมพัฒนาแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 3-4 คน ศึกษาการใช้และพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ
2. ให้แต่ละกลุ่มบูรณาการการใช้และพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้จากที่ได้ศึกษา นำเสนอตัวอย่างแนวทางการใช้และพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมกับช่วงอายุ/วัย ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่วิทยากรกำหนด
3. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานกลุ่มละ 8-10 นาที

พหุ ประถมศึกษา ชีวะ

Module 4

การประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ภาพประกอบ 5 Module 4 การประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ใบความรู้

Module 4 การประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ความหมายของการประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

นักวิชาการ นักการศึกษา ได้เสนอความหมายของการประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไว้ดังนี้

สุนีย์ คล้ายนิล และคณะ (2550) ได้เสนอความหมายของการประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง การประเมินความรู้ที่แท้จริงที่อยู่ในบริบทของโลกจริง (Real-word) หรืออยู่ในบริบทของชีวิต

สุทธีวรรณ ตันติรจนางค์ (2555) ได้เสนอความหมายของการประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง การวัด เป็นการกำหนดค่าเป็นตัวเลขให้กับสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือปรากฏการณ์ใดปรากฏการณ์หนึ่งที่ต้องการวัดโดยใช้กฎเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นเพื่อให้ค่าที่เป็นตัวเลขนั้นมีความหมายในเชิงปริมาณเพื่อแทนคุณสมบัติของสิ่งที่ต้องการวัด การประเมินเป็นกระบวนการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศที่เหมาะสมและนำมาวิเคราะห์ตัดสินคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยนำผลการวัด มาเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้และสามารถนำผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจเพื่อเปลี่ยนแปลงปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงาน

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2559) ได้เสนอความหมายของการประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง การประเมินที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนปฏิบัติงานในชีวิตจริง มีเวลาเพียงพอสำหรับวางแผนการลงมือทำงาน จนได้งานที่เสร็จสมบูรณ์มีโอกาสประเมินผลการทำงานด้วยตนเองและมีการปรึกษาร่วมกับผู้เรียน

Thomas (2018) ได้เสนอความหมายของการประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง การวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา เป็นการรวมกันระหว่างคำ 2 คำ คือการวัดหรือการวัดผล (Measurement) และคำว่า การประเมิน หรือการประเมินผล (Evaluation) เป็นคำที่มีความหมายที่แตกต่างกัน แต่มักจะใช้ควบคู่กันเสมอ คือ การวัดและประเมินผล หรือการวัดผลและประเมินผล เพื่อให้ครอบคลุมความหมายได้ครบถ้วน

กล่าวโดยสรุป การประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง การประเมินความรู้ที่แท้จริงที่อยู่ในบริบทจริง เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนปฏิบัติงานในชีวิตจริง จนได้งานที่เสร็จสมบูรณ์มีโอกาสประเมินผลการทำงานด้วยตนเองและมีการปรึกษาร่วมกับผู้เรียน สามารถนำผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจเพื่อเปลี่ยนแปลงปรับปรุงแก้ไขการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพ

วิธีการและเครื่องมือการประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง เป็นการประเมินการแสดงออกของผู้เรียนรอบด้าน ตลอดเวลา ใช้ข้อมูลและวิธีการหลากหลาย ด้วยวิธีการและเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาวัตถุประสงค์ของการประเมิน เป็นการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนรอบด้าน ดังนั้น จึงใช้วิธีการที่หลากหลาย ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ เช่น การสังเกต สัมภาษณ์ การตรวจผลงาน การทดสอบ บันทึกจากผู้เกี่ยวข้อง การรายงานตนเองของผู้เรียน แฟ้มสะสมงาน เป็นต้น

2. กำหนดเครื่องมือในการประเมิน เมื่อกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน ให้เป็นการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนรอบด้านตามสภาพจริงแล้ว ในการกำหนดเครื่องมือจึงเป็น เครื่องมือที่หลากหลาย เป็นต้นว่า

- การบันทึกข้อมูล จากการศึกษา ผลงาน โครงการ หนังสือที่ผู้เรียนผลิต แบบบันทึกต่างๆ ได้แก่ แบบบันทึกความรู้สึก บันทึกความคิด บันทึกของผู้เกี่ยวข้อง (นักเรียน เพื่อน ครู ผู้ปกครอง) หลักฐานร่องรอยหรือผลงานจากการร่วมกิจกรรม เป็นต้น

- แบบสังเกต เป็นการสังเกตพฤติกรรม การร่วมกิจกรรมในสถานการณ์ต่าง ๆ

- แบบสัมภาษณ์ เป็นการสัมภาษณ์ความรู้สึก ความคิดเห็น ทั้งตัวผู้เรียน และ ผู้เกี่ยวข้อง

- แฟ้มสะสมงาน เป็นสื่อที่รวบรวมผลงานหรือตัวอย่างหรือหลักฐานที่แสดงถึง ผลสัมฤทธิ์ ความสามารถ ความพยายาม หรือความถนัดของบุคคลหรือประเด็นสำคัญที่ต้องเก็บไว้ อย่างเป็นระบบ

- แบบทดสอบ เป็นเครื่องมือวัดความรู้ ความเข้าใจที่ยังคงมีความสำคัญต่อการ ประเมินสำหรับผู้ประเมิน ประกอบด้วย ผู้เรียนประเมินตนเอง ครู เพื่อน/กลุ่มเพื่อน ผู้ปกครอง และ ผู้เกี่ยวข้องกับนักเรียน

การนำแนวคิดการประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริงไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน

การนำแนวคิดการประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริงไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน มีแนวปฏิบัติ ดังนี้

1. ก่อนนำไปใช้ ครูต้องเรียนรู้เกี่ยวกับแนวทางการประเมินตามสภาพจริง ที่สำคัญที่สุด คือ การศึกษาด้วยตนเองและลงมือปฏิบัติจริง พัฒนาความรู้จากการลงมือปฏิบัติ

2. การแนะนำให้ผู้เรียนจัดทำแฟ้มสะสมงาน แฟ้มสะสมงานของผู้เรียน นอกจากจะ แสดงพัฒนาการของผู้เรียนแล้ว ยังเป็นการสะท้อนการสอนของครู เพื่อจะนำไปปรับปรุงการเรียน การสอนต่อไป

2.1 หลักการเบื้องต้นของการจัดทำแฟ้มสะสมงาน มีดังนี้

- (1) รวบรวมผลงานที่แสดงถึงพัฒนาการด้านต่าง ๆ
- (2) รวบรวมผลงานที่แสดงลักษณะเฉพาะของผู้เรียน
- (3) ดำเนินการควบคุมเกี่ยวกับการเรียนการสอน
- (4) เก็บหลักฐานที่เป็นตัวอย่างที่แสดงความสามารถในด้านกระบวนการและ

ผลผลิต

- (5) มุ่งเน้นในสิ่งที่ผู้เรียนเรียนรู้

2.2 ความสำคัญของแฟ้มสะสมงาน คือ การรวบรวมข้อมูลของผู้เรียน ทำให้ครูได้ข้อมูลที่มีประโยชน์เกี่ยวกับพัฒนาการการเรียนรู้ของผู้เรียนรายบุคคล และนำเอาข้อมูลดังกล่าวมาใช้ในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนแต่ละคนได้เต็มศักยภาพของตนเอง

เทคนิควิธีการประเมินตามสภาพจริง

ชาตรี เกิดธรรม (2553) ได้เสนอ เทคนิควิธีการประเมินตามสภาพจริงที่น่าสนใจ 7 วิธี ซึ่งจะช่วยให้การวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงมีประสิทธิภาพ ซึ่งได้แก่

การสังเกต เป็นการเก็บข้อมูลพฤติกรรมด้านการใช้ความคิด การปฏิบัติงาน อารมณ์ ความรู้สึก และลักษณะนิสัย โดยสามารถทำได้ทุกที่ทุกเวลา ทั้งในห้องเรียน นอกห้องเรียน หรือในสถานการณ์อื่นนอกโรงเรียน ซึ่งมีวิธีดำเนินการอยู่สองลักษณะคือ การสังเกตทำได้โดยตั้งใจ กับ การสังเกตที่ทำโดยไม่ตั้งใจ การสังเกตโดยตั้งใจหรือมีโครงการสร้างหมายถึงการที่ครูกำหนดพฤติกรรมที่ต้องสังเกต รวมถึงช่วงเวลาและวิธีการสังเกต ส่วนการสังเกตแบบไม่ตั้งใจ หรือไม่มีโครงสร้างนั้น หมายถึงไม่มีกำหนดรายการสังเกตไว้ล่วงหน้า ครูอาจมีกระดาษแผ่นเล็ก ๆ ติดตัวไว้ตลอดเวลา เพื่อบันทึกเมื่อพบพฤติกรรมที่แสดงออกที่มีความหมาย

การสัมภาษณ์ เป็นอีกวิธีหนึ่งที่ใช้เก็บข้อมูลพฤติกรรมของนักเรียนในด้าน ความคิด สติปัญญา ความรู้สึก กระบวนการขั้นตอนในการทำงาน และวิธีแก้ปัญหาต่างๆได้ดี ซึ่งเป็นวิธีที่อาจใช้ประกอบการสังเกตเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มั่นใจมากยิ่งขึ้น โดยก่อนที่ครูจะสัมภาษณ์นั้น ควรหาข้อมูลเกี่ยวกับภูมิหลังของนักเรียนและเตรียมชุดคำถามล่วงหน้าเสียก่อน เพื่อให้การสัมภาษณ์เจาะตรงประเด็นและได้ข้อมูลเพิ่มเติมมากขึ้น และขณะสัมภาษณ์ครูควรใช้วาจา ท่าทาง น้ำเสียงที่อบอุ่นเป็นกันเอง เพื่อให้นักเรียนรู้สึกปลอดภัย และมีแนวโน้มจะให้ข้อมูลต่างๆ ควรสัมภาษณ์นักเรียนด้วยคำถามที่เข้าใจง่าย และอาจใช้การสัมภาษณ์กับบุคคลใกล้ชิดนักเรียนร่วมด้วยเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนเพิ่มเติม

การตรวจงาน เป็นการวัดและประเมินผลที่เน้นการนำผลการประเมินไปใช้ทันทีใน 2 ลักษณะ คือ เพื่อการช่วยเหลือนักเรียนและเพื่อช่วยปรับปรุงการสอนของครู จึงเป็นการประเมินที่

ควรดำเนินการตลอดเวลา และควรมีลักษณะที่ครูสามารถประเมินพฤติกรรมระดับสูงของนักเรียนได้ เช่น การตรวจแบบฝึกหัด ผลงานภาคปฏิบัติ โครงการ/โครงการต่างๆ เป็นต้น

การรายงานตนเอง เป็นการให้นักเรียนเขียนบรรยายหรือตอบคำถามสั้น ๆ หรือ ตอบแบบสอบถามที่ครูสร้างขึ้น เพื่อสะท้อนถึงการเรียนรู้ของนักเรียนทั้งความรู้ ความเข้าใจ วิถีคิด วิถีทำงานความพอใจในผลงาน ความต้องการพัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้น

การใช้บันทึกจากผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นการรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนผลงานนักเรียน โดยเฉพาะความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักเรียนจากแหล่งต่าง ๆ เช่น จากเพื่อนครูหรือผู้ปกครอง เป็นต้น

การใช้ข้อสอบแบบเน้นการปฏิบัติจริง คือการใช้แบบทดสอบเพื่อวัดสิ่งที่นักเรียนได้ปฏิบัติจริง ซึ่งข้อสอบนั้นจะต้องมีความหมายต่อผู้เรียน เลียนแบบสภาพความเป็นจริง ครอบคลุมความสามารถของผู้เรียนและเนื้อหาตามหลักสูตร เน้นให้มีหลายคำตอบและหลายวิธีหาคำตอบ และมีเกณฑ์การให้คะแนนที่ชัดเจน

การประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงาน แฟ้มสะสมงานหมายถึง สิ่งที่ใช้สะสมงานของนักเรียนอย่างมีจุดประสงค์ อาจเป็นแฟ้ม ก่อ่ง แผ่นดิสก์ หรืออัลบั้ม ก็ได้ แฟ้มสะสมผลงานนี้จะเป็นหลักฐานสะท้อนให้เห็นถึงความพยายาม ความก้าวหน้า และผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน วิธีการประเมินตามสภาพจริงที่ได้กล่าวแล้วนั้น ถ้าจะให้ได้มาซึ่งผลการเรียนรู้ที่แท้จริงของนักเรียนนั้น ครูควรจะใช้วิธีการเก็บข้อมูลหลายๆ วิธีรวมกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลาย และครอบคลุมพฤติกรรมทุกด้าน รวมถึงมีเกณฑ์การประเมินชัดเจน และมีจำนวนมากเพียงพอที่จะประเมินผลที่เกิดขึ้นในตัวนักเรียนอย่างมั่นใจจึงจะถือว่าเป็นการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถนำไปอ้างอิงได้นั่นเอง

อ้างอิง

ชาติรี เกิดธรรม. (2553). *เทคนิคการสอนแบบโครงการ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

สุทธิวรรณ ตันติธรรณาวงศ์. (2555). *การวัดและประเมินผลทางการศึกษา*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สุนีย์ คล้ายนิล และคณะ. (2550). *การวัดและประเมินผลเพื่อคุณภาพการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: เซเว่นพรีนติ้ง กรุ๊ป.

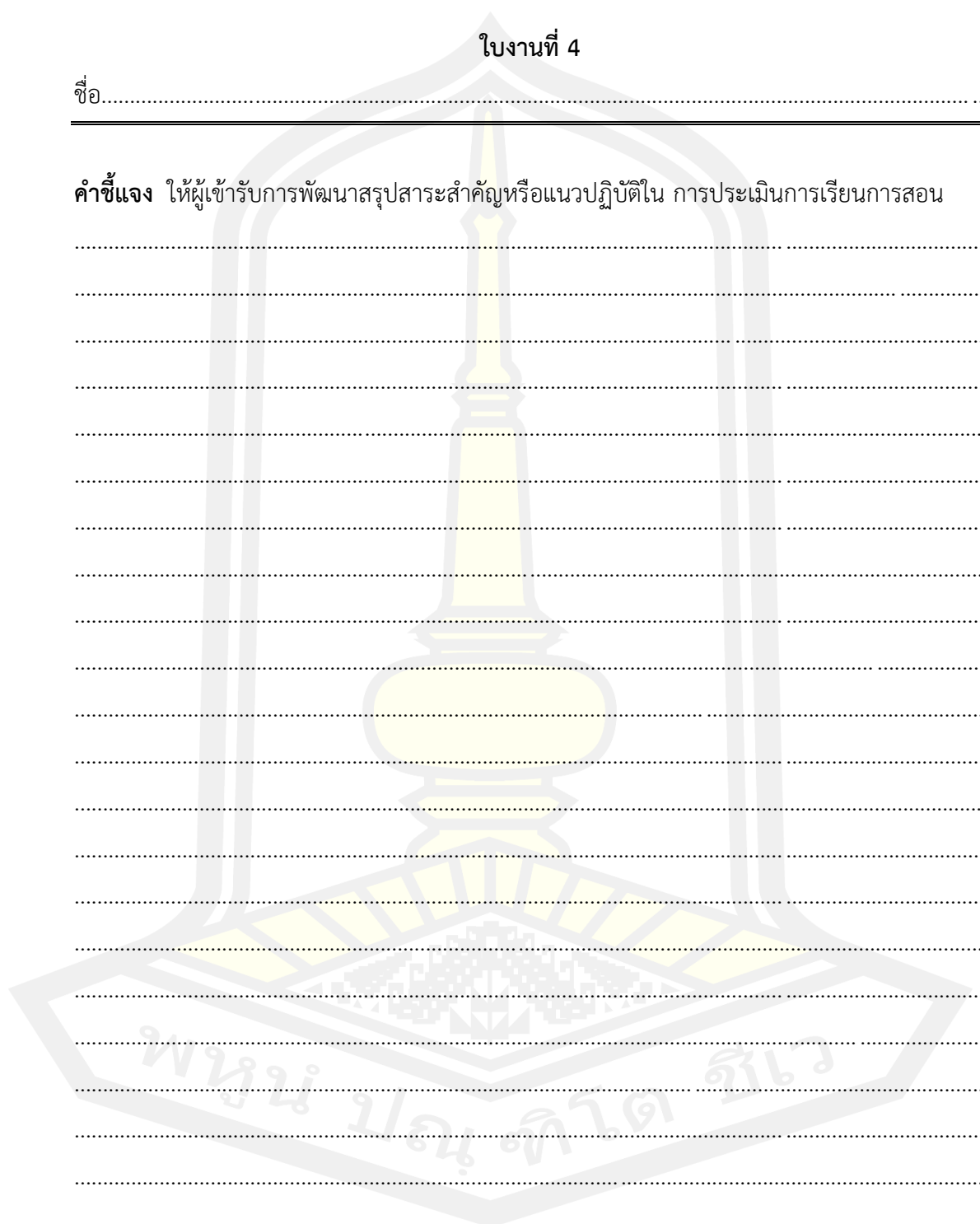
St. Thomas. (2018). *Measurement and Evaluation*. Minnesota: University of St. Thomas.

(ใช้สำหรับศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง)

ใบงานที่ 4

ชื่อ.....

คำชี้แจง ให้ผู้เข้ารับการพัฒนารูปสาระสำคัญหรือแนวปฏิบัติใน การประเมินการเรียนการสอน

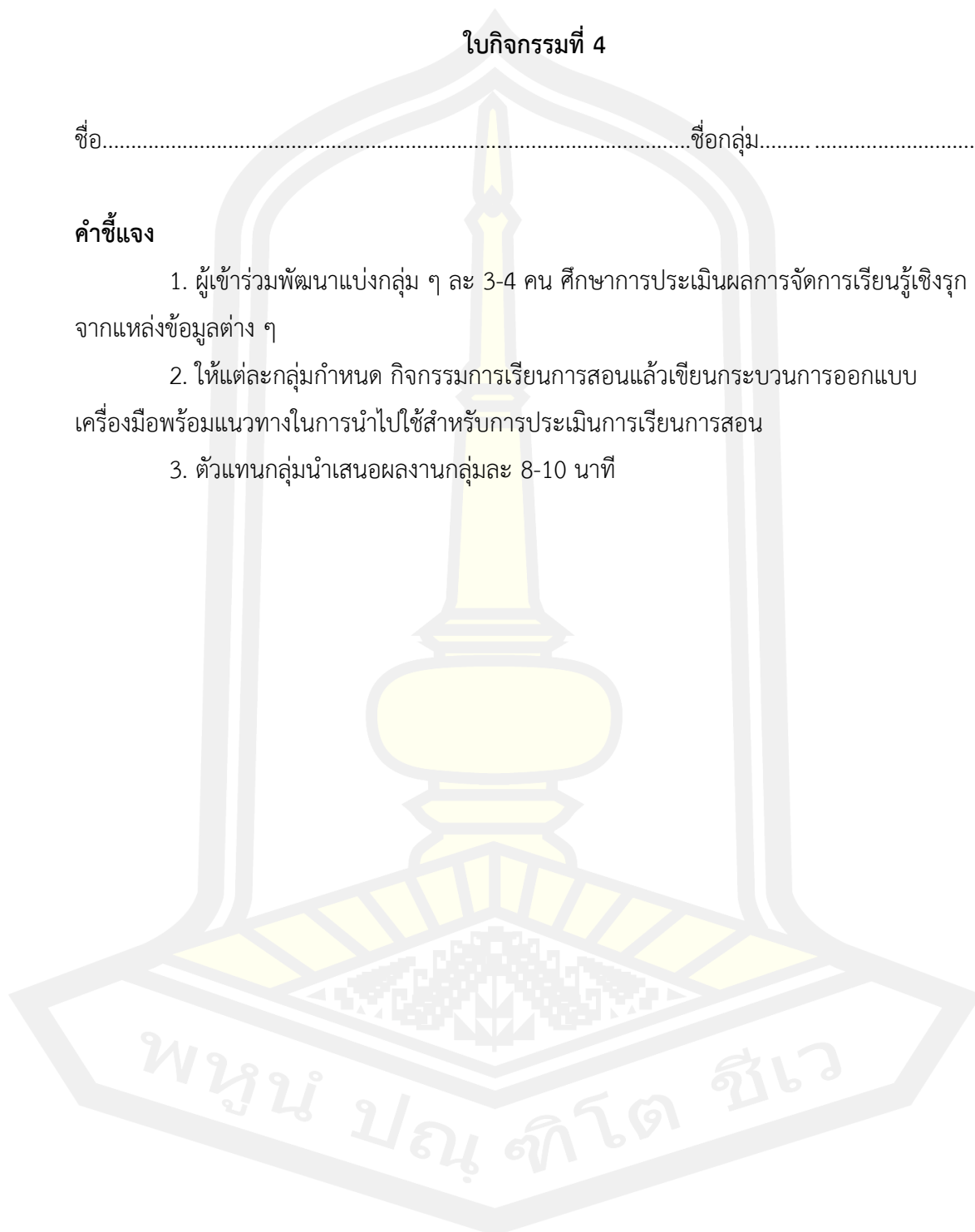
(ใช้สำหรับการประชุมเชิงปฏิบัติการ)

ใบกิจกรรมที่ 4

ชื่อ.....ชื่อกลุ่ม.....

คำชี้แจง

1. ผู้เข้าร่วมพัฒนาแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 3-4 คน ศึกษาการประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุกจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ
2. ให้แต่ละกลุ่มกำหนด กิจกรรมการเรียนการสอนแล้วเขียนกระบวนการออกแบบเครื่องมือพร้อมแนวทางในการนำไปใช้สำหรับการประเมินการเรียนการสอน
3. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานกลุ่มละ 8-10 นาที

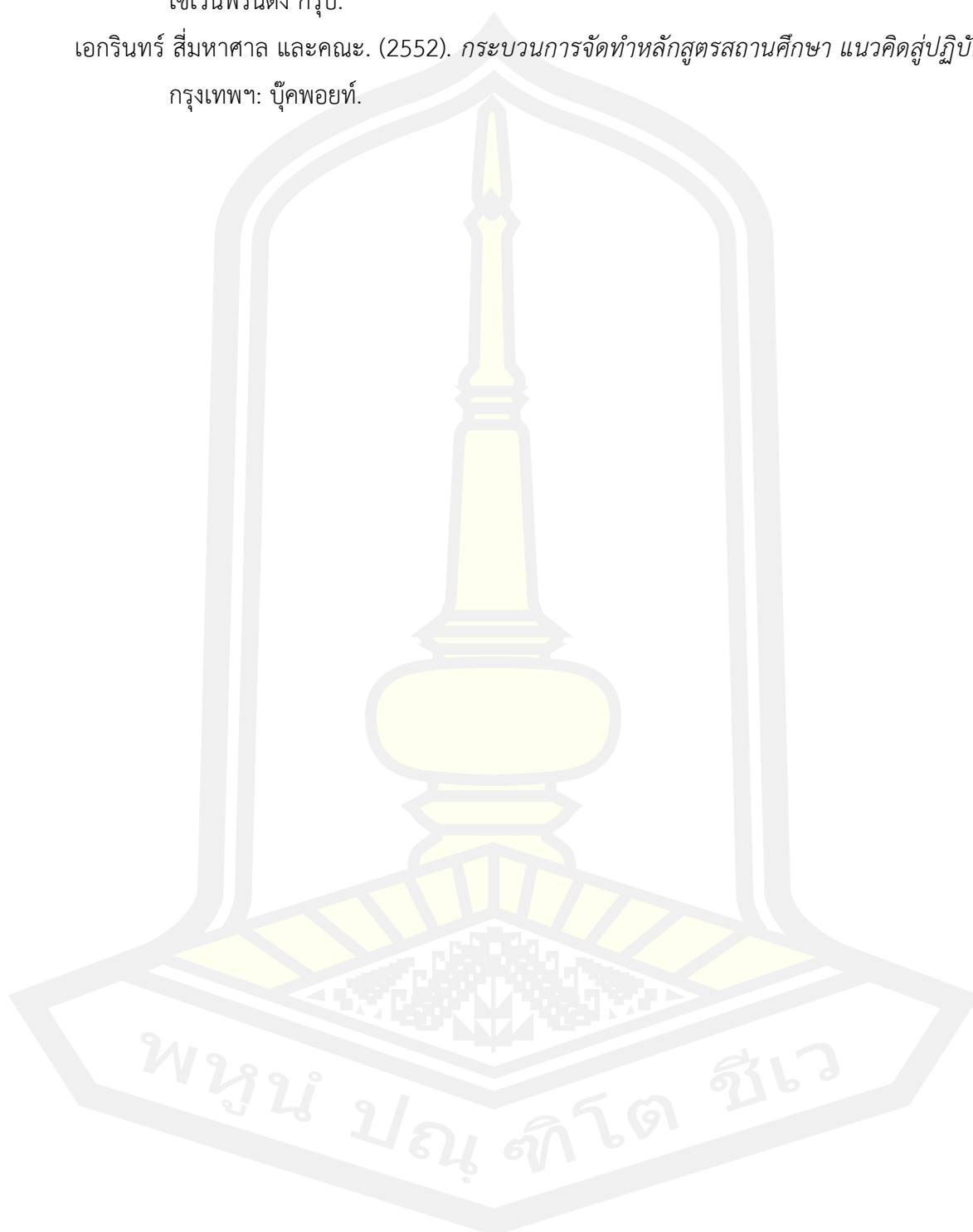

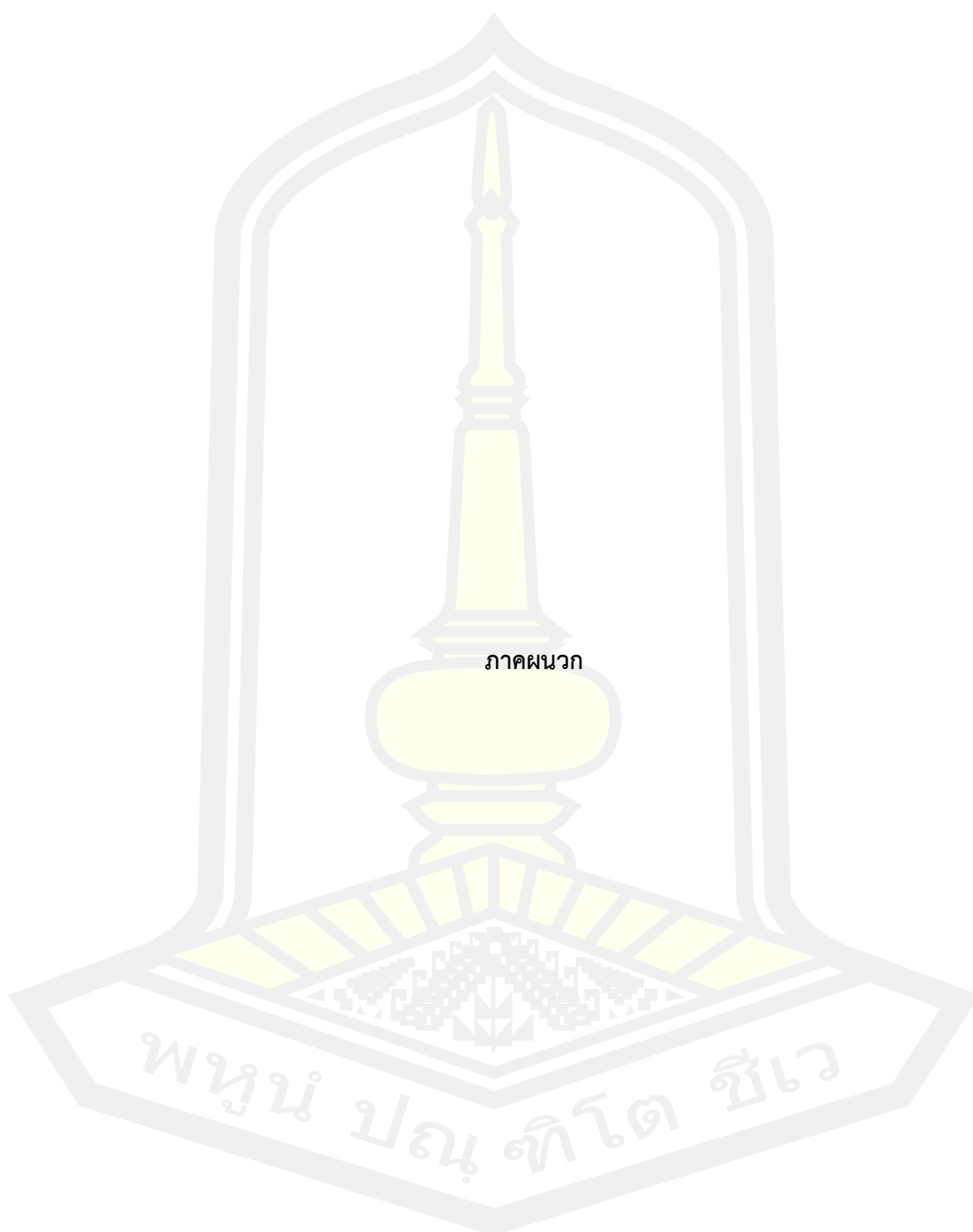
บรรณานุกรม

- Atkinson, D. (1993). *Teaching monolingual classes*. Limerick: University of Limerick.
- Dale, Edgar. (1969). *Audio-Visual Methods in Teaching, 3 Ed.* New York: The Dryden Press Holt.
- Gagné, R. M. and other. (2005). *Principles of Instructional Design*. New York: Holt, Rinehart and Winston.
- Geven K Attard. (2012). *Time for Student-Centred Learning*. Scotland: L. Wilson.
- Sims, R.C. and T.A. Koszalka. (2008). Competencies for the new-age instructional designer. *Handbook of research on educational communications and technology*, 3, 569-575.
- Smit & Ragan. (1999). *Instructional Design*. New York: Maxell Macmillian International.
- St. Thomas. (2018). *Measurement and Evaluation*. Minnesota: University of St. Thomas.
- กิตานันท์ มลิทอง. (2555). *สื่อการสอนและฝึกอบรมจากสื่อพื้นฐานถึงสื่อดิจิทัล*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชนาธิป พรกุล. (2551). *การออกแบบการสอน การบูรณาการ การอ่าน การคิดวิเคราะห์และการเขียน*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ. (2557). *ประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนาหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน*. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชาตรี เกิดธรรม. (2553). *เทคนิคการสอนแบบโครงงาน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2553). *Active Learning*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ไพศาล น้อยสุวรรณ. (2553). *การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน*. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- รพีพรรณ เทียมเดช. (2557). *การจัดการเรียนรู้*. เพชรบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- วีระ ไทยพานิช. (2551). *57 วิธีสอน*. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุทธิวรรณ ตันตริจนาวงศ์. (2555). *การวัดและประเมินผลทางการศึกษา*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สุนีย์ คล้ายนิล และคณะ. (2550). *การวัดและประเมินผลเพื่อคุณภาพการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ:
เซเว่นพรีนติ้ง กรุ๊ป.

เอกรินทร์ สีมหาศาล และคณะ. (2552). *กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา แนวคิดสู่ปฏิบัติ*.
กรุงเทพฯ: บุ๊คพอยท์.

ภาคผนวก

พหุมนุ ปณฺ ทิโต ชีเว

**แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจก่อนการพัฒนา
การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**

+++++

- คำชี้แจง 1. แบบทดสอบมีทั้งหมด 30 ข้อ 30 คะแนน กำหนดเวลา 30 นาที
2. โปรดทำเครื่องหมายกากบาท (X) ทับตัวเลือกที่ท่านเห็นว่าถูกต้องเพียงข้อเดียว

+++++

1. สิ่งใดที่ผู้สอนต้องทำเป็นลำดับแรกในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญคือข้อใด
  - ก. กำหนดวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียน
  - ข. ออกแบบการเรียนรู้
  - ค. จัดเตรียมสื่อการเรียนรู้ให้เหมาะสม
  - ง. ศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล
2. ในการออกแบบการเรียนรู้ ควรทำสิ่งใดเป็นอันดับแรก
  - ก. วิเคราะห์ตัวชี้วัด
  - ข. วิเคราะห์ผลการเรียนรู้
  - ค. วิเคราะห์สาระการเรียนรู้
  - ง. วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้
3. Input ในระบบการจัดการเรียนการสอน หมายถึง ข้อใด
  - ก. ครู
  - ข. ผลการเรียนรู้
  - ค. เทคนิคการสอน
  - ง. การสร้างความพร้อม
4. Learning by Doing เป็นการเรียนรู้ด้วยวิธีการใด
  - ก. ประสบการณ์
  - ข. การกระทำ
  - ค. การทดลอง
  - ง. เลียนแบบ
5. การบูรณาการแบบการจัดการเรียนรู้ที่นักเรียนได้เรียนเนื้อหาและฝึกทักษะอย่างน้อย 2 วิชา
ร่วมกันโดยกิจกรรมมีการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของทุกวิชา ตรงกับข้อใด
  - ก. การบูรณาการแบบข้ามสาขาวิชา
  - ข. การบูรณาการแบบพหุวิทยาการ

- ค. การบูรณาการแบบสหวิทยาการ
- ง. การบูรณาการภายในวิชา
6. การจัดบรรยากาศแบบใดที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี
- ก. บรรยากาศแห่งความสำเร็จ
- ข. บรรยากาศที่มีความอบอุ่น
- ค. บรรยากาศที่ท้าทาย
- ง. บรรยากาศที่มีอิสระ
7. ข้อใดไม่ใช่ทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อผู้เรียนทุกคน ในศตวรรษที่ 21
- ก. Writing
- ข. Reading
- ค. Learning
- ง. Arithmetic
8. สิ่งที่น่าไปใช้ในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ คือข้อใด
- ก. มาตรฐานการเรียนรู้
- ข. สารการเรียนรู้
- ค. หลักสูตร
- ง. ตัวชี้วัด
9. ข้อใดเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี
- ก. เหมาะสมกับผู้เรียน
- ข. ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
- ค. ตรงตามนโยบายรัฐบาล
- ง. ถูกต้องตามแบบแผนทั่วไป
10. การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบใด ที่ผู้เรียนได้ค้นพบองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเอง
- ก. Active Learning
- ข. Construct
- ค. Resource
- ง. Thinking
11. ในการจัดการเรียนรู้ ต้องให้ความสำคัญต่อสิ่งใด
- ก. ความรู้และคุณธรรม
- ข. ความรู้และความสามารถ
- ค. ความถนัดและความสนใจ

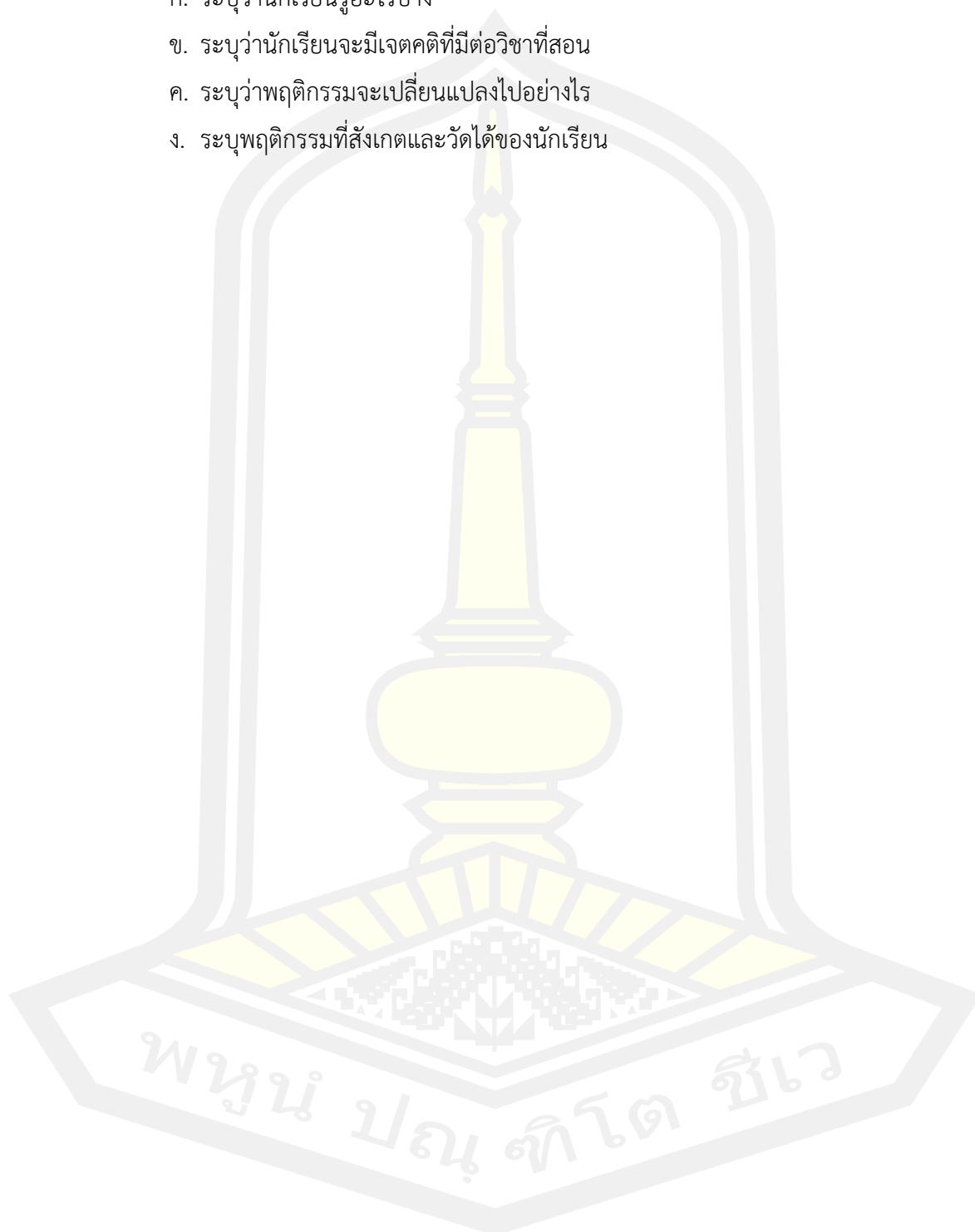
- ง. ความประพจน์และการปฏิบัติ
12. ข้อใดเป็นการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการภายในวิชา
- สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมในวิชาวิทยาศาสตร์
  - สอนภาษาจีนโดยใช้ทักษะการพูด ฟัง อ่าน เขียนเข้าด้วยกัน
  - ครู A กับครู B สอนวิชาเดียวกันมอบหมายให้นักเรียนทำงานอย่างเดียวกัน
  - สอนเรื่องวัฏจักรสิ่งมีชีวิต ให้ความเชื่อมโยงระหว่างวิทยาศาสตร์กับวัฒนธรรม
13. กระบวนการเรียนรู้ที่ดี ต้องมีลักษณะอย่างไร
- มีวิธีการที่หลากหลาย
  - ยึดถือผู้สอนเป็นสำคัญ
  - นักเรียนเข้าใจได้อย่างแจ่มแจ้ง
  - ผู้เรียนได้ค้นพบสาระสำคัญหรือองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเอง
14. ผลจากการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือข้อใด
- ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์
  - ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ
  - ผู้เรียนมีความสามัคคี
  - ผู้เรียนกล้าแสดงออก
15. การจัดการเรียนรู้ ต้องคำนึงถึงสิ่งใดมากที่สุด
- สื่อ
  - ผู้สอน
  - ผู้เรียน
  - มาตรฐานการเรียนรู้
16. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- เน้นการท่องจำเนื้อหาเพื่อใช้ในการสอบ
  - มีการเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนกับสังคมและประยุกต์ใช้ได้
  - ให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ได้จากนอกห้องเรียน
  - สนับสนุนให้มีการฝึกและปฏิบัติในสภาพจริงของการทำงาน
17. กระบวนการจัดการเรียนรู้ ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามสิ่งใด
- ช่วงวัย
  - ศักยภาพ
  - ความถนัด
  - ความรู้พื้นฐาน

18. ข้อใดไม่ใช่ในวัตรกรรมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
- ก. Creativity
  - ข. Arithmetic
  - ค. Collaboration
  - ง. Critical Thinking
19. การประเมินผลการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเน้นอะไร
- ก. เนื้อหา
  - ข. สถิติปัญญา
  - ค. ผลสัมฤทธิ์
  - ง. ผลงานและกระบวนการ
20. บทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตรงกับข้อใด
- ก. Supporter
  - ข. Helper and Advisor
  - ค. Supporter and Encourager
  - ง. ถูกทุกข้อ
21. เครื่องมือที่เหมาะสมกับการวัดพฤติกรรมด้านทักษะกระบวนการคือข้อใด
- ก. แบบสังเกต
  - ข. แบบสัมภาษณ์
  - ค. แบบสำรวจรายการ
  - ง. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
22. จุดมุ่งหมายที่สำคัญของการวัดผลและประเมินผลการเรียนคือข้อใด
- ก. ตัดสินผลการเรียน
  - ข. ปรับปรุงการเรียนการสอน
  - ค. ค้นหาข้อบกพร่องของนักเรียน
  - ง. แจ้งผลการเรียนให้ผู้ปกครองทราบ
23. ข้อใดเป็นบทบาทที่สำคัญที่สุดของการประเมินผลต่อระบบการเรียนการสอน
- ก. เพื่อบ่งบอกประสิทธิภาพของครู
  - ข. เพื่อรับรองผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
  - ค. เพื่อบ่งบอกประสิทธิภาพของหลักสูตร
  - ง. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน

24. พฤติกรรมด้านจิตพิสัยขั้นรับรู้ สัมพันธ์สอดคล้องกับพฤติกรรมด้านพุทธพิสัยระดับใด
- ก. นำไปใช้
  - ข. วิเคราะห์
  - ค. ประเมินค่า
  - ง. ความรู้ ความจำ
25. ข้อใดเป็นปัญหาของครู ที่ส่งผลต่อการเรียนการสอนน้อยที่สุด
- ก. ขาดการพัฒนาเทคนิคการสอน
  - ข. ขาดการพัฒนาสื่อที่สนองความแตกต่าง
  - ค. ครูมีขวัญกำลังใจต่ำเนื่องจากปัญหาค่าครองชีพ
  - ง. มีชั่วโมงสอนมาก และปฏิบัติภารกิจซึ่งนอกเหนือการเรียนการสอน
26. วิธีการสอนแบบใดที่เกี่ยวข้องกับเวลามากที่สุด
- ก. สาธิต
  - ข. ทดลอง
  - ค. บรรยาย
  - ง. บทบาทสมมุติ
27. ข้อใดเป็นปัญหาการวัดผลประเมินผลมากที่สุด
- ก. ครูมักแยกการสอนกับการวัดผลออกจากกัน
  - ข. ครูยังไม่เข้าใจแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดประเมินผล
  - ค. ครูเน้นการวัดผลและประเมินด้านเดียว คือความรู้ ความจำ
  - ง. ครูไม่ได้พัฒนาความรู้ ความสามารถด้านการวัดและประเมินผลงาน
28. เพราะเหตุใดการใช้สื่อการสอนจึงต้องมีความสัมพันธ์กับเนื้อหาของบทเรียน
- ก. สื่อการสอนจะต้องใช้ให้เด็กเกิดการเรียนรู้
  - ข. สื่อการสอนถูกกำหนดการใช้สื่อการสอนไว้แล้ว
  - ค. จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามเนื้อหาของบทเรียน
  - ง. เนื้อหาของบทเรียนกำหนดการใช้สื่อการสอนไว้แล้ว
29. การเขียนแผนการสอนที่เหมาะสมที่สุดจัดลำดับหัวข้ออย่างไร
- ก. จุดประสงค์ ความคิดรวบยอด กิจกรรม
  - ข. จุดประสงค์ ความคิดรวบยอด เนื้อหา กิจกรรม
  - ค. ความคิดรวบยอด จุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม
  - ง. ความคิดรวบยอด จุดประสงค์ กิจกรรม เนื้อหา

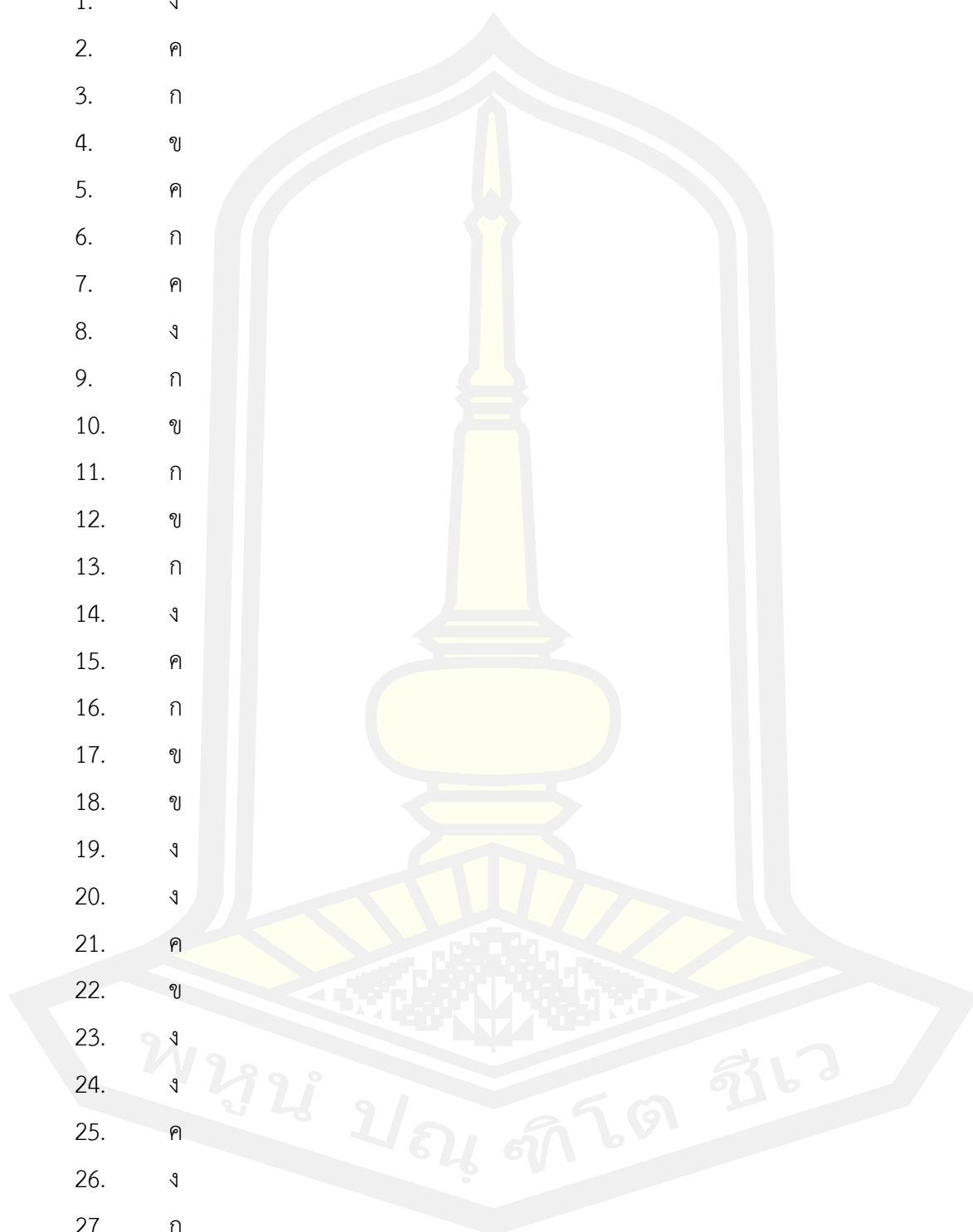
30. จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม คือจุดมุ่งหมายที่เป็นอย่างไร

- ก. ระบุว่านักเรียนรู้อะไรบ้าง
- ข. ระบุว่านักเรียนจะมีเจตคติที่มีต่อวิชาที่สอน
- ค. ระบุว่าพฤติกรรมจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร
- ง. ระบุพฤติกรรมที่สังเกตและวัดได้ของนักเรียน

เฉลยแบบทดสอบก่อนการพัฒนา

1. ง
2. ค
3. ก
4. ข
5. ค
6. ก
7. ค
8. ง
9. ก
10. ข
11. ก
12. ข
13. ก
14. ง
15. ค
16. ก
17. ข
18. ข
19. ง
20. ง
21. ค
22. ข
23. ง
24. ง
25. ค
26. ง
27. ก
28. ค
29. ข
30. ง

**แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจหลังการพัฒนา
การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**

+++++

- คำชี้แจง 1. แบบทดสอบมีทั้งหมด 30 ข้อ 30 คะแนน กำหนดเวลา 30 นาที
2. โปรดทำเครื่องหมายกากบาท (X) ทับตัวเลือกที่ท่านเห็นว่าถูกต้องเพียงข้อเดียว

+++++

1. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
  - ก. เน้นการท่องจำเนื้อหาเพื่อใช้ในการสอบ
  - ข. มีการเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนกับสังคมและประยุกต์ใช้ได้
  - ค. ให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ได้จากนอกห้องเรียน
  - ง. สนับสนุนให้มีการฝึกและปฏิบัติในสภาพจริงของการทำงาน
2. กระบวนการจัดการเรียนรู้ ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามสิ่งใด
  - ก. ช่วงวัย
  - ข. ศักยภาพ
  - ค. ความถนัด
  - ง. ความรู้พื้นฐาน
3. ข้อใดไม่ใช่แนวคิดกรรมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
  - ก. Creativity
  - ข. Arithmetic
  - ค. Collaboration
  - ง. Critical Thinking
4. การประเมินผลการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเน้นอะไร
  - ก. เนื้อหา
  - ข. สติปัญญา
  - ค. ผลสัมฤทธิ์
  - ง. ผลงานและกระบวนการ
5. บทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตรงกับข้อใด
  - ก. Supporter
  - ข. Helper and Advisor

- ค. Supporter and Encourager
- ง. ถูกทุกข้อ
6. เครื่องมือที่เหมาะสมกับการวัดพฤติกรรมด้านทักษะกระบวนการคือข้อใด
- ก. แบบสังเกต
- ข. แบบสัมภาษณ์
- ค. แบบสำรวจรายการ
- ง. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
7. จุดมุ่งหมายที่สำคัญของการวัดผลและประเมินผลการเรียนคือข้อใด
- ก. ตัดสินผลการเรียน
- ข. ปรับปรุงการเรียนการสอน
- ค. ค้นหาข้อบกพร่องของนักเรียน
- ง. แจ้งผลการเรียนให้ผู้ปกครองทราบ
8. ข้อใดเป็นบทบาทที่สำคัญที่สุดของการประเมินผลต่อระบบการเรียนการสอน
- ก. เพื่อบ่งบอกประสิทธิภาพของครู
- ข. เพื่อรับรองผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- ค. เพื่อบ่งบอกประสิทธิภาพของหลักสูตร
- ง. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน
9. พฤติกรรมด้านจิตพิสัยขั้นรับรู้ สัมพันธ์สอดคล้องกับพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัยระดับใด
- ก. นำไปใช้
- ข. วิเคราะห์
- ค. ประเมินค่า
- ง. ความรู้ ความจำ
10. ข้อใดเป็นปัญหาของครู ที่ส่งผลต่อการเรียนการสอนน้อยที่สุด
- ก. ขาดการพัฒนาเทคนิคการสอน
- ข. ขาดการพัฒนาสื่อที่สนองความแตกต่าง
- ค. ครูมีขวัญกำลังใจต่ำเนื่องจากปัญหาค่าครองชีพ
- ง. มีชั่วโมงสอนมาก และปฏิบัติภารกิจซึ่งนอกเหนือการเรียนการสอน
11. วิธีการสอนแบบใดที่เกี่ยวข้องกับเวลามากที่สุด
- ก. สาธิต
- ข. ทดลอง
- ค. บรรยาย

ง. บทบาทสมมุติ

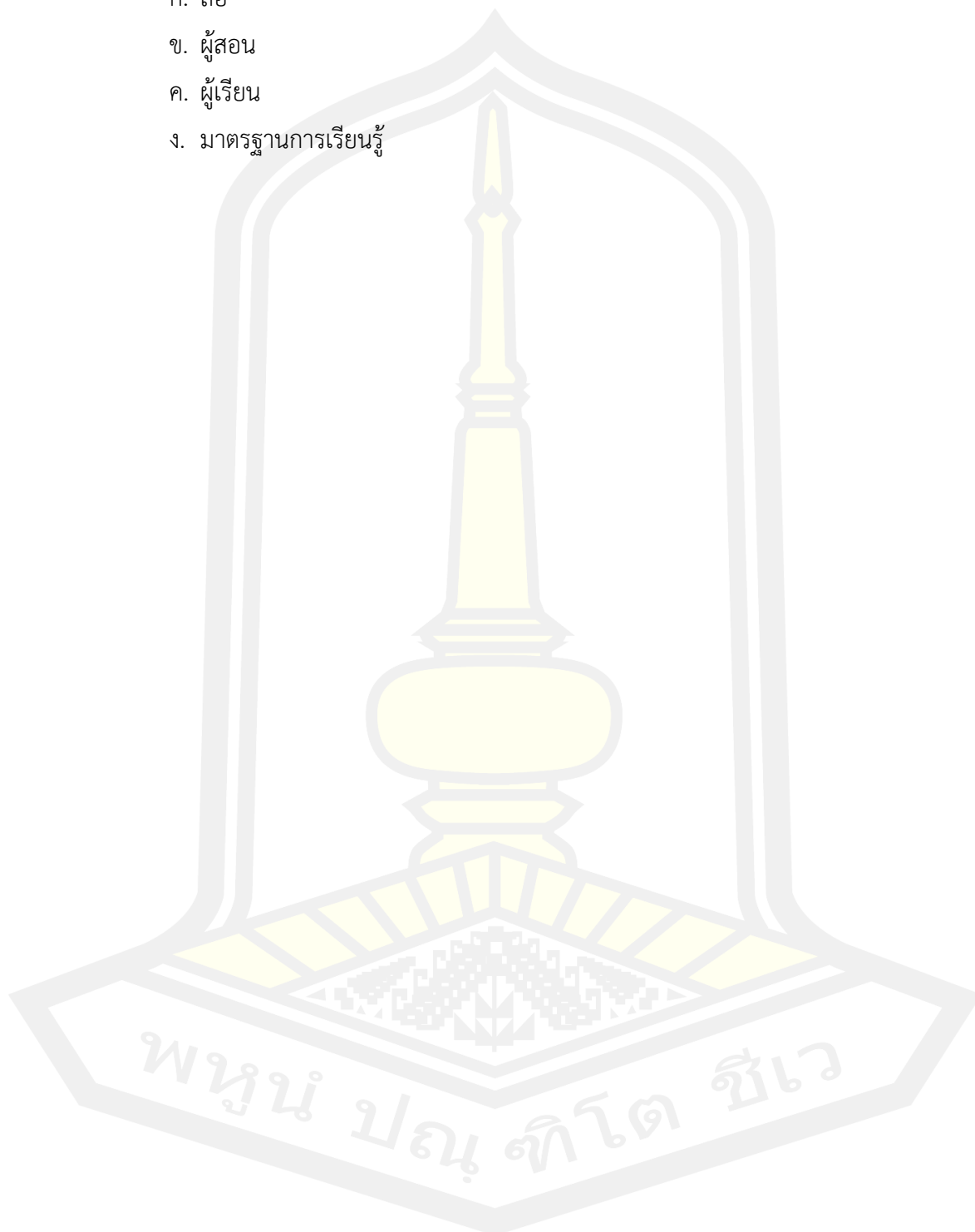
12. ข้อใดเป็นปัญหาการวัดผลประเมินผลมากที่สุด
  - ก. ครูมักแยกการสอนกับการวัดผลออกจากกัน
  - ข. ครูยังไม่เข้าใจแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดประเมินผล
  - ค. ครูเน้นการวัดผลและประเมินด้านเดียว คือความรู้ ความจำ
  - ง. ครูไม่ได้พัฒนาความรู้ ความสามารถด้านการวัดและประเมินผลงาน
13. เพราะเหตุใดการใช้สื่อการสอนจึงต้องมีความสัมพันธ์กับเนื้อหาของบทเรียน
  - ก. สื่อการสอนจะต้องใช้ให้เด็กเกิดการเรียนรู้
  - ข. สื่อการสอนถูกกำหนดการใช้สื่อการสอนไว้แล้ว
  - ค. จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามเนื้อหาของบทเรียน
  - ง. เนื้อหาของบทเรียนกำหนดการใช้สื่อการสอนไว้แล้ว
14. การเขียนแผนการสอนที่เหมาะสมที่สุดจัดลำดับหัวข้ออย่างไร
  - ก. จุดประสงค์ ความคิดรวบยอด กิจกรรม
  - ข. จุดประสงค์ ความคิดรวบยอด เนื้อหา กิจกรรม
  - ค. ความคิดรวบยอด จุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม
  - ง. ความคิดรวบยอด จุดประสงค์ กิจกรรม เนื้อหา
15. จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม คือจุดมุ่งหมายที่เป็นอย่างไร
  - ก. ระบุว่านักเรียนรู้อะไรบ้าง
  - ข. ระบุว่านักเรียนจะมีเจตคติที่มีต่อวิชาที่สอน
  - ค. ระบุว่าพฤติกรรมจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร
  - ง. ระบุพฤติกรรมที่สังเกตและวัดได้ของนักเรียน
16. สิ่งใดที่ผู้สอนต้องทำเป็นลำดับแรกในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญคือข้อใด
  - ก. กำหนดวัตถุประสงค์ให้กับผู้เรียน
  - ข. ออกแบบการเรียนรู้
  - ค. จัดเตรียมสื่อการเรียนรู้ให้เหมาะสม
  - ง. ศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล
17. ในการออกแบบการเรียนรู้ ควรทำสิ่งใดเป็นอันดับแรก
  - ก. วิเคราะห์ตัวชี้วัด
  - ข. วิเคราะห์ผลการเรียนรู้
  - ค. วิเคราะห์สาระการเรียนรู้
  - ง. วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้

18. Input ในระบบการจัดการเรียนการสอน หมายถึง ข้อใด
- ก. ครู
  - ข. ผลการเรียนรู้
  - ค. เทคนิคการสอน
  - ง. การสร้างความพร้อม
19. Learning by Doing เป็นการเรียนรู้ด้วยวิธีการใด
- ก. ประสบการณ์
  - ข. การกระทำ
  - ค. การทดลอง
  - ง. เลียนแบบ
20. การบูรณาการแบบการจัดการเรียนรู้ที่นักเรียนได้เรียนเนื้อหาและฝึกทักษะอย่างน้อย 2 วิชา ร่วมกันโดยกิจกรรมมีการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของทุกวิชา ตรงกับข้อใด
- ก. การบูรณาการแบบข้ามสาขาวิชา
  - ข. การบูรณาการแบบพหุวิทยาการ
  - ค. การบูรณาการแบบสหวิทยาการ
  - ง. การบูรณาการภายในวิชา
21. การจัดบรรยากาศแบบใดที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี
- ก. บรรยากาศแห่งความสำเร็จ
  - ข. บรรยากาศที่มีความอบอุ่น
  - ค. บรรยากาศที่ท้าทาย
  - ง. บรรยากาศที่มีอิสระ
22. ข้อใดไม่ใช่ทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อผู้เรียนทุกคน ในศตวรรษที่ 21
- ก. Writing
  - ข. Reading
  - ค. Learning
  - ง. Arithmetic
23. สิ่งที่น่าไปใช้ในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ คือข้อใด
- ก. มาตรฐานการเรียนรู้
  - ข. สารการเรียนรู้
  - ค. หลักสูตร
  - ง. ตัวชี้วัด

24. ข้อใดเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี
- เหมาะสมกับผู้เรียน
  - ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
  - ตรงตามนโยบายรัฐบาล
  - ถูกต้องตามแบบแผนทั่วไป
25. การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบใด ที่ผู้เรียนได้ค้นพบองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเอง
- Active Learning
  - Construct
  - Resource
  - Thinking
26. ในการจัดการเรียนรู้ ต้องให้ความสำคัญต่อสิ่งใด
- ความรู้และคุณธรรม
  - ความรู้และความสามารถ
  - ความถนัดและความสนใจ
  - ความประพฤติและการปฏิบัติ
27. ข้อใดเป็นการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการภายในวิชา
- สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมในวิชาวิทยาศาสตร์
  - สอนภาษาจีนโดยใช้ทักษะการพูด ฟัง อ่าน เขียนเข้าด้วยกัน
  - ครู A กับครู B สอนวิชาเดียวกันมอบหมายให้นักเรียนทำงานอย่างเดียวกัน
  - สอนเรื่องวัฏจักรสิ่งมีชีวิต ให้เห็นความเชื่อมโยงระหว่างวิทยาศาสตร์กับวัฒนธรรม
28. กระบวนการเรียนรู้ที่ดี ต้องมีลักษณะอย่างไร
- มีวิธีการที่หลากหลาย
  - ยึดถือผู้สอนเป็นสำคัญ
  - นักเรียนเข้าใจได้อย่างแจ่มแจ้ง
  - ผู้เรียนได้ค้นพบสาระสำคัญหรือองค์การความรู้ใหม่ด้วยตนเอง
29. ผลจากการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือข้อใด
- ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์
  - ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ
  - ผู้เรียนมีความสามัคคี
  - ผู้เรียนกล้าแสดงออก

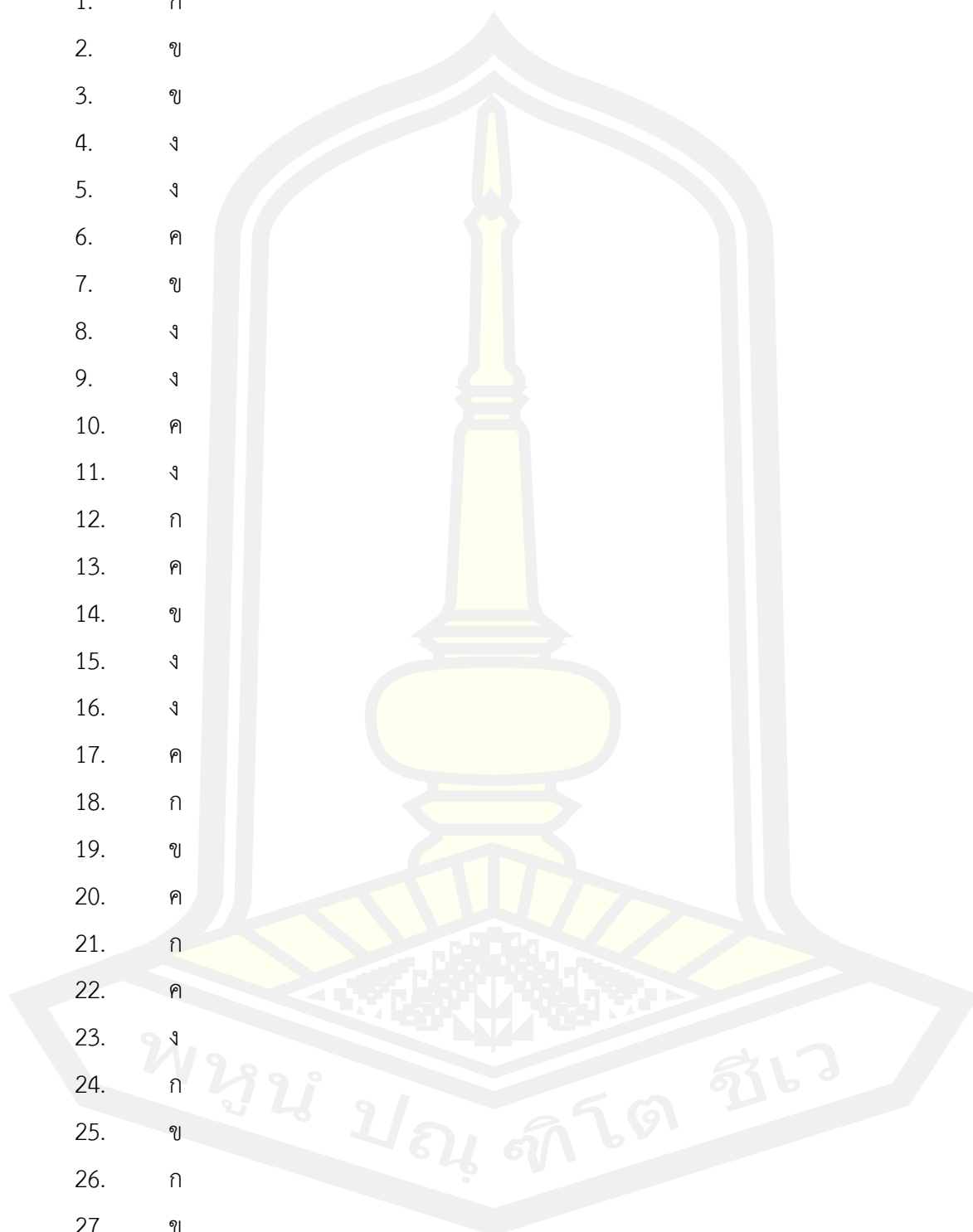
30. การจัดการเรียนรู้ ต้องคำนึงถึงสิ่งใดมากที่สุด

- ก. สื่อ
- ข. ผู้สอน
- ค. ผู้เรียน
- ง. มาตรฐานการเรียนรู้

เฉลยแบบทดสอบหลังการพัฒนา

1. ก
2. ข
3. ข
4. ง
5. ง
6. ค
7. ข
8. ง
9. ง
10. ค
11. ง
12. ก
13. ค
14. ข
15. ง
16. ง
17. ค
18. ก
19. ข
20. ค
21. ก
22. ค
23. ง
24. ก
25. ข
26. ก
27. ข
28. ก
29. ง
30. ค

แบบสอบถามเพื่อประเมินระดับพฤติกรรมการพัฒนาตามโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในสถานศึกษา โรงเรียนบ้านดงเมือง (ดงเมืองวิทยา)

คำชี้แจง

1. เครื่องมือที่ใช้ในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเพื่อประเมินระดับพฤติกรรมการพัฒนาตามโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในสถานศึกษา โรงเรียนบ้านดงเมือง (ดงเมืองวิทยา)

2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับระดับพฤติกรรมการพัฒนาตามโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในสถานศึกษา โรงเรียนบ้านดงเมือง (ดงเมืองวิทยา)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นางสาวเพชรจันทร์ ภูทะวัง

นิสิตหลักสูตรการศึกษาดุขฎีบัณฑิต (กศ.ด.)

สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พหุ น บณุ ทิโต ชีเว

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ชื่อ.....นามสกุล.....
 ประเมินวันที่.....

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับระดับพฤติกรรมการพัฒนาตามโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อคำถามเกี่ยวกับระดับพฤติกรรมการพัฒนาตามโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นที่ตรงกับความเป็นจริงตามระดับความคิดเห็นของท่าน โดยกำหนดคะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับพฤติกรรมการพัฒนาตามโปรแกรมฯ อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับพฤติกรรมการพัฒนาตามโปรแกรมฯ อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ระดับพฤติกรรมการพัฒนาตามโปรแกรมฯ อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับพฤติกรรมการพัฒนาตามโปรแกรมฯ อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ระดับพฤติกรรมการพัฒนาตามโปรแกรมฯ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

พหุ ประถมศึกษา

รายการประเมิน	ระดับพฤติกรรมตามโปรแกรม				
	5	4	3	2	1
Module 1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก					
1.1 ชุมชนมีส่วนร่วมจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้ให้เป็นปัจจุบัน					
1.2 ร่วมกันศึกษา วิเคราะห์ ความแตกต่างระหว่างบุคคล ของผู้เรียน					
1.3 ศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาและความแตกต่างระหว่างบุคคล					
1.4 กำหนดวัตถุประสงค์ให้เหมาะสมกับหลักสูตร มาตรฐานสาระการเรียนรู้ ความแตกต่างและธรรมชาติของผู้เรียนเป็นรายบุคคล					
1.5 ศึกษาและเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จากวิทยากรภายนอก					
1.6 ร่วมกันวิเคราะห์จุดเด่นของสถานศึกษาเพื่อนำมาออกแบบกิจกรรมและแผนการจัดการเรียนรู้					
1.7 ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลายเหมาะสมสอดคล้องกับวัย และความต้องการของผู้เรียน และชุมชน					
1.8 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบโดยบูรณาการเชื่อมโยงองค์ความรู้อย่างหลากหลาย					
1.9 บูรณาการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก					
1.10 วิชาศึกษากิจกรรมการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน					
Module 2 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก					
2.1 เข้ารับการฝึกอบรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จากวิทยากรที่ประสบความสำเร็จในการสอน					
2.2 ศึกษาดูงานโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
2.3 สร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างครูและนักเรียนในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อเกิดแนวปฏิบัติที่ไปในทิศทางเดียวกัน					

รายการประเมิน	ระดับพฤติกรรมตามโปรแกรม				
	5	4	3	2	1
2.4 ร่วมกันวิเคราะห์ความต้องการหรือความสนใจของผู้เรียน					
2.5 ใช้รูปแบบ วิธีการ หรือเทคนิคการสอนต่าง ๆ ในการกระตุ้นให้ผู้เรียนเรียนเกิดความคิดขยายจากความคิดเดิมในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง					
2.6 เลือกกิจกรรมที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องเชื่อมโยงกับมาตรฐานหรือตัวชี้วัด และบริบทสถานศึกษา					
2.7 บูรณาการใช้เทคโนโลยีร่วมอย่างสร้างสรรค์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
2.8 ชุมชนมีส่วนร่วมจัดกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองมีความท้าทายและปฏิบัติกิจกรรมอย่างหลากหลาย					
2.9 ชุมชนมีส่วนร่วมในการนิเทศติดตามการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างต่อเนื่อง					
2.10 ใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่มีประสิทธิผล					
Module 3 การใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้ สำหรับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก					
3.1 ศึกษา วิเคราะห์สภาพปัญหา การใช้และการประเมินคุณภาพสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา					
3.2 ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดทำ พัฒนาและแลกเปลี่ยนการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาที่ทันสมัย สำหรับใช้จัดการเรียนการสอนร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ					
3.3 ศึกษาดูงานโรงเรียนที่มีการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้ที่ประสบความสำเร็จ					
3.4 เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะในการผลิตและการใช้สื่อต่าง ๆ จากสถาบันและหน่วยงานต่าง ๆ อย่างหลากหลาย					
3.5 เลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ผ่านการประเมินคุณภาพทางวิชาการสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้					

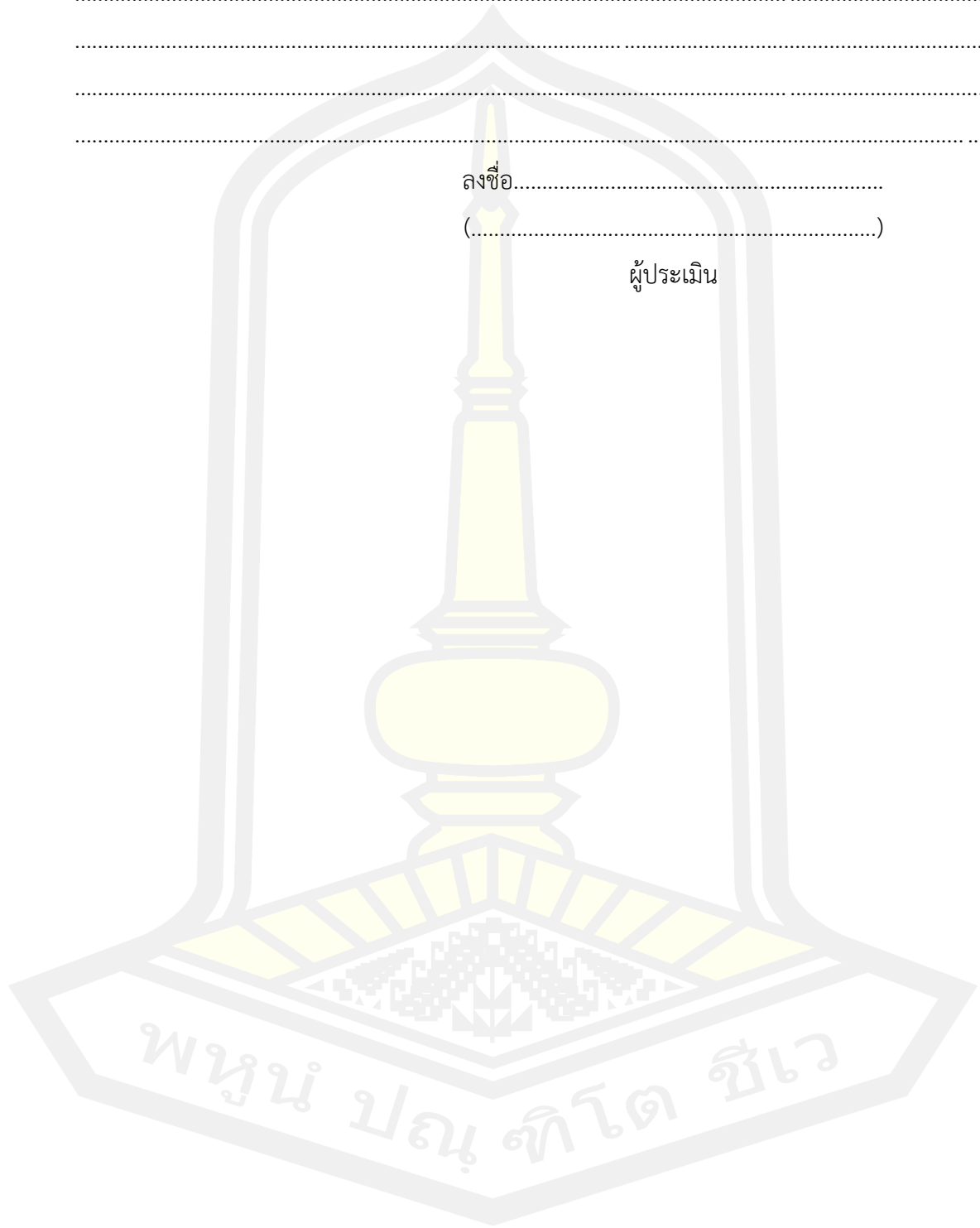
รายการประเมิน	ระดับพฤติกรรมตามโปรแกรม				
	5	4	3	2	1
3.6 เลือกสื่อการสอนที่มีวิธีการใช้งาน เก็บรักษา และบำรุงรักษา ได้สะดวก					
3.7 ชุมชนมีส่วนร่วมในการสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนในโรงเรียน					
3.8 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนและผู้ปกครองร่วมกันผลิตและให้ความเห็น เกี่ยวกับการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการ สอนของครูอย่างต่อเนื่อง					
3.9 ชุมชนร่วมกำกับติดตาม ประเมินผล การผลิต จัดทำ พัฒนาและ ใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาอย่างต่อเนื่อง					
3.10 พัฒนาการใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียนอย่างสูงสุด					
Module 4 การประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก					
4.1 ร่วมกันจัดทำระเบียบการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องการ หลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรสถานศึกษา					
4.2 ศึกษาระเบียบการวัดและประเมินผล วิธีปฏิบัติให้เกิดความเข้าใจ					
4.3 อบรมพัฒนาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจการปฏิบัติเกี่ยวกับ การประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน					
4.4 ออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับ เนื้อหากิจกรรมการเรียนรู้ และผู้เรียน					
4.5 สร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวัดและประเมินผล					
4.6 นำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม					
4.7 ใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการปรับปรุงรูปแบบการวัดและ ประเมินผลรวมถึงเกณฑ์ชี้วัดความสำเร็จให้มีประสิทธิภาพ					
4.8 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินตามสภาพจริง					
4.9 ชุมชนมีส่วนร่วมนิเทศติดตามแบบกัลยาณมิตรในการประเมินผล การเรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก แบบการจัดการเรียนรู้ เชิงรุก					
4.10 ครูร่วมกับนักเรียนและผู้ปกครองนำผลการประเมินไปใช้ในการ ปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิผล					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ.....
(.....)

ผู้ประเมิน

แบบสอบถามเพื่อประเมินความพึงพอใจต่อโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
ของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง

1. เครื่องมือที่ใช้ในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเพื่อประเมินความพึงพอใจต่อโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจต่อโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นางสาวเพชรจันทร์ ภูทะวัง

นิสิตหลักสูตรการศึกษาดุขฎฐิบัณฑิต (กศ.ด.)

สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พหุณ บณุ ทิโต ชีเว

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับข้อมูลของท่าน

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. วุฒิการศึกษา

( ) ปริญญาตรี ( ) ปริญญาโท ( ) ปริญญาเอก

2. ประสบการณ์ทำงาน

( ) 1-5 ปี ( ) 6-10 ปี ( ) 11 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจต่อโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อคำถามเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจต่อโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นที่ตรงกับความเป็นจริงตามระดับความคิดเห็นของท่าน โดยกำหนดคะแนน ดังนี้

5 หมายถึง มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับปานกลาง

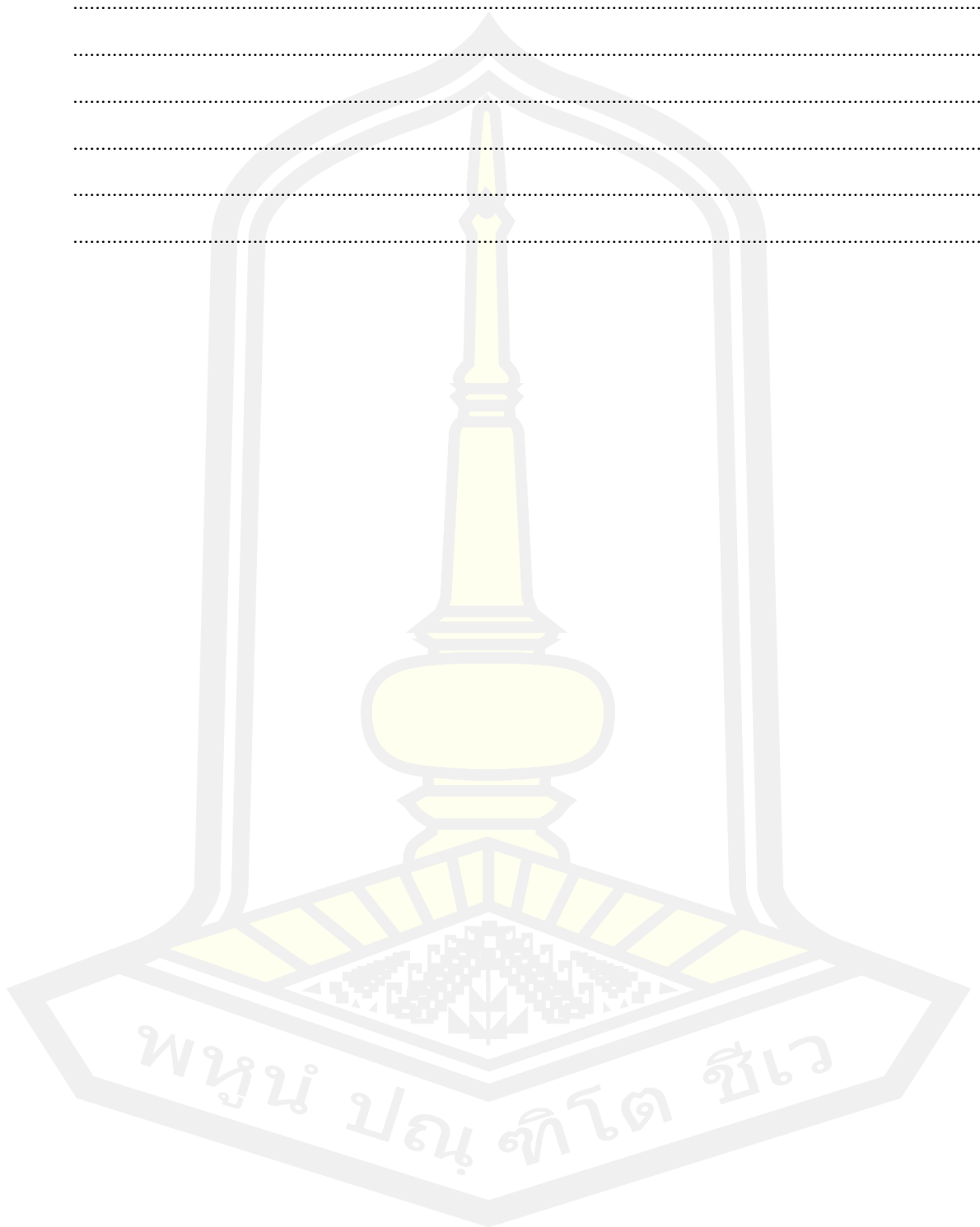
2 หมายถึง มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับน้อย

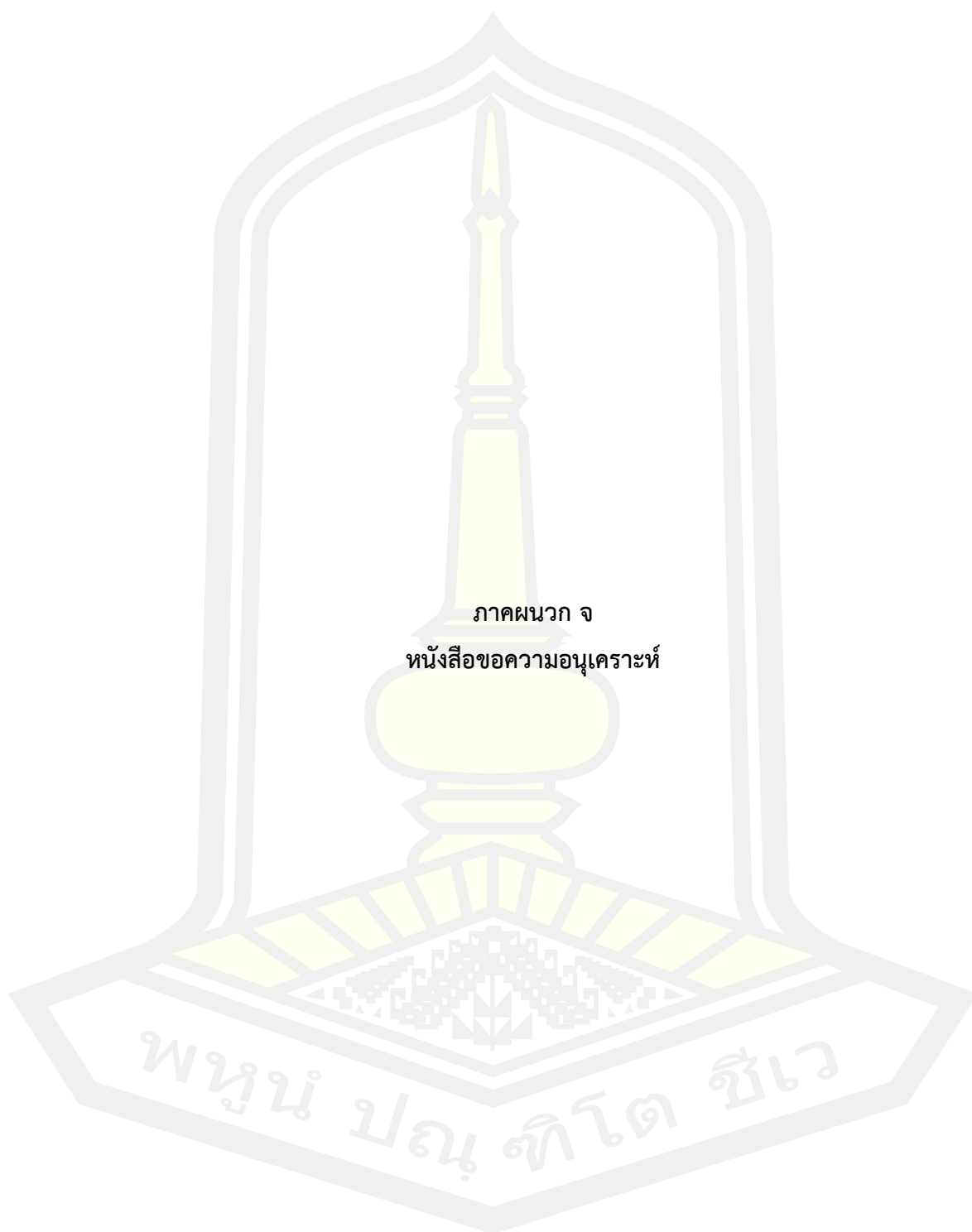
1 หมายถึง มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

พหุบัณฑิต ชีวะ

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
1. กระบวนการขั้นตอนการพัฒนา					
1.1 กิจกรรมการพัฒนาตาม Module					
1.2 ความเหมาะสมของระยะเวลาประชุมเชิงปฏิบัติการ(3 วัน)					
1.3 ความเหมาะสมของระยะเวลาการพัฒนา (120 ชั่วโมง)					
1.4 การจัดลำดับขั้นตอนการพัฒนา					
2. วิทยากร					
2.1 ความรอบรู้ ในเนื้อหาของวิทยากร					
2.2 ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้					
2.3 การตอบคำถาม					
3. วิธีการปฏิบัติตามโปรแกรม					
1. Module 1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก					
2. Module 2 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก					
3. Module 3 การใช้และพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้ สำหรับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก					
4. Module 4 การประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก					
4. คุณภาพการพัฒนา					
4.1 ท่านได้รับความรู้ แนวคิด ทักษะและประสบการณ์ ใหม่ ๆ จากการพัฒนา					
4.2 ท่านสามารถนำสิ่งที่ได้รับจากการพัฒนาตามโปรแกรม ไปใช้ในการปฏิบัติงาน					
4.3 สิ่งที่ท่านได้รับจากการพัฒนาครั้งนี้ตรงตามความ คาดหวังของท่าน					
4.4 สัดส่วนระหว่างการฝึกอบรมภาคทฤษฎีกับภาคปฏิบัติมี ความเหมาะสม					
4.5 หลักสูตรการพัฒนาเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้และพัฒนา ความสามารถของท่าน					
4.6 ประโยชน์ที่ท่านได้รับจากการพัฒนา					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ภาคผนวก จ
หนังสือขอความอนุเคราะห์

พหุมนุ ปณฺ ทิโต ชีเว

ที่ อว 0605.5(2) / ว2087

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

2 พฤศจิกายน 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมาน เอกพิมพ์

ด้วย นางสาวเพชรจันทร์ ภูทะวัง นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร กศ.ด. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0812610184

ที่ อว 0605.5(2) / ว2087

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

2 พฤศจิกายน 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายหยุด ภูปัญญ

ด้วย นางสาวเพชรจันทร์ ภูทะวัง นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนา
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การ
พัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร กศ.ด. การบริหารและ
พัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้
ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็น
ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิตินจะนำข้อมูลที่ได้นำไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็น
อย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0812610184

ที่ อว 0605.5(2) / ว2087

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

2 พฤศจิกายน 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ดร.อนุสรณ์ จำเริญเจือ

ด้วย นางสาวเพชรจันทร์ ภูทะวัง นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร กศ.ด. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0812610184

ที่ อว 0605.5(2) / ว2087

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

2 พฤศจิกายน 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
เรียน ดร.พรเพ็ญ ฤทธิกลิ่น

ด้วย นางสาวเพชรจันทร์ ภูทะวัง นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร กศ.ด. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0812610184

ที่ อว 0605.5(2) / ว2087

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

2 พฤศจิกายน 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
เรียน ดร.ลานนิพนธ์ เกษลา

ด้วย นางสาวเพชรจันทร์ ภูทะวัง นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร กศ.ด. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0812610184

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทร 6216
ที่ อว 0605.5(2) /ว 3391 วันที่ 8 ธันวาคม 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ธรินธร นามวรรณ

ด้วย นางสาวเพชรจันทร์ ภูทะวัง นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนา
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง
การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร กศ.ด. การบริหารและ
พัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้
ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็น
ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินองค์ประกอบและตัวชี้วัด เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็น
อย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0812610184

ที่ อว 0605.5(2) / ว3391

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

8 ธันวาคม 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมาน เอกพิมพ์

ด้วย นางสาวเพชรจันทร์ ภูทะวัง นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร กศ.ด. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินองค์ประกอบและตัวชี้วัด เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0812610184

ที่ อว 0605.5(2) / ว3391

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

8 ธันวาคม 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายหยุด ภูปุ้ย

ด้วย นางสาวเพชรจันทร์ ภูทะวัง นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร กศ.ด. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินองค์ประกอบและตัวชี้วัด เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0812610184

ที่ อว 0605.5(2) / ว3391

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

8 ธันวาคม 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายยงยุทธ พรหมแก้ว

ด้วย นางสาวเพชรจันทร์ ภูทะวัง นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร กศ.ด. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินองค์ประกอบและตัวชี้วัด เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0812610184

ที่ อว 0605.5(2) / ว3391

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

8 ธันวาคม 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร.ลานนิพนธ์ เกษลา

ด้วย นางสาวเพชรจันทร์ ภูทะวัง นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร กศ.ด. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินองค์ประกอบและตัวชี้วัด เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0812610184

ที่ อว 0605.5(2) / ว3391

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

8 ธันวาคม 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร.พรเพ็ญ ฤทธิกลิ่น

ด้วย นางสาวเพชรจันทร์ ภูทะวัง นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนา การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร กศ.ด. การบริหารและ พัฒนาการศึกษ โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินองค์ประกอบและตัวชี้วัด เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0812610184

ที่ อว 0605.5(2) / ว3391

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

8 ธันวาคม 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร.อนุสรณ์ จำเริญเจือ

ด้วย นางสาวเพชรจันทร์ ภูทะวัง นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร กศ.ด. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินองค์ประกอบและตัวชี้วัด เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0812610184

ที่ อว 0605.5(2) / ว395

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

5 กุมภาพันธ์ 2564

เรื่อง ขออนุมัติคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัย
เรียน

ด้วย นางสาวเพชรจันทร์ ภูทะวัง นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนา
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การ
พัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร กศ.ด. การบริหารและพัฒนา
การศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักใน
ครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ใคร่ขออนุมัติคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้
นางสาวเพชรจันทร์ ภูทะวัง ทำการทดลองใช้เครื่องมือเพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการใน
ขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็น
อย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0812610184

ที่ อว 0605.5(2) / ว399

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

25 กุมภาพันธ์ 2564

เรื่อง ขออนุญาตขอทราบข้อมูลที่เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์
เรียน

ด้วย นางสาวเพชรจันทร์ ภูทะวัง นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนา
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การ
พัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร กศ.ด. การบริหารและพัฒนา
การศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักใน
ครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้
นางสาวเพชรจันทร์ ภูทะวัง เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ เพื่อนิสิตจะนำ
ข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็น
อย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0812610184

ที่ อว 0605.5(2) / ว1401

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

28 มิถุนายน 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ศึกษาโรงเรียนต้นแบบ (Best practice)

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดอนวิทยาคาร สพป.กาฬสินธุ์ เขต 1

ด้วย นางสาวเพชรจันทร์ ภูทะวัง นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนา การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร กศ.ด. การบริหารและพัฒนา การศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักใน ครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ศึกษาโรงเรียน ต้นแบบ (Best practice) เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0812610184

ที่ อว 0605.5(2) / ว1401

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

28 มิถุนายน 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ศึกษาโรงเรียนต้นแบบ (Best practice)

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองกุงวิทยาكم สพป.กาฬสินธุ์ เขต 1

ด้วย นางสาวเพชรจันทร์ ภูทะวัง นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนา การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร กศ.ด. การบริหารและพัฒนา การศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักใน ครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ศึกษาโรงเรียน ต้นแบบ (Best practice) เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0812610184

ที่ อว 0605.5(2) / ว1401

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

28 มิถุนายน 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ศึกษาโรงเรียนต้นแบบ (Best practice)

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสัย สพป.กาฬสินธุ์ เขต 1

ด้วย นางสาวเพชรจันทร์ ภูทะวัง นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนา การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร กศ.ด. การบริหารและพัฒนา การศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักใน ครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ศึกษาโรงเรียน ต้นแบบ (Best practice) เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0812610184

ที่ อว 0605.5(2) / ว1401

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

28 มิถุนายน 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ศึกษาโรงเรียนต้นแบบ (Best practice)

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลกาฬสินธุ์ สพป.กาฬสินธุ์ เขต 1

ด้วย นางสาวเพชรจันทร์ ภูทะวัง นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนา การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร กศ.ด. การบริหารและพัฒนา การศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักใน ครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ศึกษาโรงเรียน ต้นแบบ (Best practice) เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0812610184

ที่ อว 0605.5(2) / ว1401

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

28 มิถุนายน 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ศึกษาโรงเรียนต้นแบบ (Best practice)

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสนามบิน สพป.ขอนแก่น เขต 1

ด้วย นางสาวเพชรจันทร์ ภูทะวัง นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร กศ.ด. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ศึกษาโรงเรียนต้นแบบ (Best practice) เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0812610184

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทร 6216
ที่ อว 0605.5(2) /ว1562 วันที่ 23 กรกฎาคม 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่ม (Focus Group)

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ธรินธร นามวรรณ

ด้วย นางสาวเพชรจันทร์ ภูทะวัง นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร กศ.ด. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0812610184

ที่ อว 0605.5(2) / ว1562

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

23 กรกฎาคม 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่ม (Focus Group)
เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมร มะลาศรี

ด้วย นางสาวเพชรจันทร์ ภูทะวัง นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนา
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การ
พัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร กศ.ด. การบริหารและพัฒนา
การศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักใน
ครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้
ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็น
ผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็น
อย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0812610184

ที่ อว 0605.5(2) / ว1562

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

23 กรกฎาคม 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่ม (Focus Group)

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายหยุด ภูปุ้ย

ด้วย นางสาวเพชรจันทร์ ภูทะวัง นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนา การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร กศ.ด. การบริหารและพัฒนา การศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักใน ครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0812610184

ที่ อว 0605.5(2) / ว1562

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

23 กรกฎาคม 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่ม (Focus Group)
เรียน ดร.วิเศษ พลอาจทัน

ด้วย นางสาวเพชรจันทร์ ภูทะวัง นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนา
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การ
พัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร กศ.ด. การบริหารและพัฒนา
การศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักใน
ครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้
ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็น
ผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็น
อย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0812610184

ที่ อว 0605.5(2) / ว1562

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

23 กรกฎาคม 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่ม (Focus Group)

เรียน ดร.พรเพ็ญ ฤทธิกลิ่น

ด้วย นางสาวเพชรจันทร์ ภูทะวัง นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนา การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร กศ.ด. การบริหารและพัฒนา การศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักใน ครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0812610184

ที่ อว 0605.5(2) / ว1562

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

23 กรกฎาคม 2564

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่ม (Focus Group)

เรียน นางสาวนิพิพิทา กุลชิต

ด้วย นางสาวเพชรจันทร์ ภูทะวัง นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนา
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การ
พัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร กศ.ด. การบริหารและพัฒนา
การศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักใน
ครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้
ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็น
ผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้นำไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็น
อย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0812610184

ที่ อว 0605.5(2) / ว1562

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

23 กรกฎาคม 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่ม (Focus Group)
เรียน ดร.นริศ ภูอาราม

ด้วย นางสาวเพชรจันทร์ ภูทะวัง นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร กศ.ด. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0812610184

ที่ อว 0605.5(2) / ว1562

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

23 กรกฎาคม 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่ม (Focus Group)

เรียน ดร.ชาตรี ถาวรรักษ

ด้วย นางสาวเพชรจันทร์ ภูทะวัง นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนา การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร กศ.ด. การบริหารและพัฒนา การศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักใน ครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0812610184

ที่ อว 0605.5(2) / ว1562

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

23 กรกฎาคม 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่ม (Focus Group)

เรียน ดร.ทัศนีย์ เมฆสุวรรณ

ด้วย นางสาวเพชรจันทร์ ภูทะวัง นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนา การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร กศ.ด. การบริหารและพัฒนา การศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักใน ครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0812610184

ที่ อว 0605.5(2) / ว 1897

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

13 สิงหาคม 2564

เรื่อง ขอเชิญร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการ
เรียน

ด้วย นางสาวเพชรจันทร์ ภูทะวัง นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนา
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การ
พัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร กศ.ด. การบริหารและพัฒนา
การศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักใน
ครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้
ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเชิญร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อ
นิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็น
อย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

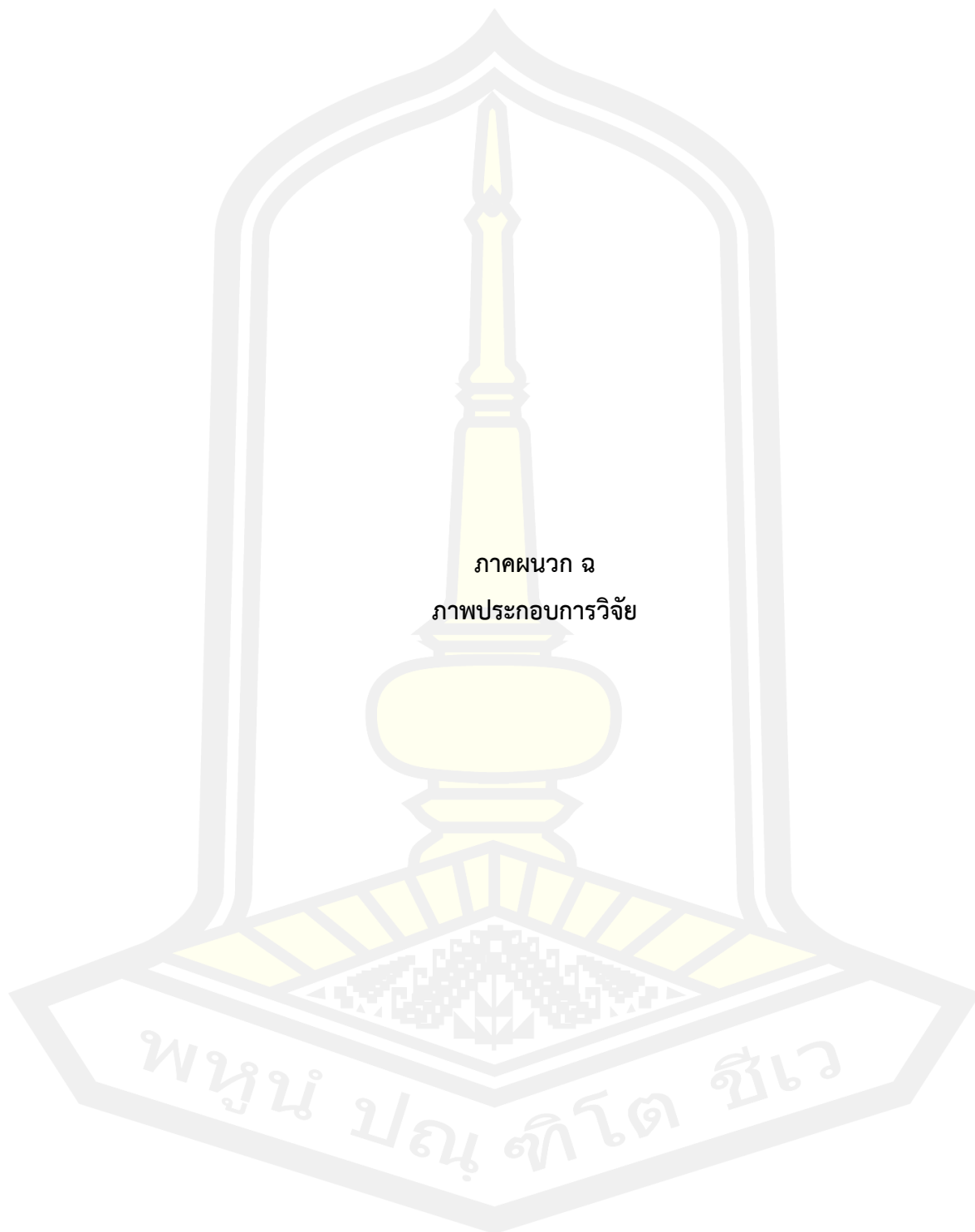
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0812610184

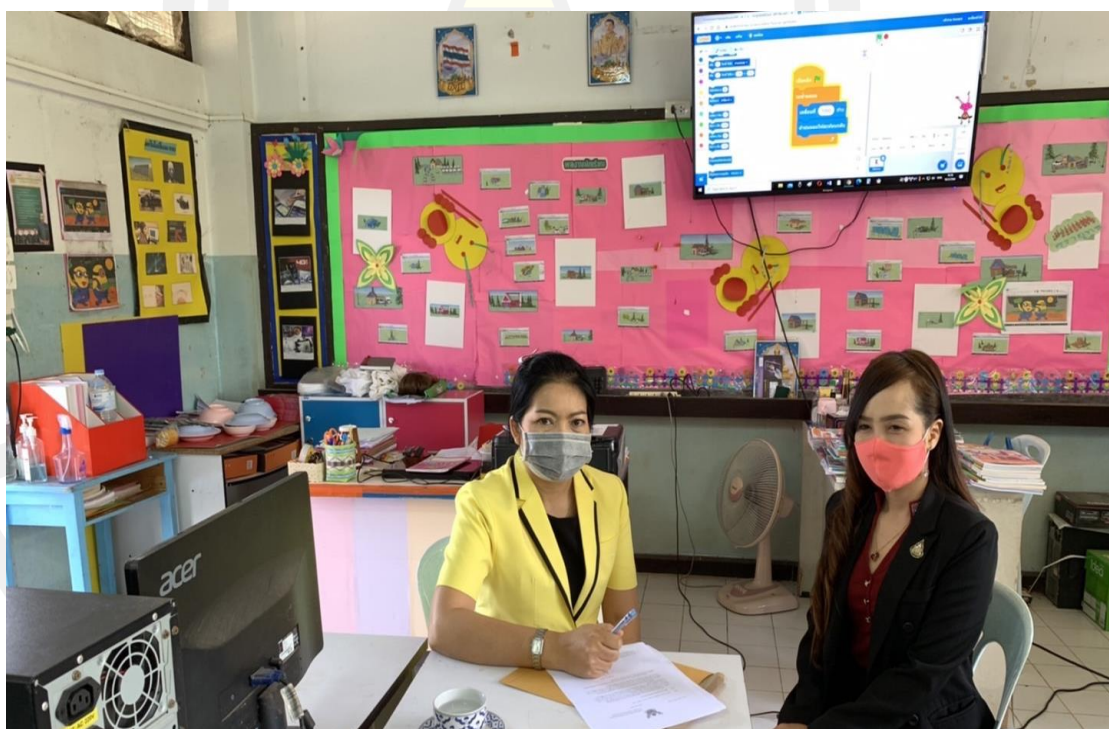

ภาคผนวก ฉ
ภาพประกอบการวิจัย

พหุมนั ปณู ทิโต สีเว

การศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติเป็นเลิศ (Best Practice) โรงเรียนที่ 1

การศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติเป็นเลิศ (Best Practice) โรงเรียนที่ 2

การศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติเป็นเลิศ (Best Practice) โรงเรียนที่ 3

การศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติเป็นเลิศ (Best Practice) โรงเรียนที่ 4

การศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติเป็นเลิศ (Best Practice) โรงเรียนที่ 5

การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อตรวจสอบยืนยันโปรแกรมฯ

การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อศึกษาผลการใช้โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
ของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การนิเทศติดตามกลุ่มเป้าหมายที่เข้ารับการพัฒนามาตามโปรแกรมฯ

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางสาวเพชรจันทร์ ภูทะวัง
วันเกิด	วันที่ 17 ธันวาคม พ.ศ. 2516
สถานที่เกิด	อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 195 ถนนทุ่งศรีเมือง ตำบลกาฬสินธุ์ อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ รหัสไปรษณีย์ 46000
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครูชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านดอนวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ตำบลเหนือ อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ รหัสไปรษณีย์ 46000
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2535 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ พ.ศ. 2539 ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย สถาบันราชภัฏมหาสารคาม พ.ศ. 2547 ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. 2565 ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต (กศ.ด.) สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูน ปณ ติโต ชีเว